

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
բնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը «Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ 1»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
Կիսամյակը	1-ին աշնանային
Առարկայի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական 10 ժամ, Լաբորատոր և գործնական՝ 26 ժամ

<p>1. Դասընթացի նպատակը</p>	<p>Ուսուցանել լեզվական անհրաժեշտ գիտելիքներ բանավոր և գրավոր կապակցված խոսք կազմելու համար, տեքստային աշխատանքների՝ իրադրական տեքստերի, զրույցների, երկխոսությունների միջոցով մշակել բանավոր խոսքը, աստիճանաբար զարգացնել և հարստացնել համագործածական և բժշկագիտական բառապաշարը, ինչպես նաև ամրապնդել, խորացնել հայերենի ուղղագրության իմացությունը:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Հնարավորություն է ընձեռում իմանալու հայոց լեզվի ծագման, նրա պատմական զարգացման ընթացքը: 2. Հնարավորություն է ընձեռում տիրապետելու ուղղագրական արժեք ունեցող բառերի ճիշտ գրությանն ու արտասանությանը, ժամանակակից գրական լեզվին: 3. Հնարավորություն է ընձեռում հարստացնելու սեփական բառապաշարը, ընկալելու հոմանիշների ու հականիշների հակադարձությունը, տարբերել նրբերանգները, ոճական արժեքները: 4. Հնարավորություն է ընձեռում ունենալու ավելի ընդհանրացված և խոր գիտելիքներ լրատվական ժանրերի մասին, կարողանալու այդ ժանրերով գրավոր խոսք ստեղծել:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար, որպես հիմք, անհրաժեշտ է իմանալ ժամանակակից հայերենի այբուբենի հնչյուն-տառերը, կարդալու և գրելու սկզբնական կարողություններ:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Բանավոր և գրավոր խոսք կազմելու լեզվական անհրաժեշտ գիտելիքների ձևավորում: ՈՒԱ 2. Հայերենի ուղղագրության և ուղղախոսության կարողությունների ձևավորում: ՈՒԱ 3. Հոմանիշների և հականիշների հակադարձությունը տարբերելու նրբերանգները, ոճական արժեքները ընկալելու կարողության ձևավորում: ՈՒԱ 4. Գործնական տարբեր գրությունների հիմնական տեսակների տարբերակման և ստեղծման կարողությունների ձեռքբերում:</p>
<p>5. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին</p>	<p>Առարկան ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա 2. Տիրապետի հայոց լեզվին: Ա 10. Անձնական շփման ունակությունների, միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունների ակտիվացման, աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունի ձևավորումը:</p>
<p>6. Առարկայի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Հայոց լեզվի ծագումը: Հայերենը որպես հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի ճյուղ. զարգացման փուլերը: ԹԵՄԱ 2. Ուղղագրություն և ուղղախոսություն: Ձայնավոր հնչյուններ: ԹԵՄԱ 3. Ը, Օ-ո, Է-ե ձայնավորի արտասանությունը և ուղղագրությունը: ԹԵՄԱ 4. Եվ-ի արտասանությունը և ուղղագրությունը: ԹԵՄԱ 5. Բաղաձայն հնչյուններ. դասակարգումը: Եռաշարք բաղաձայններ. Բ-պ-փ-ի, Գ-կ-ք-ի, Դ-տ-թ-ի, Զ-ծ-ց-ի, Զ-ճ-ջ-ի ուղղագրությունը և ուղղախոսությունը: ԹԵՄԱ 6. Երկշարք բաղաձայններ. Ղ-խ-ի, Ր-ռ-ի, Վ-ֆ, Մ-ն բաղաձայնների ուղղագրությունը և արտասանությունը: ԹԵՄԱ 7. Հ բաղաձայնի ուղղագրությունը և արտասանությունը: ԹԵՄԱ 8. Կրկնակ բաղաձայնների ուղղագրությունը: ԹԵՄԱ 9. Մեծատառերի ուղղագրությունը:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 10. Բառակազմություն: Պարզ, բարդ, ածանցավոր և բարդաձանցավոր բառեր: Հայերենի ածանցները՝ նախաձանցներ և վերջաձանցներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Բառաբարդում. կրկնավոր և կցական բարդություններ: Հարադրական բարդություններ. միության գծիկով բարդություններ:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Առանց գծիկի գրվող հարադրական բարդություններ:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Հապավում և համառոտագրություն:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Բառագիտություն: Բառերի տեսակներն ըստ իմաստի՝ հոմանիշ բառեր, հոմանիշային շարքեր. հականիշ բառեր, հականիշային զույգեր:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Համանուններ և հարանուններ: Դարձվածքներ: Հոմանիշ և հականիշ դարձվածքներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 16. Շրջասույթներ: Մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր:</p> <p>ԹԵՄԱ 17. Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները:</p> <p>ԹԵՄԱ 18. Գործնական գրություններ:</p>
7. Առարկայի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում, վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Կիրառվում են խճանկարի, քառաբաժանի, գծակարգերի և աղյուսակների մեթոդները, ինչպես նաև՝ թեստային վարժություններ ու խմբային աշխատանքներ:</p> <p>2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են քննարկումներին և բանավեճերին:</p> <p>3. Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար պատրաստում է հարցադրումներ և ներկայացնում դասախոսին:</p>
9. Առարկայի գնահատման կարգը	Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Միրումյան Մ., Հայոց լեզու(տեսական և գործնական դասընթաց), Եր.,2012:</p> <p>2. Զահուկյան Գ., Հայոց լեզվի զարգացման փուլերը, Եր., 1964:</p> <p>3. Մադաթյան Է., Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթ մաս 2-րդ(ուսումնական-գիտամեթոդական ձեռնարկ), Եր.,2012:</p> <p>4.Պառնասյան Ն., Շարահյուսական հոմանիշները ժամանակակից հայերենում, Եր.,1970:</p> <p>5. Մարգարյան Ալ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր.,1997:</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+					+								+
ՈՒԱ 2.	+	+									+	+						
ՈՒԱ 3.			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ՈՒԱ 4.					+	+	+	+	+				+	+				
ՈՒԱ 5.															+	+	+	+
ՈՒԱ 6.															+	+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, շնորհանդեսների ներկայացում	Խմբային քննարկումներ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, ցուցապաստառի ներկայացում	Քննարկումների կազմակերպում, գծակարգերի և աղյուսակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանք, թեստային վարժություններ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, ցուցապաստառի ներկայացում	Քննարկումների կազմակերպում, գրականության վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանք, ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, ցուցապաստառի ներկայացում	Քննարկումների կազմակերպում, գրականության վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանք, ընթացիկ ստուգումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարամունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Հայոց լեզվի ծագումը: Հայերենը որպես հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի ճյուղ. զարգացման փուլերը:	2	
ԹԵՄԱ 2. Ուղղագրություն և ուղղախոսություն: Ձայնավոր հնչյուններ:	2	
ԹԵՄԱ 3. Ը, Օ-ո, Է-ե ձայնավորի արտասանությունը և ուղղագրությունը:		2
ԹԵՄԱ 4. Եվ-ի արտասանությունը և ուղղագրությունը:	2	
ԹԵՄԱ 5. Բաղաձայն հնչյուններ. դասակարգումը: Եռաշարք բաղաձայններ. Բ-պ-փ-ի, Գ-կ-ք-ի, Դ-տ-թ-ի, Ձ-ծ-ց-ի, Ջ-ճ-ջ-ի ուղղագրությունը և ուղղախոսությունը:	2	
ԹԵՄԱ 6. Երկշարք բաղաձայններ. Ղ-խ-ի, Ր-ռ-ի, Վ-ֆ, Մ-ն բաղաձայնների ուղղագրությունը և արտասանությունը:	2	
ԹԵՄԱ 7. Հ բաղաձայնի ուղղագրությունը և արտասանությունը:		2
ԹԵՄԱ 8. Կրկնակ բաղաձայնների ուղղագրությունը:		2
ԹԵՄԱ 9. Մեծատառերի ուղղագրությունը:		2
ԹԵՄԱ 10. Բառակազմություն: Պարզ, բարդ, ածանցավոր և բարդաձանցավոր բառեր: Հայերենի ածանցները՝ նախաձանցներ և վերջաձանցներ:		2
ԹԵՄԱ 11. Բառաբարդում. կրկնավոր և կցական բարդություններ: Հարադրա-		2

կան բարդություններ. միության գծիկով բարդություններ:		
ԹԵՄԱ 12. Առանց գծիկի գրվող հարադրական բարդություններ:		2
ԹԵՄԱ 13. Հապավում և համառոտագրություն:		2
ԹԵՄԱ 14. Բառագիտություն: Բառերի տեսակներն ըստ իմաստի՝ հոմանիշ բառեր, հոմանիշային շարքեր. հականիշ բառեր, հականիշային զույգեր:		2
ԹԵՄԱ 15. Համանուններ և հարանուններ: Դարձվածքներ: Հոմանիշ և հականիշ դարձվածքներ:		2
ԹԵՄԱ 16. Շրջասույթներ: Մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր:		2
ԹԵՄԱ 17. Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները:		2
ԹԵՄԱ 18. Գործնական գրություններ:		2
Ընդամենը	10	26

Ծրագրի հեղինակ՝ Ա. Վարպետյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը «Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ 2»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Առարկայի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական 8 ժամ, Լաբորատոր և գործնական՝ 28 ժամ

<p>1. Դասընթացի նպատակը</p>	<p>Ուսուցանել շարահյուսական անհրաժեշտ գիտելիքներ բանավոր և գրավոր կապակցված խոսք կազմելու համար, տեքստային աշխատանքների՝ իրադրական տեքստերի, երկխոսությունների միջոցով մշակել բանավոր խոսքը, աստիճանաբար զարգացնել և հարստացնել համագործածական և բժշկագիտական բառապաշարը, և ամրապնդել հայերենի կետադրության իմացությունը:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հնարավորություն է ընձեռում խորացնելու և ամրապնդելու շարահյուսական գիտելիքները, ազատորեն օգտվել դրանցից՝ տարբեր բնույթի ոճերի տեքստեր կազմելու համար: 2. Հնարավորություն է ընձեռում իմանալու շարահյուսական հոմանիշների գործածության հետ կապված կետադրությունը: 3. Հնարավորություն է ընձեռում խորացնելու նախադասությունների հաղորդակցական տեսակները տեղին և ըստ ոճական նպատակադրության կիրառելու հմտությունները: 4. Հնարավորություն է ընձեռում ձեռք բերելու բանավոր խոսքում հնչերանգի, տրամաբանական շեշտի գրական արտասանության, գրավոր խոսքում անսխալ կետադրության կարողությունները:
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար, որպես հիմք, անհրաժեշտ է իմանալ ժամանակակից հայերենի այբուբենի հնչյուն-տառերը, կարդալու և գրելու սկզբնական կարողություններ:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Բանավոր և գրավոր խոսք կազմելու շարահյուսական անհրաժեշտ գիտելիքների ձևավորում:</p> <p>ՈՒԱ 2. Շարահյուսական հոմանիշների գործածության հետ կապված կետադրության իմացություն:</p> <p>ՈՒԱ 3. Նախադասությունների հաղորդակցման տեսակների տեղին և ոճականորեն ճիշտ կիրառելու հմտությունների ձևավորում:</p> <p>ՈՒԱ 4. Հայերենի կետադրության իմացության ամրապնդում:</p>
<p>5. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-վ ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին</p>	<p><i>Առարկան ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</i></p> <p>Ա 2. Տիրապետի հայոց լեզվին:</p> <p>Ա 10. Անձնական շփման ունակությունների, միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունների ակտիվացման, աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունի ձևավորումը:</p>
<p>6. Առարկայի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>ԹԵՄԱ 1. Ձևաբանություն: Խոսքի մասեր:</p> <p>ԹԵՄԱ 2. Գոյական, հոգնակիի կազմությունը: Գոյականի հոլովները և հոլովումները, հոդեր:</p> <p>ԹԵՄԱ 3. Ածական, տեսակները, համեմատության աստիճանները: Թվական, տեսակները, կազմությունը, ուղղագրությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Դերանուն, տեսակները: Դերանունների հարաբերությունը տարբեր խոսքի մասերի հետ:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Բայ, դերբայներ և ձևաբայեր: Բայի կազմությունը՝ ածանցավոր բայեր (սոսկածանցավոր, պատճառական, բազմապատկական, կրավորական):</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Բայի դիմավոր ձևեր՝ եղանակներ և ժամանակաձևեր: Անկանոն և</p>

	<p>պակասավոր բայեր: Բայի սեռը:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Մակբայ, կապ, շաղկապ, նրա տեսակները, շարահյուսական դերը:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Ձայնարկություն, վերաբերական գործածությունը խոսքում:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Նախադասության անդամներ: Ստորոգյալի տեսակները, ենթակայի և ստորոգյալի համաձայնությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Գոյական անդամի լրացումների տրոհումը՝ որոշիչ, հատկացուցիչ, բացահայտիչ:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Բայական անդամի լրացումներ, խնդիրներ պարագաներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Դերբայական դարձված, կետադրություն:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Ներգործական և կրավորական կառուցվածքի նախադասությունների փոխակերպումը:</p> <p>ԹԵՄԱ14. Բարդ նախադասություն, համադասություն և ստորադասություն, կապակցման եղանակները:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Բարդ ստորադասական նախադասության բնույթը, փոխակերպումը:</p> <p>ԹԵՄԱ16. Դերբայական դարձվածով պարզ նախադասության փոխակերպումը բարդ նախադասության:</p> <p>ԹԵՄԱ 17. Մեջբերվող խոսք, նրա տեսակները:</p> <p>ԹԵՄԱ 18. Ուղղակի խոսքի փոխակերպումը անուղղակի խոսքի և հակառակը:</p> <p>ԹԵՄԱ 19. Կետադրություն, տրոհության, բացահայտության և առոգանության նշաններ:</p>
<p>7. Առարկայի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում, վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Կիրառվում են ուսանողների թիմային առաջադիմության, խճանկարի, քառաբաժանի, գծակարգերի և աղյուսակների մեթոդները, ինչպես նաև՝ թեստային վարժություններ ու խմբային աշխատանքներ: 2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են քննարկումներին և բանավեճերին: 3. Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար պատրաստում է հարցադրումներ և ներկայացնում դասախոսին:
<p>9. Առարկայի գնահատման կարգը</p>	<p>Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Միրումյան Մ., Հայոց լեզու(տեսական և գործնական դասընթաց), Եր.,2012: 2. Մարգարյան Ա., Հայոց լեզվի քերականություն (ձևաբանություն), Եր.,2004: 3. Մադաթյան Է., Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթ մաս 2-րդ(ուսումնական-գիտամեթոդական ձեռնարկ), Եր.,2012: 4.Պառնասյան Ն., Շարահյուսական հոմանիշները ժամանակակից հայերենում, Եր.,1970: 5. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր.,1997:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+					+					+			+	
ՈՒԱ 2.	+	+									+	+	+	+		+	+		
ՈՒԱ 3.			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+
ՈՒԱ 4.					+	+	+	+	+						+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՌԻՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Խմբային հետազոտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն	Քննարկումների կազմակերպում, բնագրային վերլուծություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, թեստային աշխատանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն	Քննարկումների կազմակերպում, նախադասությունների վերլուծություն	Ինքնուրույն և բնագրային աշխատանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն	Քննարկումների կազմակերպում, նախադասությունների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային աշխատանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Ձևաբանություն: Խոսքի մասեր:	2	
ԹԵՄԱ 2. Գոյական, հոգնակիի կազմությունը: Գոյականի հոլովները և հոլովումները, հոդեր:	2	
ԹԵՄԱ 3. Ածական, տեսակները, համեմատության աստիճանները: Թվական, տեսակները, կազմությունը, ուղղագրությունը:	2	
ԹԵՄԱ 4. Դերանուն, տեսակները: Դերանունների հարաբերությունը տարբեր խոսքի մասերի հետ:		1
ԹԵՄԱ 5. Բայ, դերբայներ և ձևաբայեր: Բայի կազմությունը՝ ածանցավոր բայեր (սոսկածանցավոր, պատճառական, բազմապատկական, կրավորական):		1
ԹԵՄԱ 6. Բայի դիմավոր ձևեր՝ եղանակներ և ժամանակաձևեր: Անկանոն և պակասավոր բայեր: Բայի սեռը:	2	
ԹԵՄԱ 7. Մակբայ, կապ, շաղկապ, նրա տեսակները, շարահյուսական դերը:		2

ԹԵՄԱ 8. Ձայնարկություն, վերաբերական գործածությունը խոսքում:		2
ԹԵՄԱ 9. Նախադասության անդամներ: Ստորոգյալի տեսակները, ենթակայի և ստորոգյալի համաձայնությունը:		2
ԹԵՄԱ 10. Գոյական անդամի լրացումների տրոհումը՝ որոշիչ, հատկացուցիչ, բացահայտիչ:		2
ԹԵՄԱ 11. Բայական անդամի լրացումներ, խնդիրներ պարագաներ:		2
ԹԵՄԱ 12. Դերբայական դարձված, կետադրություն:		2
ԹԵՄԱ 13. Ներգործական և կրավորական կառուցվածքի նախադասությունների փոխակերպումը:		2
ԹԵՄԱ 14. Բարդ նախադասություն, համադասություն և ստորադասություն, կապակցման եղանակները:		2
ԹԵՄԱ 15. Բարդ ստորադասական նախադասության բնույթը, փոխակերպումը:		2
ԹԵՄԱ 16. Դերբայական դարձվածով պարզ նախադասության փոխակերպումը բարդ նախադասության:		2
ԹԵՄԱ 17. Մեջբերվող խոսք, նրա տեսակները:		2
ԹԵՄԱ 18. Ուղղակի խոսքի փոխակերպումը անուղղակի խոսքի և հակառակը:		2
ԹԵՄԱ 19. Կետադրություն, տրոհության, բացահայտության և առոգանության նշաններ:		2
	8	28
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ Ա. Վարպետյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 «ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
 բնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով

Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան

“ _____ ” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը՝ «Տնտեսագիտության հիմունքներ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանային
<i>Դասընթացի տևողությունը</i>	48 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 30 ժամ, Լաբորատոր և գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Առարկան նպատակաուղղված է ժամանակակից աշխարհում ի հայտ եկած մի շարք համընդհանուր հիմնախնդիրների լուծմանը՝ տնտեսագիտական գիտելիքների կիրառմամբ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Կարևորել սովորողի գիտելիքները միկրոտնտեսագիտության, մակրոտնտեսագիտության և միջազգային տնտեսագիտության բնագավառում, ինչը խիստ կարևորվում է շուկայական տնտեսական համակարգի կայացման գործում: 2. Հնարավորություն է տալիս գնահատել երկրի տնտեսության վիճակը, շուկայօր օրենքները: 3. Կարևորում է գործարար տնտեսագիտության հիմնախնդիրների լուծումները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար ուսանողին նախնական գիտելիքներ անհրաժեշտ չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Իմանա տնտեսագիտության առարկայի նպատակը և խնդիրները ՈւԱ 2. Ձեռքբերի սեփականության կառուցվածքի և տնտեսական ձևերի վերաբերյալ տեսական և գործնական գիտելիքներ: ՈւԱ 3. Տիրապետի փողի և նրա կառուցվածքի վերաբերյալ տեսական գիտելիքներին: ՈւԱ 4. Իմանա առաջարկի և պահանջարկի օրենքները: ՈւԱ 5. Տիրապետի արտադրության ծախսերի և շահույթի տեսական և գործնական գիտելիքներին: ՈւԱ 6. Իմանա բանկերի էությունը ՈւԱ 7. Ձեռքբերի ինֆլյացիայի վերաբերյալ տեսական գիտելիքներ ՈւԱ 8. Ձեռքբերի տեսական գիտելիքներ կառավարության և տնտեսության վերաբերյալ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա-7. Ցուցաբերի կիրառական տնտեսագիտության հիմնադրույթների, մասնագիտական գործունեության բնագավառի տնտեսական երևույթների և հարաբերությունների առանձնահատկությունների, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքների, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունների իմացություն: Ա-12. Ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները: Բ-9. Ունենա աշխատակիցների (առկայության դեպքում) աշխատանքները կազմակերպելու կամ գործընկերային հարաբերությունները (լիազորության դեպքում) ըստ կարողությունների և մասնագիտացման համակարգելու հմտություններ:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Տնտեսագիտությունը որպես գիտություն: Տնտեսագիտության նպատակները և խնդիրները: ԹԵՄԱ 2. Արտադրության փուլերը: Տնտեսական աճ: ԹԵՄԱ 3. Սեփականության կառուցվածքը և տնտեսական ձևերը: ԹԵՄԱ 4. Փողը և նրա գործառույթները: ԹԵՄԱ 5. Պահանջարկի օրենքները: Պահանջարկի վրա ազդող գործոնները: ԹԵՄԱ 6. Առաջարկի օրենք, օրենքի վրա ազդող գործոնները: ԹԵՄԱ 7. Արտադրության ծախսերը և շահույթը: Սպառողներ, ներդրողներ և խնայողներ: ԹԵՄԱ 8. Աշխատավարձ, աշխատավարձի տեսակները:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 9. Բանկերի էությունը, վարկեր, արժեթղթեր և ինֆլյացիա:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Շուկայական տնտեսության անցման անհրաժեշտությունը: Շուկայական հարաբերությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Գների էությունը, գործառույթները և համակարգը:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Մարքեթինգ:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Կառավարությունը և տնտեսությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Համաշխարհային տնտեսություն:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական պարապունքների ժամանակ քննարկվում և վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: 2. Ուսանողները լսարանում լուծում են իրավիճակային խնդիրներ՝ գրավոր աշխատանքների, քննարկումների և բանավեճերի մեթոդով: 3. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը և լուծում տրված խնդիրները:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Աղաջանյան Հ. Տնտեսագիտության տեսության ընդհանուր հիմունքները. - Եր.: Տնտեսագետ, 2008.- 172 էջ: 2. Տնտեսագիտության տեսություն (ուսումնական ձեռնարկ), խմբ.՝ տ.գ.դ., պրոֆ. Գ.Ե. Կիրակոսյանի և տ.գ.թ., պրոֆ. Ի.Ե. Խլղաթյանի.-Եր., Տնտեսագետ, 2009.- 75 2 էջ: 3. Օրդուխանյան Վ.Մ.Պահանջարկն ու սպառողական վարքագծի տեսությունը. - Եր.: Տնտեսագետ, 2006. - 48 էջ: 4. Տոնոյան Թ. Տնտեսագիտության հիմունքներ /Ֆինանսաբանկային քոլեջ – Երևան 2003., 142 էջ:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14
ՈՒԱ 1.	+	+		+										
ՈՒԱ 2.	+	+	+		+		+	+					+	
ՈՒԱ 3.			+	+		+								
ՈՒԱ 4.					+	+				+				+
ՈՒԱ 5.							+	+		+	+	+		
ՈՒԱ 6.									+					+
ՈՒԱ 7.									+		+			
ՈՒԱ 8.												+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 6	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 7	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 8	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Տնտեսագիտությունը որպես գիտություն: Տնտեսագիտության նպատակները և խնդիրները:	4	
ԹԵՄԱ 2. Արտադրության փուլերը: Տնտեսական աճ:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Սեփականության կառուցվածքը և տնտեսական ձևերը:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Փողը և նրա գործառույթները:	2	
ԹԵՄԱ 5. Պահանջարկի օրենքները: Պահանջարկի վրա ազդող գործոնները:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Առաջարկի օրենք, օրենքի վրա ազդող գործոնները:	2	
ԹԵՄԱ 7. Արտադրության ծախսերը և շահույթը: Սպառողներ, ներդրողներ և խնայողներ:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Աշխատավարձ, աշխատավարձի տեսակները:	2	
ԹԵՄԱ 9. Բանկերի էությունը, վարկեր, արժեթղթեր և ինֆլյացիա:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Շուկայական տնտեսության անցման անհրաժեշտությունը: Շուկայական հարաբերությունները:	2	2

ԹԵՄԱ 11. Գների էությունը, գործառույթները և համակարգը:	2	2
ԹԵՄԱ 12. Մարքեթինգ:	2	2
ԹԵՄԱ 13. Կառավարությունը և տնտեսությունը:	2	
ԹԵՄԱ 14. Համաշխարհային տնտեսություն:	2	2
	30	18
Ընդամենը		48

Ծրագրի հեղինակ՝ Հ. Քոչարյան / _____/

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բուժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	2-րդ զարնանային
<i>Դասընթացի տևողությունը</i>	48 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 30 ժամ, Լաբորատոր և գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Ուսանողների մոտ հասարակության քաղաքական կյանքի վերաբերյալ համակարգված գիտելիքների ձևավորումն է, որը կօգնի նրանց հասկանալու քաղաքական երևույթների ու գործընթացների էությունը, իմաստն ու նշանակությունը, կատարելու գիտակից քաղաքական ընտրություն և ակտիվ մասնակցություն ունենալու հասարակության մեջ տեղի ունեցող քաղաքական զարգացումներին:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ծանոթացնել քաղաքագիտության առարկային և նրա առանձնահատկություններին: 2. Գիտելիքներ հաղորդել քաղաքագիտության հիմնական կատեգորիաների վերաբերյալ, զարգացնել դրանց հետ գործողություններ կատարելու հմտություններ: 3. Ծանոթացնել քաղաքական ինստիտուտների էությանն ու ֆունկցիաներին, քաղաքական կոնֆլիկտի կառուցվածքին ու զարգացման փուլերին: 4. Օգնել հասկանալու ժողովրդավարության կարևորությունն իր և հասարակության համար: 5. Ներկայացնել ՀՀ-ում ժողովրդավարության հաստատման առանձնահատկությունները:
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար ուսանողին նախնական գիտելիքներ անհրաժեշտ չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Սահմանի սոցիոլոգիայի առարկան և օբյեկտը: ՈւԱ 2. Նկարագրի սոցիոլոգիայի առարկան: ՈւԱ 3. Համեմատի սոցիոլոգիան և պատմությունը: ՈւԱ 4. Թվարկի և բացատրի սոցիոլոգիայի գործառույթները: ՈւԱ 5. Մեկնաբանի «սոցիալականի» հասկացությունը: ՈւԱ 6. Արժևորի սոցիալական ինստիտուտի դերը հասարակական կյանքում:</p>
<p>5. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հեղուկալ վերջնարդյունքները. Ա-6. Ունենա անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկատվություններ: Բ-2. Դրսևորի աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում գործընկերների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողություն: Բ-3. Ունենա որոշակի փոփոխվող իրավիճակներում առաջացած խնդիրներին մասնագիտական տիպային և այլընտրանքային լուծումներ առաջարկելու կարողություն:</p>
<p>6. Դասընթացի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հեղուկալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Սոցիոլոգիայի առարկան և օբյեկտը: Սոցիոլոգիայի կառուցվածքը: Սոցիոլոգիայի գործառույթները: ԹԵՄԱ 2. «Մշակույթ» հասկացությունը: Մշակույթի տեսակները: Մշակույթի ֆունկցիաները (գործառույթները): ԹԵՄԱ 3. «Հասարակություն» հասկացությունը: Հասարակության պատմական զարգացման փուլերը. ագրարային հասարակություն, արդյունաբերական հասարակություն, հետինդուստրիալ հասարակություն: ԹԵՄԱ 4. «Անձ» հասկացությունը: Սոցիալականացում, ապասոցիալականացում,</p>

	<p>վերասոցիալականացում: Անձի զարգացման հիմնախնդիրը: Անձի դերային կոնցեպցիան:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. «Ընտանիք» հասկացությունը: Ընտանիքի սոցիոլոգիայի էությունը: Ընտանիքի պատմական տիպերը: Ժամանակակից ընտանիքի տիպերը: Ընտանիքի գործառույթները:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Կոնֆլիկտի էությունը: Կոնֆլիկտի դերը մարդու և հասարակության կյանքում: Կոնֆլիկտի դրական և բացասական կողմերը: Կոնֆլիկտի տեսակները:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. «Սոցիալական շարժունություն» (մոբիլություն) հասկացությունը: Սոցիալական շարժունության ձևերը: Անհատական շարժունության վրա ազդող գործոնները:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Քաղաքական գիտության ձևավորումն ու զարգացումը: Քաղաքագիտության օբյեկտը, առարկան: Քաղաքագիտության ֆունկցիաները, մեթոդները:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Իշխանություն հասկացությունը: Իշխանության մեկնաբանման կոնցեպցիաները: Իշխանության աղբյուրները, օբյեկտը, սուբյեկտը և ռեսուրսները:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Քաղաքական համակարգ հասկացությունը, կառուցվածքն ու ֆունկցիաները: Քաղաքական համակարգի հիմնական տեսությունները (< Ալմոնդ, Դ. Իստոն):</p> <p>ԹԵՄԱ 11. «Քաղաքական ռեժիմ» հասկացությունը: Քաղաքական ռեժիմների տիպաբանությունը. տոտալիտար, ավտորիտար, ժողովրդավարական ռեժիմներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Իրավական պետության էությունն ու հիմնական սկզբունքները: Քաղաքացիական հասարակություն հասկացությունը, բնորոշ գծերը, ձևավորման նախադրյալները, կառուցվածքը:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Քաղաքական կուսակցություն հասկացությունը: Քաղաքական կուսակցությունների առաջացումը, զարգացման փուլերը:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: Քաղաքական գաղափարախոսության մակարդակներն ու ֆունկցիաները:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. «Քաղաքական կոնֆլիկտ», էությունը, առաջացման պատճառները, կառուցվածքն ու զարգացման փուլերը:</p>
<p>7. Դասընթացի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p><i>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական պարապունքների ժամանակ քննարկվում և վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: 2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են իրավիճակային խնդիրների լուծմանը՝ քննարկումների և բանավեճերի մեթոդով: 3. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
<p>9. Դասընթացի գնահատման կարգը</p>	<p>Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ռ. Հ. Պետրոսյան, Քաղաքագիտություն, Երևան 2004 2. Ա.Փ. Ենգոյան, Արդի դարաշրջանի հիմնական գաղափարախոսական հոսանքները, Երևան 2002 3. Քաղաքագիտության ներածություն, խմբ. Ի. Ս. Բալյան, Երևան 1996

4. Կ. Հ. Ղահրամանյան, Քաղաքագիտություն, Երևան 2005
5. Ա. Փ. Ենգոյան, Քաղաքական կոնֆլիկտներ Ֆրասախոսությունների նյութեր ^Գ , Երևան 2003

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15
ՈՒԱ 1.	+	+													
ՈՒԱ 2.			+	+	+										
ՈՒԱ 3.						+	+	+							
ՈՒԱ 4.									+	+	+				
ՈՒԱ 5.												+	+		
ՈՒԱ 6.														+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 6	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնակ
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Սոցիոլոգիայի առարկան և օբյեկտը: Սոցիոլոգիայի կառուցվածքը: Սոցիոլոգիայի գործառույթները:	2	
ԹԵՄԱ 2. «Մշակույթ» հասկացությունը: Մշակույթի տեսակները: Մշակույթի ֆունկցիաները (գործառույթները):	2	2

ԹԵՄԱ 3. «Հասարակություն» հասկացությունը: Հասարակության պատմական զարգացման փուլերը. ագրարային հասարակություն, արդյունաբերական հասարակություն, հետինդուստրիալ հասարակություն:	2	2
ԹԵՄԱ 4. «Անձ» հասկացությունը: Սոցիալականացում, ապասոցիալականացում, վերասոցիալականացում: Անձի զարգացման հիմնախնդիրը: Անձի դերային կոնցեպցիան:	2	2
ԹԵՄԱ 5. «Ընտանիք» հասկացությունը: Ընտանիքի սոցիոլոգիայի էությունը: Ընտանիքի պատմական տիպերը: Ժամանակակից ընտանիքի տիպերը: Ընտանիքի գործառույթները:	2	
ԹԵՄԱ 6. Կոնֆլիկտի էությունը: Կոնֆլիկտի դերը մարդու և հասարակության կյանքում: Կոնֆլիկտի դրական և բացասական կողմերը: Կոնֆլիկտի տեսակները:	2	2
ԹԵՄԱ 7. «Սոցիալական շարժունություն» (մոբիլություն) հասկացությունը: Սոցիալական շարժունության ձևերը: Անհատական շարժունության վրա ազդող գործոնները:	2	
ԹԵՄԱ 8. Քաղաքական գիտության ձևավորումն ու զարգացումը: Քաղաքագիտության օբյեկտը, առարկան: Քաղաքագիտության ֆունկցիաները, մեթոդները:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Իշխանություն հասկացությունը: Իշխանության մեկնաբանման կոնցեպցիաները: Իշխանության աղբյուրները, օբյեկտը, սուբյեկտը և ռեսուրսները:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Քաղաքական համակարգ հասկացությունը, կառուցվածքն ու ֆունկցիաները: Քաղաքական համակարգի հիմնական տեսությունները (Հ. Ալմոնդ, Դ. Իստոն):	2	
ԹԵՄԱ 11. «Քաղաքական ռեժիմ» հասկացությունը: Քաղաքական ռեժիմների տիպաբանությունը. տոտալիտար, ավտորիտար, ժողովրդավարական ռեժիմներ:	2	2
ԹԵՄԱ 12. Իրավական պետության էությունն ու հիմնական սկզբունքները: Քաղաքացիական հասարակություն հասկացությունը, բնորոշ գծերը, ձևավորման նախադրյալները, կառուցվածքը:	2	
ԹԵՄԱ 13. Քաղաքական կուսակցություն հասկացությունը: Քաղաքական կուսակցությունների առաջացումը, զարգացման փուլերը:	2	2
ԹԵՄԱ 14. Քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: Քաղաքական գաղափարախոսության մակարդակներն ու ֆունկցիաները:	2	
ԹԵՄԱ 15. «Քաղաքական կոնֆլիկտ», էությունը, առաջացման պատճառները, կառուցվածքն ու զարգացման փուլերը:	2	2
	30	18
Ընդամենը		48

Ծրագրի հեղինակ՝ Ա. Գյոզալյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Իրավունքի հիմունքներ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բուժեղբայր»
Կիսամյակը	3-րդ աշնանային
Դասընթացի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 18 ժամ, Լաբորատոր և գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ

1. Առարկայի նպատակը	Նպաստել սովորողների իրավական գիտելիքների աճին, նրանց իրավագիտակցության զարգացմանը, ՀՀ քաղաքացուն անհրաժեշտ իրավական պատկերացումների և արժեքային համակարգի ձևավորմանը:
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Ուսումնասիրել ՀՀ Սահմանադրությունը, մարդու և քաղաքացու իրավունքները, ազատությունները, պարտականությունները: 2. Ուսումնասիրել ՀՀ քաղաքացուն անհրաժեշտ իրավական դաշտը:
3. Մուտքային պահանջները	Այս առարկան ուսումնասիրելու համար ուսանողին նախնական գիտելիքներ անհրաժեշտ չեն:
4. Ուսումնառության արդյունքները	<p>ՈւԱ 1. Իմանա իրավագիտություն հասկացությունը, պետության ծագման պատճառները, ձևերը</p> <p>ՈւԱ 2. Իմանա օրենքի հասկացությունը, Սահմանադրությունը, ընտրությունների հիմունքները</p> <p>ՈւԱ 3. Իմանա ազգային ժողով, տեղական, դատական իշխանություն հասկացությունները</p> <p>ՈւԱ 4. Իմանա վարչական, աշխատանքային, քաղաքացիական, քրեական և միջազգային իրավունքի հիմունքները</p>
5. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա-1. Իմանա ՀՀ Սահմանադրության, զբաղվածության տվյալ բնագավառը կարգավորող հիմնական նոր,ատիվ ակտերի, մարդու և հասարակության քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքի և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները:</p> <p>Ա-6. Ունենա անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկատվություններ:</p>
6. Դասընթացի կառուցվածքը	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>ԹԵՄԱ 1. Իրավունքի հասկացությունը և իրավունքի սուբյեկտը</p> <p>ԹԵՄԱ 2. Իրավունքի նորմերը</p> <p>ԹԵՄԱ 3. Օրինականություն և իրավախաղտում</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Հանցագործություն (քրեական օրենսգիրք)</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Անհատի իրավունքը և պարտականությունները</p> <p>ԹԵՄԱ 6 Սահմանում աշխատանքի, կրթության, առողջության մասին</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Պետության ձևերը և գործառույթները</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Իրավական պետություն</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Դատական համակարգ</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Սահմանադրական դատարան</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Քաղաքացիների առողջության պահպանումը</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Մարդու իրավունքը, բժշկական օգնություն</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Բուժաշխատողների իրավունքը և պարտականությունները</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Պայմանագրի կնքման ձևերը</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Աշխատանքային պայմանագրի կնքում և պայմանագիր</p> <p>ԹԵՄԱ 16. Աշխատանքի իրավունք և կոլեկտիվ պայմանագիր</p> <p>ԹԵՄԱ 17. Ընտանեկան և քրեական իրավունք</p> <p>ԹԵՄԱ 18. Քրեական և քաղաքական դատավարություն</p>
7. Դասընթացի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Դասընթացի	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու

<p>ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում և վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: 2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են իրավիճակային խնդիրների լուծմանը՝ քննարկումների և բանավեճերի մեթոդով: 3. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
<p>9. Դասընթացի գնահատման կարգը</p>	<p>Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ՀՀ Սահմանադրություն: 2. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք: 3. ՀՀ ամուսնության և ընտանիքի օրենսգիրք: 4. ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք: 5. ՀՀ վարչական օրենսգիրք:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	
ՈՒԱ 1.	+	+					+	+											
ՈՒԱ 2.			+	+	+	+													
ՈՒԱ 3.									+	+									
ՈՒԱ 4.											+	+	+	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Իրավունքի հասկացությունը և իրավունքի սուբյեկտը	2	
ԹԵՄԱ 2. Իրավունքի նորմերը		2
ԹԵՄԱ 3. Օրինականություն և իրավախաղտում		2
ԹԵՄԱ 4. Հանցագործություն (քրեական օրենսգիրք)	2	
ԹԵՄԱ 5. Անհատի իրավունքը և պարտականությունները		2
ԹԵՄԱ 6 Սահմանում աշխատանքի, կրթության, առողջության մասին	2	
ԹԵՄԱ 7. Պետության ձևերը և գործառույթները	2	
ԹԵՄԱ 8. Իրավական պետություն	2	
ԹԵՄԱ 9. Դատական համակարգ		2
ԹԵՄԱ 10. Սահմանադրական դատարան		2
ԹԵՄԱ 11. Քաղաքացիների առողջության պահպանումը		2
ԹԵՄԱ 12. Մարդու իրավունքը, բժշկական օգնություն	2	
ԹԵՄԱ 13. Բուժաշխատողների իրավունքը և պարտականությունները	2	
ԹԵՄԱ 14. Պայմանագրի կնքման ձևերը	2	
ԹԵՄԱ 15. Աշխատանքային պայմանագրի կնքում և պայմանագիր		2
ԹԵՄԱ 16. Աշխատանքի իրավունք և կոլեկտիվ պայմանագիր		2
ԹԵՄԱ 17. Ընտանեկան և քրեական իրավունք		2
ԹԵՄԱ 18. Քրեական և քաղաքական դատավարություն	2	
	18	18
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ Ա. Գյոզալյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը՝ «Պատմություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	1-ին աշնանային
<i>Դասընթացի տևողությունը</i>	48 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 30 ժամ, Լաբորատոր և գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Զինել հայ երիտասարդությանը Հայկական հարցի վերաբերյալ խորը և կայուն գիտելիքներով, նպաստել ազգային հիմնախնդիրները լուծելու պատրաստ հայ մարդու և քաղաքացու ձևավորմանը, դաստիարակել մարդու և ժողովուրդների բնական և պատմական իրավունքները հարգելու, ցեղասպանությունը մերժելու և դատապարտելու, վառ ու անկեղծ հայրենասիրության ոգով:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել Հայկական հարցի վերաբերյալ պատմական հարուստ նյութը, Հայկական հարցի և Հայոց ցեղասպանության հիմնախնդիրը: 2. Պատմական նյութի ուսումնասիրման ընթացքում հասցնել երիտասարդությանը, որ գիտակցի ազգային հիմնախնդրի շուրջ ժողովրդի բոլոր ուժերի համախմբման, նրա մտավոր և ֆիզիկական ներուժի կենտրոնացման անհրաժեշտությունը: 3. Հասնել այն բանին, որ Հայկական հարցի և Հայոց ցեղասպանության մասին գիտելիքներով զինված երիտասարդությունը գիտակցի իր անմիջական մասնակցության անհրաժեշտությունը ազգային հիմնախնդիրների լուծման, հայրենիքի բարգավաճման ու վերածնության գործին:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՌԻԱ 1. Իմանա «Հայկական հարց» հասկացության էությունը և բովանդակությունը, տեսակետները, Հայրենիք, ազգ, պետություն հասկացությունների բացատրությունը, հայկական հարցի զարգացման հիմնական փուլերը: ՌԻԱ 2. Հայոց պետականության կորստի, Հայկական հարցի նախապատմության, լուծման առաջին ձեռնարկումների, Ռուսաստանի և Հայկական հարցի առնչակցության վերաբերյալ գիտելիքներ: ՌԻԱ 3. Ներկայացնել ազատագրական պայքարի բուռն վերելքը ազատագրական պայքարի գաղափարախոսության ձևավորման և մշակման գործընթացները: ՌԻԱ 4. Արևելյան հարցի և Հայկական հարցի հարաբերակցության, գերտերությունների վարած քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ: ՌԻԱ 5. Մեկնաբանել Հայկական հարցի լուծման թուրքական եղանակը, հայ ազգային կուսակցությունների դիրքորոշումները, Հայկական հարցի բարձրացման ձեռնարկումները I աշխարհամարտի նախօրեին և ընթացքում: ՌԻԱ 6. Մեկնաբանի միջազգային կառույցների դերակատարումը հայկական հարցի լուծման հեռանկարներում:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա-2. Ա-Ա-2. Տիրապետի հայոց լեզվին: Ա-5. Գիտելիքներ ունենա ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի վերաբերյալ:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Հայկական հարցը Քեմալաբուլձևիկյան հարաբերություններում: Մոսկվայի և Կարսի պայմանագրերը: ԹԵՄԱ 2. Հայկական հարցը և Մեծ տերությունների վարած քաղաքականությունը: Լոնդոնի և Լոզանի կոնֆերանսները: ԹԵՄԱ 3. Հայկական հարցը Երկրորդ Աշխարհամարտի տարիներին: ԹԵՄԱ 4. ԽՍՀՄ-Ը և Հայկական հարցը հետպատերազմյան տարիներին:</p>

	<p>Հայրենադարձությունը 1946-1948թթ.</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Սփյուռքը որպես Հայկական հարցի միակ պահանջատեր:1960-1980թթ. սփյուռքահայության գործունեությունը և Հայկական հարցի նոր դրսևորումները:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Ձինված պայքարը անարդարության դեմ:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Արցախյան ազատագրական պայքարը Հայկական հարցի պատմության շրջադարձային փուլ:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Ազգային հարցի սրումը ԽՍՀՄ-ի վերակառուցման տարիներին:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. ՀՀ անկախության հռչակումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Հայկական հարցում ՀՀՇ վարչակազմի վարած քաղաքականությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Հայկական հարցի լուծման և հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման ուղղությամբ ՀՀ քաղաքականությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Հայ-ադրբեջանական և հայ-վրացական հարաբերությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Հայ-ռուսական հարաբերությունները: Ռուսաստանի վերերերմունքը հայկական հարցի վերաբերյալ:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. ՀՀ-ի, ԱՄՆ-ի և Եվրամիության հետ ունեցած հարաբերությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը: Հայկական հարցի լուծման հեռանկարները:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում, վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Մշակվում են գործընթացի իրականացման տարբեր իրավիճակներ:</p> <p>2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են քննարկումներին և բանավեճերին:</p> <p>3. Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար իրականացնում համեմատական վերլուծություններ:</p>
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Հայկական հարցի պատմություն, հեղ. Ռ. Փիրումյան</p> <p>2. Հայկական հարցը հայոց պատմության համտեքստում, գրախոս՝ պ. գ. դ. պրոֆեսոր Հ. Գևորգյան, կազմող Ա.Ս. Ղազարյան, Եր. ճարտարագետ 2016թ.</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15
ՈՒԱ 1.	+	+	+												
ՈՒԱ 2.	+	+	+												
ՈՒԱ 3.				+	+	+									
ՈՒԱ 4.							+	+	+						
ՈՒԱ 5.										+	+	+			
ՈՒԱ 6.													+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, դիդակտիկ նյութերի ներկայացում	Իրավիճակային քննարկումներ	Ընթացիկ ստուգումներ, սեմինարներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, շնորհանդեսներ, քննարկումներ:	Քննարկումների կազմակերպում գրականության վերլուծություն,	Ընթացիկ ստուգումներ, սեմինարներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսության, գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ, տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում
ՈՒԱ 4.	Դասախոսության, գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ, տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում
ՈՒԱ 5.	Դասախոսության, գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ, տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում
ՈՒԱ 6.	Դասախոսության, գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ, տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Հայկական հարցը Քեմալաբուլձիկյան հարաբերություններում: Մոսկվայի և Կարսի պայմանագրերը:	2	
ԹԵՄԱ 2. Հայկական հարցը և Մեծ տերությունների վարած քաղաքականությունը: Լոնդոնի և Լոզանի կոնֆերանսները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Հայկական հարցը Երկրորդ Աշխարհամարտի տարիներին:	2	2
ԹԵՄԱ 4. ԽՍՀՄ-Ը և Հայկական հարցը հետպատերազմյան տարիներին: Հայրենադարձությունը 1946-1948թթ	2	
ԹԵՄԱ 5. Սփյուռքը որպես Հայկական հարցի միակ պահանջատեր:1960-1980թթ. սփյուռքահայության գործունեությունը և Հայկական հարցի նոր դրսևորումները:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Զինված պայքարը անարդարության դեմ:	2	
ԹԵՄԱ 7. Արցախյան ազատագրական պայքարը Հայկական հարցի պատմության շրջադարձային փուլ:	2	2

ԹԵՄԱ 8. Ազգային հարցի սրումը ԽՍՀՄ-ի վերակառուցման տարիներին:	2	
ԹԵՄԱ 9. ՀՀ անկախության հռչակումը:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Հայկական հարցում ՀՀՇ վարչակազմի վարած քաղաքականությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 11. Հայկական հարցի լուծման և հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման ուղղությամբ ՀՀ քաղաքականությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 12. Հայ-ադրբեջանական և հայ-վրացական հարաբերությունները:	2	
ԹԵՄԱ 13. Հայ-ռուսական հարաբերությունները: Ռուսաստանի վերերերմունքը հայկական հարցի վերաբերյալ:	2	2
ԹԵՄԱ 14. ՀՀ-Ի, ԱՄՆ-Ի և Եվրամիության հետ ունեցած հարաբերությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 15. Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը: Հայկական հարցի լուծման հեռանկարները:	2	
	30	18
Ընդամենը		48

Ծրագրի հեղինակ՝ Լ.բաբայան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը «Ռուսաց լեզու 1»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
Կիսամյակը	1-ին աշնանային
Առարկայի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, լաբորատոր և գործնական՝ 26 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Նպատակաուղղված է ռուսերեն լեզվի բազային գիտելիքների կիրառման և հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը, որը հնարավորություն է տալիս ուսանողներին կարգալ և հասկանալ իրենց մասնագիտությանը վերաբերող գրականություն, և այն կիրառել գործնականում, գրել գործնական գրություններ, շփվելու իրենց հավասար գործընկերների հետ, կատարել մտքերի փոխանակում մասնագիտական հարցերի շուրջ, ինչպես նաև կատարելու զանազան հետազոտական աշխատանքներ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսանողների հետ վարել ռուսերենով բանավոր խոսքի տիրապետմանն ուղղված տարաբնույթ աշխատանքներ՝ կատարելագործելով բանավոր խոսքի ճշգրտությունն ու հստակությունը: 2. Թեմատիկ աուդիո և վիդեո նյութերի միջոցով զարգացնել ուսանողների լսելու կարողությունը: 3. Բարելավել կարգալու հմտությունը: 4. Գործնականում ամրապնդել լեզվի քերականության իմացությունը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար, որպես հիմք, անհրաժեշտ է իմանալ ռուսերեն լեզվի այբուբենի հնչյուն-տառերը, կարգալու և գրելու սկզբնական կարողություններ, մայրենի լեզվի և օտար լեզվի քերականական գիտելիքներ:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իմանա ընդհանուր և մասնագիտական հիմնական բառակազմական կաղապարները մայրենի և օտար լեզուների բառապաշարային, կառուցվածքային ընդհանրությունների ու տարբերությունների ընկալում: ՈՒԱ 2. Կարողանա փոխանցել ռուսերեն տեքստերի ընդհանուր բովանդակությունը, հասկանալ և վերլուծել քերականական նյութեր մայրենի լեզվով: ՈՒԱ 3. Կարողանա վարել կենցաղային և մասնագիտական զրույցներ, գրել անձնական և գործնական նամակներ: ՈՒԱ 4. Տիրապետի մասնագիտական բանավոր և գրավոր խոսքին և դրանց նրբություններին: ՈՒԱ 5. Խոսքի մասերի, նախադասության անդամների, պարզ և բարդ նախադասությունների շարահյուսության իմացության ձևավորում:</p>
<p>5. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին/</p>	<p>Ա 6. Հաղորդակցվի առնվազն երկու օտար լեզուներով: Ա 10. Անձնական շփման ունակությունների, միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունների ակտիվացման, աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունի ձևավորումը:</p>
<p>6. Առարկայի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Իմ հայրենիքը Հայաստանն է ԹԵՄԱ 2. Հատուկ գոյականների, աշխարհագրական անվանումների ուղղագրությունը: Բարդ բառերի ուղղագրությունը ԹԵՄԱ 3. Մշակութային և պատմական կապերը ՀՀ և Ռուսաստանի միջև: ԹԵՄԱ 4. Ուրիշի ուղղակի խոսքի կետադրություն ԹԵՄԱ 5. Ռուս գրողները և բանաստեղծները Հայաստանի մասին ԹԵՄԱ 6. Ածականի համեմատական աստիճանները: Շարժում ցույց տվող բայերի կիրառումը ԹԵՄԱ 7. Հայաստանի և Ռուսաստանի մայրաքաղաքները ԹԵՄԱ 8. ՀՀ և Ռուսաստանի տոները, սովորույթները, ավանդույթները</p>

	<p>ԹԵՄԱ 9. Աշխատանք մասնագիտական տեսքի վրա</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Սպորտ և խաղեր: Սպորտը առողջություն է: Իմ սիրելի սպորտաձևը</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Էկոլոգիական հարցեր և էկոլոգիական դաստիարակություն</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Հայաստանը որպես թանգարան բաց երկնքի տակ: Հայկական հնագույն և ժամանակակից ճարտարապետություն:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Բնությունը ռուս գրողների և նկարիչների ստեղծագործություններում: Արվեստը իմ կյանքում: Սիրված արվեստի տեսակը</p>
7. Առարկայի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսուցման պասիվ և ակտիվ մեթոդների միջոցով հարցումների, ստուգողական աշխատանքների, թեստերի և այլ աշխատանքների կատարում: 2. Զրույց և երկխոսություն:
9. Առարկայի գնահատման կարգը	Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ռուսաց լեզու: Բառա-քերականական դասընթաց սկսնակների համար: Ս.Ա. Խավրանինա, Լ.Ա. Խարլամովա Մոսկվա Մեդիա 2007: 2. Գրղզեյան Ռ.Ռ., Մխիթարյան Կ.Մ. Ռուսերենի դարձաբանական հարաբերությունները: 3. Ռուսաց լեզվի բայերը ,Տետր-բառարան Մոսկվա Ռուսաց լեզու 1998 4. Սկվորցովա Գ.Լ. Չումակովա Գ.Ն. «Ռուսաց լեզու», 2005: 5. Ռուսաց լեզու ընդհանուր և բնագիտական հոսքեր 12-րդ դասարան Երևան 2011

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+											
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.				+	+	+	+						
ՈՒԱ 4.								+	+	+		+	+
ՈՒԱ 5.											+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ

ՈՒԱ 2	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Քննարկումների, մենախոսությունների, երկխոսությունների կազմակերպում,	Ինքնուրույն աշխ. ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն	Խմբային, անհատական աշխատանքներ	Բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Բանավոր հարցումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Իմ հայրենիքը Հայաստանն է	2	2
ԹԵՄԱ 2. Հատուկ գոյականների, աշխարհագրական անվանումների ուղղագրությունը: Բարդ բառերի ուղղագրությունը		2
ԹԵՄԱ 3. Մշակութային և պատմական կապերը ՀՀ և Ռուսաստանի միջև:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Ուրիշի ուղղակի խոսքի կետադրություն:		2
ԹԵՄԱ 5. Ռուս գրողները և բանաստեղծները Հայաստանի մասին:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Ածականի համեմատական աստիճանները: Շարժում ցույց տվող բայերի կիրառումը:		2
ԹԵՄԱ 7. Հայաստանի և Ռուսաստանի մայրաքաղաքները:		2
ԹԵՄԱ 8. ՀՀ և Ռուսաստանի տոները, սովորույթները, ավանդույթները:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Աշխատանք մասնագիտական տեքստի վրա		2
ԹԵՄԱ 10. Սպորտ և խաղեր: Սպորտը առողջություն է: Իմ սիրելի սպորտաձևը:		2
ԹԵՄԱ 11. Էկոլոգիական հարցեր և էկոլոգիական դաստիարակություն	2	2
ԹԵՄԱ 12. Հայաստանը որպես թանգարան բաց երկնքի տակ: Հայկական հնագույն և ժամանակակից ճարտարապետություն:		2
ԹԵՄԱ 13. Բնությունը ռուս գրողների և նկարիչների ստեղծագործություններում: Արվեստը իմ կյանքում: Սիրված արվեստի տեսակը:		2
	10	26
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը «Ռուսաց լեզու 2»

<i>Մասնագիտություն</i>	<i>0913.02.5 «Քույրական գործ»</i>
<i>Որակավորում</i>	<i>0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»</i>
<i>Կիսամյակը</i>	<i>2-րդ գարնանային</i>
<i>Առարկայի տևողությունը</i>	<i>30 ժամ</i>
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	<i>Տեսական՝ 6 ժամ, լաբորատոր և գործնական՝ 24 ժամ</i>

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Հնարավորություն է տալիս ուսանողներին կարգալ և հասկանալ իրենց մասնագիտությանը վերաբերող գրականությունը, այն կիրառելով գործնականում, շփվելու, կատարել մտքերի փոխանակում մասնագիտական հարցերի շուրջ, ինչպես նաև կատարելու զանազան հետազոտական աշխատանքներ: Ձեռքբերել հաղորդակցական կարողություններ (ունկնդրել, խոսել, կարգալ և գրել):</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսանողների հետ վարել ռուսերենի բանավոր խոսքի տիրապետմանն ուղղված տարաբնույթ աշխատանքներ՝ կատարելագործելով բանավոր խոսքի ճշգրտությունն ու հստակությունը: 2. Թեմատիկ աուդիո և վիդեո նյութերի միջոցով զարգացնել ուսանողների լսելու կարողությունը: 3. Բարելավել կարգալու հմտությունը, գործնականում ամրապնդել լեզվի քերականության իմացությունը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար, որպես հիմք, անհրաժեշտ է իմանալ անգլերեն լեզվի այբուբենի հնչյուն-տառերը, կարգալու և գրելու սկզբնական կարողություններ, մայրենի լեզվի և օտար լեզվի քերականական գիտելիքներ:</p>
<p>4. Ռուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՌԻԱ 1. Իմանա ընդհանուր և մասնագիտական հիմնական բառակազմական կաղապարները մայրենի և օտար լեզուների բառապաշարային, կառուցվածքային ընդհանրությունների ու տարբերությունների ընկալում: ՌԻԱ 2. Կարողանա փոխանցել ռուսերեն տեքստերի ընդհանուր բովանդակությունը, հասկանալ և վերլուծել քերականական նյութեր մայրենի լեզվով: ՌԻԱ 3. Կարողանա վարել կենցաղային և մասնագիտական զրույցներ, գրել անձնական և գործնական նամակներ: ՌԻԱ 4. Տիրապետի մասնագիտական բանավոր և գրավոր խոսքին և դրանց նրբություններին: ՌԻԱ 5. Խոսքի մասերի, նախադասության անդամների, պարզ և բարդ նախադասությունների շարահյուսության իմացության ձևավորում:</p>
<p>5. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին/</p>	<p>Ա 6. Հաղորդակցվի առնվազն երկու օտար լեզուներով: Ա 10. Անձնական շփման ունակությունների, միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունների ակտիվացման, աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունի ձևավորումը:</p>
<p>6. Առարկայի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Լեզվի դերը հասարակության կյանքում: Ռուսաց լեզուն ժամանակակից աշխարհում: ԹԵՄԱ 2. Գրողների և բանաստեղծների մտքերը ռուսաց լեզվի մասին: ԹԵՄԱ 3. Ռուսաց լեզվի հիմնական մակարդակները: ԹԵՄԱ 4. Աշխատանք մասնագիտական տեքստերի վրա: Առավել գործաձական բառերի բառարանի կազմում: ԹԵՄԱ 5. Մարդու արտաքին տեսքը: Արտաքին տեսքի նկարագիրը: ԹԵՄԱ 6. Ածականների կիրառումը: Ածականների համաձայնեցումը գոյականների հետ:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 7. Մարդու ներաշխարհը: Բայի նշանակությունը և ձևաբանական հատկանիշներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Մարդու բնավորությունը: Ենթակայի արտահայտումը գոյականով, դերանունով, բառակապակցությամբ:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Խառնվածքի տեսակները և բնութագիրը: Ով եմ ես: Հետաքրքրություններ, նախասիրություններ, սովորություններ:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Իմ ընտանիքը /ինքնակենսագրության հիմնական կանոնները/: Իմ ընկերները / նկարագրական տեքստի կազմում/:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Ինչպես ենք մենք հանգստանում:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Հայաստանի հանգստի գոտիները:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Երիտասարդությունը 21-րդ դարում:</p>
7. Առարկայի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսուցման պասիվ և ակտիվ մեթոդների միջոցով հարցումների, ստուգողական աշխատանքների, թեստերի և այլ աշխատանքների կատարում: 2. Զրույց և երկխոսություն:
9. Առարկայի գնահատման կարգը	Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ռուսաց լեզու: Բառա-քերականական դասընթաց սկսնակների համար: Ս.Ա. Խավրանինա, Լ.Ա. Խարլամովա Մոսկվա Մեդիա 2007, 2. Ռուսերենի դարձաբանական հարաբերությունները Ռ.Ռ. Գրդզեյան, Կ. Մ. Մխիթարյան: 3. Ռուսաց լեզվի բայերը, Տետր-բառարան Մոսկվա Ռուսաց լեզու 1998 4. Ռուսաց լեզվի դարձվածաբանություն Սանկտ- Պետերբուրգ «Զլատոուստ» 2011 5. Ռուսաց լեզու ընդհանուր և բնագիտական հոսքեր 12-րդ դարսրան Երևան 2011, Բայբուրտյան Ն.Ա., Մանուչարյան Ի.Կ., Մելիք-Օհանջանյան Հ. Մ., Չիտչյան Ա.Ա.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՁ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+											
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.				+	+	+	+						
ՈՒԱ 4.								+	+	+			
ՈՒԱ 5.											+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Քննարկումների, մենախոսությունների, երկխոսությունների կազմակերպում,	Ինքնուրույն աշխ. ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Լեզվի դերը հասարակության կյանքում: Ռուսաց լեզուն ժամանակակից աշխարհում:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Գրողների և բանաստեղծների մտքերը ռուսաց լեզվի մասին:		2
ԹԵՄԱ 3. Ռուսաց լեզվի հիմնական մակարդակները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Աշխատանք մասնագիտական տեքստերի վրա: Առավել գործածական բառերի բառարանի կազմում:		2
ԹԵՄԱ 5. Մարդու արտաքին տեսքը: Արտաքին տեսքի նկարագիրը:		2
ԹԵՄԱ 6. Ածականների կիրառումը: Ածականների համաձայնեցումը գոյականների հետ:		2
ԹԵՄԱ 7. Մարդու ներաշխարհը: Բայի նշանակությունը և ձևաբանական հատկանիշներ:		2
ԹԵՄԱ 8. Մարդու բնավորությունը: Ենթակայի արտահայտումը գոյականով, դերանունով, բառակապակցությամբ:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Խառնվածքի տեսակները և բնութագիրը: Ով եմ ես: Հետաքրքրություններ, նախասիրություններ, սովորություններ:		2
ԹԵՄԱ 10. Իմ ընտանիքը /ինքնակենսագրության հիմնական կանոնները/: Իմ		2

ընկերները / նկարագրական տեքստի կազմում/:		
ԹԵՄԱ 11. Ինչպես ենք մենք հանգստանում:		2
ԹԵՄԱ 12. Հայաստանի հանգստի գոտիները:		2
ԹԵՄԱ 13. Երիտասարդությունը 21-րդ դարում:		2
	6	24
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
բնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը «Օտար լեզու 1» (անգլերեն)

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
Կիսամյակը	1-ին աշնանային
Առարկայի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, լաբորատոր և գործնական՝ 26 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Նպատակաուղղված է բազային գիտելիքների կիրառման և հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը, որը հնարավորություն է տալիս ուսանողներին կարգալ և հասկանալ իրենց մասնագիտությանը վերաբերող գրականություն, և այն կիրառել գործնականում, գրել գործնական գրություններ, շփվելու իրենց հավասար գործընկերների հետ, կատարել մտքերի փոխանակում մասնագիտական հարցերի շուրջ, ինչպես նաև կատարելու զանազան հետազոտական աշխատանքներ: Հաղորդակցական կարողությունները (ունկնդրել, խոսել, կարդալ և գրել) ծառայում են նաև որպես միջոց՝ գիտելիքների տարբեր բնագավառներից տեղեկություններ քաղելու համար:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսանողների հետ վարել անգլերենի բանավոր խոսքի տիրապետմանն ուղղված տարաբնույթ աշխատանքներ՝ կատարելագործելով բանավոր խոսքի ճշգրտությունն ու հստակությունը: 2. Թեմատիկ աուդիո և վիդեո նյութերի միջոցով զարգացնել ուսանողների լսելու կարողությունը: 3. Բարելավել կարդալու հմտությունը: 4. Գործնականում ամրապնդել լեզվի քերականության իմացությունը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար, որպես հիմք, անհրաժեշտ է իմանալ անգլերեն լեզվի այբուբենի հնչյուն-տառերը, կարդալու և գրելու սկզբնական կարողություններ, մայրենի լեզվի և օտար լեզվի քերականական գիտելիքներ:</p>
<p>4. Ուսումնառության և արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իմանա ընդհանուր և մասնագիտական հիմնական բառակազմական կաղապարները մայրենի և օտար լեզուների բառապաշարային, կառուցվածքային ընդհանրությունների ու տարբերությունների ընկալում: ՈՒԱ 2. Կարողանա փոխանցել անգլերեն տեքստերի ընդհանուր բովանդակությունը, հասկանալ և վերլուծել քերականական նյութեր մայրենի լեզվով: ՈՒԱ 3. Կարողանա վարել կենցաղային և մասնագիտական զրույցներ, գրել անձնական և գործնական նամակներ: ՈՒԱ 4. Տիրապետի մասնագիտական բանավոր և գրավոր խոսքին և դրանց նրբություններին: ՈՒԱ 5. Խոսքի մասերի, նախադասության անդամների, պարզ և բարդ նախադասությունների շարահյուսության իմացության ձևավորում:</p>
<p>5. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին/</p>	<p>Ա-6. Հաղորդակցվի առնվազն երկու օտար լեզուներով: Ա-10. Անձնական շփման ունակությունների, միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունների ակտիվացման, աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունի ձևավորումը:</p>
<p>6. Առարկայի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Անհատ, ընտանիք և ընկերություն ԹԵՄԱ 2. Բնավորություն, խառնվածք ԹԵՄԱ 3. Աշխատանքային օր ԹԵՄԱ 4. Մասնագիտությունների ընտրություն ԹԵՄԱ 5. Ուսումը շարունակելու կարևորությունը ԹԵՄԱ 6. Կրթական հաստատություն ԹԵՄԱ 7. Մնունդ և առողջություն: Խոհարարություն և բաղադրատոմսեր: ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպ: Հիվանդություններ:</p>

	ԹԵՄԱ 9. Սպորտ և խաղեր: Աշխատանք և ազատ ժամանց: ԹԵՄԱ 10. Աշխատանքային օր : Նախասիրություններ: ԹԵՄԱ 11. Ճանապարհորդություններ: Ես և աշխարհը: ԹԵՄԱ 12. Երկրներ և մշակույթներ: ԹԵՄԱ 13. Շփում և հաղորդակցություն:
7. Առարկայի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Ուսուցման պասիվ և ակտիվ մեթոդների միջոցով հարցումների, ստուգողական աշխատանքների, թեստերի և այլ աշխատանքների կատարում: 2. Զրույց և երկխոսություն:
9. Առարկայի գնահատման կարգը	Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Անգլերեն լեզու: Հանրակրթական դպրոցի առարկայական չափորոշիչ և ծրագիր: Երևան, 2007: 2. Համագործակցային ուսուցում: Ձեռնարկ: Երևան, Անտարես, 2006: 3. Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար: Երևան, 2004: 4. Լեզուների իմացության/իրազեկության համաեվրոպական համակարգ. ուսումնառություն, դասավանդում, գնահատում: Երևան, 'Նորք' գրատուն 2005: 5. Անգլերեն ընթացիկ գնահատման առաջադրանքների նմուշների ժողովածու, Երևան, 2008:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+											
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.				+	+	+	+						
ՈՒԱ 4.								+	+	+			
ՈՒԱ 5.											+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք

ՈՒԱ 2	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Քննարկումների, մենախոսությունների, երկխոսությունների կազմակերպում,	Ինքնուրույն աշխ. ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք,
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք,

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Անհատ, ընտանիք և ընկերություն	2	2
ԹԵՄԱ 2. Բնավորություն, խառնվածք		2
ԹԵՄԱ 3. Աշխատանքային օր	2	2
ԹԵՄԱ 4. Մասնագիտությունների ընտրություն		2
ԹԵՄԱ 5. Ուսումը շարունակելու կարևորությունը	2	2
ԹԵՄԱ 6. Կրթական հաստատություն		2
ԹԵՄԱ 7. Մնունդ և առողջություն: Խոհարարություն և բաղադրատոմսեր:		2
ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպ: Հիվանդություններ:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Սպորտ և խաղեր: Աշխատանք և ազատ ժամանց:		2
ԹԵՄԱ 10. Աշխատանքային օր : Նախասիրություններ:		2
ԹԵՄԱ 11. Ճանապարհորդություններ: Ես և աշխարհը:	2	2
ԹԵՄԱ 12. Երկրներ և մշակույթներ:		2
ԹԵՄԱ 13. Շփում և հաղորդակցություն:		2
	10	26
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ Ն.Եգորյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը «Օտար լեզու 2» (անգլերեն)

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Առարկայի տևողությունը	30 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 6 ժամ, լաբորատոր և գործնական՝ 24 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Նպատակաուղղված է բազային գիտելիքների կիրառման և հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը, որը հնարավորություն է տալիս ուսանողներին կարգալ և հասկանալ իրենց մասնագիտությանը վերաբերող գրականություն, և այն կիրառել գործնականում, գրել գործնական գրություններ, շփվելու իրենց հավասար գործընկերների հետ, կատարել մտքերի փոխանակում մասնագիտական հարցերի շուրջ, ինչպես նաև կատարելու զանազան հետազոտական աշխատանքներ: Հաղորդակցական կարողությունները (ունկնդրել, խոսել, կարդալ և գրել) ծառայում են նաև որպես միջոց՝ գիտելիքների տարբեր բնագավառներից տեղեկություններ քաղելու համար:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսանողների հետ վարել անգլերենի բանավոր խոսքի տիրապետմանն ուղղված տարաբնույթ աշխատանքներ՝ կատարելագործելով բանավոր խոսքի ճշգրտությունն ու հստակությունը: 2. Թեմատիկ աուդիո և վիդեո նյութերի միջոցով զարգացնել ուսանողների լսելու կարողությունը: 3. Բարելավել կարդալու հմտությունը: 4. Գործնականում ամրապնդել լեզվի քերականության իմացությունը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար, որպես հիմք, անհրաժեշտ է իմանալ անգլերեն լեզվի այբուբենի հնչյուն-տառերը, կարդալու և գրելու սկզբնական կարողություններ, մայրենի լեզվի և օտար լեզվի քերականական գիտելիքներ:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իմանա ընդհանուր և մասնագիտական հիմնական բառակազմական կաղապարները մայրենի և օտար լեզուների բառապաշարային, կառուցվածքային ընդհանրությունների ու տարբերությունների ընկալում: ՈՒԱ 2. Կարողանա փոխանցել անգլերեն տեքստերի ընդհանուր բովանդակությունը, հասկանալ և վերլուծել քերականական նյութեր մայրենի լեզվով: ՈՒԱ 3. Կարողանա վարել կենցաղային և մասնագիտական զրույցներ, գրել անձնական և գործնական նամակներ: ՈՒԱ 4. Տիրապետի մասնագիտական բանավոր և գրավոր խոսքին և դրանց նրբություններին: ՈՒԱ 5. Խոսքի մասերի, նախադասության անդամների, պարզ և բարդ նախադասությունների շարահյուսության իմացության ձևավորում:</p>
<p>5. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին/</p>	<p>Ա-6. Հաղորդակցվի առնվազն երկու օտար լեզուներով: Ա-10. Անձնական շփման ունակությունների, միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունների ակտիվացման, աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունի ձևավորումը:</p>
<p>6. Առարկայի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Անհատ, ընտանիք և ընկերություն ԹԵՄԱ 2. Բնավորություն, խառնվածք ԹԵՄԱ 3. Աշխատանքային օր ԹԵՄԱ 4. Մասնագիտությունների ընտրություն ԹԵՄԱ 5. Ուսումը շարունակելու կարևորությունը ԹԵՄԱ 6. Կրթական հաստատություն ԹԵՄԱ 7. Սնունդ և առողջություն: Խոհարարություն և բաղադրատոմսեր: ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպ: Հիվանդություններ:</p>

	ԹԵՄԱ 9. Սպորտ և խաղեր: Աշխատանք և ազատ ժամանց: ԹԵՄԱ 10. Աշխատանքային օր : Նախասիրություններ: ԹԵՄԱ 11. Ճանապարհորդություններ: Ես և աշխարհը: Երկրներ և մշակույթներ: ԹԵՄԱ 12. Շփում և հաղորդակցություն:
7. Առարկայի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Առարկայի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Ուսուցման պասիվ և ակտիվ մեթոդների միջոցով հարցումների, ստուգողական աշխատանքների, թեստերի և այլ աշխատանքների կատարում: 2. Զրույց և երկխոսություն:
9. Առարկայի գնահատման կարգը	Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Անգլերեն լեզու: Հանրակրթական դպրոցի առարկայական չափորոշիչ և ծրագիր: Երևան, 2007: 2. Համագործակցային ուսուցում: Ձեռնարկ: Երևան, Անտարես, 2006: 3. Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար: Երևան, 2004: 4. Լեզուների իմացության/իրազեկության համաեվրոպական համակարգ. ուսումնառություն, դասավանդում, գնահատում: Երևան, 'Նորք' գրատուն 2005: 5. Անգլերեն ընթացիկ գնահատման առաջադրանքների նմուշների ժողովածու, Երևան, 2008:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+											
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.				+	+	+	+						
ՈՒԱ 4.								+	+	+			
ՈՒԱ 5.											+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն Քերականական նյութի	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական,	Ինքնուրույն աշխատանք,

	ներկայացում	ընթերցանության հմտություններ	բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Քննարկումների, մենախոսությունների, երկխոսությունների կազմակերպում,	Ինքնուրույն աշխ. ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն Քերականական նյութի ներկայացում	Խմբային, անհատական աշխատանքներ Խոսակցական, լսողական, ընթերցանության հմտություններ	Ինքնուրույն աշխատանք, բանավոր հարցումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Անհատ, ընտանիք և ընկերություն	2	2
ԹԵՄԱ 2. Բնավորություն, խառնվածք		2
ԹԵՄԱ 3. Աշխատանքային օր	2	2
ԹԵՄԱ 4. Մասնագիտությունների ընտրություն		2
ԹԵՄԱ 5. Ուսումը շարունակելու կարևորությունը		2
ԹԵՄԱ 6. Կրթական հաստատություն		2
ԹԵՄԱ 7. Սնունդ և առողջություն: Խոհարարություն և բաղադրատոմսեր:		2
ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպ: Հիվանդություններ:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Սպորտ և խաղեր: Աշխատանք և ազատ ժամանց:		2
ԹԵՄԱ 10. Աշխատանքային օր: Նախասիրություններ:		2
ԹԵՄԱ 11. Ճանապարհորդություններ: Ես և աշխարհը: Երկրներ և մշակույթներ:		2
ԹԵՄԱ 12. Շփում և հաղորդակցություն:		2
	6	24
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ Ն.Եգորյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը՝ «Ֆիզկուլտուրա»

Մասնագիտություն	0913.02.5«Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բուժեղբայր»
Կիսամյակը	1-6-րդ կիսամյակներ
Դասընթացի տևողությունը	190 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, Լաբորատոր և գործնական աշխատանք՝ 180 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Սովորողների ֆիզիկական ներդաշնակ զարգացման ապահովմանը, բարոյականային որակների դաստիարակմանը, մասնագիտական թեքմանը համապատասխան մասնագիտական-կիրառական ֆիզիկական պատրաստականության ապահովմանն, արդյունավետ աշխատանքին և հայրենիքի պաշտպանության նախապատրաստմանը:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Առողջության ամրապնդում, մարմնի ճիշտ կեցվածքի ձևավորում, ֆիզիկական ներդաշնակ զարգացման օժանդակում, շարժողական ընդունակությունների մշակում, դրանց կիրառումը տարբեր պայմաններում: 2. Բարոյականային որակների դաստիարակում, բարձր աշխատունակության ապահովում, մասնագիտական-կիրառական ֆիզիկական պատրաստականության ապահովում՝ ձեռք բերվող մասնագիտության առանձնահատկություններին համապատասխան: 3. Շարժողական փորձի ընդլայնում և տարբեր պայմաններում կիրառելու հմտության ձևավորում, ֆիզկուլտուրայի և սպորտի, ինքնուրույն պարապմունքների անցկացման, օլիմպիական խաղերի, անվանի մարզիկների վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերում: 4. Առողջ ապրելակերպի կանոնների տիրապետում, ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պարապմունքների նկատմամբ հետաքրքրության և ֆիզիկական վարժություններով սիստեմատիկ պարապելու սովորության դաստիարակում, բավարար ֆիզիկական պատրաստականության ապահովում:
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար ուսանողին նախնական գիտելիքներ անհրաժեշտ չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Իմանա ֆիզկուլտուրայի և սպորտի դերը անձի առողջության ամրապնդման, ներդաշնակ զարգացման, հետագա աշխատանքային գործունեության նախապատրաստման գործում:</p> <p>ՈւԱ 2. Իմանա անձնական հիգիենայի, ֆիզիկական վարժությունների ինքնուրույն կատարման ժամանակ անվտանգության և ինքնավերահսկողության կանոնները:</p> <p>ՈւԱ 3. Իմանա մասնագիտական կիրառական ֆիզիկական պատրաստականության մասին:</p> <p>ՈւԱ 4. Իմանա «Առողջ ապրելակերպի» մասին:</p> <p>ՈւԱ 5. Իմանա օլիմպիական խաղերի և հայ անվանի մարզիկների մասին:</p> <p>ՈւԱ 6. Իմանա գերհոգնածության և դրա կանխարգելման միջոցների մասին:</p> <p>ՈւԱ 7. Իմանա սովորած մարզախաղերի կանոնները:</p> <p>ՈւԱ 8. Կարողանա կատարել ազգային որևէ պարի շարժումները:</p> <p>ՈւԱ 9. Կարողանա միասյուն շարքից շարափոխվել երկայուն, եռասյուն, քառասյուն շարքի:</p> <p>ՈւԱ 10. Կարողանա կազմել և կատարել ընդհանուր զարգացնող վարժությունների համալիր:</p> <p>ՈւԱ 11. Կարողանա կազմել և կատարել առավոտյան մարմնամարզության և ֆիզկուլտ դադարի համալիր վարժություններ:</p>
<p>5. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները</p> <p>Ա-4. Տիրապետի առողջ կենսակերպ վարելու, հիգիենայի և ֆիզիկական կուլտուրայի կանոններին:</p>

<p>6. Դասընթացի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԲԱԺԻՆ 1. Տեսական տեղեկություններ ԲԱԺԻՆ 2. Մարմնամարզական վարժություններ ԲԱԺԻՆ 3. Աթլետիկական վարժություններ ԲԱԺԻՆ 4. Մարզախաղեր (բասկետբոլ, վոլեյբոլ, ֆուտբոլ, հանդբոլ) ԲԱԺԻՆ 5. Ընտրովի ուսումնական նյութի (լող, դահուկային ըմբշամարտ, սեղանի թենիս, տուրիստական պատրաստություն, գեղարվեստական մարմնամարզություն և այլն):</p>
<p>7. Դասընթացի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Գործնական պարապունքների ժամանակ ուսանողները ինքնուրույն կատարում են հանձնարարված վարժությունները, խաղերի միջոցով ամրապնդում տեսական գիտելիքները: Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
<p>9. Դասընթացի գնահատման կարգը</p>	<p>Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> «Մարմնամարզություն», Երևան 2006թ. «Շարքերը և շարային վարժությունները ֆիզիկական կուլտուրայի պարապմունքներում», Երևան 1981թ. «Վոլեյբոլ», Երևան 2007թ. «Ֆուտբոլ» դասագիրք, Երևան 2009թ. «Սամբո ըմբշամարտ», Երևան 2007թ. «Օլիմպիական շարժումը և հայերը», Երևան 1998թ. «Դահուկասպորտ» ուսումնական ձեռնարկ, Երևան 2005թ. «Ֆիզիկական պատրաստությունը նախազինակոչիկային տարիքում», Երևան 2008թ. «Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ», Երևան 1988թ. «Աթլետիկա» ուսումնական ձեռնարկ, Երևան 2003թ. «Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին», Երևան 1991թ.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՃ

	ՈՒԱ 1.	ՈՒԱ 2.	ՈՒԱ 3.	ՈՒԱ 4.	ՈՒԱ 5.	ՈՒԱ 6.	ՈՒԱ 7.	ՈՒԱ 8.	ՈՒԱ 9.	ՈՒԱ 10.	ՈՒԱ 11.
ԲԱԺԻՆ 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ԲԱԺԻՆ 2		+	+	+	+			+		+	
ԲԱԺԻՆ 3	+	+				+	+	+	+		+
ԲԱԺԻՆ 4	+	+	+	+	+	+			+	+	+

ԲԱԺԻՆ 5		+				+	+		+		
ԲԱԺԻՆ 6		+		+			+	+		+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼ ՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊՈՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 4	Գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 5	Գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 6	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 7	Գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 8	Գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 9	Գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 10	Գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 11	Գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԲԱԺԻՆ 1. Տեսական տեղեկություններ	10	
ԲԱԺԻՆ 2. Մարմնամարզական վարժություններ		30
ԲԱԺԻՆ 3. Աթլետիկական վարժություններ		40
ԲԱԺԻՆ 4. Մարզախաղեր (բասկետբոլ, վոլեյբոլ, ֆուտբոլ, հանդբոլ)		60
ԲԱԺԻՆ 5. Ընտրովի ուսումնական նյութի (լոգ, դահուկային ըմբշամարտ, սեղանի թենիս, տուրիստական պատրաստություն, գեղարվեստական մարմնամարզություն և այլն):		50
	10	180
Ընդամենը		190

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը՝ «Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5«Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բուժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանային
<i>Դասընթացի տևողությունը</i>	36 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 22 ժամ, Լաբորատոր և գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Ուսանողների մոտ ձևավորել գիտելիքներ որպես ինքնուրույն գիտական ճյուղ՝ լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի վերաբերյալ: Ձևավորել գիտելիքներ քաղաքագիտության հիմնական կատեգորիաների վերաբերյալ, զարգացնել դրանց հետ գործողություններ կատարելու հմտությունները: Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի միջև փոխադարձ կապերն ու ինտեգրումը:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել լանդշաֆտագիտության օբյեկտները, տարածքային կառուցվածքային միավորները, նպատակներն ու խնդիրները: 2. Ուսումնասիրել լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի վերաբերյալ գիտական մոտեցումները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար ուսանողին նախնական գիտելիքներ անհրաժեշտ չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Իմանա դասընթացի ուսումնասիրության առարկան, նպատակը, խնդիրները, հետազոտությունների մեթոդները: ՈւԱ 2. Ներկայացնի աշխարհագրական թաղանթը և աշխարհագրական միջավայրը: ՈւԱ 3. Ներկայացնի համաշխարհային բնապահպանական ռազմավարությունը:</p>
<p>5. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա-8. Իմանա էկոլոգիական հիմնական հասկացությունների բովանդակությունը, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրների դրույթները: Ա-11. Մասնագիտական գործունեությունը պլանավորելու, իրականացնելու, ցուցադրելու և գնահատելու գործընթացում, տվյալներ հավաքելու, մշակելու և մեկնաբանելու նպատակով ՏՀՏ-ները կիրառելու գիտելիքներ և համացանցից օգտվելու հմտություններ:</p>
<p>6. Դասընթացի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. «Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներերի դասընթացի ուսումնասիրության առարկան, նպատակը և խնդիրները: ԹԵՄԱ 2. Լանդշաֆտագիտական և էկոլոգիական հետազոտությունների մեթոդները: ԹԵՄԱ 3. Աշխարհագրական թաղանթ և աշխարհագրական միջավայր: ԹԵՄԱ 4. Աշխարհի բնական ռեսուրսները: ԹԵՄԱ 5. Բնության և հասարակության փոխհարաբերությունները: ԹԵՄԱ 6. Աշխարհագրական թաղանթի օգտագործումն ու աղտոտումը: ԹԵՄԱ 7. Համաշխարհային բնապահպանական ռազմավարությունը: ԹԵՄԱ 8. Մարդկության համամոլորակային հիմնախնդիրները:</p>
<p>7. Դասընթացի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Գործնական պարապունքների ժամանակ քննարկվում և վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: 2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են իրավիճակային խնդիրների լուծմանը՝ քննարկումների և բանավեճերի մեթոդով: 3. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:</p>
<p>9. Դասընթացի</p>	<p>Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար</p>

գնահատման կարգը	սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գաբրիելյան Հ.Կ., Հայկական լեռնաշխարհ, ուսումնական ձեռնարկ: Երևան: 2000 թ.: 2. Թախտաջյան Ա.Լ., Հայաստանի բուսական աշխարհը: Երև.: 1946 թ.: 3. ՀՀ մարզերը թվերով, 2000-2006. Վիճ. Ժող: Երևան: ՀՀ ԱՎԾ 2007 թ.: 4. Родзевич Н.Н. Геоэкология и природопользование: Учеб. для вузов. Москва, Дрофа, 2003 г.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8
ՈՒԱ 1.	+	+						
ՈՒԱ 2.			+	+	+			
ՈՒԱ 3.						+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. «Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքները դասընթացի ուսումնասիրության առարկան, նպատակը և խնդիրները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Լանդշաֆտագիտական և էկոլոգիական հետազոտությունների մեթոդները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Աշխարհագրական թաղանթ և աշխարհագրական միջավայր:	4	2
ԹԵՄԱ 4. Աշխարհի բնական ռեսուրսները:	2	
ԹԵՄԱ 5. Բնության և հասարակության փոխհարաբերությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Աշխարհագրական թաղանթի օգտագործումն ու աղտոտումը:	6	2

ԹԵՄԱ 7. Համաշխարհային բնապահպանական ուղղվածությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Մարդկության համամոլորակային հիմնախնդիրները:	2	4
	22	14
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Առարկայի անվանումը՝ «Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների
հիմնահարցեր»

Մասնագիտություն	0913.02.5«Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բուժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Դասընթացի տևողությունը	28 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 14 ժամ, Լաբորատոր և գործնական՝ 14 ժամ

<p>1. Առարկայի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել արտակարգ իրավիճակներում պաշտպանվելու կարողություններ, ինչպես նաև քաղաքացիական պաշտպանական խնդիրները կանխելու, կանխարգելման ծրագրեր մշակու, վերլուծելու և գնահատելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել արտակարգ իրավիճակներում պաշտպանվելու ձևերն ու միջոցները: 2. Ուսումնասիրել քաղաքացիական պաշտպանության խնդիրները կանխելու, կանխարգելման ծրագրերի սկզբունքները: 3. Ուսումնասիրել ռազմական դրության ժամանակ բնակչության պաշտպանության կազմակերպման սկզբունքները:</p>
<p>4. Առարկայի պահանջները</p>	<p>Այս առարկան ուսումնասիրելու համար նախնական գիտելիքներ անհրաժեշտ չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Իմանա հարձարկման, խոցման զանգվածային, սովորական ժամանակակից միջոցները, արտակարգ իրավիճակների և ռազմական դրության ժամանակ բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը: ՈւԱ 2. Իմանա խաղաղ պայմաններում արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումները: ՌԻԱ 3. Ներկայացնի քիմիական, ճառագայթային օջախները: ՌԻԱ 4. Իրականացնի ԱԻ-ում հրատապ միջոցառումներ: ՌԻԱ 5. Ներկայացնի արտակարգ իրավիճակներում և ռազմական դրության պայմաններում շինությունների փլուզման հետևանքով առաջացած փրկարարական միջոցառումները: ՌԻԱ 6. Իմանա արտակարգ իրավիճակներում իրավապահ մարմինների հետ աշխատանքների կազմակերպման միջոցները և ձևերը:</p>
<p>5. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հեղինակ վերջնարդյունքները. Ա-9. Պատկերացում ունենա արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում գործելու հիմնական սկզբունքներին և մոտեցումներին, տեղյակ լինի փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառուցվածքին և ձևերին, օգտագործի անհատական պաշտպանության միջոցներ: Ա-11. Մասնագիտական գործունեությունը պլանավորելու, իրականացնելու, ցուցադրելու և գնահատելու գործընթացում, տվյալներ հավաքելու, մշակելու և մեկնաբանելու նպատակով ՏՏՏ-ները կիրառելու գիտելիքներ և համացանցից օգտվելու հմտություններ: Բ-2. Դրսևորի աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում գործընկերների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողություն:</p>
<p>6. Դասընթացի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հեղինակ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Հարձակման ժամանակակից միջոցները: Կենսաբանական զենք: ԹԵՄԱ 2. Խաղաղ և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումները: ԹԵՄԱ 3. Ազդարարման միասնական համակարգ: Տարահանում: ԹԵՄԱ 4. Պատերազմական և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումները: ԹԵՄԱ 5. Փրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքները: Հրդեհներ և պայթույթներ: ԹԵՄԱ 6. Հրդեհի ծագման պատճառները, բնորոշ հատկանիշները, պայթույթին</p>

	<p>բնորոշ հատկանիշները: Վթարներն են տեսակները ԹԵՄԱ 7. Ուժեղ ներգործող թունավոր նյութերի արտահանում: Թույների չորս խմբերը (արտակարգ, բարձր, չափավոր և նվազ վտանգավոր): ԹԵՄԱ 8. Վթարներ ռադիոակտիվ նյութերի արտանետում: Ռադիոակտիվ նյութերի հատկությունները: ԹԵՄԱ 9. Վթարներ: Կենսապահովման կոմունալ համակարգ: Ներշնչային ցնցումները, դրանց հերմետիկ խախտման պատճառները: ԹԵՄԱ 10. Հիդրոդինամիկական վթարներ: ԹԵՄԱ 11. Շենքի և կառուցվածքների հանկարծակի փլուզում: ԹԵՄԱ 12. Պայքար ահաբեկչության դեմ:</p>
7. Դասընթացի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Գործնական պարապույնների ժամանակ քննարկվում և վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Ուսանողները լսարանում մասնակցում են իրավիճակային խնդիրների լուծմանը՝ քննարկումների և բանավեճերի մեթոդով: Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Առարկայի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Հ. Մաթևոսյան – Արտակարգ իրավիճակների պաշտպանություն

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+								
ՈՒԱ 2.				+	+	+						
ՈՒԱ 3.							+	+	+			
ՈՒԱ 4.										+		
ՈՒԱ 5.											+	+
ՈՒԱ 6.											+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
--	-----------------------------	---------------------------------	---------------------------

ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ինքնուրույն ներկայացում
ՈՒԱ 6	Դասախոսություն և գործնական պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Հարձակման ժամանակակից միջոցները: Կենսաբանական զենք:	2	
ԹԵՄԱ 2. Խաղաղ և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 3. Ազդարարման միասնական համակարգ: Տարահանում:	2	
ԹԵՄԱ 4. Պատերազմական և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 5. Փրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքները: Հրդեհներ և պայթյուններ:	2	
ԹԵՄԱ 6. Հրդեհի ծագման պատճառները, բնորոշ հատկանիշները, պայթյունին բնորոշ հատկանիշները: Վթարներների տեսակները:	2	2
ԹԵՄԱ 7. Ուժեղ ներգործող թունավոր նյութերի արտահանում: Թույների չորս խմբերը (արտակարգ, բարձր, չափավոր և նվազ վտանգավոր):	2	2
ԹԵՄԱ 8. Վթարներ ռադիոակտիվ նյութերի արտանետում: Ռադիոակտիվ նյութերի հատկությունները:		2
ԹԵՄԱ 9. Վթարներ: Կենսապահովման կոմունալ համակարգ: Ներշնչային ցնցումները, դրանց հերմետիկ խախտման պատճառները:	2	
ԹԵՄԱ 10. Հիդրոդինամիկական վթարներ:		2
ԹԵՄԱ 11. Շենքի և կառուցվածքների հանկարծակի փլուզում:	2	
ԹԵՄԱ 12. Պայքար ահաբեկչության դեմ:		2
	14	14
Ընդամենը	28	

Ծրագրի հեղինակ՝ Հ. Քոչարյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
բնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Հաղորդակցություն»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Դասընթացի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, լաբորատոր և գործնական՝ 26 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները: 2. Ուսումնասիրել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերն ու հարաբերությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար ՈւԱ 2. Կիրառի ուղղակի հաղորդակցման ձևերը: ՈՒԱ 3. Կիրառի անուղղակի հաղորդակցման ձևերը: ՈՒԱ 4. Ձևավորի և զարգացնի միջանձնային հաղորդակցում: ՈՒԱ 5. Խթանի համագործակցության ձևավորումը, ստեղծի նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա-10. Անձնական շփման ունակությունների, միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունների ակտիվացման, աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունի ձևավորումը: Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Բ-3. Ունենա որոշակի փոփոխվող իրավիճակներում առաջացած խնդիրներին մասնագիտական տիպային և այլընտրանքային լուծումներ առաջարկելու կարողություն:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Հաղորդակցման անհրաժեշտությունն անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար: ԹԵՄԱ 2. Շփման, անձնական և գործնական հաղորդակցման ձևերը, եղանակները և բաղադրիչները: ԹԵՄԱ 3. Շփման հնարավորությունը ուղղորդումը նպատակային հաղորդակցմանը: Անձնական հատկանիշների օգտագործումը գործնական հաղորդակցության մեջ: ԹԵՄԱ 4. Ուղղակի հաղորդակցման ձևերը: Բանավոր հաղորդակցման ժամանակ զրույց վարելը, արձագանքումը հարցադրումներին: ԹԵՄԱ 5. Հաղորդումներ և զեկույցներ՝ ներկայացնելով հստակ և նպատակային խոսք: ԹԵՄԱ 6. Ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում տեսակետ հայտնելը, հետաքրքրություններ և հաճոյախոսություններ դրսևորումը: Քննարկումներ և բանավեճեր, համագործակցության շարունակականությունը: ԹԵՄԱ 7. Անուղղակի հաղորդակցման ձևերը: Գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան: ԹԵՄԱ 8. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար: Գրություններ՝ ըստ</p>

	<p>հասցեատիրոջ և նպատակի: Տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկումը հակիրճ նյութի:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հաստեատիրոջ: Անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվության ստացում, մշակումը և դասակարգումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Տեղեկատվության օգտագործումը միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար: Հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Երկխոսություններում, քննարկումներում, կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ հայտնելը: Երկխոսության պահպանում և եզրափակում: Հաղորդակցումը՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն): Հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկատվության հավաքումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Հավաքագրված տեղեկատվության օգտագործումը գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար: Հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Հաղորդակցման ընթացքում վստահություն ձեռքբերելը: Հետադարձ կապի միջոցառումների ապահովումը:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ուսանողներին կորվեն հարցեր անձնական հաղորդակցման և շփման ձևերի, գործնական հաղորդակցման եղանակների ու դրանց բաղադրիչների, անուղղակի հաղորդակցման ձևերի վերաբերյալ:</i> 2. <i>Ուսանողները լսարանում մասնակցում են քննարկումներին և բանավեճերին:</i> 3. <i>Գործնական պարապմունքների ժամանակ ուսանողներին կնանձնարարի որոշակի թեմայի շուրջ կազմել տեքստեր՝ հաշվի առնելով հասցեատիրոջը, կառաջադրվի թեմա, որի վերաբերյալ տարբեր աղբյուրներից հավաքագրվում, ամբողջացվում և փոխանցվում է տեղեկատվությունը, բանավոր հակիրճ միտքը վերածել գրավոր ամբողջական տեքստի:</i>
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հաղորդակցության և ընդհանուր աշխատանքային գործունեության հմտություններ /Տ. Խաչատրյան: Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն.- Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2012. – 256 էջ: 2. Պետրսյան Ա., Գործարար հաղորդակցություն, Եր., 2003թ.: 3. Քարնեգի Դ., Ինչպե՞ս ձեռք բերել բարեկամներ և ինչպես ազդել մարդկանց վրա: 4. Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997թ.: 5. Սուվարյան Մ., «Մենեջմենթ», 2009թ.:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15
ՈՒԱ 1.	+	+	+												
ՈՒԱ 2.				+	+	+									
ՈՒԱ 3.							+	+	+						
ՈՒԱ 4.										+	+	+			
ՈՒԱ 5.													+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խաղեր	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն	Իրավիճակային քննարկումներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն; գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ; տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն; գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ; տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն; գործնական պարապմունքներ	Քննարկումներ; իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Հաղորդակցման անհրաժեշտությունն անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար:	2	
ԹԵՄԱ 2. Շփման, անձնական և գործնական հաղորդակցման ձևերը, եղանակները և բաղադրիչները:		2
ԹԵՄԱ 3. Շփման հնարավորությունը ուղղորդումը նպատակային հաղորդակցմանը: Անձնական հատկանիշների օգտագործումը գործնական հաղորդակցության մեջ:		2
ԹԵՄԱ 4. Ուղղակի հաղորդակցման ձևերը: Բանավոր հաղորդակցման ժամանակ զրույց վարելը, արձագանքումը հարցադրումներին:	2	

ԹԵՄԱ 5. Հաղորդումներ և զեկույցներ՝ ներկայացնելով հստակ և նպատակային խոսք:		2
ԹԵՄԱ 6. Ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում տեսակետ հայտնելը, հետաքրքրություններ և հաճոյախոսություններ դրսևորումը: Քննարկումներ և բանավեճեր, համագործակցության շարունակականությունը:		2
ԹԵՄԱ 7. Անուղղակի հաղորդակցման ձևերը: Գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան:	2	
ԹԵՄԱ 8. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար: Գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի: Տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր:		2
ԹԵՄԱ 9. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկումը հակիրճ նյութի:		2
ԹԵՄԱ10. Անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հաստատիրոջ: Անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվության ստացում, մշակումը և դասակարգումը:	2	2
ԹԵՄԱ 11. Տեղեկատվության օգտագործումը միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար: Հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար:		2
ԹԵՄԱ 12. Երկխոսություններում, քննարկումներում, կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ հայտնելը: Երկխոսության պահպանում և եզրափակում: Հաղորդակցումը՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:		2
ԹԵՄԱ13. Համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն): Հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկատվության հավաքումը:	2	2
ԹԵՄԱ14. Հավաքագրված տեղեկատվության օգտագործումը գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար: Հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար:	2	2
ԹԵՄԱ 15. Հաղորդակցման ընթացքում վստահություն ձեռքբերելը: Հետադարձ կապի միջոցառումների ապահովումը:		4
	10	26
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08. 2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Համակարգչային օպերատորություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	6-րդ գարնանային
<i>Դասընթացի տևողությունը</i>	36 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 6 ժամ, լաբորատոր և գործնական՝ 30 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները: 2. Ուսումնասիրել գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակում կիրառվող համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Տիրապետի համակարգչային տեխնիկային և կիրառի օպերացիոն համակարգը: ՈւԱ 2. Խմբագրի և ֆորմատավորի տեքստեր: ՈՒԱ 3. Պատրաստի և խմբագրի աղյուսակներ: ՈՒԱ 4. Կատարի գրաֆիկական խմբագրում և նկարագարում: ՈՒԱ 5. Համակարգչային ծրագրերով կազմակերպի ցուցադրություն: ՈՒԱ 6. Աշխատի համացանցում:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա-2. Տիրապետի հայոց լեզվին: Ա-11. Մասնագիտական գործունեությունը պլանավորելու, իրականացնելու, ցուցադրելու և գնահատելու գործընթացում, տվյալներ հավաքելու, մշակելու և մեկնաբանելու նպատակով ՏՀՏ-ները կիրառելու գիտելիքներ և համացանցից օգտվելու հմտություններ: Բ-8. Ցուցաբերի մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի անհրաժեշտ տեղեկատվություն փնտրելու, դրանցից օգտվելու և դրանք նպատակային օգտագործելու կամ փոխանցելու կարողություն:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչները: Համակարգիչ միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմանները: Համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքեր (printer, scanner, projector, fax, պատճենման սարք և այլն): ԹԵՄԱ 2. Օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը: Կիրառվող հիմնական ծրագրերը (microsoft office): Առաջադրված թղթապանակի և ֆայլի բացումը: Պատուհանային մենյուի հիմնական հրամանները: Նոր թղթապանակ ու ֆայլ, պահպանումը, բացումը, փակում և տեղադրումը առաջադրված վայրում: Առաջադրված փաստաթղթի տպագրում (Print): ԹԵՄԱ 3. Պատրաստել ծրագրեր հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար: Տեքստի մուտքագրումը, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ: Տեղաշարժել տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ կատարելով ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ: ԹԵՄԱ 4. Մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ փոխելով տողերի դասավորությունը, միջտողային տարածությունները, տեքստի գունային ֆոնը, պարբերության խորությունները լուսանցքներից: Տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ և այլն:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 5. Աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստումը: Աղյուսակի մուտքագրում առաջադրված չափերով և տվյալներով:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուներ և այլն): 4) Աղյուսակի տվյալների փնտրում և գտնում: Ստեղծել պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Գրաֆիկական օբյեկտների գծագրում: Գրաֆիկական օբյեկտների գծագրում է՝ օգտագործելով Autoshapec պատուհանի պատրաստի ձևերը: Կանոնավոր պատկերների գծագրում:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Գրաֆիկական օբյեկտների ֆորմատավորում՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով: Գրաֆիկական օբյեկտների խմբավորում: Տեքստային բլոկների գծագրում: Գրաֆիկական օբյեկտների գունատրանզպորում:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը: Տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողությունների մուտքագրում:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Գրաֆիկի և աղյուսակի տվյալներ տեսքով նկարների, տեսանյութերի, անիմացիաների ներբեռնում: Առաջադրված թեմայով ավարտուն փաստաթուղթի պատրաստում ցուցադրության համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Պատրաստված տեղեկատվական նյութի ցուցադրում:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. «Համացանց» հասկացությունը: Ինտերնետային հիմնական ծրագրերի օգտագործումը: History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Առաջադրված տվյալների համացանցում տեղեկատվական բազաներում որոնում (որոնողական և բաց ցանցերից): Համացանցից տեղեկությունների ներբեռնում, պահպանում և օգտագործումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Էլեկտրոնային փոստում, ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում գրանցումը: Էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ինֆորմացի ուղարկում և ստանում (հաղորդագրություն, նամակ և կցորդ):</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Գործնական պարապմունքների ժամանակ կհանձնարարվի միացնել համակարգիչը և դրան կից օժանդակ տեխնիկական սարքերը, օգտագործել ծրագրային հնարավորությունները՝ համաձայն առաջադրանքի: Ուսանողին կառաջադրվեն առնվազն 3 հիմնական ծրագրում կատարել նույն գործողությունը:</p> <p>2. Ուսանողին կհանձնարարվի մուտք գործել ինտերնետային ծրագիր՝ փնտրել առաջադրված տվյալները, ներբեռնել, օգտագործել և պահպանել տվյալներ, որոշակի տեղեկատվություն փոխանցել սոցիալական կայքերի միջոցով կամ բաշխել ըստ հասցեականության:</p>
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<p>1. Թորոսյան Ա. Համակարգչային օպերատորություն: Ուս. ձեռնարկ/ Ա. Թորոսյան. Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2017. - 160 էջ:</p>

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14
ՈՒԱ 1.	+	+												
ՈՒԱ 2.			+	+										
ՈՒԱ 3.					+	+								
ՈՒԱ 4.							+	+						
ՈՒԱ 5.									+	+	+			
ՈՒԱ 6.												+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խաղեր	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ; Իրավիճակային խնդիրներ	Ինքնուրույն աշխատանքներ
ՈՒԱ 4	Գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ; Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 5	Գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 6	Գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչները: Համակարգիչ միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմանները: Համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքեր (printer, scanner, projector, fax, պատճենման սարք և այլն):	2	2
ԹԵՄԱ 2. Օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը: Կիրառվող հիմնական ծրագրերը (microsoft office): Առաջադրված թղթապանակի և ֆայլի բացումը: Պատուհանային մենյուի հիմնական հրամանները: Նոր թղթապանակ ու ֆայլ, պահպանումը, բացումը, փակում և տեղադրումը առաջադրված վայրում: Առաջադրված փաստաթղթի տպագրում (Print):		2
ԹԵՄԱ 3. Պատրաստել ծրագրեր հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար: Տեքստի մուտքագրումը, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ: Տեղաշարժել տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ կատարելով ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ:		2
ԹԵՄԱ 4. Մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ փոխելով տողերի դասավորությունը, միջտողային տարածությունները, տեքստի գունային ֆոնը, պարբերության խորությունները լուսանցքներից: Տեքստին կից		2

ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ և այլն:		
ԹԵՄԱ 5. Աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստումը: Աղյուսակի մուտքագրում առաջադրված չափերով և տվյալներով:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուներ և այլն): 4) Աղյուսակի տվյալների փնտրում և գտնում: Ստեղծել պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալներ:	2	2
ԹԵՄԱ 7. Գրաֆիկական օբյեկտների գծագրում: Գրաֆիկական օբյեկտների գծագրում է՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը: Կանոնավոր պատկերների գծագրում:		2
ԹԵՄԱ 8. Գրաֆիկական օբյեկտների ֆորմատավորում՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով: Գրաֆիկական օբյեկտների խմբավորում: Տեքստային բլոկների գծագրում: Գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:		4
ԹԵՄԱ 9. Յուզադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը: Տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողությունների մուտքագրում:		2
ԹԵՄԱ 10. Գրաֆիկի և աղյուսակի տվյալներ տեսքով նկարների, տեսանյութերի, անիմացիաների ներբեռնում: Առաջադրված թեմայով ավարտուն փաստաթուղթի պատրաստում ցուցադրության համար:		2
ԹԵՄԱ 11. Պատրաստված տեղեկատվական նյութի ցուցադրում:		2
ԹԵՄԱ 12. «Համացանց» հասկացությունը: Ինտերնետային հիմնական ծրագրերի օգտագործումը: History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը:		2
ԹԵՄԱ 13. Առաջադրված տվյալների համացանցում տեղեկատվական բազաներում որոնում (որոնողական և բաց ցանցերից): Համացանցից տեղեկությունների ներբեռնում, պահպանում և օգտագործումը:		2
ԹԵՄԱ 14. Էլեկտրոնային փոստում, ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում գրանցումը: Էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ինֆորմացի ուղարկում և ստանում (հաղորդագրություն, նամակ և կցորդ):		2
	6	30
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08. 2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և
քնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Ձեռներեցություն»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	6-րդ գարնանային
Դասընթացի տևողությունը	72 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 22 ժամ, լաբորատոր և գործնական աշխատանք՝ 50 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Դրանք ներառում են ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել բիզնես գործունեության իրականացման միջոցները: 2. Ուսումնասիրել բիզնես անհատի գործարարի հմտություններ՝ ինքնուրույն բիզնես վարելու առանձնահատկությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի 1 և 2 ուսումնառության արդյունքներն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ: Մյուս ուսումնառության արդյունքների ուսումնասիրությունը նպատակահարմար է իրականացնել որոշակի մասնագիտական մոդուլներ յուրացնելուց հետո, որպեսզի դրանց գործնական ձեռքբերումները օգտագործվեն համապատասխան ծրագրեր մշակելու համար:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնել հիմնավորված բիզնես գաղափարի ձևավորման գործընթացը ՈՒԱ 2. Ներկայացնել կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը: ՈՒԱ 3. Կատարել շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ: ՈՒԱ 4. Բնութագրել կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատել օգտագործման արդյունավետությունը ՈՒԱ 5. Կատարել ծախսերի հաշվարկ, ձևավորել ապրանքի (ծառայության) գինը: ՈՒԱ 6. Մշակել բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր: ՈՒԱ 7. Հաշվել հարկեր, տուրքեր, կազմել ֆինանսական հաշվետվություն:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա-10. Ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները: Բ-6. Ցուցաբերի իր և աշխատակիցների (առկայության դեպքում) մասնագիտական կարիքները գնահատելու և դրանց կարգավորման վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելու կարողություն: Բ-10. Ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ցուցաբերի ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողություն:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Բիզնես-գործունեության էությունը, տեսլականը, նպատակը և ռազմավարությունը: Բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի անձնային հատկանիշների կարևորությունը, սեփական հնարավորությունների գնահատումը: ԹԵՄԱ 2. Բիզնես-գաղափարի էությունը, ձևավորման գործընթացի բաղադրիչների իմաստը, ըստ իրավիճակների ձևավորված բիզնես-գաղափարների հիմնավորումը և գնահատումը: ԹԵՄԱ 3. Կազմակերպության կազմակերպչա-իրավական ձևերի բնութագիրը, աշխատանքը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջները: Կազմակերպության ստեղծման քայլերի հաջորդականությունը, ստեղծման համար պահանջվող փաստաթղթերի ձևավորումը: ԹԵՄԱ 4. Կազմակերպության կառավարման անհրաժեշտությունը և խնդիրները, կառավարման ֆունկցիաների և ոճերի բնութագրերը, ֆունկցիոնալ բաժինների, աշխատատեղերի ձևավորման և պարտականությունների բաշխման մոտեցումները,</p>

աշխատողների ընտրության կարգը:

ԹԵՄԱ 5. Կազմակերպության կառավարմանն առնչվող փաստաթղթերի ամբողջական և հիմնավոր ձևավորումը, իրավաբանորեն ճիշտ կնքվելիք պայմանագրերի կազմը և բովանդակությունը: Կառավարման արդյունավետության գնահատման մոտեցումները:

ԹԵՄԱ 6. «Շուկա» հասկացության մեկնաբանումը, հետազոտման անհրաժեշտությունը, հիմնական ուղղությունները, գործընթացի փուլերի ճիշտ է բնութագրումը: Ըստ փուլերի շուկայի հետազոտման հիմնավոր մեթոդների ընտրությունը:

ԹԵՄԱ 7. Շուկայական պահանջարկի ծավալի բացահայտման մոտեցումները, շուկայի վրա ազդող գործոնների և գնորդի վարքագծի, շուկայական մրցակցության գնահատումը. շուկայի իրատեսական հատվածավորումը:

ԹԵՄԱ 8. Մարքեթինգի գաղափարները /4P և 7P/ նշանակությունը, մարքեթինգային ռազմավարության մշակման մոտեցումները:

ԹԵՄԱ 9. Կազմակերպության ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը, ռեսուրսների խմբերի միջև օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման անհրաժեշտությունը: Նյութական ռեսուրսների խմբերի տնտեսագիտական բնութագրերը, աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը և դրանց առնչվող ցուցանիշների մեկնաբանությունը:

ԹԵՄԱ 10. Աշխատանքի տեխնիկական նորմավորման էությունը, նորմաների մեծության ձևավորման մեխանիզմը:

ԹԵՄԱ 11. Ֆինանսական ռեսուրսների հետ կապված հասկացությունները, համալրման աղբյուրների առանձնահատկությունները, ռեսուրսների պահանջվելիք մեծության հաշվարկման մոտեցումները:

ԹԵՄԱ 12. Հիմնական կապիտալի առանձին խմբերի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը: Շրջանառու կապիտալի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը:

ԹԵՄԱ 13. Աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը: Ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ պարզ վերլուծական գործողությունները և ըստ արդյունքների եզրահանգումները:

ԹԵՄԱ 14. «Ծախս» հասկացությունը, ծախսերի խմբերը, հիմնավորող փաստաթղթերի տեսակները և վավերապայմանները, ծախսերի տարբեր խմբերի հաշվապահական ձևակերպումները:

ԹԵՄԱ 15. Ապրանքների տարբեր տեսակների և ծառայությունների տարբեր խմբերի համար պահանջվող ծախսերի կազմը: Ապրանքի կամ ծառայության ինքնարժեքի մեջ ներառվող ծախսերի հոդվածները:

ԹԵՄԱ 16. Ինքնարժեքի տարբեր հոդվածների մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը, ապրանքի կամ ծառայության միավորի ինքնարժեքը, ինքնարժեքի իջեցման հնարավորությունները, ինքնարժեք-շուկայական գին մարժայի տարբերության հիմնավորումը:

ԹԵՄԱ 17. Անհատական գնից շուկայական գնի անցման տրամաբանությունը բացատրում է:

ԹԵՄԱ 18. Բիզնես գործունեության համար բիզնես պլանի անհրաժեշտությունը, պլանի բաժինները, պլանի մշակման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների կազմը և ձեռք բերման աղբյուրները:

ԹԵՄԱ 19. SWOT վերլուծություն, վերլուծության արդյունքները, բիզնես պլանով նախատեսվող միջոցառումները, կատարումն ապահովող գործողությունների

	<p>ծրագիրը, ժամանակացույցը, ռեսուրսների մեծությունները, միջոցառումների իրականացման ռիսկերը և դրանց հաղթահարման քայլերը:</p> <p>ԹԵՄԱ 20. Հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները, հասկացությունները, հարկերի և տուրքերի մեծությունը հաշվելու համար կիրառվող ելակետային ցուցանիշների հաշվարկը:</p> <p>ԹԵՄԱ 21. Հարկերի վճարման ժամկետների գնահատումը համապատասխան օրենսդրության պահանջներին, ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը: Ստուգումների իրականացման իրավական ակտերի պահանջները, տնտեսվարողի իրավունքներն ու պարտականությունները:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Գործնական պարապմունքների ժամանակ բացահայտվում են բիզնես-գաղափարի և բիզնես-գործունեության հիմնական հասկացությունների վերաբերյալ ուսանողների յուրացրած գիտելիքների մակարդակը Ուսանողները լսարանում մասնակցում են քննարկումներին և բանավեճերին: Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար իրականացնում համեմատական վերլուծություններ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. «Ձեռնարկատիրական հմտությունների զարգացում» մոդուլի միջին մասնագիտական պետական ուսումնական հաստատությունների ուսանողների համար: Ուղեցույց Ձեռնարկ Բ. Երևան 2017., 116 էջ:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	ԹԵՄԱ 21	
ՈՒԱ 1.	+	+																				
ՈՒԱ 2.			+	+	+																	
ՈՒԱ 3.						+	+	+														
ՈՒԱ 4.								+	+	+	+	+										
ՈՒԱ 5.														+	+	+	+					
ՈՒԱ 6.																		+	+			
ՈՒԱ 7.																					+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն	Իրավիճակային խաղեր	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն	Իրավիճակային քննարկումներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն; գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ; տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն; գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ; տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն; գործնական պարապմունքներ	Քննարկումներ; իրավիճակային խնդիրներ	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 6	Դասախոսություն; դիտակտիվ նյութերի ներկայացում	Քննարկումներ; տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 7	Դասախոսություն; քննարկումներ; շնորհանդեսներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն; քննարկումներ	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Բիզնես-գործունեության էությունը, տեսլականը, նպատակը և ռազմավարությունը: Բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի անձնային հատկանիշների կարևորությունը, սեփական հնարավորությունների գնահատումը:	2	4
ԹԵՄԱ 2. Բիզնես-գաղափարի էությունը, ձևավորման գործընթացի բաղադրիչների իմաստը, ըստ իրավիճակների ձևավորված բիզնես-գաղափարների հիմնավորումը և գնահատումը:		2
ԹԵՄԱ 3. Կազմակերպության կազմակերպչա-իրավական ձևերի բնութագիրը, աշխատանքը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջները: Կազմակերպության ստեղծման քայլերի հաջորդականությունը, ստեղծման համար պահանջվող փաստաթղթերի ձևավորումը:	2	
ԹԵՄԱ 4. Կազմակերպության կառավարման անհրաժեշտությունը և խնդիրները, կառավարման ֆունկցիաների և ռճերի բնութագրերը, ֆունկցիոնալ բաժինների, աշխատատեղերի ձևավորման և պարտականությունների բաշխման մոտեցումները, աշխատողների ընտրության կարգը:		2
ԹԵՄԱ 5. Կազմակերպության կառավարմանն առընչվող փաստաթղթերի ամբողջական և հիմնավոր ձևավորումը, իրավաբանորեն ճիշտ կնքվելիք պայմանագրերի կազմը և բովանդակությունը: Կառավարման արդյունավետության գնահատման մոտեցումները:		2
ԹԵՄԱ 6. «Շուկա» հասկացության մեկնաբանումը, հետազոտման անհրաժեշտությունը, հիմնական ուղղությունները, գործընթացի փուլերի ճիշտ է	2	2

բնութագրումը: Ըստ փուլերի շուկայի հետազոտման հիմնավոր մեթոդների ընտրությունը:		
ԹԵՄԱ 7. Շուկայական պահանջարկի ծավալի բացահայտման մոտեցումները, շուկայի վրա ազդող գործոնների և գնորդի վարքագծի, շուկայական մրցակցության գնահատումը. շուկայի իրատեսական հատվածավորումը:	2	4
ԹԵՄԱ 8. Մարքեթինգի գաղափարները /4P և 7P/ նշանակությունը, մարքեթինգային ռազմավարության մշակման մոտեցումները:		2
ԹԵՄԱ 9. Կազմակերպության ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը, ռեսուրսների խմբերի միջև օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման անհրաժեշտությունը: Նյութական ռեսուրսների խմբերի տնտեսագիտական բնութագրերը, աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը և դրանց առընչվող ցուցանիշների մեկնաբանությունը:	2	
ԹԵՄԱ10. Աշխատանքի տեխնիկական նորմավորման էությունը, նորմաների մեծության ձևավորման մեխանիզմը:	2	
ԹԵՄԱ 11. Ֆինանսական ռեսուրսների հետ կապված հասկացությունները, համալրման աղբյուրների առանձնահատկությունները, ռեսուրսների պահանջվելիք մեծության հաշվարկման մոտեցումները:		2
ԹԵՄԱ 12. Հիմնական կապիտալի առանձին խմբերի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը: Շրջանառու կապիտալի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը:		2
ԹԵՄԱ13. Աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը: Ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ պարզ վերլուծական գործողությունները և ըստ արդյունքների եզրահանգումները:		2
ԹԵՄԱ14. «Ծախս» հասկացությունը, ծախսերի խմբերը, հիմնավորող փաստաթղթերի տեսակները և վավերապայմանները, ծախսերի տարբեր խմբերի հաշվապահական ձևակերպումները:	2	2
ԹԵՄԱ 15. Ապրանքների տարբեր տեսակների և ծառայությունների տարբեր խմբերի համար պահանջվող ծախսերի կազմը: Ապրանքի կամ ծառայության ինքնարժեքի մեջ ներառվող ծախսերի հոդվածները:		2
ԹԵՄԱ 16. Ինքնարժեքի տարբեր հոդվածների մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը, ապրանքի կամ ծառայության միավորի ինքնարժեքը, ինքնարժեքի իջեցման հնարավորությունները, ինքնարժեք-շուկայական գին մարժայի տարբերության հիմնավորումը:	2	2
ԹԵՄԱ 17. Անհատական գնից շուկայական գնի անցման տրամաբանությունը բացատրում է:		2
ԹԵՄԱ 18. Բիզնես գործունեության համար բիզնես պլանի անհրաժեշտությունը, պլանի բաժինները, պլանի մշակման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների կազմը և ձեռք բերման աղբյուրները:	2	4
ԹԵՄԱ 19. SWOT վերլուծություն, վերլուծության արդյունքները, բիզնես պլանով նախատեսվող միջոցառումները, կատարումն ապահովող գործողությունների ծրագիրը, ժամանակացույցը, ռեսուրսների մեծությունները, միջոցառումների իրականացման ռիսկերը և դրանց հաղթահարման քայլերը:	2	6
ԹԵՄԱ 20. Հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները, հասկացությունները, հարկերի և տուրքերի մեծությունը հաշվելու համար կիրառվող ելակետային ցուցանիշների հաշվարկը:	2	4

ԹԵՄԱ 21. Հարկերի վճարման ժամկետների գնահատումը համապատասխան օրենսդրության պահանջներին, ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը: Ստուգումների իրականացման իրավական ակտերի պահանջները, տնտեսվարողի իրավունքներն ու պարտականությունները:		4
	22	50
Ընդամենը		72

Ծրագրի հեղինակ՝ Հ.Քոչարյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08. 2021թ. թիվ 1 նիստում

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր հումանիտար և բնագիտական
առարկաների

““ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով

տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան

“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Լատիներեն լեզվի հիմունքներ՝ բժշկական տերմինաբանությամբ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/բուժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	1-ին աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	30 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 10 ժամ, Գործնական և լաբորատոր՝ 20 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել լատիներեն լեզվի քերականության և տերմինների կազմության ձևերի վերաբերյալ գիտելիքներ, բժշկական տերմինները, հիվանդությունների, դեղերի անվանումները կարդալու, գրելու և թարգմանելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել լատիներենի քերականությունը բժշկական գիտելիքների շրջանակում: 2. Ուսումնասիրել գոյականի հինգ հոլովները և ածական անունը անատոմիական բառապաշարն ընկալելու համար: 3. Սովորել լատիներենի որոշ ժամանակներ և եղանակներ դեղատոմսերը կարդալու և հասկանալու համար: 4. Սովորել որոշակի ասացվածքներ, թևավոր խոսքեր և արտահայտություններ, որոնք հիմնականում գործածվում են բժշկության ասպարեզում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:</p>
<p>4. Ռեսուրսային արդյունքները</p>	<p>ՌԻԱ 1. Կազմի բժշկական նշանակություն ունեցող նախադասություններ: ՌԻԱ 2. Մեկնաբանի լատիներեն տերմինները: ՌԻԱ 3. Լատիներենով ներկայացնի բժշկական տերմինները, հիվանդությունները և դեղանյութերի անվանումները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-4. Դրսևորի մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը համադրելու և ամբողջության մեջ դիտարկելու, ինչպես նաև քաղաքացիական գիտակցություն ցուցաբերելու կարողություն: Գ-1. Լատիներեն լեզվի քերականության և տերմինների կազմության ձևերի վերաբերյալ գիտելիքների, բժշկական տերմինները, հիվանդությունների, դեղերի անվանումները կարդալու, գրելու և թարգմանելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Հաճախ հանդիպող լատիներեն բառերը: Թեմա 2. Քերականական դարձվածքների ուսուցում: Թեմա 3. Բժշկական նշանակություն ունեցող նախադասություններ: Թեմա 4. Լատիներենով գրված բժշկական տերմինների մեկնաբանում: Թեմա 5. Դեղատոմսում առկա լատիներեն բառերի կրճատումների մեկնաբանումը: Թեմա 6. Լատիներենով գրված դեղատոմսի մեկնաբանումը: Թեմա 7. Միանման տերմինների ծագման բացատրությունը: Թեմա 8. Բժշկական տերմինների թարգմանություններ: Թեմա 9. Հիվանդությունների և դեղանյութերի անվանումները: Թեմա 10. Բժշկական բարդ տերմինների կազմում:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում, վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Մշակվում են գործընթացի պլանավորման և իրականացման տարբեր</p>

ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	իրավիճակներ: 2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են քննարկումներին և բանավեճերին: 3. Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար իրականացնում համեմատական վերլուծություններ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Առաքելյան Հ.Թ., Բալաբանյան Վ.Մ., Տիրացյան Գ.Գ., Ստեփանյան Ն.Ս. «Լատիներեն լեզու և բժշկական տերմինաբանություն» Երևան, 2008, ISBN 978-99941-40-59-6. 2. Balabanyan V.M., Stepanyan N.S. “Latin manual for first year foreign medical students”, Yerevan, 2008, YSMU after M.Heratsi. 3. Banay G. “An introduction of medical terminology. Greek and Latin derivations”, Worcester. 4. Budzowska M. “Medical Latin Course”, Todz, 2007, www.pbs.org . 5. Kondratev D., Yylegzanina O., Knyazeva J. “Latin and fundamentals of medical terminology for medical students”, Grodno, 2005. 6. Katarzyna Joskowska, Zenon Grabarczyk. ”Greek and Latin in medical terminology”. 2013. ISSN 2300-5432 7. Чернявский М.Н. «Латинский язык и основы медицинской терминологии». МОСКА, 2007.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+	+							
ՈՒԱ 2.				+	+	+	+			
ՈՒԱ 3.								+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, դիդակտիկ նյութերի ներկայացում	Իրավիճակային քննարկումներ	Ընթացիկ ստուգումներ, սեմինարներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, շնորհանդեսներ, քննարկումներ:	Քննարկումների կազմակերպում գրականության վերլուծություն,	Ընթացիկ ստուգումներ, սեմինարներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսության, գործնական և մեթոդական պարապմունքներ	Քննարկումներ, տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում,

Դասընթացի օրացույցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարամունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
Թեմա 1. Հաճախ հանդիպող լատիներեն բառերը:	2	
Թեմա 2. Քերականական դարձվածքների ուսուցում:		2
Թեմա 3. Բժշկական նշանակություն ունեցող նախադասություններ:		2
Թեմա 4. Լատիներենով գրված բժշկական տերմինների մեկնաբանում:	2	2
Թեմա 5. Դեղատոմսում առկա լատիներեն բառերի կրճատումների մեկնաբանումը:	2	2
Թեմա 6. Լատիներենով գրված դեղատոմսի մեկնաբանումը:		4
Թեմա 7. Միանման տերմինների ծագման բացատրությունը:	2	2
Թեմա 8. Բժշկական տերմինների թարգմանություններ:	2	2
Թեմա 9. Հիվանդությունների և դեղանյութերի անվանումները:		2
Թեմա 10. Բժշկական բարդ տերմինների կազմում:		2
Ընդամենը	10	20

Ծրագրի հեղինակ՝ Ա.Կեսոյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. բջիջ, հյուսվածքներ, հենաշարժիչ համակարգ, արյուն»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	1-ին աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 12 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել բջջի կառուցվածքի, գործառույթների, հյուսվածքների տեսակների, կառուցվածքային առանձնահատկությունների, ոսկրերի կառուցվածքի, տեղադրության, միացման ձևերի, մկանների կառուցվածքի, մկանախմբերի տեղադրության և գործառույթների, արյան կազմի և գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել մարդու կառուցվածքը, հյուսվածքների տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները, մարդու ոսկրահոդաբանության համակարգի կառուցվածքը: 2. Ուսումնասիրել մարդու մկանային համակարգի կառուցվածքը, գործառույթները և ախտաբանությունը, արյան կազմը և գործառույթները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի բջջի կառուցվածքը, գործառույթները, բազմացման ձևերը: ՈւԱ 2. Ներկայացնի հյուսվածքների տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները: ՈւԱ 3. Ներկայացնի մարդու ոսկրահոդաբանության համակարգի կառուցվածքը, գործառույթները և ախտաբանությունը: ՈւԱ 4. Ներկայացնի մարդու մկանային համակարգի կառուցվածքը, գործառույթները և ախտաբանությունը: ՈւԱ 5. Ներկայացնի արյան կազմը և գործառույթները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-2. Բջջի կառուցվածքի, գործառույթների, հյուսվածքների տեսակների, կառուցվածքային առանձնահատկությունների, ոսկրերի կառուցվածքի, տեղադրության, միացման ձևերի, մկանների կառուցվածքի, մկանախմբերի տեղադրության և գործառույթների, արյան կազմի և գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Բջջաթաղանթի, ցիտոպլազմայի, կորիզի կառուցվածքը և գործառույթները: ԹԵՄԱ 2. Օրգանոիդների և ներառումների տեսակները, բազմացման ձևերը: ԹԵՄԱ 3. Էպիթելային հյուսվածքի կառուցվածքը, տեսակները, առանձնահատկությունները և գործառույթները: ԹԵՄԱ 4. Շարակցական, մկանային, նյարդային հյուսվածքների կառուցվածքը, տեսակները, առանձնահատկությունները և գործառույթները: ԹԵՄԱ 5. Մարդու կմախքի բաժինները, գործառույթները: Ոսկրերի տեսակները, քիմիական կառուցվածքը, ողնաշարի և կրծքավանդակի կառուցվածքը, միացումները, միացման ձևերը: ԹԵՄԱ 6. Վերին և ստորին վերջույթների կառուցվածքը և միացումները: Գլխի կմախքի բաժինների կառուցվածքը և միացումները: ԹԵՄԱ 7. Գլխի, պարանոցի, կրծքավանդակի, որովայնի, մեջքի մկանների տեսակները և տեղադրությունը, գործառույթները: ԹԵՄԱ 8. Վերին և ստորին վերջույթների մկանների տեսակները, տեղադրությունը, գործառույթները: ԹԵՄԱ 9. Արյան գործառույթները, արյան կազմը և ֆիզիկո-քիմիական հատկությունները, արյան պլազմայի և ձևավոր տարրերի կառուցվածքը և գործառույթները: ԹԵՄԱ 10. Արյան խմբերը, ռեզուս գործոնը, արյան մակարդման փուլերը,</p>

	էրիթրոցիտների նստեցման արագությունը, ախտաբանությունները:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Սահակյան Կ.Թ. «Հյուսվածաբանություն»: Դասագիրք. /ԵՊԲՀ հրատ., 2013թ. – 441 էջ: 2. Кузнецов С.Л., Пугачев М.К. «Лекции по гистологии, цитологии и эмбриологии», Москва, 2009. 3. Афанасьев Ю.И., Юрина Н.А. «Гистология, цитология и эмбриология», Москва, 2002

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+								
ՈՒԱ 2.			+	+						
ՈՒԱ 3.					+	+				
ՈՒԱ 4.							+	+		
ՈՒԱ 5.									+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործանական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն,	Մասնագիտական	Ընթացիկ ստուգումներ,

	գործնական պարապմունքներ	գրականության վերլուծություն	թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Բջջաթաղանթի, ցիտոպլազմայի, կորիզի կառուցվածքը և գործառույթները:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Օրգանոիդների և ներառումների տեսակները, բազմացման ձևերը:		2
ԹԵՄԱ 3. Էպիթելային հյուսվածքի կառուցվածքը, տեսակները, առանձնահատկությունները և գործառույթները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Շարակցական, մկանային, նյարդային հյուսվածքների կառուցվածքը, տեսակները, առանձնահատկությունները և գործառույթները:		2
ԹԵՄԱ 5. Մարդու կմախքի բաժինները, գործառույթները: Ոսկրերի տեսակները, քիմիական կառուցվածքը, ողնաշարի և կրծքավանդակի կառուցվածքը, միացումները, միացման ձևերը:	2	4
ԹԵՄԱ 6. Վերին և ստորին վերջույթների կառուցվածքը և միացումները: Գլխի կմախքի բաժինների կառուցվածքը և միացումները:	2	4
ԹԵՄԱ 7. Գլխի, պարանոցի, կրծքավանդակի, որովայնի, մեջքի մկանների տեսակները և տեղադրությունը, գործառույթները:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Վերին և ստորին վերջույթների մկանների տեսակները, տեղադրությունը, գործառույթները:		2
ԹԵՄԱ 9. Արյան գործառույթները, արյան կազմը և ֆիզիկո-քիմիական հատկությունները, արյան պլազմայի և ձևավոր տարրերի կառուցվածքը և գործառույթները:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Արյան խմբերը, ռեզուս գործոնը, արյան մակարդման փուլերը, էրիթրոցիտների նստեցման արագությունը, ախտաբանությունները:		2
	12	24
Ընդամենը	36	

Ծրագրի հեղինակ՝ Ա.Վարդանյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
 փնտրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
 “___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. սիրտ-անոթային, ավշային, շնչառական և միզային համակարգ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	1-ին աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 12 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել սիրտ-անոթային, ավշային, շնչառական և միզային համակարգի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել սիրտ-անոթային, ավշային համակարգի գործառույթները: 2. Ուսումնասիրել շնչառական և միզային համակարգի գործառույթները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-002 «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. բջիջ, հյուսվածքներ, հենաշարժիչ համակարգ, արյուն» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի մարդու սրտանոթային համակարգի անատոմիական կառուցվածքը, գործառույթները և ախտաբանությունը: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի մարդու ավշային համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի մարդու շնչառական համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի մարդու միզային համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-3. Սիրտ-անոթային հիվանդությունների, ավշային, շնչառական, միզային համակարգերի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Մարդու սրտանոթային համակարգի կառուցվածքը, անոթների տեսակները, կառուցվածքը: ԹԵՄԱ 2. Սրտի տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթը, անոթավորումը, ներվավորումը, սրտի ֆիզիոլոգիան և հաղորդչական համակարգը: ԹԵՄԱ 3. Ավշի բաղադրությունը, ավշային համակարգի կառուցվածքը, գործառույթները: ԹԵՄԱ 4. Փայծաղի տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթը: ԹԵՄԱ 5. Շնչառական համակարգի օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը: ԹԵՄԱ 6. Շնչառության ֆիզիոլոգիան և զագափոխանակությունը: ԹԵՄԱ 7. Միզային համակարգի գործառույթները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Միզային համակարգի օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը: ԹԵՄԱ 8. Միզագոյացման և միզարձակման ֆիզիոլոգիան:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապատառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր:</p>

	2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Սահակյան Կ.Թ. «Հյուսվածաբանություն»:Դասագիրք./ԵՊԲՀ հրատ., 2013թ. – 441 էջ: 2. Селезнева Т.Д., Мишин А.С., Барсуков В.Ю. «Гистология», Москва, 2010.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8
ՈՒԱ 1.	+	+						
ՈՒԱ 2.			+	+				
ՈՒԱ 3.					+	+		
ՈՒԱ 4.							+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Մարդու սրտանոթային համակարգի կառուցվածքը, անոթների տեսակները, կառուցվածքը:	2	4
ԹԵՄԱ 2. Սրտի տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթը, անոթավորումը, ներվավորումը, սրտի ֆիզիոլոգիան և հաղորդչական համակարգը:	2	4
ԹԵՄԱ 3. Ավշի բաղադրությունը, ավշային համակարգի կառուցվածքը, գործառույթները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Փայծաղի տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթը:		2
ԹԵՄԱ 5. Շնչառական համակարգի օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Շնչառության ֆիզիոլոգիան և գազափոխանակությունը:		2
ԹԵՄԱ 7. Միզային համակարգի գործառույթները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Միզային համակարգի օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը:	2	4
ԹԵՄԱ 8. Միզագոյացման և միզարձակման ֆիզիոլոգիան:	2	4
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ Ա.Վարդանյան / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով.
վերարտադրողական, մարսողական համակարգեր»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 12 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ մոտ ձևավորել մարսողական համակարգի անատոմիական կառուցվածքի, գործառույթների, նյութափոխանակության և վիտամինների տեսակների, արական և իգական սեռական համակարգի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել մարդու մարսողական, ներզատիչ, նյարդային համակարգերի և զգայարանների, կառուցվածքային առանձնահատկությունները: 2. Ուսումնասիրել մարդու նյութափոխանակության և վիտամինների տեսակները: 3. Ուսումնասիրել արական և իգական սեռական համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-003 «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. սիրտ-անոթային, ավշային, շնչառական և միզային համակարգեր» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի մարսողական համակարգի անատոմիական կառուցվածքը, գործառույթները և ախտաբանությունը: ՈւԱ 2. Ներկայացնի մարդու նյութափոխանակության տեսակները, վիտամինների տեսակները և նշանակությունը, ախտաբանությունը: ՈւԱ 3. Ներկայացնի արական սեռական համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները, ախտաբանությունը: ՈւԱ 4. Ներկայացնի իգական սեռական համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները, ախտաբանությունը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-4. Մարսողական համակարգի անատոմիական կառուցվածքի, գործառույթների, նյութափոխանակության և վիտամինների տեսակների, արական և իգական սեռական համակարգի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Մարսողական համակարգի գործառույթները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները, օրգանների տեղադրությունը կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը: Թեմա 2. Մարսողական հյութերի կազմությունը և մարսողության ֆիզիոլոգիան: Թեմա 3. Սպիտակուցային, ածխաջրատային, ճարպային, ջրադային փոխանակությունը և ախտաբանությունները: Թեմա 4. Վիտամինների դասակարգումը, նշանակությունը, ավիտամինոզները: Թեմա 5. Արական սեռական համակարգի գործառույթները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Արական սեռական օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը: Թեմա 7. Իգական սեռական օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը: Թեմա 8. Օվոգենեզը, օվուլյացիան, բեղմնավորումը, դաշտանային ցիկլը:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>

8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Սահակյան Կ.Թ. «Հյուսվածաբանություն»: Դասագիրք./ԵՊԲՀ հրատ., 2013թ. – 441 էջ: 2. Кузнецов С.Л., Пугачев М.К. «Лекции по гистологии, цитологии и эмбриологии», Москва, 2009. 3. Афанасьев Ю.И., Юрина Н.А. «Гистология, цитология и эмбриология», Москва, 2002

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8
ՈՒԱ 1.	+	+						
ՈՒԱ 2.			+	+				
ՈՒԱ 3.					+	+		
ՈՒԱ 4.							+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Մարսողական համակարգի գործառույթները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները, օրգանների տեղադրությունը կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Մարսողական հյութերի կազմությունը և մարսողության ֆիզիոլոգիան:		2
ԹԵՄԱ 3. Սպիտակուցային, ածխաջրատային, ճարպային, ջրաղային փոխանակությունը և ախտաբանությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Վիտամինների դասակարգումը, նշանակությունը, ավիտամինոզները:		2
ԹԵՄԱ 5. Արական սեռական համակարգի գործառույթները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները:	2	4
ԹԵՄԱ 6. Արական սեռական օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը:	2	4
ԹԵՄԱ 7. Իգական սեռական օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Օվոգենեզը, օվուլյացիան, բեղմնավորումը, դաշտանային ցիկլը:		2
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. ներզատիչ գեղձեր, նյարդային համակարգ և զգայարաններ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 12 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել ներգատիչ համակարգի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների, նյարդային համակարգի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների, զգայարանների անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների, պահպանման և պաշտպանման ֆունկցիաների, ախտաբանության հիմունքների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել մարդու ներգատիչ, նյարդային համակարգերի անատոմիական կառուցվածքային առանձնահատկությունները: 2. Ուսումնասիրել մարդու զգայարանների անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների, պահպանման և պաշտպանման ֆունկցիաների, ախտաբանության հիմունքների առանձնահատկությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-004 «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով.վերարտադրողական, մարսողական համակարգեր» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի ներգատիչ համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի մարդու նյարդային համակարգի անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները, ախտաբանությունը: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի մարդու զգայարանների անատոմիական կառուցվածքը և գործառույթները, ախտաբանությունը: ՈՒԱ 4. Մարդու օրգանիզմի պահպանման և պաշտպանողական ֆունկցիաները, ախտաբանության հիմունքները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-5.Ներգատիչ համակարգի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների, նյարդային համակարգի անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների, զգայարանների անատոմիական կառուցվածքի և գործառույթների, պահպանման և պաշտպանման ֆունկցիաների, ախտաբանության հիմունքների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Ներգատիչ համակարգի կառուցվածքը և ֆիզիոլոգիան: ԹԵՄԱ 2. Ներգատիչ գեղձերի տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը: ԹԵՄԱ 3. Նյարդային համակարգի նշանակությունը, կառուցվածքը, դասակարգումը, ԿՆՀ բաժինները, տեղադրությունը, կառուցվածքը, ֆունկցիաները, թաղանթները, կենտրոնները: ԹԵՄԱ 4. Ծայրամասային նյարդային համակարգի դասակարգումը, ֆունկցիաները, գանգուլեդային 12 զույգ նյարդերը և ողնուղեղային 31 զույգ նյարդերը: ԹԵՄԱ 5. Վեգետատիվ նյարդային համակարգի դասակարգումը, կառուցվածքը, ֆունկցիաները, բարձրագույն նյարդային գործունեությունը: ԹԵՄԱ 6. Մաշկի և հավելումների կառուցվածքը, գործառույթները, տեսողական օրգանի կառուցվածքը, տեղադրությունը, գործառույթները: ԹԵՄԱ 7. Լսահավասարակշռության օրգանի կառուցվածքը, տեղադրությունը, գործառույթները: ԹԵՄԱ 8. Ֆիզիոլոգիական և ախտաբանական ռեակցիաները, վնասվածքների և ռեգեներացիաների տեսակները:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 9. Իմուն համակարգի օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, բջջային և հումորալ իմունիտետը:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Հիվանդության շրջանները, ելքը, բորբոքման տեսակները, նշանները, ուռուցքի տեսակները, կոլապսը:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր:</p> <p>2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:</p>
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Սահակյան Կ.Թ. «Հյուսվածաբանություն»: Դասագիրք./ԵՊԲՀ հրատ., 2013թ. – 441 էջ:</p> <p>2. Кузнецов С.Л., Пугачев М.К. «Лекции по гистологии, цитологии и эмбриологии», Москва, 2009.</p> <p>3. Селезнева Т.Д., Мишин А.С., Барсуков В.Ю. «Гистология», Москва, 2010.</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+	+							
ՈՒԱ 2.				+	+	+				
ՈՒԱ 3.							+	+		
ՈՒԱ 4.									+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային

ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	առաջադրանքներ Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Ներգատիչ համակարգի կառուցվածքը և ֆիզիոլոգիան:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Ներգատիչ գեղձերի տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, ախտաբանությունը, լատիներեն տերմինաբանությունը:		2
ԹԵՄԱ 3. Նյարդային համակարգի նշանակությունը, կառուցվածքը, դասակարգումը, ԿՆՀ բաժինները, տեղադրությունը, կառուցվածքը, ֆունկցիաները, թաղանթները, կենտրոնները:	2	4
ԹԵՄԱ 4. Ծայրամասային նյարդային համակարգի դասակարգումը, ֆունկցիաները, գանգուլեղային 12 զույգ նյարդերը և ողնուղեղային 31 զույգ նյարդերը:	2	2
ԹԵՄԱ 5. Վեգետատիվ նյարդային համակարգի դասակարգումը, կառուցվածքը, ֆունկցիաները, բարձրագույն նյարդային գործունեությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Մաշկի և հավելումների կառուցվածքը, գործառույթները, տեսողական օրգանի կառուցվածքը, տեղադրությունը, գործառույթները:		2
ԹԵՄԱ 7. Լսահավասարակշռության օրգանի կառուցվածքը, տեղադրությունը, գործառույթները:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Ֆիզիոլոգիական և ախտաբանական ռեակցիաները, վնասվածքների և ռեգեներացիաների տեսակները:		2
ԹԵՄԱ 9. Իմուն համակարգի օրգանների տեղադրությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, բջջային և հումորալ իմունիտետը:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Հիվանդության շրջանները, ելքը, բորբոքման տեսակները, նշանները, ուռուցքի տեսակները, կոլապսը:		4
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Պացիենտի կրթում»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	1-ին աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	30 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 20 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին ծանոթացնել պացիենտի կրթման հիմնական խնդիրներին ու հարցերին, տալ գիտելիքներ և գործնական կարողություններ, որոնց օգնությամբ ուսանողը կկարողանա նպաստել անհատի առողջության պահպանմանը, ամրապնդմանը և կյանքի որակի բարձրացմանը՝ սովորեցնելով նրան իր ապրելակերպը փոխելու միջոցով կանխարգելել հիվանդություններն ու վնասվածքները, կառավարել հիվանդությունների ընթացքը:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել պացիենտի կրթման հիմնական խնդիրներին ու հարցերին: 2. Ուսումնասիրել անհատի առողջության պահպանումը, ամրապնդումը և կյանքի որակի բարձրացումը: 3. Ուսումնասիրել հիվանդություններն ու վնասվածքները կանխարգելելու կառավարելու, հիվանդությունների ընթացքը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի ուսուցման բովանդակությունը, նպատակները, ուսուցման ոլորտները և ձևերը, արդյունավետ ուսուցմանը նպաստող գործոններն ու նախապայմանները: ՈւԱ 2. Ներկայացնի ուսուցման գործընթացի փուլերը, ուսուցման արդյունավետության գնահատումը: ՈւԱ 3. Ներկայացնի պացիենտին և նրա ընտանիքին առողջական հարցերի լուծման ուղիները: ՈւԱ 4. Իրականացնի բուժքրոջ գործառույթները առողջապահական կրթման գործում:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Բ-2. Դրսևորի աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում գործընկերների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողություն: Գ-6. Պացիենտի կրթման հիմնական խնդիրների ու հարցերի վերաբերյալ գիտելիքների և գործնական կարողությունների ձևավորում, որոնց օգնությամբ ուսանողը կկարողանա նպաստել անհատի առողջության պահպանմանը, ամրապնդմանը և կյանքի որակի բարձրացմանը՝ սովորեցնելով նրան իր ապրելակերպը փոխելու միջոցով կանխարգելել հիվանդություններն ու վնասվածքները, կառավարել հիվանդությունների ընթացքը:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Ուսուցման բովանդակությունը և ուսուցման նպատակները, նպատակներին հասնելու նախապայմանները, ուսուցման ոլորտները (ճանաչողական, էմոցիոնալ, հոգեշարժական): ԹԵՄԱ 2. Ուսուցման ձևերը (անհատական, կոլեկտիվ), արդյունավետ ուսուցմանը նպաստող գործոնները և նախապայմանները (ցանկություն, պատրաստակամություն, մտավոր վիճակ, հիշողություն, ուշադրություն): ԹԵՄԱ 3. Ուսուցման գործընթացի փուլերը, ուսուցման գործընթացը, հաշվի առնելով՝ յուրաքանչյուր փուլի առանձնահատկությունը: ԹԵՄԱ 4. Ուսուցման արդյունավետության գնահատումը (տեղեկատվության յուրացում, հմտությունների ցուցադրում): ԹԵՄԱ 5. Պացիենտի կրթման գործընթացում խոչընդոտների բացահայտումը և</p>

	<p>դրանց հաղթահարումը, ուսուցման ձևերն ու մեթոդները, առողջական խնդիրների պարզ և մատչելի բացատրությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Պացիենտի և նրա ընտանիքի անդամների ուսուցման առանձնահատկությունների գնահատումը, ընտանիքների առանձնահատկությունները, հիվանդության վտանգավոր նշանների ճանաչումը և համապատասխան գործողությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Վնասակար սովորությունները՝ ծխելը, թմրամոլությունը, ակոհոլամոլությունը, խորհրդատվությունը վնասակար սովորություններից ձերբազատվելու համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. «Փոփոխման ծրագիր», բուժքրոջ դերը մարդկանց առողջապահական կրթման հարցում:</p>
8. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> Օհանյան Մ.Ռ. Ընտանեկան բժշկություն /Մ.Հերացու անվան ՊԲՀ-ի Ընտանեկան բժշկության ամբիոն Երևան 2017: Прохоров А.В., Величер У.Ф., Прохазка Дж.О. Транстеоретическая модель изменения поведения и ее применение // Вопр. психол. 1994. №2. – С. 113-122. Prochaska, JO.; DiClemente, CC. The transtheoretical approach. In: Norcross, JC; Goldfried, MR. (eds.) Handbook of psychotherapy integration. 2nd ed. New York: Oxford University Press; 2005. p. 147–171

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8
ՈՒՎ 1.	+	+						
ՈՒՎ 2.			+	+				
ՈՒՎ 3.					+	+		
ՈՒՎ 4.							+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Ուսուցման բովանդակությունը և ուսուցման նպատակները, նպատակներին հասնելու նախապայմանները, ուսուցման ոլորտները (ճանաչողական, էմոցիոնալ, հոգեշարժական):	2	4
ԹԵՄԱ 2. Ուսուցման ձևերը (անհատական, կոլեկտիվ), արդյունավետ ուսուցմանը նպաստող գործոնները և նախապայմանները (ցանկություն, պատրաստակամություն, մտավոր վիճակ, հիշողություն, ուշադրություն):	2	4
ԹԵՄԱ 3. Ուսուցման գործընթացի փուլերը, ուսուցման գործընթացը, հաշվի առնելով՝ յուրաքանչյուր փուլի առանձնահատկությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Ուսուցման արդյունավետության գնահատումը (տեղեկատվության յուրացում, հմտությունների ցուցադրում):		2
ԹԵՄԱ 5. Պացիենտի կրթման գործընթացում խոչընդոտների բացահայտումը և դրանց հաղթահարումը, ուսուցման ձևերն ու մեթոդները, առողջական խնդիրների պարզ և մատչելի բացատրությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Պացիենտի և նրա ընտանիքի անդամների ուսուցման առանձնահատկությունների գնահատումը, ընտանիքների առանձնահատկությունները, հիվանդության վտանգավոր նշանների ճանաչումը և համապատասխան գործողությունները:		2
ԹԵՄԱ 7. Վնասակար սովորությունները՝ ծխելը, թմրամոլությունը, ալկոհոլամոլությունը, խորհրդատվությունը վնասակար սովորություններից ձերբազատվելու համար:	2	2
ԹԵՄԱ 8. «Փոփոխման ծրագիր», բուժքրոջ դերը մարդկանց առողջապահական կրթման հարցում:		2
	10	20
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Ներարգանդային, նորածնային, կրծքի հասակի երեխաների տարիքային առանձնահատկությունները»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	30 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 20 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել մարդու կյանքի տարիքային շրջանների, ներարգանդային, նորածնային, կրծքի հասակի երեխաների, անատոմիա-ֆիզիոլոգիական, սոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունների, վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>Ուսումնասիրել մտուրային և նախադպրոցական, դպրոցական, դեռահասության առանձնահատկությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-006 «Պացիենտի կրթում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի մարդու կյանքի տարիքային շրջանները, քույրական ծառայության դերը տարբեր տարիքային խմբերի նկատմամբ: ՈՒԱ 2. Նկարագրի ներարգանդային պրենատալ և նորածնային շրջանը: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի նորածնի անհասության նշանները, խնամքը և կերակրման եղանակները: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի կրծքի հասակի երեխաների խնամքի առանձնահատկությունները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-7. Մարդու կյանքի տարիքային շրջանների, ներարգանդային, նորածնային, կրծքի հասակի երեխաների, անատոմիա-ֆիզիոլոգիական, սոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունների, վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Մարդու կյանքի տարիքային շրջանները և յուրաքանչյուր շրջանի բնութագիրը: Մարդու հիմնական պահանջները՝ տարբեր տարիքային խմբերում և դրանց բավարարման ուղիները: ԹԵՄԱ 2. Քույրական ծառայությունը, յուրաքանչյուր տարիքային շրջանում առողջության պահպանման և ամրապնդման գործում: ԹԵՄԱ 3. Պտղի և մանկան զարգացման շրջանները, պրենատալ շրջանի առանձնահատկությունները, պտղի վրա ազդող գործոնները: ԹԵՄԱ 4. Նորածնի օրգան համակարգերի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Ծնողների ուսուցումը, նորածնի խնամքի հմտությունները: Նորածնի անցողիկ ֆիզիոլոգիական վիճակները և հասունության նշանների ուսումնասիրությունն ու բացահայտումը: ԹԵՄԱ 5. Երեխայի կենսական պահանջները զարգացման տարբեր շրջաններում և դրանց առանձնահատկությունները: Երեխայի առողջության պահպանման համար կարևոր գործոնները՝ օրակարգը, որակյալ սնունդը, պատշաճ խնամքը, հիգիենայի կանոնների պահպանումը: ԹԵՄԱ 6. Անհաս նորածնի անհասության նշանները, պատճառները: Անհաս նորածնի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 7. Քույրական միջամտություններին ուղղված անհաս նորածնի հիմնական պահանջները: Անհաս երեխայի կերակրման եղանակները, կերակրման ռեժիմը, չափաբաժինը, և տաքացման եղանակները: ԹԵՄԱ 8. Կրծքի շրջանի տևողությունը, երեխայի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Նյարդա-հոգեբանական, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացման օրինաչափությունները: Հիմնական պահանջների բավարարման եղանակները: Կոփիչ և զարգացնող միջամտությունների անհրաժեշտությունը:</p>

	Ֆիզիկական զարգացման գնահատումը՝ մարդաչափական տվյալներով: ԹԵՄԱ 9. Կրճքով կերակրման առավելությունները, և անհրաժեշտ կաթի քանակի որոշումը: Կաթնարտադրության և կրճքով կերակրման խնդիրները:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, սիմուլացիոն մուլյաժներ, ֆանտոմներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Գասպարյան, Խ., Տեր-Մինասյան, Վ., Կարապետյան, Հ., Պալիատիվ խնամք, բժշկահոգեբանական մեթոդական ուղեցույց, «Պոլիգրաֆբիզնես», Երևան- 2011: 2. Հիվանդությունների միջազգային դասակարգում – 10, Հոգեկան և վարքային խանգարումների դասակարգում, կլինիկական նկարագրություն և ախտորոշման ցուցումներ, (2001). խմբագիր՝ Մ.Ա. Մելիք- Փաշայան, Երևան:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9
ՈՒԱ 1.	+	+							
ՈՒԱ 2.			+	+	+				
ՈՒԱ 3.						+	+		
ՈՒԱ 4.								+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ,
ՈՒԱ 2	Գործնական պարապմունքներ	Իրավիճականին խնդիրների	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճականին խնդիրների	Ընթացիկ առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4.	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճականին խնդիրների	Ընթացիկ առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Մարդու կյանքի տարիքային շրջանները և յուրաքանչյուր շրջանի բնութագիրը: Մարդու հիմնական պահանջները՝ տարբեր տարիքային խմբերում և դրանց բավարարման ուղիները:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Քույրական ծառայությունը, յուրաքանչյուր տարիքային շրջանում առողջության պահպանման և ամրապնդման գործում:		2
ԹԵՄԱ 3. Պտղի և մանկան զարգացման շրջանները, պրենատալ շրջանի առանձնահատկությունները, պտղի վրա ազդող գործոնները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Նորածնի օրգան համակարգերի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Ծնողների ուսուցումը, նորածնի խնամքի հմտությունները: Նորածնի անցողիկ ֆիզիոլոգիական վիճակները և հասունության նշանների ուսումնասիրությունն ու բացահայտումը:	2	2
ԹԵՄԱ 5. Երեխայի կենսական պահանջները զարգացման տարբեր շրջաններում և դրանց առանձնահատկությունները: Երեխայի առողջության պահպանման համար կարևոր գործոնները՝ օրակարգը, որակյալ սնունդը, պատշաճ խնամքը, հիգիենայի կանոնների պահպանումը:		4
ԹԵՄԱ 6. Անհաս նորածնի անհասության նշանները, պատճառները: Անհաս նորածնի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 7. Քույրական միջամտություններին ուղղված անհաս նորածնի հիմնական պահանջները: Անհաս երեխայի կերակրման եղանակները, կերակրման ռեժիմը, չափաբաժինը, և տաքացման եղանակները:		2
ԹԵՄԱ 8. Կրծքի շրջանի տևողությունը, երեխայի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Նյարդա-հոգեբանական, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացման օրինաչափությունները: Հիմնական պահանջների բավարարման եղանակները: Կոփիչ և զարգացնող միջամտությունների անհրաժեշտությունը: Ֆիզիկական զարգացման գնահատումը՝ մարդաչափական տվյալներով:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Կրծքով կերակրման առավելությունները, և անհրաժեշտ կաթի քանակի որոշումը: Կաթնարտադրության և կրծքով կերակրման խնդիրները:		2
	10	20
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անստիճանային, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Մսուրային, նախադպրոցական, վաղ դպրոցական, դեռահասության տարիքային առանձնահատկությունները»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	24 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 8 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողի մոտ ձևավորել մտորային և նախադպրոցական, դպրոցական, դեռահասության առանձնահատկությունների մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ:
2. Դասընթացի խնդիրները	Ուսումնասիրել մտորային և նախադպրոցական, դպրոցական, դեռահասության առանձնահատկությունները:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-5-20-007 «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Ներարգանդային, նորածնային, կրծքի հասակի երեխաների տարիքային առանձնահատկությունները» մոդուլը:
4. Ուսումնառության արդյունքները	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի մտորային և նախադպրոցական շրջանների տարիքային առանձնահատկությունները:</p> <p>ՈՒԱ 2. Ներկայացնի վաղ դպրոցական շրջանի տարիքային ժամկետները, անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիմնական պահանջները, յուրահատուկ դաստիարակչական միջոցները այդ տարիքի երեխաների նյարդա-հոգեական, սոցիալական և ֆիզիկական զարգացումը:</p> <p>ՈՒԱ 3. Ներկայացնի դեռահասության շրջանի առանձնահատկությունները և հիմնական պահանջները:</p>
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ</p> <p>Գ-8. Մտորային և նախադպրոցական, դպրոցական, դեռահասության, կնոջ վերարտադրողական շրջանի, ընտանիքի պլանավորման, հղիության, ծննդաբերության, հետծննդյան շրջանի առանձնահատկությունների մասին գիտելիքներ, դրանք գործնականում կիրառելու հմտությունների և կարողությունների ձևավորում:</p>
6. Մոդուլի կառուցվածքը	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>ԹԵՄԱ 1. Մտորային և նախադպրոցական շրջանների տարիքային ժամկետները և նրանց անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Մտորային և նախադպրոցական շրջանների երեխաների դաստիարակչական միջոցները: Երեխաների ճիշտ սնվելու ունակության դաստիարակումը, տվյալ տարիքային խմբերի երեխաների կենսական պահանջները և դրանց բավարարման եղանակները:</p> <p>ԹԵՄԱ 2. Մտորային և նախադպրոցական տարիքի երեխաների ֆիզիկական և նյարդա-հոգեական զարգացումը, երեխայի խոսքը, շարժողական ունակությունները, օրակարգը:</p> <p>ԹԵՄԱ 3. Անթրոպոմետրիկ չափումները և ֆիզիկական զարգացման գնահատումը, այս տարիքային խմբերի երեխաների կոփման, մերսման, մարմնամարզության կարևորությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Վաղ դպրոցական շրջանի տարիքային ժամկետները, անատոմիա-ֆիզիոլոգիական և զարգացման առանձնահատկությունները: Վաղ դպրոցական տարիքի երեխաների հիմնական պահանջները և դրանց բավարարման միջոցները ճիշտ է նկարագրում վաղ դպրոցական տարիքի երեխաների դաստիարակչական միջոցների ընտրությունը, կրառումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Վաղ դպրոցական տարիքի երեխաների նյարդա-հոգեական, սոցիալական և ֆիզիկական զարգացման գնահատումը և առողջության ռիսկի գործոնները:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Երեխայի հարմարվողականությունը՝ դպրոց հաճախելու գործընթացին և</p>

	<p>շրջակա միջավայրի անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությունը: Անթրոպոմետրիկ չափումները և համեմատում տարիքային նորմայի հետ:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Դեռահասության շրջանի տարիքային սահմանումը, բնորոշ ֆիզիոլոգիական և հոգեկան առանձնահատկությունները: Աղջիկների և տղաների սեռական հասունացումը՝ ըստ արտաքին սեռական հատկանիշների:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Դեռահասների անձնական հիգիենայի կանոնները և հնարավոր ֆիզիոլոգիական փոփոխությունները: Դեռահասի բնավորությունը, վարքը, հոգեկան վիճակը, դաստիարակչական միջոցները:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Դեռահաս-ձնող փոխհարաբերությունները, հնարավոր բարդությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Առողջությանը սպառնացող ռիսկի գործոնները, օրգանիզմում տեղի ունեցող ֆիզիոլոգիական փոփոխությունները և վաղ սեռական կյանքի վտանգավորությունն ու բացասական հետևանքները:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, սիմուլացիոն մուլյաժներ, ֆանտոմներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> Գասպարյան, Խ., Տեր-Մինասյան, Վ., Կարապետյան, Հ., Պալիատիվ խնամք, բժշկահոգեբանական մեթոդական ուղեցույց, «Պոլիգրաֆբիզնես», Երևան- 2011: Հիվանդությունների միջազգային դասակարգում – 10, Հոգեկան և վարքային խանգարումների դասակարգում, կլինիկական նկարագրություն և ախտորոշման ցուցումներ, (2001). խմբագիր՝ Մ.Ա. Մելիք- Փաշայան, Երևան:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+	+							
ՈՒԱ 2.				+	+	+				
ՈՒԱ 3.							+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործանական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ,

ՈՒԱ 2	Գործնական պարապմունքներ	Իրավիճականին խնդիրների	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճականին խնդիրների	Ընթացիկ առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Մտուրային և նախադպրոցական շրջանների տարիքային ժամկետները և նրանց անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Մտուրային և նախադպրոցական շրջանների երեխաների դաստիարակչական միջոցները: Երեխաների ճիշտ սնվելու ունակության դաստիարակումը, տվյալ տարիքային խմբերի երեխաների կենսական պահանջները և դրանց բավարարման եղանակները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Մտուրային և նախադպրոցական տարիքի երեխաների ֆիզիկական և նյարդա-հոգեկան զարգացումը, երեխայի խոսքը, շարժողական ունակությունները, օրակարգը:		2
ԹԵՄԱ 3. Անթրոպոմետրիկ չափումները և ֆիզիկական զարգացման գնահատումը, այս տարիքային խմբերի երեխաների կոփման, մերսման, մարմնամարզության կարևորությունը:		2
ԹԵՄԱ 4. Վաղ դպրոցական շրջանի տարիքային ժամկետները, անատոմիա-ֆիզիոլոգիական և զարգացման առանձնահատկությունները: Վաղ դպրոցական տարիքի երեխաների հիմնական պահանջները և դրանց բավարարման միջոցները ճիշտ է նկարագրում վաղ դպրոցական տարիքի երեխաների դաստիարակչական միջոցների ընտրությունը, կրառումը:	2	
ԹԵՄԱ 5. Վաղ դպրոցական տարիքի երեխաների նյարդա-հոգեկան, սոցիալական և ֆիզիկական զարգացման գնահատումը և առողջության ռիսկի գործոնները:		2
ԹԵՄԱ 6. Երեխայի հարմարվողականությունը՝ դպրոց հաճախելու գործընթացին և շրջակա միջավայրի անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությունը: Անթրոպոմետրիկ չափումները և համեմատում տարիքային նորմայի հետ:		2
ԹԵՄԱ 7. Դեռահասության շրջանի տարիքային սահմանումը, բնորոշ ֆիզիոլոգիական և հոգեկան առանձնահատկությունները: Աղջիկների և տղաների սեռական հասունացումը՝ ըստ արտաքին սեռական հատկանիշների:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Դեռահասների անձնական հիգիենայի կանոնները և հնարավոր ֆիզիոլոգիական փոփոխությունները: Դեռահասի բնավորությունը, վարքը, հոգեկան վիճակը, դաստիարակչական միջոցները:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Դեռահաս-ծնող փոխհարաբերությունները, հնարավոր բարդությունները:		2
ԹԵՄԱ 10. Առողջությանը սպառնացող ռիսկի գործոնները, օրգանիզմում տեղի ունեցող ֆիզիոլոգիական փոփոխությունները և վաղ սեռական կյանքի վտանգավորությունն ու բացասական հետևանքները:		2
	8	16
Ընդամենը		24

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անապոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Վերարտադրողական տարիքում տղամարդու և կնոջ տարիքային առանձնահատկությունները»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ

<p>Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել կնոջ վերարտադրողական շրջանի, ընտանիքի պլանավորման, հղիության, ծննդաբերության, հետծննդյան շրջանի առանձնահատկությունների մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>Ուսումնասիրել կնոջ վերարտադրողական շրջանի, ընտանիքի պլանավորման, հղիության, ծննդաբերության, հետծննդյան շրջանի առանձնահատկությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԳԲ-5-20-008 «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Մուտքային, նախադպրոցական, վաղ դպրոցական, դեռահասության տարիքային առանձնահատկությունները» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության և արդյունքները</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի սոցիալ-հոգեբանական առողջության սկզբունքները, կնոջ և տղամարդու սեռական օրգանների կառուցվածքը, վնասակար գործոնների ազդեցությունը վերարտադրողական առողջության վրա: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի սեռական կյանքի, անվտանգ սեռական հարաբերությունների նշանակությունը: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի ընտանեկան կյանքի սոցիալ-հոգեբանական բնագավառները, ընտանիքի պլանավորման ծառայությունների գործունեությունը: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի ֆիզիոլոգիական հղիության առանձնահատկությունները: ՈՒԱ 5. Ներկայացնի ֆիզիոլոգիական ծննդաբերության և հետծննդյան շրջանի ընթացքը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-8. Մուտքային և նախադպրոցական, դպրոցական, դեռահասության, կնոջ վերարտադրողական շրջանի, ընտանիքի պլանավորման, հղիության, ծննդաբերության, հետծննդյան շրջանի առանձնահատկությունների մասին գիտելիքներ, դրանք գործնականում կիրառելու հմտությունների և կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Սոցիալ-հոգեբանական առողջության սկզբունքները, հասարակության ազդեցությունը մոր առողջության վրա: Կնոջ և տղամարդու սեռական օրգանների կառուցվածքը և հիգիենան: Յուրաքանչյուր օրգանի նշանակությունը և դերը սեռական կյանքում: ԹԵՄԱ 2. Արական և իգական սեռական հորմոնները և նրանց կենսաբանական ազդեցությունը: Դաշտանային պարբերաշրջանը, հաշվառում հնարավոր բեղմնավորման օրերը՝ վարելով դաշտանային օրացույց: Վնասակար գործոնները և դրանց ազդեցությունը օվոգենեզի, սպերմատոգենեզի և մարդու վերարտադրողական առողջության վրա: ԹԵՄԱ 3. Սեռական խանգարումները և խանգարումների բացասական ազդեցությունը մարդու հոգետոմատիկ վիճակի վրա, սեռական կյանքի հիգիենա հասկացությամբ, սեռական ճանապարհով փոխանցվող առավել տարածված հիվանդությունները (ՄԻԱՎ, ՁԻԱՀ) և սեռավարակները կանխարգելելու ժամանակակից մեթոդները: Ինտիմ հարաբերությունների նշանակությունը և սեքսուալ ներդաշնակություն կամ աններդաշնակություն հասկացությունները, առողջ և անվտանգ սեռական հարաբերությունների կանոնները: ԹԵՄԱ 4. Ընտանիքի դերն ու նշանակությունը, «Ընտանիքի սոցիոլոգիա» հասկացությունը, ժամանակակից հասարակության մեջ ընտանիքի դերը, նրա</p>

	<p>խնդիրները, դրանց լուծման ուղիները: Ընտանիքի պլանավորումը՝ որպես բնակչության վերարտադրողական առողջության պահպանման պետական ծրագիր:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Ժամանակակից ընտանիքի պլանավորման ծառայության աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: Տարբեր հակաբեղմնավորիչ միջոցների թերություններն ու առավելությունները, կիրառման եղանակները: Արհեստական վիժման կանխարգելման հարցում իրազեկումը բուժքրոջ կողմից:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Ֆիզիոլոգիական հղիության նշանները, ընթացքը, տևողությունը, հղիության ընթացքում առաջացող ինքնազգացողության վատթարացման նշանները, ֆիզիոլոգիական և հոգեբանական փոփոխությունները, հիմնական պահանջները և բավարարումը: Հղի կնոջ անձնական հիգիենայի ռացիոնալ՝ խելացի սնուցման, օրվա ռեժիմի, շարժողական ակտիվության նշանակությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Կնոջ վերարտադրողական առողջության կարևորությունը և ընտանիքի պլանավորման կենտրոնների աշխատանքային գործունեությունը, բուժքրոջ դերը այդ կենտրոնների աշխատանքներում: Կնոջ առողջության վրա բացասաբար ազդող գործոնները, բուժքրոջ քարոզչության կարևորությունը, նրա դերը և ներգրավվածությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Ֆիզիոլոգիական ծննդաբերության ընթացքը, տևողությունը, շրջանները: Ծննդաբերության ժամանակ օգնության ցուցաբերման համապատասխան ցուցումները: Հետծննդյան շրջանի ընթացքը: Կնոջ օրգանիզմում տեղի ունեցած փոփոխությունները, անհրաժեշտ խորհուրդները:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Քույրական խնամքի կարևորությունը ծննդաբերության և հետծննդյան շրջաններում: Ծննդաբերության ժամանակ անհետաձգելի իրավիճակները: Հղիության և ծննդաբերության ժամանակ հնարավոր բարդությունները:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p><i>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, սիմուլացիոն մուլյաժներ, ֆանտոմներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
<p>9. Դասընթացի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գասպարյան, Խ., Տեր-Մինասյան, Վ., Կարապետյան, Հ., Պալիատիվ խնամք, բժշկահոգեբանական մեթոդական ուղեցույց, «Պոլիգրաֆբիզնես», Երևան- 2011: 2. Հիվանդությունների միջազգային դասակարգում – 10, Հոգեկան և վարքային խանգարումների դասակարգում, կլինիկական նկարագրություն և ախտորոշման ցուցումներ, (2001). խմբագիր՝ Մ.Ա. Մելիք- Փաշայան, Երևան:

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9
ՈՒԱ 1.	+	+							
ՈՒԱ 2.			+						
ՈՒԱ 3.				+	+				
ՈՒԱ 4.						+	+		
ՈՒԱ 5.								+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ,
ՈՒԱ 2	Գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակնախնայող խնդիրների	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակնախնայող խնդիրների	Ընթացիկ առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Սոցիալ-հոգեբանական առողջության սկզբունքները, հասարակության ազդեցությունը մոր առողջության վրա: Կնոջ և տղամարդու սեռական օրգանների կառուցվածքը և հիգիենան: Յուրաքանչյուր օրգանի նշանակությունը և դերը սեռական կյանքում:	2	
ԹԵՄԱ 2. Արական և իգական սեռական հորմոնները և նրանց կենսաբանական ազդեցությունը: Դաշտանային պարբերաշրջանը, հաշվառում հնարավոր բեղմնավորման օրերը՝ վարելով դաշտանային օրացույց: Վնասակար գործոնները և դրանց ազդեցությունը օվուգենեզի, սպերմատոգենեզի և մարդու վերարտադրողական առողջության վրա:		2
ԹԵՄԱ 3. Սեռական խանգարումները և խանգարումների բացասական ազդեցությունը մարդու հոգեժողովրդական վիճակի վրա, սեռական կյանքի հիգիենա հասկացությանը, սեռական ճանապարհով փոխանցվող առավել տարածված հիվանդությունները (ՄԻԱՎ, ՁԻԱՀ) և սեռավարակները կանխարգելելու ժամանակակից մեթոդները: Ինտիմ հարաբերությունների նշանակությունը և սեքսուալ ներդաշնակություն կամ աններդաշնակություն հասկացությունները, առողջ և անվտանգ սեռական հարաբերությունների կանոնները:	2	
ԹԵՄԱ 4. Ընտանիքի դերն ու նշանակությունը, «Ընտանիքի սոցիոլոգիա»	2	

հասկացությունը, ժամանակակից հասարակության մեջ ընտանիքի դերը, նրա խնդիրները, դրանց լուծման ուղիները: Ընտանիքի պլանավորումը՝ որպես բնակչության վերարտադրողական առողջության պահպանման պետական ծրագիր:		
ԹԵՄԱ 5. Ժամանակակից ընտանիքի պլանավորման ծառայության աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: Տարբեր հակաբեղմնավորիչ միջոցների թերություններն ու առավելությունները, կիրառման եղանակները: Արհեստական վիժման կանխարգելման հարցում իրազեկումը բուժքրոջ կողմից:		2
ԹԵՄԱ 6. Ֆիզիոլոգիական հղիության նշանները, ընթացքը, տևողությունը, հղիության ընթացքում առաջացող ինքնազգացողության վատթարացման նշանները, ֆիզիոլոգիական և հոգեբանական փոփոխությունները, հիմնական պահանջները և բավարարումը: Հղի կնոջ անձնական հիգիենայի ուսուցումը՝ խելացի սնուցման, օրվա ռեժիմի, շարժողական ակտիվության նշանակությունը:	2	
ԹԵՄԱ 7. Կնոջ վերարտադրողական առողջության կարևորությունը և ընտանիքի պլանավորման կենտրոնների աշխատանքային գործունեությունը, բուժքրոջ դերը այդ կենտրոնների աշխատանքներում: Կնոջ առողջության վրա բացասաբար ազդող գործոնները, բուժքրոջ քարոզչության կարևորությունը, նրա դերը և ներգրավվածությունը:		2
ԹԵՄԱ 8. Ֆիզիոլոգիական ծննդաբերության ընթացքը, տևողությունը, շրջանները: Ծննդաբերության ժամանակ օգնության ցուցաբերման համապատասխան ցուցումները: Հետծննդյան շրջանի ընթացքը: Կնոջ օրգանիզմում տեղի ունեցած փոփոխությունները, անհրաժեշտ խորհուրդները:	2	
ԹԵՄԱ 9. Քույրական խնամքի կարևորությունը ծննդաբերության և հետծննդյան շրջաններում: Ծննդաբերության ժամանակ անհետաձգելի իրավիճակները: Հղիության և ծննդաբերության ժամանակ հնարավոր բարդությունները:		2
	10	8
Ընդամենը		18

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անապոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Կլիմակտերիկ և ծերունական շրջանի տարիքային առանձնահատկությունները»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 6 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին մոտ ձևավորել գիտելիքներ կլիմակտերիկ շրջանի, տարեց և ծերունական տարիքի առանձնահատկությունների, նրա հիմնական պահանջների մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ:
2. Դասընթացի խնդիրները	Ուսումնասիրել մարդու կլիմակտերիկ շրջանի, տարեց և ծերունական տարիքի առանձնահատկությունները:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-5-20-009 «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Վերարտադրողական տարիքում տղամարդու և կնոջ տարիքային առանձնահատկությունները» մոդուլը:
4. Ուսումնառության արդյունքները	ՈՒԱ 1. Ներկայացնի կանանց և տղամարդկանց օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները կլիմակտերիկ շրջանում: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի ծերացման գործընթացը, տարիքային խմբերի դասակարգումը:
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին	Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-9. Կլիմակտերիկ շրջանի, տարեց և ծերունական տարիքի առանձնահատկությունների, նրա հիմնական պահանջների մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտությունների ձևավորում:
6. Մոդուլի կառուցվածքը	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Կլիմակտերիկ շրջանում օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները, կլիմակտերիկ շրջանը մարդու կյանքում որպես առանձնահատուկ շրջան, առանձնահատկությունները կանանց և տղամարդկանց մոտ՝ վերարտադրողական ֆունկցիայի մարում, հոգեկան պրոբլեմներ: ԹԵՄԱ 2. Առողջ ապրելակերպի ազդեցությունը կլիմակտերիկ շրջանի բարենպաստ ընթացքը, բուժքրոջ դերը հասարակության առողջապահական կրթման, վնասակար սովորությունների դեմ պայքարի հարցում: ԹԵՄԱ 3. Տարիքային խմբերի դասակարգմանը և սահմանում ծերացման մեխանիզմը: Վաղաժամ ծերությանը նպաստող գործոնները և դրանց անցանկալի հետևանքները՝ «գերիատրիա» և «գեոնտոլոգիա» հասկացությունները: ԹԵՄԱ 4. Տարեց, ծերունական տարիքում օրգան-համակարգերի կողմից փոփոխությունները և անհատի հոգեբանական փոփոխությունները, սպասարկման բազմաթիվ առանձնահատկությունները և օգնության կազմակերպման մեթոդները: ԹԵՄԱ 5. «էվթանազիա» և «մահ» հասկացությունները: Տարեց և ծերունական տարիքի մարդկանց բժշկական և սոցիալական պաշտպանության հայեցակետերը:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, սիմուլացիոն մոլյաժներ, ֆանտոմներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:

10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Գասպարյան, Խ., Տեր-Մինասյան, Վ., Կարապետյան, Հ., Պալիատիվ խնամք, բժշկահոգեբանական մեթոդական ուղեցույց, «Պոլիգրաֆբիզնես», Երևան- 2011: 2. Հիվանդությունների միջազգային դասակարգում – 10, Հոգեկան և վարքային խանգարումների դասակարգում, կլինիկական նկարագրություն և ախտորոշման ցուցումներ, (2001). խմբագիր՝ Մ.Ա. Մելիք- Փաշայան, Երևան:
---	---

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5
ՈՒԱ 1.	+	+			
ՈՒԱ 2.			+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործանական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ,
ՈՒԱ 2	Գործնական պարապմունքներ	Իրավիճականին խնդիրների	Ընթացիկ ստուգումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Կլիմակտերիկ շրջանում օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները, կլիմակտերիկ շրջանը մարդու կյանքում որպես առանձնահատուկ շրջան, առանձնահատկությունները կանանց և տղամարդկանց մոտ՝ վերարտադրողական ֆունկցիայի մարում, հոգեկան պրոբլեմներ:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Առողջ ապրելակերպի ազդեցությունը կլիմակտերիկ շրջանի բարենպաստ ընթացքը, բուժքրոջ դերը հասարակության առողջապահական կրթման, վնասակար սովորությունների դեմ պայքարի հարցում:		2
ԹԵՄԱ 3. Տարիքային խմբերի դասակարգմանը և սահմանում ծերացման մեխանիզմը: Վաղաժամ ծերությանը նպաստող գործոնները և դրանց անցանկալի հետևանքները՝ «գերիատրիա» և «գերոնտոլոգիա» հասկացությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Տարեց, ծերունական տարիքում օրգան-համակարգերի կողմից փոփոխությունները և անհատի հոգեբանական փոփոխությունները, սպասարկման բազմաթիվ առանձնահատկությունները և օգնության կազմակերպման մեթոդները:	2	2
ԹԵՄԱ 5. «էվթանազիա» և «մահ» հասկացությունները: Տարեց և ծերունական տարիքի մարդկանց բժշկական և սոցիալական պաշտպանության հայեցակետերը:		4
	6	12
Ընդամենը		18

Ծրագրի հեղինակ՝ _____/ _____/

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անտրոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մանրէաբանության հիմունքներ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 12 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին սովորեցնել տարբերակել միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց հիմնական հատկանիշների, անցկացնել հետազոտություններ, իրականացնել վարակի տարածման կանխարգելիչ միջոցառումներ:
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Ուսումնասիրել միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց հիմնական հատկանիշների և անցկացնել հետազոտություններ: 2. Ուսումնասիրել վարակի տարածման կանխարգելիչ միջոցառումները:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
4. Ուսումնառության արդյունքները	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց ձևաբանական, ֆիզիոլոգիական, կենսաքիմիական հատկանիշների և դրանց հետազոտման եղանակները:</p> <p>ՈւԱ 2. Ներկայացնի բուժիմնարկներում նախավարակազերծող, վարակազերծող, մանրէազերծող միջոցառումները:</p> <p>ՈւԱ 3. Բացատրի ախտածին կոկերի, կորինեբակտերիաների, միկոբակտերիաների, ախտածին կլոստրիդիումների առանձնահատկությունները, փոխանցման ուղիները և իրականացնել նրանց մանրէաբանական հետազոտությունը, կանխարգելիչ միջոցառումները:</p> <p>ՈւԱ 4. Բացատրի աղիքային բակտերիաների ընտանիքի, մալարիայի հարուցչի առանձնահատկությունները, փոխանցման ուղիներն և իրականացնել դրանց մանրէաբանական հետազոտությունը, կանխարգելիչ միջոցառումները:</p> <p>ՈւԱ 5. Բացատրի զոոնոզ ինֆեկցիաների հարուցիչների և վիրուսների առանձնահատկությունները, փոխանցման ուղիները, իրականացնել դրանց մանրէաբանական հետազոտությունը և կանխարգելիչ միջոցառումները:</p>
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ</p> <p>Գ-10. Միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց հիմնական հատկանիշների տարբերակելու, հետազոտություններ անցկացնելու, վարակի տարածման կանխարգելիչ միջոցառումներ իրականացնելու կարողություններ:</p>
6. Մոդուլի կառուցվածքը	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>ԹեՄԱ 1. Միկրոօրգանիզմների դերը և գործնական նշանակությունը մարդու կյանքում: Միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց ձևաբանական հատկանիշների:</p> <p>ԹեՄԱ 2. Միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց ֆիզիոլոգիական և կենսաքիմիական հատկությունների: Հետազոտվող նյութի հավաքման և տեղափոխման կանոնակարգը:</p> <p>ԹեՄԱ 3. Արտաքին միջավայրի գործոնների ազդեցությունը միկրոօրգանիզմների վրա, վարակազերծող լուծույթի պատրաստումը, աշխատատեղի, ձեռքերի, ամանեղենի, օժանդակ նյութերի վարակազերծումը:</p> <p>ԹեՄԱ 4. Գոլորշային, չորացնող, տինդալացման հականեխող սարքերը, ինֆեկցիա, ինֆեկցիոն և էպիդեմիկ պրոցես հասկացությունները և դրանց գործոնները:</p> <p>ԹեՄԱ 5. Իմունիտետի գործոնները և դրանց հետազոտումը, վարակիչ հիվանդությունների իմունականխարգելումը, քիմիականխարգելիչ և բուժիչ միջոցառումները:</p> <p>ԹեՄԱ 6. Ախտածին կոկերի մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական</p>

	<p>հետազոտումը և կանխարգելումը, կորինեբակտերիաների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Միկոբակտերիաների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը: Ախտածին կլոստրիդիումների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Սալմոնելաների, շիգելաների, էշերիխիաների, խոլերայի մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Պլազմոդիումի մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, իրականացնում դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Բրուցելլաների, սիբիրյան խոցի հարուցիչ մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, իրականացնում դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Ժանտախտի և տուլարեմիայի հարուցիչների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, իրականացնում դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Վիրուսների կառուցվածքը, քիմիական կազմը, դասակարգումը առաջացրած հիվանդությունները, լաբորատոր ախտորոշման առանձնահատկությունները և կանխարգելումը:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Մանրէաբանության լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական ձեռնարկ/ Ա. Հ. Թռչունյան, Հ. Հ. Փանոսյան, Ի. Լ. Բազուկյան, Ա. Ա. Մարգարյան, Յու. Գ. Պոպով.- Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2014.- 316 էջ: 2. Brock Biology of Microorganisms. Madigan M. T., Martinko J. M., Dunlap P. V., Clark D. P., 13th ed., Pearson, 2012, 1152 p. 3. Carter J. and Saunders V. Virology: Principles and Applications. John Wiley & Sons Ltd, 2007, 358 p.

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12
ՈՒԱ 1.	+	+										
ՈՒԱ 2.			+	+	+							
ՈՒԱ 3.						+	+					
ՈՒԱ 4.								+	+			
ՈՒԱ 5.										+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Միկրոօրգանիզմների դերը և գործնական նշանակությունը մարդու կյանքում: Միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց ձևաբանական հատկանիշների:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Միկրոօրգանիզմներն՝ ըստ իրենց ֆիզիոլոգիական և կենսաքիմիական հատկությունների: Հետազոտվող նյութի հավաքման և տեղափոխման կանոնակարգը:		
ԹԵՄԱ 3. Արտաքին միջավայրի գործոնների ազդեցությունը միկրոօրգանիզմների վրա, վարակազերծող լուծույթի պատրաստումը, աշխատատեղի, ձեռքերի, ամանեղենի, օժանդակ նյութերի վարակազերծումը:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Գոլորշային, չորացնող, տինդալացման հականեխող սարքերը, ինֆեկցիա, ինֆեկցիոն և էպիդեմիկ պրոցես հասկացությունները և դրանց գործոնները:	2	4
ԹԵՄԱ 5. Իմունիտետի գործոնները և դրանց հետազոտումը, վարակիչ հիվանդությունների իմունականխարգելումը, քիմիականխարգելիչ և բուժիչ միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 6. Ախտածին կոկերի մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը, կորինեբակտերիաների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած	2	2

հիվանդությունները, դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:		
ԹԵՄԱ 7. Միկրոբակտերիաների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը: Ախտածին կլոստրիդիումների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:		2
ԹԵՄԱ 8. Սալմոնելաների, շիգելաների, էշերիխիաների, խոլերայի մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Պլազմոդիումի մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, իրականացնում դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:		2
ԹԵՄԱ 10. Բրուցելլաների, սիբիրյան խոցի հարուցիչի մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, իրականացնում դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:	2	
ԹԵՄԱ 11. Ժանտախտի և տուլարեմիայի հարուցիչների մորֆոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաբանական առանձնահատկությունները, առաջացրած հիվանդությունները, իրականացնում դրանց մանրէաբանական հետազոտումը և կանխարգելումը:		2
ԹԵՄԱ 12. Վիրուսների կառուցվածքը, քիմիական կազմը, դասակարգումը առաջացրած հիվանդությունները, լաբորատոր ախտորոշման առանձնահատկությունները և կանխարգելումը:		2
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Ընդհանուր դեղաբանություն»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	2-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	24 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 8 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին սովորեցնել՝ դեղաձևերը, տալ դեղի բնութագիրն՝ ըստ նրանց ֆարմակոկինետիկ և ֆարմակոդինամիկ հատկանիշների, ներկայացնել դեղերի դուրս գրման սկզբունքները դեղատոմսով, կարողանալ օգտվել տեղեկագրերից:
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Ուսումնասիրել դեղաձևերը, դեղի բնութագրերը՝ ըստ նրանց ֆարմակոկինետիկ և ֆարմակոդինամիկ հատկանիշների: 2. Ուսումնասիրել դեղատոմսով դեղերի դուրս գրման սկզբունքները:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-5-20-001 «Լատիններեն լեզվի հիմունքներ՝ բժշկական տերմինաբանությամբ» մոդուլը:
4. Ռեսուրսային արդյունքները	ՈւԱ 1. Տարբերակի և ցուցադրի դեղորայքային ձևերը: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի դեղի դուրս գրման սկզբունքները և անհրաժեշտության դեպքում դուրս գրել դեղատոմս: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի ֆարմակոկինետիկայի և ֆարմակոդինամիկայի հիմնական դրույթները և հասկացողությունները:
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին	Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-11. Դեղաձևերը, դեղերի դասակարգումը (խմբեր և ենթախմբեր, ըստ օրգան համակարգերի, նյութափոխանակության, մանրէների, ախտաբանական վիճակների), տալ դեղի բնութագիրն՝ ըստ նրանց ֆարմակոկինետիկ և ֆարմակոդինամիկ հատկանիշների, ներկայացնել դեղերի դուրս գրման սկզբունքները դեղատոմսով, տեղեկագրերից օգտվելու գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:
6. Մոդուլի կառուցվածքը	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Դեղերի բազմության միջից՝ կարծր, հեղուկ, փափուկ դեղաձևերը, դեղորայքային ձևերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Դեղորայքային ձևերի կիրառման և պահպանման պայմանները: ԹԵՄԱ 3. Դեղատոմսի ձևերը, կառուցվածքը, դեղատոմսում առկա կրճատումները, օգտագործման եղանակները՝ դեղատոմսի դուրս գրման կանոնները: ԹԵՄԱ 4. Մասնագիտական տեղեկագրեր, անոտագիաներ: ԹԵՄԱ 5. Ներմուծման ուղիները, առանձնահատկությունները, օրգանիզմում առաջացած փոփոխությունները դեղերի կրկնակի ներմուծման ժամանակ և զուգորդված կիրառման ժամանակ: ԹԵՄԱ 6. Դեղերի ազդեցության տեսակները, տարրաբաշխման վրա ազդող գործոնները, արտազատման ուղիները, դեղաչափի (դոզայի) տեսակները՝ ըստ առանձնահատկությունների:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:

9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богданова Т.Ф., Соколова Е.Е. Общая фармакология в схемах и таблицах - пособие для медицинских лицеев и колледжей. Ростов-на-Дону, «Феникс», 2012. 2. Виноградов В.М. и др. Фармакология с рецептурой - учебник для медицинских и фармацевтических училищ и колледжей. – СПб, «СпецЛит», 2013. 3. Майский В.В., Аляутдин Р.Н. Фармакология с общей рецептурой - учебное пособие для среднего специального образования – М.: «ГЭОТАР-Медиа», 2011.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6
ՈՒԱ 1.	+	+				
ՈՒԱ 2.			+	+		
ՈՒԱ 3.					+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Դեղերի բազմության միջից՝ կարծր, հեղուկ, փափուկ դեղաձևերը, դեղորայքային ձևերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները:	2	4
ԹԵՄԱ 2. Դեղորայքային ձևերի կիրառման և պահպանման պայմանները:	2	4
ԹԵՄԱ 3. Դեղատոմսի ձևերը, կառուցվածքը, դեղատոմսում առկա կրճատումները, օգտագործման եղանակները՝ դեղատոմսի դուրս գրման կանոնները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Մասնագիտական տեղեկագրեր, աննոտացիաներ:		2

ԹԵՄԱ 5. Ներմուծման ուղիները, առանձնահատկությունները, օրգանիզմում առաջացած փոփոխությունները դեղերի կրկնակի ներմուծման ժամանակ և զուգորդված կիրառման ժամանակ:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Դեղերի ազդեցության տեսակները, տարրաբաշխման վրա ազդող գործոնները, արտազատման ուղիները, դեղաչափի (դոզայի) տեսակները՝ ըստ առանձնահատկությունների:		2
	8	16
Ընդամենը		24

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մասնավոր դեղաբանություն: Նյարդային, շնչառական, սիրտ անոթային համակարգերի վրա ազդող դեղեր, հակաբակտերիալ, հակասնկային, հականեխիչ և քիմիաթերապևտիկ դեղեր և դրանց ազդեցության մեխանիզմները»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	2-րդ զարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	24 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 8 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողի մոտ ձևավորել դեղերի դասակարգման վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Ուսումնասիրել դեղերի դասակարգման ձևերը: 2. Ուսումնասիրել դեղերի խմբերի և ենթախմբերի դասակարգումը՝ ըստ օրգան համակարգերի, նյութափոխանակության, մանրէների, ախտաբանական վիճակների:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-12 «Ընդհանուր դեղաբանություն» մոդուլը:
4. Ռեսուրսային արդյունքները	ՈւԱ 1. Ներկայացնի կենտրոնական և ծայրամասային նյարդային համակարգերի վրա ազդող դեղամիջոցները, ըստ խմբերի և ենթախմբերի: ՌԻԱ 2. Ներկայացնի շնչառական, սրտանոթային համակարգի վրա ազդող դեղերը՝ ըստ խմբերի և ենթախմբերի: ՌԻԱ 3. Դասակարգի հականեխիչները (հակասեպտիկներ), հակաբակտերիալ, քիմիոթերապևտիկ և հակասնկային դեղերը:
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին	Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-11. Դեղաձևերը, դեղերի դասակարգումը (խմբեր և ենթախմբեր, ըստ օրգան համակարգերի, նյութափոխանակության, մանրէների, ախտաբանական վիճակների), տալ դեղի բնութագիրն՝ ըստ նրանց ֆարմակոկինետիկ և ֆարմակոդինամիկ հատկանիշների, ներկայացնել դեղերի դուրս գրման սկզբունքները դեղատոմսով, տեղեկագրերից օգտվելու գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-12. Մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնների, դրանց սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների ու կարողությունների ձևավորում:
6. Մոդուլի կառուցվածքը	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները: ԹԵՄԱ 3. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը: ԹԵՄԱ 4. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 5. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները: ԹԵՄԱ 6. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր,

ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Богданова Т.Ф., Соколова Е.Е. Общая фармакология в схемах и таблицах - пособие для медицинских лицеев и колледжей. Ростов-на-Дону, «Феникс», 2012. 2. Майский В.В., Аляутдин Р.Н. Фармакология с общей рецептурой - учебное пособие для среднего специального образования – М.: «ГЭОТАР-Медиа», 2011.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6
ՈՒԱ 1.	+	+				
ՈՒԱ 2.			+	+		
ՈՒԱ 3.					+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները:	2	4

ԹԵՄԱ 2. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը:		4
ԹԵՄԱ 4. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները:		4
ԹԵՄԱ 5. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը:	2	2
	8	16
Ընդամենը		24

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Մասնավոր դեղաբանություն: Ստամոքս-աղիքային, արյան համակարգերի, միզամուղ, հորմոնայ, արզանդի տոնուսի, հ1, հ2 ընկալիչների վրա ազդող հակատուբերկուլոզային, հակավիրուսային և հակապարագիտար դեղեր և դրանց ազդեցության մեխանիզմները»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	2-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	24 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 8 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին սովորեցնել դասակարգել դեղերը խմբերի և ենթախմբերի՝ ըստ օրգան համակարգերի, նյութափոխանակության, մանրէների, ախտաբանական վիճակների վրա ունեցած ազդեցության:
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Ուսումնասիրել դեղերի դասակարգման ձևերը: 2. Ուսումնասիրել դեղերի խմբերի և ենթախմբերի դասակարգումը՝ ըստ օրգան համակարգերի, նյութափոխանակության, մանրէների, ախտաբանական վիճակների:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-12 «Ընդհանուր դեղաբանություն» մոդուլը:
4. Ռեսուրսային արդյունքները	ՌԻԱ 1. Ներկայացնի և դասակարգի ստամոքսաղիքային տրակտի, արյան համակարգի, պլազմային փոխարինող դեղերը: ՌԻԱ 2. Ներկայացնի և դասակարգի հորմոնալ, միզամուղ, արգանդամկանի տոնուսի և կծկողականության վրա ազդող դեղերը: ՌԻԱ 3. Ներկայացնի և դասակարգի հակավիրուսային, հակատուբերկուլյոզային, հակաամեոբային, հակաճճվային դեղերը:
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին	Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-11. Դեղաձևերը, դեղերի դասակարգումը (խմբեր և ենթախմբեր, ըստ օրգան համակարգերի, նյութափոխանակության, մանրէների, ախտաբանական վիճակների), տալ դեղի բնութագիրն՝ ըստ նրանց ֆարմակոկինետիկ և ֆարմակոդինամիկ հատկանիշների, ներկայացնել դեղերի դուրս գրման սկզբունքները դեղատոմսով, տեղեկագրերից օգտվելու գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-12. Մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնների, դրանց սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների ու կարողությունների ձևավորում:
6. Մոդուլի կառուցվածքը	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները: ԹԵՄԱ 3. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը: ԹԵՄԱ 4. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 5. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները: ԹԵՄԱ 6. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապա-	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր,

հովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Богданова Т.Ф., Соколова Е.Е. Общая фармакология в схемах и таблицах - пособие для медицинских лицеев и колледжей. Ростов-на-Дону, «Феникс», 2012. 2. Виноградов В.М. и др. Фармакология с рецептурой - учебник для медицинских и фармацевтических училищ и колледжей. – СПб, «СпецЛит», 2013.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործանական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները:	2	2

ԹԵՄԱ 2. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Դեղերի խմբերի դասակարգումը, դեղերի ազդեցության մեխանիզմը, հոմանիշ դեղերի կիրառման առանձնահատկությունները:	2	4
ԹԵՄԱ 5. Դեղերից սպասվող բարդությունները, կողմնակի երևույթները և վերջիններիս կանխման եղանակները:		2
ԹԵՄԱ 6. Դեղերի գերդոզավորումից առաջացած թունավորման նշանները և կիրառվող առաջին բուժօգնության սկզբունքները: Դեղատոմսով դեղերի դուրսգրումը:		4
	8	16
Ընդամենը		24

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անապոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Հիգիենայի հիմունքներ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	1-րդ աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 12 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնների մասին ընդհանուր գիտելիքներ ու կարողություններ՝ դրանց սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնները: 2. Ուսումնասիրել սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-5-20-006 «Պացիենտի կրթում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի օդային միջավայրի քիմիական կազմը, ֆիզիկական հատկությունները, դրա էկոլոգիական և հիգիենիկ նշանակությունը օրգանիզմի վրա, ախտոտման աղբյուրները, սանիտարահիգիենիկ նորմերը և կանխարգելիչ միջոցառումները: ՈւԱ 2. Ներկայացնի հողի և ջրի ֆիզիկական հատկությունները, քիմիական կազմը, դրանց ազդեցությունը մարդու առողջության վրա, աղտոտման աղբյուրները և կանխարգելիչ միջոցառումները: ՈւԱ 3. Ներկայացնի իոնիզացնող ռադիացիայի ազդեցությունը մարդու առողջության վրա, աղտոտման աղբյուրները և կանխարգելիչ միջոցառումները: ՈւԱ 4. Ներկայացնի սննդի էկոլոգիական և հիգիենիկ նշանակությունը: ՈւԱ 5. Բացատրի կենսաբանական հարմարողական ռիթմերը, դրանց որոշումն ու գնահատումը: ՈւԱ 6. Բացատրի ուրբանիզացիայի պրոբլեմներն ու մարդու էկոլոգիան:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-12. Մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնների, դրանց սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների ու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Էկոլոգիան և հիգիենան որպես գիտություն, դրանց փոխադարձ կապը, օդային միջավայրի քիմիական կազմը և ֆիզիկական հատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Մթնոլորտային օդի աղտոտման աղբյուրները, սանիտարահիգիենիկ նորմերը և դրա կանխարգելիչ միջոցառումները: ԹԵՄԱ 3. Հողի քիմիական կազմը, դրա ինքնամաքումը, աղտոտման աղբյուրները, անթրոպոգեն գործոնի ազդեցությունը դրա վրա, հողի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունները: ԹԵՄԱ 4. Ջրի էկոլոգիական և հիգիենիկ նշանակությունը, ջրի մաքրումն ու վարակազերծումը, ջրի նմուշի քիմիական և բակտերիոլոգիական հետազոտությունները: Մնացորդային քլորի քանակը ջրում: ԹԵՄԱ 5. Ուրան պարունակող հանքանյութերի վնասակար ազդեցությունը մարդու օրգանիզմի վրա: Միջուկային զենքի կործանարար ազդեցությունը միջավայրի վրա: ԹԵՄԱ 6. Արևի ճառագայթման, արհեստական լուսավորության, ինչպես նաև բնական և արհեստական էլեկտրոմագնիսական դաշտերի ազդեցությունը մարդու</p>

	<p>օրգանիզմի վրա:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Ռացիոնալ սնունդը, դրա նորմերը կախված ֆիզիոլոգիական առաձնահատկություններից: Սպիտակուցների, ածխաջրերի և ճարպերի հիգիենիկ նշանակությունը օրգանիզմի համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Վիտամինների, հանքային աղերի հիգիենիկ նշանակությունը օրգանիզմի համար: Սննդի կառուցահատվածը, դրա պլանավորումը, սարքավորումները, հիգիենիկ ռեժիմը, հսկողություն սննդամթերքի արտադրության, տեղափոխման ու իրացման վրա, դրանց գնահատումը: Բուժական դիետաներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Գերսնուցում, թերսնուցում հասկացությունները, դրանց հետևանքով առաջացած հիվանդությունները և սննդային թունավորումները:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Հարմարողական ռիթմերի տեսակները և դրանց դասակարգումը, ներբջջային կենսառիթմերը, օրվա ռեժիմն՝ ըստ քրոնոտիպի: Օրգանիզմի հոգնածությունը ստուգիչ աղյուսակներով:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Ուրբանիզացիայի էկոլոգիական և հիգիենիկ պրոբլեմները: Էկոլոգիական գործոններին ազդեցությունը բնակչության առողջության և դեմոգրաֆիկ ցուցանիշների վրա: Շինության բնական և արհեստական լուսավորվածության պայմանները:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Բուժպրոֆ հիմնարկների հողհատկացումը և պլանավորումը, հիվանդասենյակների սանիտարահիգիենիկ հետազոտությունը, համապատասխան սանիտարալուսավորական աշխատանքները:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Տեսական դասերի ժամանակ ուսանողին կտրվեն հարցեր օդային միջավայրի քիմիական կազմի, ֆիզիկական հատկությունների, դրա էկոլոգիական և հիգիենիկ նշանակության, հողի և ջրի ֆիզիկական հատկությունների, քիմիական կազմի, դրանց ազդեցության, ախտոտման աղբյուրների, վերաբերյալ հարցեր:</p> <p>2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին կհանձնարարվի կատարել կանխարգելիչ միջոցառումների ցուցադրում:</p>
<p>9. Դասընթացի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<p>1. Հիգիենա և բժշկական էկոլոգիա: Ուսումնական ձեռնարկ ԵՊԲՀ ընդհանուր բժշկության, ստոմատոլոգիական և դեղագիտական ֆակուլտետների բակալավրիատի ուսանողների համար: Խմբ.՝ բ.գ.դ., պրոֆ. Լ. Ռ. Ավետիսյան - Եր.: Երևանի Մ.Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարանի հրատարակչություն, 2012, 257 էջ:</p> <p>2. http://www.bestpravo.ru/sssr/gn-pravo/l4v.htm</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12
ՈՒԱ 1.	+	+										
ՈՒԱ 2.			+	+								
ՈՒԱ 3.					+	+						
ՈՒԱ 4.							+	+	+			
ՈՒԱ 5.										+		
ՈՒԱ 6.											+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 6	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Էկոլոգիան և հիգիենան որպես գիտություն, դրանց փոխադարձ կապը, օդային միջավայրի քիմիական կազմը և ֆիզիկական հատկությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Մթնոլորտային օդի աղտոտման աղբյուրները, սանիտարահիգիենիկ նորմերը և դրա կանխարգելիչ միջոցառումները:		2

ԹԵՄԱ 3. Հողի քիմիական կազմը, դրա ինքնամաքումը, աղտոտման աղբյուրները, անթրոպոգեն գործոնի ազդեցությունը դրա վրա, հողի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Ջրի էկոլոգիական և հիգիենիկ նշանակությունը, ջրի մաքրումն ու վարակազերծումը, ջրի նմուշի քիմիական և բակտերիոլոգիական հետազոտությունները: Մնացորդային քլորի քանակը ջրում:		2
ԹԵՄԱ 5. Ուրան պարունակող հանքանյութերի վնասակար ազդեցությունը մարդու օրգանիզմի վրա: Միջուկային զենքի կործանարար ազդեցությունը միջավայրի վրա:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Արևի ճառագայթման, արհեստական լուսավորության, ինչպես նաև բնական և արհեստական էլեկտրոմագնիսական դաշտերի ազդեցությունը մարդու օրգանիզմի վրա:		2
ԹԵՄԱ 7. Ռացիոնալ սնունդը, դրա նորմերը կախված ֆիզիոլոգիական առաձնահատկություններից: Սպիտակուցների, ածխաջրերի և ճարպերի հիգիենիկ նշանակությունը օրգանիզմի համար:	2	
ԹԵՄԱ 8. Վիտամինների, հանքային աղերի հիգիենիկ նշանակությունը օրգանիզմի համար: Սննդի կառուցահատվածը, դրա պլանավորումը, սարքավորումները, հիգիենիկ ռեժիմը, հսկողություն սննդամթերքի արտադրության, տեղափոխման ու իրացման վրա, դրանց գնահատումը: Բուժական դիետաներ:		2
ԹԵՄԱ 9. Գերսնուցում, թերսնուցում հասկացությունները, դրանց հետևանքով առաջացած հիվանդությունները և սննդային թունավորումները:		2
ԹԵՄԱ 10. Հարմարողական ռիթմերի տեսակները և դրանց դասակարգումը, ներբջջային կենսառիթմերը, օրվա ռեժիմն՝ ըստ քրոնոտիպի: Օրգանիզմի հոգնածությունը ստուգիչ աղյուսակներով:	2	4
ԹԵՄԱ 11. Ուրբանիզացիայի էկոլոգիական և հիգիենիկ պրոբլեմները: Էկոլոգիական գործոններին ազդեցությունը բնակչության առողջության և դեմոգրաֆիկ ցուցանիշների վրա: Շինության բնական և արհեստական լուսավորվածության պայմանները:	2	2
ԹԵՄԱ 12. Բուժպրոֆ հիմնարկների հողհատկացումը և պլանավորումը, հիվանդասենյակների սանիտարահիգիենիկ հետազոտությունը, համապատասխան սանիտարալուսավորական աշխատանքները:		2
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Համաճարակաբանություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	3-րդ աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	36 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 12 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել համաճարակաբանության սկզբունքների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգի, վարակազերծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքների, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումների կազմակերպման մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել համաճարակաբանության սկզբունքները, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգը: 2. Ուսումնասիրել վարակազերծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքները, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ -5-20-011 «Մանրէաբանության հիմունքներ» և ԲԲԳ -5-20-012 «Ընդհանուր դեղաբանություն» մոդուլները:</p>
<p>4. Ռեսուրսային արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի համաճարակաբանությունը որպես գիտություն, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կանոնակարգը, համաճարակային գործընթացը: ՌԱ 2. Ներկայացնի վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարի հիմունքներն ու կանխարգելումը: ՌԱ 3. Ներկայացնի համաճարակային միջոցառումները վարակիչ հիվանդությունների օջախում: ՌԱ 4. Ներկայացնի դեզինֆեկցիոն գործի կազմակերպումը: ՌԱ 5. Ներկայացնի կանխարգելիչ պատվաստումների կազմակերպումը: ՌԱ 6. Ներկայացնի ներհիվանդանոցային վարակների կանխարգելումը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-13. Համաճարակաբանության սկզբունքների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգի, վարակազերծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքների, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումների կազմակերպման մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Համաճարակաբանությունը որպես գիտություն, խնդիրները, հետազոտման մեթոդները: Հիգիենիկ և համաճարակային հսկողությունը, վարակի աղբյուրը, փոխանցման ուղիները, համաճարակային գործընթացը: ԹԵՄԱ 2. Համաճարակի տարածման ուղիները: Ազգաբնակչության ընկալունակությունը տվյալ ինֆեկցիոն հիվանդության նկատմամբ: Համաճարակային գործընթացի ինտենսիվության աստիճանները (սպորադիկ, էպիդեմիա, պանդեմիա, էնդեմիա, էկզոտիկ հիվանդություններ): ԹԵՄԱ 3. Վարակի աղբյուրի փոխանցման, ընկալող օրգանիզմի մեխանիզմների նկատմամբ միջոցառումները: ԹԵՄԱ 4. Վարակի աղբյուրի հայտնաբերումը, հիվանդ մարդու նկատմամբ ձեռնարկվող միջոցառումները: ԹԵՄԱ 5. Կոնտակտավորների նկատմամբ ձեռնարկվող միջոցառումները: Արտաքին միջավայրի նկատմամբ ձեռնարկվող միջոցառումները: ԹԵՄԱ 6. Դեզինֆեկցիոն գործի կազմակերպումը, դրա ձևերը, կանխագուշական, ընթացիկ, եզրափակիչ դեզինֆեկցիա: ԹԵՄԱ 7. Կանխարգելիչ պատվաստումների կազմակերպումը:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 8. Կանխարգելիչ պատվաստումների ազգային ծրագիրը, պատվաստումների հակացուցումները, պատվաստումների հետևանքով առաջացող բարդությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Վարակների համաճարակաբանական հսկողության կազմակերպումը և իրականացումը: Համաճարակային ռեժիմի կազմակերպումը մանկաբարձական ստացիոնարում:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Մանկաբարձական ստացիոնարում խմբակային ներհիվանդանոցային վարակների վերացման աշխատանքները:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Տեսական դասերի ժամանակ ուսանողին կտրվեն համաճարակաբանության խնդիրների, հետազոտման մեթոդների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության, վարակի աղբյուրների և համաճարակային գործընթացի վերաբերյալ հարցեր:</p> <p>2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին կհանձնարարվի կատարել միջոցառումներ՝ վարակի աղբյուրի փոխանցման մեխանիզմների և ընկալող օրգանիզմի նկատմամբ:</p>
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Покровски, Лисукова- "Эпидемиология и инфекционные болезни"</p> <p>2. Е. Д. Савилов – "Общая Эпидемиология"</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+								
ՈՒԱ 2.			+							
ՈՒԱ 3.				+	+					
ՈՒԱ 4.						+				
ՈՒԱ 5.							+	+		
ՈՒԱ 6.									+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն,	Մասնագիտական	Ընթացիկ ստուգումներ,

	գործնական պարապմունքներ	գրականության վերլուծություն	թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 6	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Համաճարակաբանությունը որպես գիտություն, խնդիրները, հետազոտման մեթոդները: Հիգիենիկ և համաճարակային հսկողությունը, վարակի աղբյուրը, փոխանցման ուղիները, համաճարակային գործընթացը:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Համաճարակի տարածման ուղիները: Ազգաբնակչության ընկալունակությունը տվյալ ինֆեկցիոն հիվանդության նկատմամբ: Համաճարակային գործընթացի ինտենսիվության աստիճանները (սպորադիկ, էպիդեմիա, պանդեմիա, էնդեմիա, էկզոտիկ հիվանդություններ):		2
ԹԵՄԱ 3. Վարակի աղբյուրի փոխանցման, ընկալող օրգանիզմի մեխանիզմների նկատմամբ միջոցառումները:	2	4
ԹԵՄԱ 4. Վարակի աղբյուրի հայտնաբերումը, հիվանդ մարդու նկատմամբ ձեռնարկվող միջոցառումները:	2	2
ԹԵՄԱ 5. Կոնտակտավորների նկատմամբ ձեռնարկվող միջոցառումները: Արտաքին միջավայրի նկատմամբ ձեռնարկվող միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 6. Դեզինֆեկցիոն գործի կազմակերպումը, դրա ձևերը, կանխազգուշական, ընթացիկ, եզրափակիչ դեզինֆեկցիա:	2	4
ԹԵՄԱ 7. Կանխարգելիչ պատվաստումների կազմակերպումը:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Կանխարգելիչ պատվաստումների ազգային ծրագիրը, պատվաստումների հակացուցումները, պատվաստումների հետևանքով առաջացող բարդությունները:		2
ԹԵՄԱ 9. Վարակների համաճարակաբանական հսկողության կազմակերպումը և իրականացումը: Համաճարակային ռեժիմի կազմակերպումը մանկաբարձական ստացիոնարում:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Մանկաբարձական ստացիոնարում խմբակային ներհիվանդանոցային վարակների վերացման աշխատանքները:		2
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	3-րդ աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 6 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողի մոտ ձևավորել հոգեբանության հետազոտման մեթոդների, անձի ձևավորման և հոգեբանական բնութագիր, սթրեսային իրավիճակներում հաղորդակցման միջոցների և գործառույթների մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Ուսումնասիրել հոգեբանության հետազոտման մեթոդները, անձի ձևավորման և հոգեբանական բնութագիրը: 2. Ուսումնասիրել սթրեսային իրավիճակներում հաղորդակցման միջոցներն ու գործառույթները:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-01 «Պացիենտի կրթում» մոդուլները:
4. Ուսումնառության արդյունքները	ՈւԱ 1. Ներկայացնել հոգեբանություն առարկան, դրա հետազոտման եղանակները, անձի հոգեբանական բնութագիրը և առանձնահատկությունները ՈւԱ 2. Ներկայացնել ճանաչողական գործընթացների ընդհանուր բնութագիրը և մարդու գործունեության հուզականային ոլորտը ՈւԱ 3. Ներկայացնել միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանությունը
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին /կոմպետենցիաներին	Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-10. Ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ցուցաբերի ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողություն Գ-14. Հոգեբանության հիմնական խնդիրների, հետազոտման մեթոդների, սթրեսային և կոնֆլիկտային իրավիճակների, անձի ձևավորման և հոգեբանական բնութագրի, հաղորդակցման միջոցների և գործառույթների մասին գիտելիքների և դրանք գործնական կիրառելու կարողությունների ձևավորումը:
6. Մոդուլի կառուցվածքը	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Հոգեբանություն առարկան, դրա հետազոտման եղանակները ԹԵՄԱ 2. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Անձ, անձնավորություն առանձնահատկությունները, կառուցվածքը և պահանջմունքները ԹԵՄԱ 3. Անձի խառնվածքի տիպերը, բնավորության գծերը, ընդունակությունների բացահայտումը, զարգացումը ԹԵՄԱ 4. Ճանաչողական գործընթացների ընդհանուր բնութագիրը և դրա փուլերը, ուշադրություն և ցրվածություն հասկացությունները ԹԵՄԱ 5. Զգայունություն հասկացության դասակարգում և նկարագրում, «զգայունության շեմք» ԹԵՄԱ 6. Ըմբռնում, հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն հասկացությունը, սահմանումը, տեսակները, խանգարումները ԹԵՄԱ 7. Միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանությունը ԹԵՄԱ 8. Միջանձնային փոխհարաբերություններ ԹԵՄԱ 9. Տարբեր իրավիճակներում միջանձնային փոխհարաբերությունների հոգեբանական առանձնահատկությունները
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարամունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, հոգեբանական թեստեր, ցուցապաստառներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:

9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Արզումանյան Սերգեյ- Հոգեբանություն 2. Նալչաջյան Ա.Ա. – Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ 3. Պետրովսկի Ա. Վ. – Ընդհանուր հոգեբանություն

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9
ՈՒԱ 1.	+	+	+						
ՈՒԱ 2.				+	+	+			
ՈՒԱ 3.							+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Հոգեբանություն առարկան, դրա հետազոտման եղանակները	2	
ԹԵՄԱ 2. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Անձ, անձնավորություն առանձնահատկությունները, կառուցվածքը և պահանջումները		2
ԹԵՄԱ 3. Անձի խառնվածքի տիպերը, բնավորության գծերը, ընդունակությունների բացահայտումը, զարգացումը		2

ԹԵՄԱ 4. Ճանաչողական գործընթացների ընդհանուր բնութագիրը և դրա փուլերը, ուշադրություն և ցրվածություն հասկացությունները	2	
ԹԵՄԱ 5. Զգայունություն հասկացության դասակարգում և նկարագրում, «զգայունության շեմք»		2
ԹԵՄԱ 6. Ըմբռնում, հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն հասկացությունը, սահմանումը, տեսակները, խանգարումները	2	
ԹԵՄԱ 7. Միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանությունը		2
ԹԵՄԱ 8. Միջանձնային փոխհարաբերություններ	2	2
ԹԵՄԱ 9. Տարբեր իրավիճակներում միջանձնային փոխհարաբերությունների հոգեբանական առանձնահատկությունները		2
	6	12
Ընդամենը		18

Ծրագրի հեղինակ՝ _____/ _____/

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

*Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.*

Մոդուլի անվանումը՝ «Բժշկական հոգեբանության հիմունքներ»

Հիմնական մասնագիտական կրթական ծրագիրը	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Միջին մասնագիտությունը	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	6-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողի մոտ ձևավորել հոգեբանության հիմնական խնդիրների և մեթոդների, սթրեսային և կոնֆլիկտային իրավիճակների լուծման ուղիների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
2. Դասընթացի խնդիրները	Ուսումնասիրել մարդու հոգեբանության հիմնական խնդիրները և մեթոդները, սթրեսային և կոնֆլիկտային իրավիճակների լուծման ուղիները:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-5-20-017 «Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ» մոդուլը:
4. Ուսումնառության արդյունքները	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնել բժշկական հոգեբանությունը որպես գիտություն</p> <p>ՈւԱ 2. Ներկայացնել քույրական միջամտությունների իրականացման հոգեբանությունը, իրականացնել հոգեբանական համապատասխան խնամք</p> <p>ՈւԱ 3. Ներկայացնել սթրեսային և կոնֆլիկտային իրավիճակների ուղիները</p>
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին / կոմպետենցիաներին	<p><i>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</i></p> <p>Բ-10. Ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ցուցաբերի ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողություն:</p> <p>Գ-14. Հոգեբանության հիմնական խնդիրների, հետազոտման մեթոդների, սթրեսային և կոնֆլիկտային իրավիճակների, անձի ձևավորման և հոգեբանական բնութագիր, հաղորդակցման միջոցների և գործառույթների մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
6. Մոդուլի կառուցվածքը	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Բժշկական հոգեբանության նպատակը, հիմնական մեթոդները և խնդիրները:</p> <p>Թեմա 2. Հոգեմարմնական և մարմնահոգեկան գործընթացները: Սթրեսայինություն: Բուժաշխատողի հաղորդակցման ձևերը:</p> <p>Թեմա 3. Անձի հոգեբանական պաշտպանական մեխանիզմները, նյարդահոգեկան խանգարումները, հակազդեցություն հասկացությունը:</p> <p>Թեմա 4. Հոգեպրոֆիլակտիկա, հոգեհիգիենա և հոգեթերապիա հասկացությունները:</p> <p>Թեմա 5. Քույրական միջամտության հոգեբանությունը, պացիենտի նախապատրաստումը հետազոտման և բուժական մանիպուլյացիաների:</p> <p>Թեմա 6. Մահացողի և նրա հարազատների նկատմամբ հոգեբանական խնամքը:</p> <p>Թեմա 7. «Սթրեսայինություն» հասկացությունը:</p> <p>Թեմա 8. Հետտրավմատիկ սթրեսային խանգարումները /ՏՍԽ/, ախտանիշները, ռիսկի գործոններն ու տարածվածությունը: Կլինիկահեգեախտաբանական չափորոշիչները:</p> <p>Թեմա 9. Վշտի հոգեբանական վերլուծություն:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցապաստառներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր:</p> <p>2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:</p>
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական

	գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Բժշկական հոգեբանություն, ուսումնական ձեռնարկ, ԵՊՀ, 341 էջ 2. Прикладная клиническая психология: учебное пособие, В.А. Кулганов, В.Г. Белов, Ю.А. Парфёнов, СПб.: СПбГИПСП, 2012, 444 с. 3. Психосоматика и психология здоровья: Учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп., Ю.Г. Фролова, Мн.: ЕГУ, 2003, 172 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՁ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9
ՈՒԱ 1.	+	+	+						
ՈՒԱ 2.				+	+	+			
ՈՒԱ 3.							+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Բժշկական հեգեբանության նպատակը, հիմնական մեթոդները և խնդիրները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Հոգեմարմնական և մարմնահոգեկան գործընթացները: Սթրեսակայունություն: Բուժաշխատողի հաղորդակցման ձևերը:		2
ԹԵՄԱ 3. Անձի հոգեբանական պաշտպանական մեխանիզմները, նյարդահոգեկան խանգարումները, հակազդեցություն հասկացությունը:		2
ԹԵՄԱ 4. Հոգեպրոֆիլակտիկա, հոգեհիգիենա և հոգեթերապիա	2	

հասկացությունները:		
ԹԵՄԱ 5. Քույրական միջամտության հոգեբանությունը, պացիենտի նախապատրաստումը հետազոտման և բուժական մանիպուլյացիաների:		2
ԹԵՄԱ 6. Մահացողի և նրա հարազատների նկատմամբ հոգեբանական խնամքը:	2	
ԹԵՄԱ 7. «Սթրեսակայունություն» հասկացությունը:		2
ԹԵՄԱ 8. Հետտրավմատիկ սթրեսային խանգարումները /ՀՏՄԽ/, ախտանիշները, ոչսկի գործոններն ու տարածվածությունը: Կլինիկահոգեախտաբանական չափորոշիչները:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Վշտի հոգեբանական վերլուծություն:		2
	6	12
Ընդամենը		18

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 «ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
 փնտրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
 “ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Աղետների բժշկություն»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	6-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 18 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողների մոտ ձևավորել խաղաղ և ռազմական արտակարգ իրավիճակներում բուժառայության աշխատանքները ճիշտ կազմակերպելու և բուժօգնություն ցուցաբերելու վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել խաղաղ և ռազմական արտակարգ իրավիճակներում բուժառայության աշխատանքները: 2. Ուսումնասիրել բուժառայության աշխատանքների ճիշտ կազմակերպելու և բուժօգնություն ցուցաբերելու առանձնահատկությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-024 «Քույրական գործի հիմունքներ: Մարմնի բիոմեխանիկա: Բուժհաստատություններում թունավոր և վնասակար գործոնների ազդեցությունը բուժանձնակազմի վրա: Հիվանդի խնամք», ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի աղետների բժշկության ծառայության կազմակերպումը: ՈւԱ 2. Կազմակերպի բուժառայության գործողությունները ճառագայթման և վարակման օջախում: ՈւԱ 3. Կազմակերպի բուժառայության գործողությունները քիմիական վարակման օջախում: ՈւԱ 4. Դասակարգի և տարբերակի բնական և սոցիալական աղետները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-3. Ունենա որոշակի փոփոխվող իրավիճակներում առաջացած խնդիրներին մասնագիտական տիպային և այլընտրանքային լուծումներ առաջարկելու կարողություն: Գ-15. Խաղաղ և ռազմական արտակարգ իրավիճակներում բուժառայության աշխատանքները ճիշտ կազմակերպելու և բուժօգնություն ցուցաբերելու վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու հմտությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Աղետների տեսակները, աղետի օջախում մարդու առողջության վրա ազդող վնասական գործոնները: ԹԵՄԱ 2. Բուժտարահանման ժամանակակից համակարգը արտակարգ իրավիճակներում, սանառողջաբանական և հակահամաճարակային միջոցառումները արտակարգ իրավիճակներում: ԹԵՄԱ 3. Տուժածների որոնման, տեղափոխման, տուժածին մոտենալու տարբեր մեթոդներին աղետի օջախում, բուժտեսակավորումը աղետի օջախում: ԹԵՄԱ 4. Ճառագայթաակտիվ նյութեր, ճառագայթաակտիվություն, իրոնացնող ճառագայթում, ճառագայթային վթար, ճառագայթավտանգ օբյեկտ հասկացությունները, ատոմային էլեկտրակայանները (ԱԷԿ) և ատոմային էլեկտրակայանների վթարների տեսակները: ԹԵՄԱ 5. Ճառագայթային ախտահարումները, առաջին բուժ օգնության միջոցառումները, բնակչության գործողությունները ճառագայթային վարակման վտանգի դեպքում, ճառագայթային բաժնեչափական հսկման սարքերի աշխատանքի սկզբունքները, դրանց շահագործման կարգը, կանխարգելում և դեզակտիվացման միջոցառումներ: ԹԵՄԱ 6. Քիմիապես վտանգավոր օբյեկտ, քիմիական վթար, ուժեղ ներգործության թունավոր նյութեր հասկացությունները: ՈւՆԹՆ-ների հատկությունները, դասակարգումը, թունավորման կլինիկական պատկերը,</p>

	<p>բութոգնություն նախահոսպիտալային փուլում:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Մարտական թունավոր նյութերը և թունավորման ժամանակ բութոգնություն, նախահոսպիտալային փուլում: Բնակչության գործողությունները քիմիական վարակման օջախում, դեգազացման մեթոդները, հետախուզման սարքերի կառուցվածքը, աշխատանքի ձևը, դեգազացման միջոցառումներ, քիմիական հետախուզման սարքերը:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Երկրաշարժի, ջրհեղեղի, սողանքի օջախների բժշկատակտիկական բնութագիրը և առաջին բութոգնությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Առաջին բութոգնությունը կայծակահարության և էլեկտրահարության դեպքում: Սոցիալական աղետները և առաջին բութոգնություն ալկոհոլային կոմայի, թմրանյութերով թունավորման դեպքում:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Անձի վարքագիծը և գործողությունները ահաբեկչության դեպքում:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Տեսական դասընթացների ժամանակ ուսանողներին կտրվեն հարցեր ճառագայթակտիվ նյութերի, ատոմային էլեկտրակայանների աղետների, քիմիական վարակման և աղետների բժշկության ծառայության կազմակերպման վերաբերյալ:</p> <p>2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին կհանձնարարվի կատարել բնական և սոցիալական աղետների օջախում բնակչության գործողությունների առաջին բութոգնության կազմակերպում:</p>
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	Արտակարգ իրավիճակների վնասման օջախներում զանգվածային վնասվածքների առաջին բութոգնության կազմակերպումը. Մ.Ն.Ենգոյան, Ա.Խ.Ստեփանյան, Կ.Կ.Դավթյան, Ն.Ռ.Պետրոսյան (դասախոսություններ)-Եր.: Տնտեսագետ, 2007.-78էջ.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+	+							
ՈՒԱ 2.				+	+					
ՈՒԱ 3.						+	+			
ՈՒԱ 4.								+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործանական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4.	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ թեստային առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Աղետների տեսակները, աղետի օջախում մարդու առողջության վրա ազդող վնասական գործոնները:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Բուժտարահանման ժամանակակից համակարգը արտակարգ իրավիճակներում, սանառողջաբանական և հակահամաճարակային միջոցառումները արտակարգ իրավիճակներում:	2	4
ԹԵՄԱ 3. Տուժածների որոնման, տեղափոխման, տուժածին մոտենալու տարբեր մեթոդներին աղետի օջախում, բուժտեսակավորումը աղետի օջախում:		2
ԹԵՄԱ 4. Ճառագայթաակտիվ նյութեր, ճառագայթաակտիվություն, իրոնացնող ճառագայթում, ճառագայթային վթար, ճառագայթավտանգ օբյեկտ հասկացությունները, ատոմային էլեկտրակայանները (ԱԷԿ) և ատոմային էլեկտրակայանների վթարների տեսակները:	2	4
ԹԵՄԱ 5. Ճառագայթային ախտահարումները, առաջին բուժ օգնության միջոցառումները, բնակչության գործողությունները ճառագայթային վարակման վտանգի դեպքում, ճառագայթային բաժնեչափական հսկման սարքերի աշխատանքի սկզբունքները, դրանց շահագործման կարգը, կանխարգելում և դեզակտիվացման միջոցառումներ:	2	4
ԹԵՄԱ 6. Քիմիապես վտանգավոր օբյեկտ, քիմիական վթար, ուժեղ ներգործության թունավոր նյութեր հասկացությունները: ՈւՆԹՆ-ների հատկությունները, դասակարգումը, թունավորման կլինիկական պատկերը, բուժօգնություն նախահոսպիտալային փուլում:	2	4
ԹԵՄԱ 7. Մարտական թունավոր նյութերը և թունավորման ժամանակ բուժօգնություն, նախահոսպիտալային փուլում: Բնակչության գործողությունները քիմիական վարակման օջախում, դեզազացման մեթոդները, հետախուզման սարքերի կառուցվածքը, աշխատանքի ձևը, դեզազացման միջոցառումներ, քիմիական հետախուզման սարքերը:	2	4
ԹԵՄԱ 8. Երկրաշարժի, ջրհեղեղի, սողանքի օջախների բժշկատակտիկական	2	4

բնութագիրը և առաջին բուժօգնությունը:		
ԹԵՄԱ 9. Առաջին բուժօգնությունը կայծակահարության և էլեկտրահարության դեպքում: Սոցիալական աղետները և առաջին բուժօգնությունն ակոհոլային կոմայի, թմրանյութերով թունավորման դեպքում:	2	4
ԹԵՄԱ 10. Անձի վարքագիծը և գործողությունները ահաբեկչության դեպքում:	2	4
	18	36
Ընդամենը		54

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 «ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
 փնտրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
 “___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Անվտանգություն և առաջին բժշկական օգնություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «Քույրական գործ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	54 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Տեսական՝ 18 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին բժշկական օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու սկզբունքները: 2. Ուսումնասիրել հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-13-005 « Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. ներզատիչ գեղձեր, նյարդային համակարգ և զգայարաններ» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները: ՈւԱ 2. Կազմակերպի կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան: ՈւԱ 3. Կանխի հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնի անվտանգության միջոցառումները: ՈւԱ 4. Ցուցաբերի առաջին բժշկական օգնություն ցրտահարությունների, այրվածքների և վնասվածքների ժամանակ: ՈւԱ 5. Ցուցաբերի առաջին բժշկական օգնություն կոտրվածքների և պոլիտրավմաների ժամանակ: ՈւԱ 6. Ցուցաբերի առաջին բժշկական օգնություն արյունահոսությունների ժամանակ: ՈւԱ 7. Ցուցաբերի առաջին բժշկական օգնություն սուր թունավորումների ժամանակ: ՈւԱ 8. Ցուցաբերի առաջին բժշկական օգնություն կլինիկական մահվան ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-3. Ունենա որոշակի փոփոխվող իրավիճակներում առաջացած խնդիրներին մասնագիտական տիպային և այլընտրանքային լուծումներ առաջարկելու կարողություն: Գ-15. Խաղաղ և ռազմական արտակարգ իրավիճակներում բուժօժանայության աշխատանքները ճիշտ կազմակերպելու և բուժօգնություն ցուցաբերելու վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու հմտությունների ձևավորում: Գ-16. Աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին բժշկական օգնություն ցուցաբերելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը, ըստ հիմնական բնագավառների անվտանգության կանոնների պահանջները, տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները: ԹԵՄԱ 2. Հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության</p>

	<p>կանոնները, էլեկտրատանվտանգության կանոնները, անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 3. Մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական), աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն):</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը, սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները, վթարների կանխման աշխատանքները:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները, կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Վնասող ազդակի ազդեցության վերացման եղանակները, ցավային շոկի կանխարգելումը, ցավազրկող միջոցների օգտագործումը, վնասված հյուսվածքի առաջնային մշակումը, վիրակապումը, տուժածին անվտանգ տեղափոխելու միջոցները և բժշկական անձնակազմի իրազեկումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Կոտրվածքներին բնորոշ նշանները, հնարավոր կոտրվածքները, կոտրվածքի տեսակները, հնարավոր ախտաբանական պրոցեսները:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Կոտրվածքների ժամանակ առաջին բժշկական օգնության սկզբունքները, անշարժացման եղանակները, կոտրվածքի իմոբիլիզացիան ձեռքի տակ եղած միջոցներով, ցավային շոկի կանխարգելման միջոցները: Պոլիտրավմաների ժամանակ առաջին բժշկական օգնության ցուցաբերման առանձնահատկությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Արյունահոսությունների տեսակները, սուր արյունահոսության ժամանակ տեղի ունեցող ախտաբանական պրոցեսները, արյունահոսության դանդաղեցման կամ մեղմացման անհրաժեշտությունը, դադարեցման եղանակները և տուժածի տեղափոխումը և բժշկական անձնակազմի իրազեկումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Սուր թունավորումների ախտանիշները, սուր թունավորումների ժամանակ ախտաբանական պրոցեսները, դետոքսիկացիայի եղանակները, ձեռքի տակ եղած նյութերով առաջին բժշկական օգնության ցուցաբերումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Կլինիկական մահվան ախտանիշները, սրտի և շնչառության կանգի ժամանակ ախտաբանական պրոցեսները, դրանց վերականգնման հրատապությունը, արհեստական շնչառության անցկացման տեսակները, շնչուղիների անցանելիությունը և արհեստական շնչառություն:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Սրտի աշխատանքի վերականգնման մեթոդները, սրտի արհեստական մերսում, սիրտ-թոքային վերակենդանացում միայնակ կամ օգնականի հետ, սիրտ-թոքային վերակենդանացման արդյունավետությունը և անցկացման նպատակահարմարությունը:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1.Տեսական դասընթացների ժամանակ ուսանողներին կտրվեն հարցեր աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության</p>

ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>կանոնների, սանիտարահիգիենիկ պահանջների պահպանման վերաբերյալ:</p> <p>2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին կհանձնարարվի կատարել էլեկտրաանվտանգության, տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման և հրդեհային անվտանգության, հակահրդեհային պաշտպանության կանոնների պահպանման, սուր թունավորումների, կլինիկական մահվան ժամանակ առաջին բժշկական օգնության ցուցադրում:</p> <p>3. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:</p>
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:</p>
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Առաջին օգնության հիմնաունքներ / 1-ին հրատարակչություն / - ինչպես գործել արտակարգ իրավիճակներում - ուսումնական ձեռնարկ:</p> <p>2. Առաջին օգնության հիմունքներ - /2-րդ հրատարակչություն / - ուսումնական ձեռնարկ:</p> <p>3. Առաջին բժշկական օգնություն - Բույանով - ուսումնական գրականություն Բնակչության բժշկական պատրաստվածությունը - Պոտապով - ուսումնական ձեռնարկ:</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+											
ՈՒԱ 2.			+	+									
ՈՒԱ 3.					+	+							
ՈՒԱ 4.							+						
ՈՒԱ 5								+	+				
ՈՒԱ 6.										+			
ՈՒԱ 7.											+		
ՈՒԱ 8.												+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4.	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ թեստային առաջադրանքներ

ՈՒԱ 5	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 6.	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, առաջադրանքներ
ՈՒԱ 7.	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, առաջադրանքներ
ՈՒԱ 8.	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը, ըստ հիմնական բնագավառների անվտանգության կանոնների պահանջները, տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները:	2	4
ԹԵՄԱ 2. Հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, էլեկտրաանվտանգության կանոնները, անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:	2	4
ԹԵՄԱ 3. Մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական), աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն):	2	2
ԹԵՄԱ 4. Աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը, սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 5. Կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները, վթարների կանխման աշխատանքները:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները, կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:		2
ԹԵՄԱ 7. Վնասող ազդակի ազդեցության վերացման եղանակները, ցավային շոկի կանխարգելումը, ցավազրկող միջոցների օգտագործումը, վնասված հյուսվածքի առաջնային մշակումը, վիրակապումը, տուժածին անվտանգ տեղափոխելու միջոցները և բժշկական անձնակազմի իրազեկումը:	2	4
ԹԵՄԱ 8. Կոտրվածքներին բնորոշ նշանները, հնարավոր կոտրվածքները, կոտրվածքի տեսակները, հնարավոր օգնության և արտաբերական պրոցեսները:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Կոտրվածքների ժամանակ առաջին բժշկական օգնության սկզբունքները, անշարժացման եղանակները, կոտրվածքի իմոբիլիզացիան ձեռքի տակ եղած միջոցներով, ցավային շոկի կանխարգելման միջոցները: Պոլիտրավմաների ժամանակ առաջին բժշկական օգնության ցուցաբերման առանձնահատկությունները:		2

ԹԵՄԱ 10. Արյունահոսությունների տեսակները, սուր արյունահոսության ժամանակ տեղի ունեցող ախտաբանական պրոցեսները, արյունահոսության դանդաղեցման կամ մեղմացման անհրաժեշտությունը, դադարեցման եղանակները և տուժածի տեղափոխումը և բժշկական անձնակազմի իրազեկումը:	2	4
ԹԵՄԱ 11. Սուր թունավորումների ախտանիշները, սուր թունավորումների ժամանակ ախտաբանական պրոցեսները, դետոքսիկացիայի եղանակները, ձեռքի տակ եղած նյութերով առաջին բժշկական օգնության ցուցաբերումը:	2	4
ԹԵՄԱ 12. Կլինիկական մահվան ախտանիշները, սրտի և շնչառության կանգի ժամանակ ախտաբանական պրոցեսները, դրանց վերականգնման հրատապությունը, արհեստական շնչառության անցկացման տեսակները, շնչուղիների անցանելիությունը և արհեստական շնչառություն:	2	2
ԹԵՄԱ 13. Սրտի աշխատանքի վերականգնման մեթոդները, սրտի արհեստական մերսում, սիրտ-թոքային վերակենդանացում միայնակ կամ օգնականի հետ, սիրտ-թոքային վերակենդանացման արդյունավետությունը և անցկացման նպատակահարմարությունը:		2
	18	36
Ընդամենը		54

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մանրէաբանության և հիգիենայի

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը՝ «Պացիենտի և բուժաշխատողի իրավունքներ և պաշտպանություն»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «Քույրական գործ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «Բուժքույր/Բույժեղբայր»
Կիսամյակը	6-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	30 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 10 ժամ, գործնական աշխատանք՝ 20 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել բուժաշխատողի և պացիենտի իրավունքների, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների իրավունքների ու պարտականությունների, ինչպես նաև իրավաբանական պարտականությունների, հատկապես պացիենտի անվտանգության երաշխիքների պահպանման վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել բուժաշխատողի, պացիենտի, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների իրավունքներն ու պարտականությունները: 2. Ուսումնասիրել բուժաշխատողի իրավաբանական պարտականությունները, հատկապես պացիենտի անվտանգության երաշխիքների պահպանման ժամանակ:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-006 «Պացիենտի կրթում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>ՈւԱ 1. Ներկայացնի բուժքույրական գործը և պացիենտի իրավունքները: ՈւԱ 2. Նկարագրի բուժքույրական գործը և գաղտնիության իրավունքը: ՈւԱ 3. Ներկայացնի բուժքույրական էթիկան և որակյալ բուժօգնությունը: ՈւԱ 4. Ներկայացնի բուժքրոջ հոգեկան հավասարակշռության պահպանման մեթոդները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-17. Բուժաշխատողի և պացիենտի իրավունքների, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների իրավունքների ու պարտականությունների, ինչպես նաև իրավաբանական պարտականությունների, հատկապես պացիենտի անվտանգության երաշխիքների պահպանման վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Պացիենտի իրավունքները, նրա անվտանգության երաշխիքները: Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բուժքույրերի իրավունքներն ու պարտականությունները: ԹԵՄԱ 2. Բուժքրոջ բարոյական պարտականությունները: ԹԵՄԱ 3. «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» ՀՀ օրենքը, առողջական վիճակի մասին տեղեկություն ստանալու մարդու իրավունքը, գաղտնիության իրավունքը: ԹԵՄԱ 4. Բուժքրոջ էթիկայի կանոնները, ներքին կուլտուրայի կարևոր և հիմնական որակական հատկանիշները, խոսքի կուլտուրայի կարևոր հատկանիշները, դեոնտոլոգիայի հայեցակետերը: ԹԵՄԱ 5. Սթրես առաջացնող գործոնները, դրանց վնասակար ազդեցությունը, սթրեսի ախտանիշները, հետևանքները, սթրեսի դեմ պայքարի և կանխարգելման մեթոդները: ԹԵՄԱ 6. Աշխատաժամանակի կառավարումը, հանգիստի պլանավորումը, խուսափելով գերհոգնածությունից: Հոգեբանորեն հիվանդին քույրական միջամտություններ իրականացնելուց առաջ նախապատրաստումը:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական</p>

ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ դիտակտիկ նյութեր, մանրադիտակ, արյան պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, անատոմիական ատլասներ, համապատասխան մեթոդական և տեղեկատու գրականություն, ուսուցողական տեսաֆիլմեր: 2. Լսարանից դուրս ուսանողները ինքնուրույն ուսումնասիրում են հանձնարարված գրականությունը:
9. Դասընթացի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. ՀՀ օրենքը «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» 2. Մարդու իրավունքները բժշկական օգնություն և սպասարկում ստանալիս. Մ 356 Գործնական ուղեցույց: Հայաստան / - Եր.: Ասողիկ, 2010.- 356 էջ: 3. ՀՀ սահմանադրությունը

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6
ՈՒԱ 1.	+	+				
ՈՒԱ 2.			+			
ՈՒԱ 3.				+		
ՈՒԱ 4.					+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Դասախոսություն, գործնական պարապմունքներ	Մասնագիտական գրականության վերլուծություն	Ընթացիկ ստուգումներ, թեստային առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Պացիենտի իրավունքները, նրա անվտանգության երաշխիքները: Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բուժքույրերի իրավունքներն ու պարտականությունները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Բուժքրոջ բարոյական պարտականությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» ՀՀ օրենքը, առողջական վիճակի մասին տեղեկություն ստանալու մարդու իրավունքը, գաղտնիության իրավունքը:	2	2
ԹԵՄԱ 4. Բուժքրոջ էթիկայի կանոնները, ներքին կուլտուրայի կարևոր և հիմնական որակական հատկանիշները, խոսքի կուլտուրայի կարևոր հատկանիշները, դեոնտոլոգիայի հայեցակետերը:	2	8
ԹԵՄԱ 5. Սթրես առաջացնող գործոնները, դրանց վնասակար ազդեցությունը, սթրեսի ախտանիշները, հետևանքները, սթրեսի դեմ պայքարի և կանխարգելման մեթոդները:	2	4
ԹԵՄԱ 6. Աշխատաժամանակի կառավարումը, հանգիստի պլանավորումը, խուսափելով գերհոգնածությունից: Հոգեբանորեն հիվանդին քույրական միջամտություններ իրականացնելուց առաջ նախապատրաստումը:		4
	10	20
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործի հիմունքներ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	1-ին աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	Տեսական՝ 6 ժամ, Գործնական և լաբորատոր՝ 66 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել բուժքրոջ ֆունկցիաների, քույրերի միջազգային խորհրդի կողքսի պահանջների, քույրական օգնության սթրեսի ժամանակ, ինչպես նաև մարդու պահանջների ստորակարգման՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգմանն ըստ՝ Հենդերսոնի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Դասընթացը թույլ է տալիս տիրապետել բուժքրոջ ֆունկցիաներին: 2. Օգնում է ձեռքբերել տեսական և գործնակա գիտելիքեր քույրերի հիմնական գործունեության վերաբերյալ տրբեր իրավճակներում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-006 «Պացիենտի կրթում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի քույրական գործի պատմությունը և տեսությունը: ՈՒԱ 2. Բուժքրոջ առաքելության և ֆունկցիաների և քույրերի միջազգային խորհրդի կողքսի վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետում: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի համակողմանի պահանջները՝ ըստ Մասլոուի և Հենդերսոնի, քույրական գործընթացի մոդելները և փուլերը: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի պացիենտի, հիվանդի անվտանգության ապահովման միջոցառումները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կումպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ 2. Դրսևորի աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում գործընկերների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողություն: Գ 17. Բուժաշխատողի և պացիենտի իրավունքների, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների իրավունքների ու պարտականությունների, ինչպես նաև իրավաբանական պարտականությունների, հատկապես պացիենտի անվտանգության երաշխիքների պահպանման վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Քույրական գործի պատմությունը և տեսությունը: ԹԵՄԱ 2. Բուժքույրերի միջազգային խորհրդի կողքս: ԹԵՄԱ 3. Բուժքրոջ առաքելությունը և ֆունկցիաները: ԹԵՄԱ 4. Մարդու կենսական կարևոր պահանջները: ԹԵՄԱ 5. Մարդու պահանջների ստորակարգումը՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգումը՝ ըստ Հենդերսոնի: ԹԵՄԱ 6. Քույրական գործընթացը, նրա էությունը, մոդելները և փուլերը: ԹԵՄԱ 7. Հիվանդի անվտանգության ապահովման մոդելը՝ համակարգային և ավանդական մոտեցումներով: ԹԵՄԱ 8. Դեղորայքի ճշգրիտ ընդունումը և կանխարգելում դեղորայքային բարդությունները: ԹԵՄԱ 9. Ներարկումների հետևանքով առաջացող բարդությունների կանխարգելման միջոցառումներ: ԹԵՄԱ 10. Տրավմաների կանխարգելման մեթոդները, ծերունական և մանկական հասակում: ԹԵՄԱ 11. Պացիենտի վատթարացող վիճակի մասին նախազգուշացնող նշանները: ԹԵՄԱ 12. Բժշկական սխալների պատասխանատվությունը: ԹԵՄԱ 13. Երկարատև անկողնային ռեժիմի բարդությունները:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</p>

8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Լաբորատոր և գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում, վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Մշակվում են գործընթացի պլանավորման և իրականացման տարբեր իրավիճակներ: 2. Ուսանողները լսարանում մասնակցում են քննարկումներին և բանավեճերին: 3. Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար պատրաստում է հարցադրումներ և ներկայացնում դասախոսին:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Агкачева С.А. Обучение практическим навыкам в системе среднего медицинского образования/ С. А. Агкачева. - М., 1997. 2. Все по уходу за больным в больнице и дома/ под ред. Ю.П.Никитина и Б.П.Машкова. - М., 1998. 3. Краснов А. Ф. Сестринское дело/А.Ф.Краснов.- М., 2004. Магазаник Н.А. Искусство общения с больным / Н. А. Магазаник. - М., 1991. 4. Мухина С. А. Теоретические основы сестринского дела /С.А.Мухина, И. И.Тарновская. - М., 2001. 5. Аббясов И. Х., Двойников С. И., Карасева Л. А. и др. Основы сестринского дела: учеб. для студ. сред. проф. учеб. заведений/ под ред. С. И.Двойникова. - М.: Издательский центр «Академия», 2007. - 336 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՁ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+									
ՈՒԱ 2.	+	+				+				+	+		+
ՈՒԱ 3.					+	+			+			+	
ՈՒԱ 4.			+	+			+	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, նյութերի ներկայացում	Իրավիճակային քննարկումներ	Ինքնուրույն աշխատանք
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, շնորհանդեսներ, քննարկումներ:	Քննարկումների կազմակերպում գրականության վերլուծություն,	Ընթացիկ ստուգումներ, Ինքնուրույն աշխատանք
ՈՒԱ 3	Դասախոսության, լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ
ՈՒԱ 4	Դասախոսության, լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Քույրական գործի պատմությունը և տեսությունը:	2	4
ԹԵՄԱ 2. Բուժքույրերի միջազգային խորհրդի կողքը:		8
ԹԵՄԱ 3. Բուժքրոջ առաքելությունը և ֆունկցիաները:		8
ԹԵՄԱ 4. Մարդու կենսական կարևոր պահանջները:	2	4
ԹԵՄԱ 5. Մարդու պահանջների ստորակարգումը՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգումը՝ ըստ Հենդերսոնի:		8
ԹԵՄԱ 6. Քույրական գործընթացը, նրա էությունը, մոդելները և փուլերը:		8
ԹԵՄԱ 7. Հիվանդի անվտանգության ապահովման մոդելը՝ համակարգային և ավանդական մոտեցումներով:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Դեղորայքի ճշգրիտ ընդունումը և կանխարգելում դեղորայքային բարդությունները:		2
Թեմա 9. Ներարկումների հետևանքով առաջացող բարդությունների կանխարգելման միջոցառումներ:		2
Թեմա 10. Տրավմաների կանխարգելման մեթոդները, ծերունական և մանկական հասակում:		2
Թեմա 11. Պացիենտի վատթարացող վիճակի մասին նախազգուշացնող նշանները:		4
Թեմա 12. Բժշկական սխալների պատասխանատվությունը:		4
Թեմա 13. Երկարատև անկողնային ռեժիմի բարդությունները:		4
Ընդամենը	6	66

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵԶ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործի հիմունքներ: Ինֆեկցիոն հսկողության հիմունքներ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	1-ին աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	54 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Գործնական և լաբորատոր՝ 54 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել ներհիվանդանոցային վարակի, դրա կանխարգելման, հետազոտության համար նյութի վերցման վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ծանոթանում է ներհիվանդանոցային վարակներին և դրանց կանխարգելման միջոցառումներին: 2. Ծանոթանում է գործիքների նախամանրէագերծման, մանրէագերծման և որակի ստուգման աշխատանքներին:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-022 «Քույրական գործի հիմունքներ» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի «ներհիվանդանոցային վարակ» հասկացությունը, իրականացնել կանխարգելման և վերահսկման միջոցները: ՈՒԱ 2. Ախտահանիչ լուծույթների պատրաստման, կիրառման և անվտանգության կանոնների պահպանման կարողությունների ձեռքբերում: ՈՒԱ 3. Գործիքների նախամանրէագերծման, մանրէագերծման և որակի ստուգման կարողությունների ձեռքբերում: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի վիրուսային հեպատիտները՝ բացառությամբ Ա-ի, ՄԻԱՎ վարակի փոխանցումը և կանխարգելումը, հսկողության նախազգուշական ունիվերսալ միջոցները: ՈՒԱ 5. Մանրէաբանական հետազոտության համար նմուշի վերցման կարողության ձեռքբերում:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-12. Մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնների, դրանց սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների ու կարողությունների ձևավորում: Գ-17. Բուժաշխատողի և պացիենտի իրավունքների, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների իրավունքների ու պարտականությունների, ինչպես նաև իրավաբանական պարտականությունների, հատկապես պացիենտի անվտանգության երաշխիքների պահպանման վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. «Ներհիվանդանոցային վարակ» հասկացություն: Վարակի կանխարգելմանն ուղղված նախազգուշական ունիվերսալ միջոցներ, արյան և կենսաբանական հեղուկների հետ աշխատելիս ընդհանուր նախազգուշական միջոցառումներ: ԹԵՄԱ 2. Ինֆեկցիոն գործընթաց, ռիսկի խմբեր, տիրոջ ընկալության վրա ազդող գործոններ, ինֆեկցիոն գործընթացի շղթան, հարուցիչները և դրանց փոխանցման ձևերը: ԹԵՄԱ 3. Ձեռքերի լվացման մակարդակները և ձեռքերի հիգիենիկ լվացումը յուրաքանչյուր պրոցեդուրայից առաջ և հետո: ԹԵՄԱ 4. Պաշտպանական հագուստի կարևորությունը և դրանց (բժշկական գլխարկը, խալաթ, դիմակ, ձեռնոց ակնոց) օգտագործումը: ԹԵՄԱ 5. Սուր, կտրող, ծակող գործիքների հետ աշխատելիս անվտանգության կանոնների պահպանումը: ԹԵՄԱ 6. Ընդունարանի սանիտարահիգիենիկ միջոցառումները: ԹԵՄԱ 7. «Ախտահանում» հասկացությունը, ախտահանման տեսակները, ձևերը և եղանակները: Թեմա 8. Ախտահանիչ լուծույթի պատրաստումը և կիրառումը (գործիքներ, սարքավորումներ, խնամքի պարագաներ, տարածքներ), բժշկական նշանակություն</p>

	<p>ունեցող տարբեր գործիքների և տարածքների օգտագործում:</p> <p>Թեմա 9. Անվտանգության կանոնները՝ լուծույթներ պատրաստելիս և կիրառելիս:</p> <p>Թեմա 10. Գործիքների նախամանրէագերծում և նախամանրէագերծման որակի հսկողություն:</p> <p>Թեմա 11. «Մանրէագերծում» հասկացությունը, մանրէագերծման մեթոդները, միջոցները, եղանակները, ռեժիմները, մանրէագերծման որակի վերահսկման ձևերը:</p> <p>Թեմա 12. Կենտրոնացված մանրէագերծման բաժանմունքի կառուցվածքը, ֆունկցիաները և աշխատանքային սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 13. Վիրուսային հեպատիտների՝ բացառությամբ Ա-ի և ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման ձևերը:</p> <p>Թեմա 14. Բուժհաստատություններում վարակի կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 15. Կանխարգելիչ ունիվերսալ միջոցների պահպանումը և հսկողությունը:</p> <p>Թեմա 16. Մանրէաբանական հետազոտության համար նմուշի վերցման նպատակը, տեխնիկան և կանոնները:</p> <p>Թեմա 17. Բակտերիալ հետազոտության նմուշի ընդունում, նմուշի ճիշտ պահպանումը և ուղարկումը բակլաբորատորիա:</p> <p>Թեմա 18. Նախագգուշական միջոցառումներ կենսահեղուկների հետ աշխատելիս:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Լաբորատոր և գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում, վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Մշակվում են գործընթացի պլանավորման և իրականացման տարբեր իրավիճակներ:</i> 2. <i>Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար պատրաստում է հարցադրումներ և ներկայացնում դասախոսին:</i>
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Агкачева С.А. Обучение практическим навыкам в системе среднего медицинского образования/ С. А. Агкачева. – М., 1997. 2. Все по уходу за больным в больнице и дома/ под ред. Ю.П.Никитина и Б.П.Машкова. – М., 1998. 3. Краснов А. Ф. Сестринское дело/А.Ф.Краснов.- М., 2004. Магазаник Н.А. Искусство общения с больным / Н. А. Магазаник. – М., 1991. 4. Мухина С. А. Теоретические основы сестринского дела /С.А.Мухина, И. И.Тарновская. – М., 2001. 5. Аббясов И. Х., Двойников С. И., Карасева Л. А. и др. Основы сестринского дела: учеб. для студ. сред. проф. учеб. заведений/ под ред. С. И.Двойникова. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 336 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18
ՈՒԱ 1.	+	+			+			+						+	+			+
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+		+	+
ՈՒԱ 3.			+	+		+	+		+	+	+	+	+			+		
ՈՒԱ 4.													+					
ՈՒԱ 5.											+	+				+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Տեսական նյութերի ներկայացում	Իրավիճակային քննարկումներ	Ինքնուրույն աշխատանք
ՈՒԱ 2	Տեսական նյութերի ներկայացում	Քննարկումների կազմակերպում գրականության վերլուծություն,	Ինքնուրույն աշխատանք
ՈՒԱ 3	Լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ
ՈՒԱ 4	Լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ
ՈՒԱ 5	Լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. «Ներհիվանդանոցային վարակ» հասկացություն: Վարակի կանխարգելմանն ուղղված նախազգուշական ունիվերսալ միջոցներ, արյան և կենսաբանական հեղուկների հետ աշխատելիս ընդհանուր նախազգուշական միջոցառումներ:		2
ԹԵՄԱ 2. Ինֆեկցիոն գործընթաց, ռիսկի խմբեր, տիրոջ ընկալության վրա ազդող գործոններ, ինֆեկցիոն գործընթացի շղթան, հարուցիչները և դրանց փոխանցման ձևերը:		2
ԹԵՄԱ 3. Ձեռքերի լվացման մակարդակները և ձեռքերի հիգիենիկ լվացումը յուրաքանչյուր պրոցեդուրայից առաջ և հետո:		2
ԹԵՄԱ 4. Պաշտպանական հագուստի կարևորությունը և դրանց (բժշկական գլխարկը, խալաթ, դիմակ, ձեռնոց ակնոց) օգտագործումը:		2

ԹԵՄԱ 5. Սուր, կտրող, ծակող գործիքների հետ աշխատելիս անվտանգության կանոնների պահպանումը:		2
ԹԵՄԱ 6. Ընդունարանի սանիտարահիգիենիկ միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 7. «Ախտահանում» հասկացությունը, ախտահանման տեսակները, ձևերը և եղանակները:		4
Թեմա 8. Ախտահանիչ լուծույթի պատրաստումը և կիրառումը (գործիքներ, սարքավորումներ, խնամքի պարագաներ, տարածքներ), բժշկական նշանակություն ունեցող տարբեր գործիքների և տարածքների ախտահանում:		4
Թեմա 9. Անվտանգության կանոնները՝ լուծույթներ պատրաստելիս և կիրառելիս:		2
Թեմա 10. Գործիքների նախամանրէազերծում և նախամանրէազերծման որակի հսկողություն:		4
Թեմա 11. «Մանրէազերծում» հասկացությունը, մանրէազերծման մեթոդները, միջոցները, եղանակները, ռեժիմները, մանրէազերծման որակի վերահսկման ձևերը:		4
Թեմա 12. Կենտրոնացված մանրէազերծման բաժանմունքի կառուցվածքը, ֆունկցիաները և աշխատանքային սկզբունքները:		2
Թեմա 13. Վիրուսային հեպատիտների՝ բացառությամբ Ա-ի և ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման ձևերը:		3
Թեմա 14. Բուժհաստատություններում վարակի կանխարգելումը:		4
Թեմա 15. Կանխարգելիչ ունիվերսալ միջոցների պահպանումը և հսկողությունը:		3
Թեմա 16. Մանրէաբանական հետազոտության համար նմուշի վերցման նպատակը, տեխնիկան և կանոնները:		4
Թեմա 17. Բակտերիազոտության նմուշի ընդունում, նմուշի ճիշտ պահպանումը և ուղարկումը բակլաբորատորիա:		4
Թեմա 18. Նախազգուշական միջոցառումներ կենսահեղուկների հետ աշխատելիս:		4
Ընդամենը		54

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործի հիմունքներ: Մարմնի բիոմեխանիկա:
Բուժհաստատություններում Թունավոր և վնասակար գործոնների ազդեցությունը բուժանձնակազմի
վրա: Հիվանդի խնամք»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	1-ին աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	54 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Գործնական և լաբորատոր՝ 54 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողի մոտ ձևավորել բիոմեխանիկայի, ծանր հիվանդների խնամքի, թունավոր և վնասակար նյութերի ազդեցության և ֆունկցիոնալ վիճակի գնահատման մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ:
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Պացիենտների տարբեր վիճակների ժամանակ տեղաշարժման վերաբերյալ գիտելիքների կիրառում: 2. Բուժհաստատություններում քույրական անձնակազմին առնչվող հիմնահարցերի վերաբերյալ մասնագիտական գիտելիքների ձեռքբերում: 3. Պացիենտների ֆունկցիոնալ վիճակի գնահատման կարողություններ:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-13-005 « Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. ներզատիչ գեղձեր, նյարդային համակարգ և զգայարաններ» մոդուլը:
4. Ուսումնառության արդյունքներ	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի պացիենտի տեղափոխումը տարբեր վիճակներում, նկարագրի մեջքի մկանների և ողնաշարի վնասվածքների պատճառները:</p> <p>ՈՒԱ 2. Ներկայացնի բուժհաստատություններում թունավոր և վնասակար գործոնների ազդեցությունը քույրական անձնակազմի առողջության վրա, իրականացնի դրանց կանխարգելում:</p> <p>ՈՒԱ 3. Ներկայացնի պացիենտի ընդունումը բուժկանխարգելիչ հիմնարկություն:</p> <p>ՈՒԱ 4. Իրականացնի ծանր հիվանդների խնամքը, անձնական հիգիենան, սնուցումը, սպիտակեղենի փոխումը:</p> <p>ՈՒԱ 5. Գնահատի պացիենտի ֆունկցիոնալ վիճակը:</p>
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ-17. Բուժաշխատողի և պացիենտի իրավունքների, բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների իրավունքների ու պարտականությունների, ինչպես նաև իրավաբանական պարտականությունների, հատկապես պացիենտի անվտանգության երաշխիքների պահպանման վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p> <p>Գ-19. Ներհիվանդանոցային վարակի, դրա կանխարգելման, հետազոտության համար նյութի վերցման, բիոմեխանիկայի, ծանր հիվանդների խնամքի, թունավոր և վնասակար նյութերի ազդեցության և ֆունկցիոնալ վիճակի գնահատման վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>ԹԵՄԱ 1. «Մարմնի բիոմեխանիկա» հասկացությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 2. Մեջքի մկանների և ողնաշարի վնասվածքների պատճառները:</p> <p>ԹԵՄԱ 3. Բուժքրոջ մարմնի բիոմեխանիկան նստած, կանգնած և ծանրություն տեղափոխելիս:</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Պացիենտի տեղափոխումը մահճակալից աթոռին և հակառակը, մահճակալից պատգարակին և հակառակը:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Հիվանդի տեղաշարժումը անկողնում (կողքի վրա, փորի վրա, Սիմսի դիրք, Ֆաուլերի դիրք, մահճակալի եզրին և դեպի գլխամաս):</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Բոլոր թունավոր և վնասակար գործոնները, որոնք ազդում են քույրական անձնակազմի առողջության վրա (դեղամիջոց, մաքրող և լվացող և ախտահանող միջոցներ. անզգայացնող գազեր, ճառագայթում, վարակ):</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Թունավոր և վնասակար գործոններից խուսափելու միջոցները, պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p> <p>Թեմա 8. Պացիենտի ընդունում և գրանցում:</p> <p>Թեմա 9. Ընդունարանի բուժքրոջ աշխատանքի սկզբունքները, ընդունարանի կառուցվածքը, ֆունկցիաները և սանիտարահիգիենիկ ռեժիմը:</p> <p>Թեմա 10. Քույրական անձնակազմի գործունեությանը ստացիոնարի ընդունարանում</p>

	<p>(մաշկի, լորձաթաղանթի, մազածածկ հատվածների զննում, ջերմաչափում, սանձակում):</p> <p>Թեմա 11. Պացիենտի տեղափոխումը բաժանմունք (պատգարակ, սայլաթոռ, ձեռքի վրա, ոտքով):</p> <p>Թեմա 12. Բուժհաստատություններ, բուժհաստատության բուժպահպանողական ռեժիմը և աշխատանքի սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 13. Ծանր հիվանդի անձնական հիգիենան՝ մաշկի, մազերի, գլխի, եղունգների, ձեռքերի, ոտքերի, բերանի խոռոչի, քթի, ականջների, աչքերի, շեքի խնամքը, պացիենտի սափրումը:</p> <p>Թեմա 14. Պացիենտի մասնակի և լրիվ սանիտարական մշակումը, անձնական և անկողնու սպիտակեղենի փոխումը:</p> <p>Թեմա 15. Պառկելահարուկների սահմանումը, նպաստող գործոնները, զարգացման շրջանները, առաջացման տեղերը:</p> <p>Թեմա 16. Պառկելահարուկների ռիսկի գնահատումն՝ ըստ Նորտոնի սանդղակի:</p> <p>Թեմա 17. Պառկելահարուկների կանխարգելում և բուժում:</p> <p>Թեմա 18. Քույրական գործընթացը պառկելահարուկների ժամանակ:</p> <p>Թեմա 19. Պացիենտի անոթազարկի և շնչառության, զարկերակային ճնշման և ջերմության չափում:</p> <p>Թեմա 20. Տենդի տեսակները և շրջանները: Տենդոդ հիվանդի խնամքն՝ ըստ շրջանների:</p> <p>Թեմա 21. Քույրական գործընթացը տենդի ժամանակ:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացույցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p><i>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Լաբորատոր և գործնական պարապմունքների ժամանակ քննարկվում, վերլուծվում են դասախոսություններում շարադրված դասընթացի առանձին բաժինները: Մշակվում են գործընթացի պլանավորման և իրականացման փարբեր իրավիճակներ:</i> <i>2. Լսարանից դուրս ուսանողը ինքնուրույն ուսումնասիրում է հանձնարարված գրականությունը, խնդիրների լուծման համար պատրաստում է հարցադրումներ և ներկայացնում դասախոսին:</i>
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Агкачева С.А. Обучение практическим навыкам в системе среднего медицинского образования/ С. А. Агкачева. - М., 1997. 2. Все по уходу за больным в больнице и дома/ под ред. Ю.П.Никитина и Б.П.Машкова. - М., 1998. 3. Краснов А. Ф. Сестринское дело/А.Ф.Краснов.- М., 2004. Магазаник Н.А. Искусство общения с больным / Н. А. Магазаник. - М., 1991. 4. Мухина С. А. Теоретические основы сестринского дела /С.А.Мухина, И. И.Тарновская. - М., 2001. 5. Аббясов И. Х., Двойников С. И., Карасева Л. А. и др. Основы сестринского дела: учеб. для студ. сред. проф. учеб. заведений/ под ред. С. И.Двойникова. - М.: Издательский центр «Академия», 2007. - 336 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	ԹԵՄԱ 21
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+						+							+	+		
ՈՒԱ 2.						+	+					+	+	+							
ՈՒԱ 3.						+	+		+	+	+	+								+	+
ՈՒԱ 4.				+	+			+						+	+	+	+				
ՈՒԱ 5.	+	+	+					+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Տեսական նյութերի ներկայացում	Իրավիճակային քննարկումներ	Ինքնուրույն աշխատանք
ՈՒԱ 2	Տեսական նյութերի ներկայացում	Քննարկումների կազմակերպում գրականության վերլուծություն,	Ինքնուրույն աշխատանք
ՈՒԱ 3	Լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ
ՈՒԱ 4	Լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ
ՈՒԱ 5	Լաբորատոր պարապմունքներ	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Ինքնուրույն աշխատանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. «Մարմնի բիոմեխանիկա» հասկացությունը:		2
ԹԵՄԱ 2. Մեջքի մկանների և ողնաշարի վնասվածքների պատճառները:		2
ԹԵՄԱ 3. Բուժքրոջ մարմնի բիոմեխանիկան նստած, կանգնած և ծանրություն տեղափոխելիս:		2
ԹԵՄԱ 4. Պացիենտի տեղափոխումը մահճակալից աթոռին և հակառակը, մահճակալից պատգարակին և հակառակը:		2
ԹԵՄԱ 5. Հիվանդի տեղաշարժումը անկողնում (կողքի վրա, փորի վրա, Սիմսի դիրք, Ֆաուլերի դիրք, մահճակալի եզրին և դեպի գլխամաս):		2
ԹԵՄԱ 6. Բոլոր թունավոր և վնասակար գործոնները, որոնք ազդում են քույրական անձնակազմի առողջության վրա (դեղամիջոց, մաքրող և լվացող և ախտահանող միջոցներ. անզգայացնող գազեր, ճառագայթում, վարակ):		5
ԹԵՄԱ 7. Թունավոր և վնասակար գործոններից խուսափելու միջոցները, պահպանում է անվտանգության կանոնները:		5

Թեմա 8. Պացիենտի ընդունում և գրանցում:		2
Թեմա 9. Ընդունարանի բուժքրոջ աշխատանքի սկզբունքները, ընդունարանի կառուցվածքը, ֆունկցիաները և սանիտարահիգիենիկ ռեժիմը:		2
Թեմա 10. Քույրական անձնակազմի գործունեությանը ստացիոնարի ընդունարանում (մաշկի, լորձաթաղանթի, մազածածկ հատվածների զննում, ջերմաչափում, սանմշակում):		4
Թեմա 11. Պացիենտի տեղափոխումը բաժանմունք (պատգարակ, սայլաթոռ, ձեռքի վրա, ոտքով):		2
Թեմա 12. Բուժհաստատություններ, բուժհաստատության բուժպահպանողական ռեժիմը և աշխատանքի սկզբունքները:		2
Թեմա 13. Ծանր հիվանդի անձնական հիգիենան՝ մաշկի, մազերի, գլխի, եղունգների, ձեռքերի, ոտքերի, բերանի խոռոչի, քթի, ականջների, աչքերի, շեքի խնամքը, պացիենտի սափրումը:		2
Թեմա 14. Պացիենտի մասնակի և լրիվ սանիտարական մշակումը, անձնական և անկողնու սպիտակեղենի փոխումը:		2
Թեմա 15. Պառկելահարուկների սահմանումը, նպաստող գործոնները, զարգացման շրջանները, առաջացման տեղերը:		2
Թեմա 16. Պառկելահարուկների ռիսկի գնահատումն՝ ըստ Նորտոնի սանդղակի:		2
Թեմա 17. Պառկելահարուկների կանխարգելում և բուժում:		2
Թեմա 18. Քույրական գործընթացը պառկելահարուկների ժամանակ:		2
Թեմա 19. Պացիենտի անոթազարկի և շնչառության, զարկերակային ճնշման և ջերմության չափում:		4
Թեմա 20. Տենդի տեսակները և շրջանները: Տենդոդ հիվանդի խնամքն՝ ըստ շրջանների:		3
Թեմա 21. Քույրական գործընթացը տենդի ժամանակ:		3
Ընդամենը		54

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 «ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
 առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
 տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
 “___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործի հիմունքներ: Դեղերի ներմուծման ուղիները: հոգնաներ:
 Արհեստական խուղակներ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	2-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	96 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Գործնական և լաբորատոր՝ 96 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել պարզագույն ֆիզիոթերապևտիկ միջամտությունների, դեղորայքների ներմուծման եղանակների, հոգնանների կատարում, ստոմոլ հիվանդների խնամքի, զոնդային միջամտությունների, պացիենտներին նախապատրաստման լաբորատոր և գործիքային քննություններին, ինչպես նաև տարբեր կլինիկական իրավիճակներում քույրական գործընթացի կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ֆիզիոթերապևտիկ միջոցառումների կազմակերպման ընթացքում մասնագիտական գիտելիքների կիրառում: 2. Դեղերի օգտագործման ուղիների և եղանակների վերաբերյալ մասնագիտական գիտելիքների կիրառում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-13-005 «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. ներզատիչ գեղձեր, նյարդային համակարգ և զգայարաններ» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի ֆիզիոթերապևտիկ միջոցառումներ: ՈՒԱ 2. Տիրապետի դեղերի դուրս գրմանը, պահպանմանը և բաժանմանը ստացիոնարում և պոլիկլինիկայում: ՈՒԱ 3. Տիրապետի դեղի օրգանիզմ ներմուծման ուղիներին և եղանակներին: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի դեղերի պարէնթերալ (ներմաշկային, ենթամաշկային, միջմկանային, ներերակային) ներմուծման եղանակներին: ՈՒԱ 5. Տիրապետի գազահան խողովակի և տարբեր հոգնանների կատարման տեխնիկային: ՈՒԱ 6. Տիրապետի և իրականացնի խնամք ստոմոլ պացիենտի նկատմամբ, նախապատրաստի լաբորատոր և գործիքային հետազոտություններին:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-18. Բուժքրոջ ֆունկցիաների, քույրերի միջազգային խորհրդի կողքսի պահանջների, քույրական օգնության սթրեսի ժամանակ, ինչպես նաև մարդու պահանջների ստորակարգման՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգմանն ըստ՝ Հենդերսոնի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-20. Պարզագույն ֆիզիոթերապևտիկ միջամտությունների, դեղորայքների ներմուծման եղանակների, հոգնանների կատարում, ստոմոլ հիվանդների խնամքի, զոնդային միջամտությունների, պացիենտներին նախապատրաստման լաբորատոր և գործիքային քննություններին, ինչպես նաև տարբեր կլինիկական իրավիճակներում քույրական գործընթացի կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. «Պարզագույն ֆիզիոթերապիա» հասկացությունը, տեսակները: ԹԵՄԱ 2. Տաք և սառը թրջոցների, ջեռակի, սառցեպարկի, կոմպրեսների կիրառումը: ԹԵՄԱ 3. Թթվաձնաբուժություն թթվաձնային կաթետերով, կանյուլայով, դիմակով և բարձով: ԹԵՄԱ 4. Անվտանգության կանոնները թթվաձնի հետ աշխատելիս: ԹԵՄԱ 5. Ջրաբուժություն տարբեր պացիենտների համար: ԹԵՄԱ 6. Դեղերի դուրս գրում, պահպանում և բաժանում: ԹԵՄԱ 7. Դեղների օրգանիզմ ներմուծման ուղիները և եղանակները՝ արտաքին եղանակ (մաշկ, լորձաթաղանթ, աչք, ականջ, քիթ), էնթերալ եղանակ-բերանով (per os) լեզվի տակ sublingra) ուղիղ աղիքով (per rectum) և պարէնթերալ՝ հարադիքային եղանակ (ներարկումներ): Թեմա 8. Դեղի ներմուծման արտաքին և էնթերալ (ներքին) եղանակները: Թեմա 9. Դեղի էնթերալ եղանակի առավելությունները և թերությունները:</p>

	<p>Թեմա 10. Ներարկիչների և ասեղների տեսակները:</p> <p>Թեմա 11. Դեղերի նոսրացումը, դեղանյութի հավաքումը ամպուլայից և սրվակից:</p> <p>Թեմա 12. Ներմաշկային, ենթամաշկային, միջմկանային, ներերակային շիթային և կաթիլային ներարկումներ, պերֆերիկ երակների կաթետերիզացիա և երակից արյան բացթողում:</p> <p>Թեմա 13. Ասեպտիկայի կանոնները ներարկումներ կատարելիս:</p> <p>Թեմա 14. Ներարկումների հետևանքով առաջացող բարդությունները և իրականացնումը դրանց կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 15. Հոգնայի սահմանումը և տեսակները (մաքրող, յուղային, հիպերտոնիկ, սիֆոնային, դեղորայքային, սնուցող):</p> <p>Թեմա 16. Գազահան խողովակի դրման և հոգնաների կատարման տեխնիկա, հոգնաների ցուցումները, հակացուցումները հնարավոր բարդությունները և դրանց կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 17. Միզապարկի կաթետերիզացիայի ցուցումներ, ընթացքը, կաթետրների տեսակները, կաթետրի անցկացման գործողությունը տղամարդկանց և կանաց մոտ, պացիենտի խնամքը մշտական կաթետրի ժամանակ, բարդությունների կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 18. «Ստոմ» հասկացությանը, տեսակները, ցուցումները, ստոմով հիվանդների խնամքը:</p> <p>Թեմա 19. Հիվանդի լաբորատոր և գործիքային հետազոտությունների նախապատրաստում:</p> <p>Թեմա 20. Ստամոքսի զոնդավորում՝ վլացման և լաբորատոր հետազոտության նպատակով:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կիրառել տաք և սառը թրջոցներ, ջեռակ, սառցեպարկ, կոմպրեսներ, իրականացնել թթվածնաբուժություն, ջրաբուժություն: 2. Պրակտիկորեն իրականացնում է դեղերի ներմուծման արտաքին և էնթերալ (ներքին) եղանակները որոշել դեղերի պարէնթերալ ներմուծման եղանակները, պերֆերիկ երակների կաթետերիզացիա և երակից արյան բացթողում, ներարկումների հետևանքով առաջացող բարդությունների կանխարգելում:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Агкачева С.А. Обучение практическим навыкам в системе среднего медицинского образования/ С. А. Агкачева. - М., 1997. 2. Все по уходу за больным в больнице и дома/ под ред. Ю.П.Никитина и Б.П.Машкова. - М., 1998. 3. Краснов А. Ф. Сестринское дело/А.Ф.Краснов.- М., 2004. Магазаник Н.А. Искусство общения с больным / Н. А. Магазаник. - М., 1991. 4. Мухина С. А. Теоретические основы сестринского дела /С.А.Мухина, И. И.Тарновская. - М., 2001.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+					+									+	+	+
ՈՒԱ 2.	+	+									+	+									
ՈՒԱ 3.			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+							
ՈՒԱ 4.						+	+	+	+				+	+							
ՈՒԱ 5.															+	+	+	+			
ՈՒԱ 6.															+	+	+		+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ուսումնամեթոդական և տեղեկատու գրականության, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Իրավիճակային քննարկումներ	Թեստային և գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ուսումնամեթոդական և գրականության, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Թեստային և գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Ցուցապաստառների, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Թեստային և գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Թեստային և գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Ցուցապաստառների, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Գործնական առաջադրանքներ, ինքնուրույն աշխատանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. «Պարզագույն ֆիզիոթերապիա» հասկացությունը, տեսակները:		4
ԹԵՄԱ 2. Տաք և սառը թրջոցների, ջեռակի, սառցեպարկի, կոմպրեսների կիրառումը:		4
ԹԵՄԱ 3. Թթվաձնարուժություն թթվաձնային կաթետերով, կանյուլայով, դիմակով և բարձով:		4
ԹԵՄԱ 4. Անվտանգության կանոնները թթվաձնի հետ աշխատելիս:		4

ԹԵՄԱ 5. Ջրաբուժություն տարբեր պացիենտների համար:		4
ԹԵՄԱ 6. Դեղերի դուրս գրում, պահպանում և բաժանում:		4
ԹԵՄԱ 7. Դեղների օրգանիզմ ներմուծման ուղիները և եղանակները՝ արտաքին եղանակ (մաշկ, լորձաթաղանթ, աչք, ականջ, քիթ), էնթերալ եղանակ-բերանով (per os) լեզվի տակ sublingra) ուղիղ աղիքով (per rectum) և պարէնթերալ՝ հարադիքային եղանակ (ներարկումներ):		8
Թեմա 8. Դեղի ներմուծման արտաքին և էնթերալ (ներքին) եղանակները:		4
Թեմա 9. Դեղի էնթերալ եղանակի առավելությունները և թերությունները:		4
Թեմա 10. Ներարկիչների և ասեղների տեսակները:		4
Թեմա 11. Դեղերի նոսրացումը, դեղանյութի հավաքումը ամպուլայից և սրվակից:		4
Թեմա 12. Ներմաշկային, ենթամաշկային, միջմկանային, ներերակային շիթային և կաթիլային ներարկումներ, պերֆերիկ երակների կաթետերիզացիա և երակից արյան բացթողում:		4
Թեմա 13. Ասեպտիկայի կանոնները ներարկումներ կատարելիս:		4
Թեմա 14. Ներարկումների հետևանքով առաջացող բարդությունները և իրականացնում դրանց կանխարգելումը:		4
Թեմա 15. Հոգնայի սահմանումը և տեսակները (մաքրող, յուղային, հիպերտոնիկ, սիֆոնային, դեղորայքային, սնուցող):		4
Թեմա 16. Գազահան խողովակի դրման և հոգնաների կատարման տեխնիկա, հոգնաների ցուցումները, հակացուցումները հնարավոր բարդությունները և դրանց կանխարգելումը:		8
Թեմա 17. Միզապարկի կաթետերիզացիա ցուցումները, ընթացքը, կաթետրների տեսակները, կաթետրի անցկացման գործողությունը տղամարդկանց և կանաց մոտ, պացիենտի խնամքը մշտական կաթետրի ժամանակ, բարդությունների կանխարգելումը:		8
Թեմա 18. «Ստոմ» հասկացությանը, տեսակները, ցուցումները, ստոմով հիվանդների խնամքը:		4
Թեմա 19. Հիվանդի լաբորատոր և գործիքային հետազոտությունների նախապատրաստում:		6
Թեմա 20. Ստամոքսի զննդավորում՝ վլացման և լաբորատոր հետազոտության նպատակով:		6
Ընդամենը		96

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի
իրավիճակներում: Հենդերսոնի Մոդելի կիրառում»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	2-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	66 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	Գործնական և լաբորատոր՝ 66 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին սովորեցնել կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, մահացող հիվանդի խնամք, ինչպես նաև քույրական գործընթացի իրականացում հինգ փուլերով՝ յուրաքանչյուր խանգարված պահանջի ժամանակ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել սիրտ-թոքային վերակենդանացումը, կլինիկական մահվան նշանները: 2. Ուսումնասիրել մահացող հիվանդի ամոքիչ խնամքը և դիակի հետ վարվելու կարգը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-13-005 «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. ներզատիչ գեղձեր, նյարդային համակարգ և զգայարաններ», ԲԲԳ-5-20-022 «Քույրական գործի հիմունքներ» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի սիրտ-թոքային վերակենդանացումը: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի կլինիկական մահվան նշանները, տուժածին հայտնաբերման դեպքում գործողությունների հաջորդականությունը և առանձնահատկությունները: ՈՒԱ 3. Իրականացնի մահացող հիվանդի ամոքիչ խնամքը և նկարագրել դիակի հետ վարվելու կարգը: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի Հենդերսոնի մոդելի կիրառումը, պահանջների դասակարգումը և դրանց բավարարմանն ուղղված միջոցառումները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-18. Բուժքրոջ ֆունկցիաների, քույրերի միջազգային խորհրդի կողմից պահանջների, քույրական օգնության սթրեսի ժամանակ, ինչպես նաև մարդու պահանջների ստորակարգման՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգմանն ըստ՝ Հենդերսոնի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-21. Կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, մահացող հիվանդի խնամք, ինչպես նաև քույրական գործընթացի իրականացում հինգ փուլերով՝ յուրաքանչյուր խանգարված պահանջի ժամանակ:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Առանց կյանքի նշանների տուժածի նկատմամբ գործողությունների կարգը: ԹԵՄԱ 2. Սիրտ-թոքային վերակենդանացման հմտությունները (1 և 2 փրկարար): ԹԵՄԱ 3. Հասուն տարիքի մարդու, մինչև 8 տարեկան երեխայի և նորածնի սիրտ-թոքային վերակենդանացումը: ԹԵՄԱ 4. Շնչուղիների ազատումը օտար մարմնից՝ գիտակից և անգիտակից, հղի կամ գեր կին տուժածների մոտ: ԹԵՄԱ 5. Կլինիկական մահվան նշանները: ԹԵՄԱ 6. Կորուստ, վիշտ, մահ սահմանումը, կորստի հետ կապված ապրումների հինգ շրջանները: ԹԵՄԱ 7. Բուժքրոջ դերը մահվան դատապարտված մարդու պահանջների բավարարման հարցում և պոլիատիվ խնամքը: Թեմա 8. Աջակցություն մահացող մարդու ընտանիքին և հարազատներին: Թեմա 9. Հոսպիսի աշխատանքային սկզբունքները: Թեմա 10. Դիակի հետ վարվելու կարգը և փասթաթղթերի լրացումը: Թեմա 11. Մարդու պահանջների դասակարգումն՝ ըստ Հենդերսոնի: Քույրական խնամքի ցուցաբերման հմտությունները: Թեմա 12. Քույրական գործընթացի հինգ հաջորդական փուլերը, յուրաքանչյուր փուլի կարևորությունը: Թեմա 13. Քույրական գործընթացը պացիենտի կարևորագույն պահանջների անբավարարության ժամանակ: Թեմա 14. Ցավի տեսակները, ցավազգացողությունը, ցավի ինտենսիվության գնահատում՝ գնահատման սանդղակներով:</p>

	Թեմա 15. Քույրական գործընթացը ցավ ունեցող պացիենտների նկատմամբ:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կիրառել տաք և սառը թրջոցներ, ջեռակ, սառցեպարկ, կոմպրեսներ, իրականացնել թթվածնաբուժություն, ջրաբուժություն: 2. Պրակտիկորեն իրականացնում է դեղերի ներմուծման արտաքին և էնթերալ (ներքին) եղանակները որոշել դեղերի պարէնթերալ ներմուծման եղանակները, պերֆերիկ երակների կաթեպերիզացիա և երակից արյան բացթողում, ներարկումների հետևանքով առաջացող բարդությունների կանխարգելում:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Агкацева С.А. Обучение практическим навыкам в системе среднего медицинского образования/ С. А. Агкацева. – М., 1997. 2. Маслоу А. "Мотивация и Личность", СПб., Издательство Питер, 2006 г., 352 с. 3. Мухина С.А. Теоретические основы сестринского дела /С.А.Мухина, И. И.Тарновская. – М., 2001. 4. Аббясов И. Х., Двойников С. И., Карасева Л. А. и др. Основы сестринского дела: учеб. для студ. сред. проф. учеб. заведений/ под ред. С. И.Двойникова. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 336 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					
ՈՒԱ 3.					+	+	+	+	+	+					
ՈՒԱ 4.											+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Թեստային և գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Թեստային և գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ	Տարբեր իրավիճակների	Թեստային և

	բժշկական պարագաների ցուցադրում	վերլուծություն	գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Թեստային և գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացույցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (19 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Առանց կյանքի նշանների տուժածի նկատմամբ գործողությունների կարգը:		4
ԹԵՄԱ 2. Սիրտ-թոքային վերակենդանացման հմտությունները (1 և 2 փրկարար):		4
ԹԵՄԱ 3. Հասուն տարիքի մարդու, մինչև 8 տարեկան երեխայի և նորածնի սիրտ-թոքային վերակենդանացումը:		4
ԹԵՄԱ 4. Շնչուղիների ազատումը օտար մարմնից՝ գիտակից և անգիտակից, հղի կամ գեր կին տուժածների մոտ:		4
ԹԵՄԱ 5. Կլինիկական մահվան նշանները:		4
ԹԵՄԱ 6. Կորուստ, վիշտ, մահ սահմանումը, կորստի հետ կապված ապրումների հինգ շրջանները:		4
ԹԵՄԱ 7. Բուժքրոջ դերը մահվան դատապարտված մարդու պահանջների բավարարման հարցում և պոլիատիվ խնամքը:		4
ԹԵՄԱ 8. Աջակցություն մահացող մարդու ընտանիքին և հարազատներին:		4
ԹԵՄԱ 9. Հոսպիսի աշխատանքային սկզբունքները:		4
ԹԵՄԱ 10. Դիակի հետ վարվելու կարգը և փասթաթղթերի լրացումը:		4
ԹԵՄԱ 11. Մարդու պահանջների դասակարգում՝ ըստ Հենդերսոնի: Քույրական խնամքի ցուցաբերման հմտությունները:		6
ԹԵՄԱ 12. Քույրական գործընթացի հինգ հաջորդական փուլերը, յուրաքանչյուր փուլի կարևորությունը:		6
ԹԵՄԱ 13. Քույրական գործընթացը պացիենտի կարևորագույն պահանջների անբավարարության ժամանակ:		6
ԹԵՄԱ 14. Ցավի տեսակները, ցավազգացողությունը, ցավի ինտենսիվության գնահատում՝ գնահատման սանդղակներով:		4
ԹԵՄԱ 15. Քույրական գործընթացը ցավ ունեցող պացիենտների նկատմամբ:		4
Ընդամենը		66

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

**ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն**

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

**Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.**

**Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը թերապիայում: Հիվանդների հետազոտման եղանակները,
շնչառական համակարգի հիվանդությունները»**

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	3-րդ աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	16 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 44 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին սովորեցնել կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, մահացող հիվանդի խնամք, ինչպես նաև քույրական գործընթացի իրականացում հինգ փուլերով՝ յուրաքանչյուր խանգարված պահանջի ժամանակ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Շնչառական օրգանների հիվանդություններով պացիենտների քույրական հետազոտում: 2. Քույրական գործընթացը թոքաբորբերի, էնֆիզեմայի, թոքերի թարախային հիվանդությունների, պլերիտների ժամանակ:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-13-005 «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա՝ պաթոլոգիայի հիմունքներով. ներզատիչ գեղձեր, նյարդային համակարգ և զգայարաններ», ԲԲԳ-5-20-022 «Քույրական գործի հիմունքներ» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի տարբեր մեթոդներով հետազոտում: ՈՒԱ 2. Իրականացնի շնչառական օրգանների հիվանդություններով պացիենտների քույրական հետազոտում: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթացը բրոնխիտների և բրոնխիալ ասթմայի ժամանակ: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական գործընթացը թոքաբորբերի, էնֆիզեմայի, թոքերի թարախային հիվանդությունների, պլերիտների ժամանակ: ՈՒԱ 5. Իրականացնի քույրական գործընթացը թոքի քաղցկեղի ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-18. Բուժքրոջ ֆունկցիաների, քույրերի միջազգային խորհրդի կողմից պահանջների, քույրական օգնության սթրեսի ժամանակ, ինչպես նաև մարդու պահանջների ստորակարգման՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգմանն ըստ՝ Հենդերսոնի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-21. Կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, մահացող հիվանդի խնամք, ինչպես նաև քույրական գործընթացի իրականացում հինգ փուլերով՝ յուրաքանչյուր խանգարված պահանջի ժամանակ:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Ներքին հիվանդությունների զարգացման պատմություն: Հիվանդության ախտաձևությունը և ախտանիշները: ԹԵՄԱ 2. Հետազոտման սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ մեթոդներ: ԹԵՄԱ 3. Պացիենտին հետազոտման լրացուցիչ (գործիքային և լաբորատոր) մեթոդների նախապատրաստում: ԹԵՄԱ 4. Ստացած տեղեկատվության հիման վրա պացիենտի խնդիրների ձևակերպումը: ԹԵՄԱ 5. Շնչառական համակարգի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 6. Շնչառական օրգանների հիվանդությունների հիմնական ախտանիշները: ԹԵՄԱ 7. Շնչական համակարգի հիվանդություններով պացիենտներից տեղեկատվություն հավաքումը: Թեմա 8. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին՝ սպիրոգրաֆիա, պիկֆյուոմետրիա, ռենտգեն հետազոտություն, բրոնխոսկոպիա, արյան, մեզի, խորխի հետազոտությամբ նախապատրաստումը: Թեմա 9. Բրոնխիտների տեսակները, պատճառագիտությունը, ախտաձևությունը, կլինիկական պատկերը: Թեմա 10. Քույրական միջամտությունը բրոնխիտների ժամանակ, ախտաձևությունը, կլինիկական պատկերը: Թեմա 11. Բրոնխիալ ասթման, պատճառագիտությունը, ախտաձևությունը, կլինիկա-</p>

	<p>կան պատկերը, բուժումը:</p> <p>Թեմա 12. Քույրական խնամքը բրոնխիալ ասթմայի ժամանակ:</p> <p>Թեմա 13. Թոքաբորբի տեսակները, նշանները, ախտորոշումը, քույրական գործընթացի փուլերը սուր թոքաբորբի ժամանակ:</p> <p>Թեմա 14. Թոքերի էնֆիզեմայի պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 15. Թոքերի թարախային հիվանդությունների պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 16. Քույրական գործընթացը թոքերի թարախային հիվանդությունների ժամանակ, պլևրիտի տեսակները:</p> <p>Թեմա 17. Թոքի քաղցկեղի պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը, քույրական գործընթացը թոքի քաղցկեղի ժամանակ:</p> <p>Թեմա 18. Պացիենտի վիճակի գնահատումը, սանիտարական կանխարգելման աշխատանքները:</p> <p>Թեմա 19. Պացիենտին և ընտանիքի անդամներին ինքնախնամքի և խնամքի տարրերի, դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունների ուսուցանումը:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել բրոնխիտների և բրոնխիալ ասթմայի ժամանակ պացիենտների հետազոտություն և քույրական գործընթաց:</p> <p>2. Ուսանողները իրականացնում են քույրական գործընթաց թոքաբորբերի, էնֆիզեմայի, թոքերի թարախային հիվանդությունների, ժամանակ, շնչառական օրգանների հիվանդություններով պացիենտների քույրական հետազոտություն:</p>
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Агкачева С.А. Обучение практическим навыкам в системе среднего медицинского образования/ С. А. Агкачева. - М., 1997.</p> <p>2. Маслоу А. "Мотивация и Личность", СПб., Издательство Питер, 2006 г., 352 с.</p> <p>3. Мухина С.А. Теоретические основы сестринского дела /С.А.Мухина, И. И.Тарновская. - М., 2001.</p> <p>4.Аббясов И. Х., Двойников С. И., Карасева Л. А. и др. Основы сестринского дела: учеб. для студ. сред. проф. учеб. заведений/ под ред. С. И.Двойникова. - М.: Издательский центр «Академия», 2007. - 336 с.</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+																
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+												
ՈՒԱ 3.					+	+	+	+	+	+	+	+								

ՈՒԱ 4.										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+									
ՈՒԱ 5.																					+	+	+	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Մասնագտական գործիքների, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարամունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Ներքին հիվանդությունների զարգացման պատմություն: Հիվանդության ախտաձևությունը և ախտանիշները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Հետազոտման սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ մեթոդներ:		2
ԹԵՄԱ 3. Պացիենտին հետազոտման լրացուցիչ (գործիքային և լաբորատոր) մեթոդների նախապատրաստում:		2
ԹԵՄԱ 4. Ստացած տեղեկատվության հիման վրա պացիենտի խնդիրների ձևակերպումը:		2
ԹԵՄԱ 5. Շնչառական համակարգի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	2	
ԹԵՄԱ 6. Շնչառական օրգանների հիվանդությունների հիմնական ախտանիշները:	2	
ԹԵՄԱ 7. Շնչական համակարգի հիվանդություններով պացիենտներից տեղեկատվություն հավաքումը:		6
ԹԵՄԱ 8. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին՝ սպիրոգրաֆիա, պիկֆյուոմետրիա, ռենտգեն հետազոտություն, բրոնխոսկոպիա, արյան, մեզի, խորխի հետազոտությա նախապատրաստումը:		6
ԹԵՄԱ 9. Բրոնխիտների տեսակները, պատճառագիտությունը, ախտաձևությունը, կլինիկական պատկերը:	2	
ԹԵՄԱ 10. Քուրյական միջամտությունը բրոնխիտների ժամանակ, ախտաձևու-		2

թյունը, կլինիկական պատկերը:		
Թեմա 11. Բրոնխիալ ասթման, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը:		2
Թեմա 12. Քույրական խնամքը բրոնխիալ ասթմայի ժամանակ:		2
Թեմա 13. Թոքաբորբի տեսակները, նշանները, ախտորոշումը, քույրական գործընթացի փուլերը սուր թոքաբորբի ժամանակ:	4	
Թեմա 14. Թոքերի էնֆիզեմայի պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը:		4
Թեմա 15. Թոքերի թարախային հիվանդությունների պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը:		4
Թեմա 16. Քույրական գործընթացը թոքերի թարախային հիվանդությունների ժամանակ, պլևրիտի տեսակները:		4
Թեմա 17. Թոքի քաղցկեղի պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը, քույրական գործընթացը թոքի քաղցկեղի ժամանակ:		4
Թեմա 18. Պացիենտի վիճակի գնահատումը, սանիտարական կանխարգելման աշխատանքները:		4
Թեմա 19. Պացիենտին և ընտանիքի անդամներին ինքնախնամքի և խնամքի տարրերի, դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունների ուսուցանումը:	4	
Ընդամենը	16	44

Ծրագրի հեղինակ՝ _____/ _____/

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

**ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն**

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

**Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը թերապիայում: Սիրտ-անոթային համակարգի
հիվանդությունները»**

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	3-րդ աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	66 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	18 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 48 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին մոտ ձևավորել սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների մասին գիտելիքների ձևավորում: 2. Սիրտ-անոթային հիվանդությունների ժամանակ անհետաձգելի մինչբժշկական օգնություն և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների քույրական հետազոտում: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական գործընթացը՝ ռևմատիզմի, սրտի իշեմիկ հիվանդության, սրտի արատների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթացը՝ զարկերակային հիպերտենզիայի, սուր սրտային և անոթային անբավարարության, քրոնիկ սրտային անբավարարության ժամանակ: ՈՒԱ 4. Ցուցաբերի սիրտ-անոթային հիվանդությունների ժամանակ անհետաձգելի մինչբժշկական օգնություն:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-18. Բուժքրոջ ֆունկցիաների, քույրերի միջազգային խորհրդի կողքսի պահանջների, քույրական օգնության սթրեսի ժամանակ, ինչպես նաև մարդու պահանջների ստորակարգման՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգմանն ըստ՝ Հենդերսոնի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-21. Կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, մահացող հիվանդի խնամք, ինչպես նաև քույրական գործընթացի իրականացում հինգ փուլերով՝ յուրաքանչյուր խանգարված պահանջի ժամանակ:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Սիրտ-անոթային համակարգի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Սիրտ-անոթային հիվանդությունների պատճառները և տեսակները: ԹԵՄԱ 3. Սիրտ-անոթային հիվանդությունների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը: ԹԵՄԱ 4. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստումը: ԹԵՄԱ 5. Չարկերակային ճնշման չափումը, անոթազարկի, շնչառության հաշվումը: ԹԵՄԱ 6. Քույրական գործընթացը ռևմատիզմի, սրտի արատների, զարկերակային հիպերտենզիայի ժամանակ: ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը սրտի իշեմիկ հիվանդության, աթերոսկլերոզի, ստենոկարդիայի, միոկարդի ինֆարկտի ժամանակ: Թեմա 8. Քույրական գործընթացը սուր սրտային և անոթային անբավարարության, քրոնիկ սրտային անբավարարության ժամանակ: Թեմա 9. Խնամքի մանիպուլյացիաները, պացիենտին դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները տվյալ հիվանդությունների ժամանակ: Թեմա 10. Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը հիպերտոնիկ կրիզի և սուր սրտային անբավարարության ժամանակ: Թեմա 11 Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը ստենոկարդիայի և միոկարդի ինֆարկտի ժամանակ: Թեմա 12. Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը ուշագնացության, կոլապսի և</p>

	շոկի ժամանակ: Թեմա 13. Պացիենտին և հարազատներին խնամքի և ինքնախնամքի տարրերը, բուժքրոջ աշխատանքի փուլերը սրտաբանական բաժնում:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է նախապատրաստել պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին, իրականացնել զարկերակային ճնշման չափում, անոթազարկի, շնչառության հաշվում և սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների քույրական հետազոտում: 2. Իրականացնելու է քույրական գործընթաց՝ ունևատիզմի, սրտի իշեմիկ հիվանդության, սրտի արատների, զարկերակային հիպերտենզիայի, սուր սրտային և անոթային անբավարարության, քրոնիկ սրտային անբավարարության ժամանակ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Мухина С.А., Тарновская И.И. Практическое руководство по предмету «Основы сестринского дела»: учеб. пос.- 2-е изд., испр. и доп. -М.: ГЭОТАР-Медия, 2010.-512с. 2. Гайворонский И.В. Анатомия и физиология человека: учеб. для студ.сред. проф. учеб. заведений -3-е изд.,стер.- М.: Издательский центр «Академия», 2007.- 496с. 3. Мухина С.А. Теоретические основы сестринского дела /С.А.Мухина, И. И.Тарновская. - М., 2001.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՁ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+								
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ՈՒԱ 3.						+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 4.										+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, ցուցապաստառների, մուլյաժների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ, գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, մասնագտական գործիքների, մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ	Տարբեր իրավիճակների	Հարցումներ

	բժշկական պարագաների ցուցադրում	վերլուծություն	գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Սիրտ-անոթային համակարգի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	4	
ԹԵՄԱ 2. Սիրտ-անոթային հիվանդությունների պատճառները և տեսակները:	2	
ԹԵՄԱ 3. Սիրտ-անոթային հիվանդությունների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը:		4
ԹԵՄԱ 4. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստումը:		4
ԹԵՄԱ 5. Զարկերակային ճնշման չափումը, անոթազարկի, շնչառության հաշվումը:		4
ԹԵՄԱ 6. Քույրական գործընթացը ռևմատիզմի, սրտի արատների, զարկերակային հիպերտենզիայի ժամանակ:	2	3
ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը սրտի իշեմիկ հիվանդության, աթերոսկլերոզի, ստենոկարդիայի, միոկարդի ինֆարկտի ժամանակ:	2	3
ԹԵՄԱ 8. Քույրական գործընթացը սուր սրտային և անոթային անբավարարության, քրոնիկ սրտային անբավարարության ժամանակ:		3
ԹԵՄԱ 9. Խնամքի մանիպուլյացիաները, պացիենտին դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները տվյալ հիվանդությունների ժամանակ:		3
ԹԵՄԱ 10. Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը հիպերտոնիկ կրիզի և սուր սրտային անբավարարության ժամանակ:	2	6
ԹԵՄԱ 11. Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը ստենոկարդիայի և միոկարդի ինֆարկտի ժամանակ:	2	6
ԹԵՄԱ 12. Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը ուշագնացության, կոլապսի և շոկի ժամանակ:	2	6
ԹԵՄԱ 13. Պացիենտին և հարազատներին խնամքի և ինքնախնամքի տարրերը, բուժքրոջ աշխատանքի փուլերը սրտաբանական բաժնում:	2	6
	18	48
Ընդամենը		66

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

**ԱՄԲՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն**

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

**Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը թերապիայում: Մարսողական համակարգի
հիվանդությունները»**

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂՐԱՅՐ»
Կիսամյակը	3-րդ աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	16 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 44 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Ուսանողի մոտ ձևավորել մարսողական, արտազատական համակարգերի հիվանդությունների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Շնչառական օրգանների հիվանդություններով պացիենտների քույրական հետազոտում: 2. Քույրական գործընթացը թոքաբորբերի, էնֆիզեմայի, թոքերի թարախային հիվանդությունների, պլերիտների ժամանակ:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:
4. Ուսումնառության արդյունքներ	ՈՒԱ 1. Իրականացնի քույրական խնամքը մարսողական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի արտազատական համակարգի հիվանդությունները, իրականացնի քույրական գործընթաց:
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին	Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-18. Բուժքրոջ ֆունկցիաների, քույրերի միջազգային խորհրդի կողմից պահանջների, քույրական օգնության սթրեսի ժամանակ, ինչպես նաև մարդու պահանջների ստորակարգման՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգմանն ըստ՝ Հենդերսոնի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-22. Ներքին հիվանդությունների պատճառագիտության և ախտաբանության սկզբունքներին, նպաստող գործոններին, հիվանդության ընթացքին, հետազոտման սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ մեթոդների տիրապետում, շնչառական օրգանների հիվանդություններով պացիենտների քույրական հետազոտության իրականացման կարողություն:
6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Մարսողական համակարգի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Տեղեկատվության հավաքումը մարսողական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 3. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին՝ զոնդային, ռենտգեն հետազոտություն, մեզի, լեղու, արյան, կղանքում թաքնված արյան հետազոտությունների նախապատրաստումը: ԹԵՄԱ 4. Գաստրիտի, ստամոքսի և 12 մատնյա աղու խոցային հիվանդության, ստամոքսի քաղցկեղի կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանաչությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը: ԹԵՄԱ 5. Քույրական գործընթացը գաստրիտի, ստամոքսի և 12 մատնյա աղու խոցային հիվանդությունների, ստամոքսի քաղցկեղի ժամանակ: ԹԵՄԱ 6. Լյարդի, լեղուղիների, աղիների հիվանդությունների ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանաչությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը: ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը լյարդի, լեղուղիների, աղիների հիվանդությունների ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները: Թեմա 8. Պացիենտին սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները: Թեմա 9. Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը ստամոքսի արյունահոսության և լեղաքարային խիթի ժամանակ: Թեմա 10. Բուժքրոջ աշխատանքը ստամոքսաղիքային բաժանմունքում: Թեմա 11. Արտազատական համակարգի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատ-

	<p>կույությունները:</p> <p>Թեմա 12. Տեղեկատվության հավաքումը արտագատական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:</p> <p>Թեմա 13. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր հետազոտությունների նախապատրաստում:</p> <p>Թեմա 14. Քույրական գործընթացը գլոմերուլոնեֆրիտների, պիելոնեֆրիտների, երիկամաքարային հիվանդության, քրոնիկ երիկամային անբավարարության ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները:</p> <p>Թեմա 15. Դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները այս հիվանդությունների ժամանակ, բուժքրոջ աշխատանքը նեֆրոլոգիական բաժանմունքում:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական խնամք մարսողական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:</p> <p>2. Ուսանողները իրականացնում են քույրական գործընթաց թորքաբորբերի, էնֆիզեմայի, թոքերի թարախային հիվանդությունների, ժամանակ, շնչառական օրգանների հիվանդություններով պացիենտների քույրական հետազոտություն:</p>
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонов А.В. Желудочно-кишечные заболевания. М.: Медицина, 1983. 2. Анохина Г. А. Болезни пищевода, желудка и кишечника; Кворум - М., 2011. – 166 с. 3. Комплексная терапия при заболеваниях органов пищеварения; Медицина - М., 2012. - 334 с. 4. Болезни органов пищеварения. - Москва: Машиностроение, 2017. - 590 с. 5. Медицинская реабилитация больных с заболеваниями внутренних органов/ Руководство для врачей. М.: АСТ, 2001. 6. Райский В.А Уход за больными и лечебно-диагностические процедуры.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+					+	+					
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում	Գործնական առաջադրանք
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Մարտոզական համակարգի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Տեղեկատվության հավաքումը մարտոզական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:	2	
ԹԵՄԱ 3. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին՝ զոնդային, ռենտգեն հետազոտություն, մեզի, լեղու, արյան, կղանքում թաքնված արյան հետազոտությունների նախապատրաստումը:		4
ԹԵՄԱ 4. Գաստրիտի, ստամոքսի և 12 մատնյա աղու խոցային հիվանդության, ստամոքսի քաղցկեղի կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաձևությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը:	2	2
ԹԵՄԱ 5. Քույրական գործընթացը գաստրիտի, ստամոքսի և 12 մատնյա աղու խոցային հիվանդությունների, ստամոքսի քաղցկեղի ժամանակ:		4
ԹԵՄԱ 6. Լյարդի, լեղուղիների, աղիների հիվանդությունների ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաձևությունը, կլինիկական պատկերը, բուժումը, կանխարգելումը:	2	2
ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը լյարդի, լեղուղիների, աղիների հիվանդությունների ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները:		2
ԹԵՄԱ 8. Պացիենտին սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները:		2
ԹԵՄԱ 9. Անհետաձգելի մինչբժշկական օգնությունը ստամոքսի արյունահոսության և լեղաքարային խիթի ժամանակ:		4
ԹԵՄԱ 10. Բուժքրոջ աշխատանքը ստամոքսաղիքային բաժանմունքում:		2
ԹԵՄԱ 11. Արտազատական համակարգի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	4	2
ԹԵՄԱ 12. Տեղեկատվության հավաքումը արտազատական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:	4	2
ԹԵՄԱ 13. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր հետազոտությունների նախապատրաստում:		6
ԹԵՄԱ 14. Քույրական գործընթացը գլոմերուլոնեֆրիտների, պիելոնեֆրիտների, երիկամաքարային հիվանդության, քրոնիկ երիկամային անբավարարության ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները:		6
ԹԵՄԱ 15. Դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները այս հիվանդությունների ժամանակ, բուժքրոջ աշխատանքը նեֆրոլոգիական բաժանմունքում:		6
	16	44
Ընդամենը		60

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

**ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն**

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

**Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.**

**Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը թերապիայում: Արյունաստեղծ, ներգատական
համակարգերի հիվանդություններ»**

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	3-րդ աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	66 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	18 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 48 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել արյունաստեղծ, ներզատական համակարգի հիվանդությունների մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Արյունաստեղծ, ներզատական համակարգի հիվանդությունների մասին գիտելիքների ձևավորում: 2. Ճարպակալման կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, բուժումը, կանխարգելումը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի արյունաստեղծ համակարգի հիվանդությունները: ՈՒԱ 2. Իրականացնել քույրական գործընթաց: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի ներզատիչ համակարգի հիվանդությունները: ՈՒԱ 4. Նրկայացնի շաքարային դիաբետի կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, բուժումը, կանխարգելումը: ՈՒԱ 5. Ներկայացնի ճարպակալման կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, բուժումը, կանխարգելումը: Իրականացնի քույրական գործընթաց:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-18. Բուժքրոջ ֆունկցիաների, քույրերի միջազգային խորհրդի կողմից պահանջների, քույրական օգնության սթրեսի ժամանակ, ինչպես նաև մարդու պահանջների ստորակարգման՝ ըստ Մասլոուի և դասակարգմանն ըստ՝ Հենդերսոնի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-23. Մարտոդական, արտազատական, ներզատական, արյունաստեղծ, ոսկրամկանային համակարգերի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունների, շաքարային դիաբետի առաջացման պատճառների, կլինիկական, ախտորոշման, բարդությունների, բուժման և կանխարգելման պրոցեսների առաջացման պատճառների, ախտանիշների, բարդությունների, բուժման և խնամքի վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու հմտությունների և կարողություններ ձևավորում::</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Արյունաստեղծ օրգանների անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Արյունաստեղծ օրգանների հիվանդությունների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը: ԹԵՄԱ 3. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննությունների նախապատրաստում: ԹԵՄԱ 4. Սակավարյունություն և լեյկոզների կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, բուժումը, կանխարգելումը: ԹԵՄԱ 5. Քույրական գործընթացը սակավարյունության և լեյկոզների ժամանակ: ԹԵՄԱ 6. Խնամքի մանիպուլյացիաները: ԹԵՄԱ 7. Պացիենտին սնուցման և դեղորայքի ընդունման կարգը: Թեմա 8. Վահանաձև գեղձի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Թեմա 9. Տարածուն թունավոր, էնդեմիկ խալիպով, հիպոթիրեոզով հիվանդ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը: Թեմա 10. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստումը՝ արյան, մեզի հետազոտություն, ռենտգեն հետազոտություն T3, T4, TTT-ի որոշում: Թեմա 11. Քույրական գործընթացը տարածուն թունավոր խալիպի, հիպոթիրեոզի էնդեմիկ խալիպի ժամանակ:</p>

	<p>Թեմա 12. Սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները, խնամքի մոնիտորիաները:</p> <p>Թեմա 13. Շաքարային դիաբետի ժամանակ պացիենտից տաղեկատվության հավաքումը, պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստում:</p> <p>Թեմա 14. Շաքարային դիաբետի պատճառագիտությունը, ռիսկի գործոնները, ախտածնությունը, դասակարգումը, բարդությունները:</p> <p>Թեմա 15. Քույրական գործընթացը շաքարային դիաբետի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները:</p> <p>Թեմա 16. Պացիենտի սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները, ինսուլինի ներարկման և ինքնախնամքի հմտությունները:</p> <p>Թեմա 17. Հիպեր և հիպոգլյկեմիկ կոմաները և առաջին մինչբժշկական օգնությունը:</p> <p>Թեմա 18. Ճարպակալման ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը:</p> <p>Թեմա 19. Պատճառագիտությունը, ռիսկի գործոնները, ախտածնությունը, դասակարգումը, բարդությունները:</p> <p>Թեմա 20. Քույրական գործընթացը ճարպակալման ժամանակ, քաշահասակային աղյուսակը:</p> <p>Թեմա 21. Պացիենտին սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց սակավարյունության և լեյկոզների ժամանակ: 2. Ուսանողները նախապատրաստում են պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին և կատարում արյան, մեզի հետազոտություն, ռենտգեն հետազոտություն T3 , T4, TTT-ի որոշում:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мухина С.А., Тарковская И.И. «Теоретические основы сестринского дела» часть I-II 1996 г., Москва 2. Серов В.В., Пальцева М.А. «Патологическая анатомия. Курс лекций», М. Медицина, 1998. 3. Смолева Э.В. «Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи», Ростов н/Д: Феникс, 2008. 4. Шулуток Б.И. «Стандарты диагностики и лечения внутренних болезней», 2005

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	ԹԵՄԱ 21	
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+	+	+															
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.								+	+	+	+	+										
ՈՒԱ 4.													+	+	+	+	+					
ՈՒԱ 5.																	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի, ցուցապաստառների անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի, ցուցապաստառների անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Արյունաստեղծ օրգանների անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Արյունաստեղծ օրգանների հիվանդությունների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը:	2	
ԹԵՄԱ 3. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննությունների նախապատրաստում:		2
ԹԵՄԱ 4. Սակավարյունություն և լեյկոզների կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, բուժումը, կանխարգելումը:		2
ԹԵՄԱ 5. Քույրական գործընթացը սակավարյունության և լեյկոզների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 6. Խնամքի մանիպուլյացիաները:		4
ԹԵՄԱ 7. Պացիենտին սնուցման և դեղորայքի ընդունման կարգը:		2
ԹԵՄԱ 8. Վահանաձև գեղձի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	2	
ԹԵՄԱ 9. Տարածուն թունավոր, էնդեմիկ խափափով, հիպոթիրեոզով հիվանդ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը:	2	
ԹԵՄԱ 10. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախա-		4

պատրաստումը՝ արյան, մեզի հետազոտություն, ռենտգեն հետազոտություն T3, T4, TTT-ի որոշում:		
Թեմա 11. Քույրական գործընթացը տարածուն թունավոր խափափ, հիպոթիրեոզի էնդեմիկ խափափ ժամանակ:		4
Թեմա 12. Սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները, խնամքի մունիպուլյացիաները:		4
Թեմա 13. Շաքարային դիաբետի ժամանակ պացիենտից տաղեկատվության հավաքումը, պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստում:	2	
Թեմա 14. Շաքարային դիաբետի պատճառագիտությունը, ռիսկի գործոնները, ախտաճնությունը, դասակարգումը, բարդությունները:	2	
Թեմա 15. Քույրական գործընթացը շաքարային դիաբետի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները:		4
Թեմա 16. Պացիենտի սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները, ինսուլինի ներարկման և ինքնախնամքի հմտությունները:		4
Թեմա 17. Հիպեր և հիպոգլյեմիկ կոմաները և առաջին մինչբժշկական օգնությունը:		4
Թեմա 18. Ճարպակալման ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը:	4	
Թեմա 19. Պատճառագիտությունը, ռիսկի գործոնները, ախտաճնությունը, դասակարգումը, բարդությունները:	2	4
Թեմա 20. Քույրական գործընթացը ճարպակալման ժամանակ, քաշահասակային աղյուսակը:		4
Թեմա 21. Պացիենտին սննդակարգի և դեղորայքի ընդունման առանձնահատկությունները:		4
	18	48
Ընդամենը		66

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

**ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն**

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

**Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.**

**Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը թերապիայում: Ոսկրամկանային համակարգի և
շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ և ալերգոզներ»**

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	3-րդ աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	48 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 36 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունների, ալերգոզների առաջացման պատճառների, ախտանիշների, բարդությունների, բուժման և խնամքի սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունների, ալերգոզների առաջացման պատճառների, ախտանիշների և բարդությունների վերաբերյալ համապարփակ գիտելիքների ձևավորում: 2. Ոսկրամկանային համակարգի հիվանդությունների բուժման և խնամքի սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքների ձևավորում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունները: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական գործընթաց: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց ալերգոզների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-20. Պարզագույն ֆիզիոթերապևտիկ միջամտությունների, դեղորայքների ներմուծման եղանակների, հոգնանների կատարում, ստոմոլ հիվանդների խնամքի, զոնդային միջամտությունների, պացիենտներին նախապատրաստման լաբորատոր և գործիքային քննություններին, ինչպես նաև տարբեր կլինիկական իրավիճակներում քույրական գործընթացի կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-23. Մարսողական, արտազատական, ներզատական, արյունաստեղծ, ոսկրամկանային համակարգերի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունների, շաքարային դիաբետի առաջացման պատճառների, կլինիկան, ախտորոշուման, բարդությունների, բուժման և կանխարգելման ալերգոզների առաջացման պատճառների, ախտանիշների, բարդությունների, բուժման և խնամքի վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու հմտությունների և կարողություններ ձևավորում::</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը: Թեմա 3. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստումը: Թեմա 4. Ռեմատոիդ պոլիարթրիտի, դեֆորմացնոլ օստեոարթրոզի և պարբերական հիվանդության առաջացման պատճառները, կլինիկան, բարդությունները, կանխարգելման սկզբունքները: Թեմա 5. Խնամքի մանիպուլյացիաները, պացիենտի սնուցման և դեղորայքի ընդունման կարգը: Թեմա 6. Սուր ալերգոզների, պատճառները, կլինիկան, բարդությունները, կանխարգելման, բուժման և խնամքի սկզբունքները: Թեմա 7. Ալերգոզների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը: Թեմա 8. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստումը: Թեմա 9. Քույրական գործընթացը անաֆիլակտիկ շոկի, դեղորայքային հիվանդության, եղնջացանի, Կվինկեյի այտուցի ժամանակ:</p>

	Թեմա 10. Խնամքի մունիպուլյացիաները, սնուցման և դեղորայքի ընդունման կարգը:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունների ժամանակ: 2. Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց անաֆիլակտիկ շոկի, դեղորայքային հիվանդության, եղնջացանի, Կվինկեի այտուցի ժամանակ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Мухина С.А., Тарковская И.И. «Теоретические основы сестринского дела» часть I-II 1996 г., Москва 2. Серов В.В., Пальцева М.А. «Патологическая анатомия. Курс лекций», М. Медицина, 1998. 3. Смолева Э.В. «Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи», Ростов н/Д: Феникс, 2008. 4. Шулутко Б.И. «Стандарты диагностики и лечения внутренних болезней», 2005

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+					
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.						+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի, ցուցապաստառների անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի, ցուցապաստառների անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարամունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդությունների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը:	2	4
ԹԵՄԱ 3. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստումը:		4
ԹԵՄԱ 4. Ռևմատոիդ պոլիարթրիտի, դեֆորմացնող օստեոարթրոզի և պարբերական հիվանդության առաջացման պատճառները, կլինիկան, բարդությունները, կանխարգելման սկզբունքները:	2	4
ԹԵՄԱ 5. Խնամքի մանիպուլյացիաները, պացիենտի սնուցման և դեղորայքի ընդունման կարգը:		4
ԹԵՄԱ 6. Սուր ալերգոզների, պատճառները, կլինիկան, բարդությունները, կանխարգելման, բուժման և խնամքի սկզբունքները:	2	2
ԹԵՄԱ 7. Ալերգոզների ժամանակ պացիենտից տեղեկատվության հավաքումը:	2	4
ԹԵՄԱ 8. Պացիենտին գործիքային և լաբորատոր քննություններին նախապատրաստումը:		4
ԹԵՄԱ 9. Քույրական գործընթացը անաֆիլակտիկ շոկի, դեղորայքային հիվանդության, եղնջացանի, Կվինկեյի այտուցի ժամանակ:	2	4
ԹԵՄԱ 10. Խնամքի մոնիպուլյացիաները, սնուցման և դեղորայքի ընդունման կարգը:		4
	12	36
Ընդամենը		48

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

**ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն**

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

*Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.*

**Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մանկաբուժությունում: Երեխաների բուժկանխարգելիչ
օգնություն, նեոնատալ ծառայության կազմակերպում»**

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	4-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	78 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	18 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 60 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել սովորեցնել նորածնային շրջանի և կրծքի հասակի երեխաների հիվանդությունների մասին գիտելիքներ և գործնականում կիրառելու հմտություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Նորածնային շրջանի և կրծքի հասակի երեխաների հիվանդությունների մասին գիտելիքների ձևավորում: 2. Քույրական գործը մանկաբուժությունում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-008 «Մարդու կենսագործունեության փուլերը: Մսուրային, նախադպրոցական, վաղ դպրոցական, դեռահասության տարիքային առանձնահատկությունները», ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Կազմակերպի երեխաների բժշկական օգնություն: ՈՒԱ 2. Կազմակերպի հիվանդ երեխաների խնամքը նորածնային շրջանի և կրծքի հասակի երեխաների հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց սնուցման սուր և խրոնիկ խանգարումների ժամանակ: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական գործընթաց ռախիտի, սպազմոֆիլիայի, էքսուդատիվ կատառալ դիաթեզի ժամանակ: ՈՒԱ 5. Իրականացնի քույրական գործընթաց շնչառական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-12. Մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնների, դրանց սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների ու կարողությունների ձևավորում: Գ-19. Ներհիվանդանոցային վարակի, դրա կանխարգելման, հետազոտության համար նյութի վերցման, բիոմեխանիկայի, ծանր հիվանդների խնամքի, թունավոր և վնասակար նյութերի ազդեցության և ֆունկցիոնալ վիճակի գնահատման վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-24. Ինֆեկցիոն հիվանդությունների ժամանակ երեխաների խնամքի կազմակերպման, տուբերկուլոզի, դիֆթերիայի, կապույտ հազի, մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի, քութեշի, կարմրուկի, կարմրախտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական, բուժման սկզբունքների ներկայացում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Քույրական գործընթացի փուլերի առանձնահատկությունները մանկաբուժությունում: ԹԵՄԱ 2. Անհաս նորածին հասկացությունը, անհասության պատճառները և նշանները: ԹԵՄԱ 3. Առողջական խմբերի տեսակավորումը, տեղամասում, 0-1 և 1-ից բարձր երեխաների վարման և հսկման սկզբունքները: ԹԵՄԱ 4. Անհասի տաքացումը և կերակրումը, անթրոպոմետրիան, սննդի անհրաժեշտ քանակության հաշվարկը: ԹԵՄԱ 5. Նորածնային ասֆիքսիայի պատճառները, աստիճանները, վերակենդանացման միջոցառումները, իրականացնում ասֆիքսիայով ծնված նորածնի խնամքը, կատարում նորածնի շնչուղիների անցանելիության վերականգնում, նորածնի արհեստական շնչառություն, կազմակերպում ասֆիքսիայի կանխարգելումը: ԹԵՄԱ 6. Ծննդաբերական վնասվածքների պատճառները, կլինիկական նշանները, բուժման և խնամքի սկզբունքները, ցուցադրում սառցե պարկի կիրառումը, զոնդով կերակրումը, ներերակային կաթիլային ներարկումը, կազմակերպում ծննդաբերական</p>

	<p>վնասվածքների կանխարգելումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Նորածնային հեմոլիտիկ հիվանդության պատճառները, ձևերը, կլինիկական արտահայտությունները, ախտորոշման, բուժման սկզբունքները, ցուցադրում զոնդով կերակրելը, ներերակային կաթիլային ներարկումը, իրականացնում հիվանդ երեխայի խնամքը, կազմակերպում կանխարգելիչ միջոցառումներ:</p> <p>Թեմա 8. Նորածինների և կրծքի հասակի երեխաների մաշկի և պորտի ինֆեկցիոն և ոչ ինֆեկցիոն հիվանդությունները, սեպսիս հիվանդությունը, հիվանդությունների առաջացման պատճառները, զարգացման մեխանիզմը, կլինիկական արտահայտությունները, ախտորոշման և բուժման սկզբունքները, քույրական խնամքը, բուժական լոգանք, կանխարգելիչ միջոցառումները:</p> <p>Թեմա 9. Երեխաների մասին տեղեկությունների հավաքումը, քույրական գործընթացը, օտալ ռեհիդրատացիան, ներերակային կաթիլային ներարկումը, սննդաբուժումը, անթրոպոմետրիան:</p> <p>Թեմա 10. Ջրազրկման աստիճանը, ցուցաբերում օգնություն փսխման ժամանակ, կազմակերպում կանխարգելիչ միջոցառումներ:</p> <p>Թեմա 11. Ռախիտի բնորոշում, պատճառները, նպաստող գործոնները, հիմնական կլինիկական արտահայտությունները, սպեցիֆիկ և ոչ սպեցիֆիկ բուժման սկզբունքները, քույրական գործընթացը, մերսման և մարմնամարզության կոմպլեքսները, սպեցիֆիկ և ոչ սպեցիֆիկ կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 12. Սպազմոֆիլիայի պատճառները, կլինիկական արտահայտությունները, կապը ռախիտի հետ, բուժման սկզբունքները, քույրական գործընթացը, անհետաձգելի օգնությունը լարինգոսպազմի և ցնցումների ժամանակ, ինտուբացիայի և տրախեոտոմիայի կատարման մեթոդիական, կանխարգելիչ միջոցառումները:</p> <p>Թեմա 13. Էքսուդատիվ կատառալ դիաթեզի առաջացման պատճառները, կլինիկական արտահայտությունները, ախտորոշման և բուժման սկզբունքները, իրականացնում քույրական գործընթացը, խանմքը և սնուցումը, կանխարգելումը, դիսպանսեր հսկողությունը:</p> <p>Թեմա 14. Շնչառական համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիվանդությունների էթիոլոգիան, դասակարգումը, կլինիկական նշանները, բարդությունները, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 15. Քույրական գործընթացը շնչառական հիվանդությունների ժամանակ, օգնությունը հիպերթերմիայի, կեղծ կրուպի, բրոնխիալ ասթմայի նոպայի ժամանակ, մեկուսացման միջոցառումներ սուր շնչառական ինֆեկցիաների ժամանակ:</p> <p>Թեմա 16. Շնչառական հիվանդությունների բարդությունների կանխարգելումը և դիսպանսեր հսկողությունը, հակաբիոտիկների հաշվարկում և ներարկում, շնչառության հաճախականության որոշում և գրանցում, «մանկական հիվանդությունների ինտեգրացված վարում ծրագիրը» հազի, դժվարաշնչության ժամանակ:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p><i>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կազմակերպել երեխաների բժշկական օգնություն:</i> <i>3. Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց անաֆիլակտիկ շոկի, դեղորայքային հիվանդության, եղնջացանի, Կվինկեի այտուցի ժամանակ:</i> <i>4. Ուսանողները իրականացնելու են քույրական խնամք, բուժական լոգանք, կանխարգելիչ միջոցառումներ նորածնային շրջանի և կրծքի հասակի երեխաների հիվանդությունների, սնուցման սուր և խրոնիկ խանգարումների ժամանակ:</i>

9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мухина С.А., Тарковская И.И. «Теоретические основы сестринского дела» часть I-II 1996 г., Москва 2. Серов В.В., Пальцева М.А. «Патологическая анатомия. Курс лекций», М. Медицина, 1998. 3. Смолева Э.В. «Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи», Ростов н/Д: Феникс, 2008. 4. Шулутко Б.И. «Стандарты диагностики и лечения внутренних болезней», 2005

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+							+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						
ՈՒԱ 3.					+	+	+	+	+	+						
ՈՒԱ 4.											+	+	+			
ՈՒԱ 5.														+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի, ցուցապատառների անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարամունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (18 շաբաթ)		
Թեմա 1. Քույրական գործընթացի փուլերի առանձնահատկությունները մանկաբուժությունում:	2	3
Թեմա 2. Անհաս նորածին հասկացությունը, անհասության պատճառները և նշանները:	2	3
Թեմա 3. Առողջական խմբերի տեսակավորումը, տեղամասում, 0-1 և 1-ից բարձր երեխաների վարման և հսկման սկզբունքները:		3
Թեմա 4. Անհասի տաքացումը և կերակրումը, անթրոպոմետրիան, սննդի անհրաժեշտ քանակության հաշվարկը:		3
Թեմա 5. Նորածնային ասֆիքսիայի պատճառները, աստիճանները, վերակենդանացման միջոցառումները, իրականացնում ասֆիքսիայով ծնված նորածնի խնամքը, կատարում նորածնի շնչուղիների անցանելիության վերականգնում, նորածնի արհեստական շնչառություն, կազմակերպում ասֆիքսիայի կանխարգելումը:	2	2
Թեմա 6. Ծննդաբերական վնասվածքների պատճառները, կլինիկական նշանները, բուժման և խնամքի սկզբունքները, ցուցադրում սառցե պարկի կիրառումը, զոնդով կերակրումը, ներերակային կաթիլային ներարկումը, կազմակերպում ծննդաբերական վնասվածքների կանխարգելումը:	2	4
Թեմա 7. Նորածնային հեմոլիտիկ հիվանդության պատճառները, ձևերը, կլինիկական արտահայտությունները, ախտորոշման, բուժման սկզբունքները, ցուցադրում զոնդով կերակրելը, ներերակային կաթիլային ներարկումը, իրականացնում հիվանդ երեխայի խնամքը, կազմակերպում կանխարգելիչ միջոցառումներ:		4
Թեմա 8. Նորածինների և կրծքի հասակի երեխաների մաշկի և պորտի ինֆեկցիոն և ոչ ինֆեկցիոն հիվանդությունները, սեպսիս հիվանդությունը, հիվանդությունների առաջացման պատճառները, զարգացման մեխանիզմը, կլինիկական արտահայտությունները, ախտորոշման և բուժման սկզբունքները, քույրական խնամքը, բուժական լոզանք, կանխարգելիչ միջոցառումները:		4
Թեմա 9. Երեխաների մասին տեղեկությունների հավաքումը, քույրական գործընթացը, օտալ ռեհիդրատացիան, ներերակային կաթիլային ներարկումը, սննդաբուժումը, անթրոպոմետրիան:	2	5
Թեմա 10. Ջրազրկման աստիճանը, ցուցաբերում օգնություն փսխման ժամանակ, կազմակերպում կանխարգելիչ միջոցառումներ:		5
Թեմա 11. Ռախիտի բնորոշում, պատճառները, նպաստող գործոնները, հիմնական կլինիկական արտահայտությունները, սպեցիֆիկ և ոչ սպեցիֆիկ բուժման սկզբունքները, քույրական գործընթացը, մերսման և մարմնամարզության կոմպլեքսները, սպեցիֆիկ և ոչ սպեցիֆիկ կանխարգելումը:	2	4
Թեմա 12. Սպազմոֆիլիայի պատճառները, կլինիկական արտահայտությունները, կապը ռախիտի հետ, բուժման սկզբունքները, քույրական գործընթացը, անհետաձգելի օգնությունը լարինգոսպազմի և ցնցումների ժամանակ, ինտուբացիայի և տրախեոտոմիայի կատարման մեթոդիական, կանխարգելիչ միջոցառումները:	2	4

Թեմա 13. Էքսուդատիվ կատառալ դիաթեզի առաջացման պատճառները, կլինիկական արտահայտությունները, ախտորոշման և բուժման սկզբունքները, իրականացնում քույրական գործընթացը, խանմքը և սնուցումը, կանխարգելումը, դիսպանսեր հսկողությունը:		4
Թեմա 14. Շնչառական համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիվանդությունների էթիոլոգիան, դասակարգումը, կլինիկական նշանները, բարդությունները, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:	2	4
Թեմա 15. Քույրական գործընթացը շնչառական հիվանդությունների ժամանակ, օգնությունը հիպերթերմիայի, կեղծ կրուպի, բրոնխիալ ասթմայի նոպայի ժամանակ, մեկուսացման միջոցառումներ սուր շնչառական ինֆեկցիաների ժամանակ:	2	4
Թեմա 16. Շնչառական հիվանդությունների բարդությունների կանխարգելումը և դիսպանսեր հսկողությունը, հակաբիոտիկների հաշվարկում և ներարկում, շնչառության հաճախականության որոշում և գրանցում, «մանկական հիվանդությունների ինտեգրացված վարում ծրագիրը» հազի, դժվարաշնչության ժամանակ:		4
	18	60
Ընդամենը		78

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մանկաբուժությունում: Ստամոքս-աղիքային, արյան և արյունաստեղծ, սիրտ-անոթային, միզային, ներզատական համակարգերի հիվանդություններ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	4-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	24 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 72 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ստամոքս-աղիքային, արյան և արյանաստեղծ, սիրտ-անոթային, միզային, ներզատական համակարգերի անատոմո-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների, շաքարային դիաբետի առաջացման պատճառների, կլինիկան, ախտորոշուման, բարդությունների, բուժման և կանխարգելման մեթոդների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ստամոքս-աղիքային, արյան և արյանաստեղծ, սիրտ-անոթային, միզային, ներզատական համակարգերի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքների ձևավորում: 2. Շաքարային դիաբետի առաջացման պատճառների, կլինիկան, ախտորոշուման, բարդությունների, բուժման և կանխարգելման մեթոդների վերաբերյալ գիտելիքներ:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲՔԳ-5-20-032 «Քույրական գործը մանկաբուժությունում, երեխաների բուժկանխարգելիչ օգնություն, նեոնատալ ծառայության կազմակերպում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի ստամոքս-աղիքային համակարգի հիվանդությունների ախտորոշում և անհետաձգելի օգնություն: ՈՒԱ 2. Բացատրի արյան և արյանաստեղծ համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիվանդությունների զարգացման պատճառները, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները: ՈՒԱ 3. Բացատրի սիրտ-անոթային համակարգի անատոմո-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սրտի բնական արատների և ռևմատիզմի առաջացման պատճառները, կլինիկան ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները: ՈՒԱ 4. Բացատրի միզային համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, գլոմերուլոնեֆրիտի և պիելոնեֆրիտի առաջացման պատճառները, դասակարգումը, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները: ՈՒԱ 5. Իրականացնի քույրական գործընթացը ներզատական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-12. Մարդու առողջության և կենսագործունեության վրա ազդող միջավայրի գործոնների, դրանց սանիտարահիգիենիկ գնահատման և համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների ու կարողությունների ձևավորում: Գ-13. Համաճարակաբանության սկզբունքների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգի, վարակագրծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքների, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումների կազմակերպման մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-25. Սուր դիաբետային հիվանդությունների, աղիքային վարակների, վիրուսային հեպատիտների և պոլիոմիելիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշումը և բուժման սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Ստամոքս-աղիքային համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիվանդությունների դասակարգումը, առաջացման պատճառները, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները: ԹԵՄԱ 2. Քույրական գործընթացը ստամոքս-աղիքային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, անհետաձգելի օգնությունը թունավորումների և փսխման ժամանակ: ԹԵՄԱ 3. Կենսաբանական նյութը լաբորատոր հետազոտության համար, կանխար-</p>

	<p>գելիչ միջոցառումներ, իրականացնում «մանկական հիվանդությունների ինտեգրացված վարում ծրագիրը» փորլուծության ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Արյան և արյանաստեղծ համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիվանդությունների զարգացման պատճառները, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Քույրական գործընթացը արյան և արյանաստեղծ համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, անհետաձգելի օգնությունը քթային արյունահոսությունների, հոդերի արյանազեղումների ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Դիսպանսեր հսկողությունը արյան և արյունաստեղծ համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումներ:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Սիրտ-անոթային համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սրտի բնական արատների և ռեմատիզմի առաջացման պատճառները, կլինիկան ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Քույրական գործընթացը սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, պուլսի առանձնահատկությունները, զարկերակային ճնշում:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Անհետաձգելի օգնությունը ուշագնացության, կոլապսի ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումները:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Միզային համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, գլոմերուլոնեֆրիտի և պիելոնեֆրիտի առաջացման պատճառները, դասակարգումը, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Քույրական գործընթացը միզային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, մեզի հավաքումը հետազոտությունների համար, դիետաներ կազմում:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Հիվանդների դիսպանսեր հսկողությունը և կանխարգելիչ միջոցառումները</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Ներզատական համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, շաքարային դիաբետի առաջացման պատճառները, կլինիկան, ախտորոշումը, բարդությունները, բուժման և կանխարգելման մեթոդները:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Քույրական գործընթացը շաքարային դիաբետի ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Շաքարի նորման արյան և մեզի մեջ, ինսուլինի ենթամաշկային ներարկում, համապատասխան դիետա, անհետաձգելի օգնություն կոմաների ժամանակ:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կազմակերպել ստամոքս-աղիքային համակարգի հիվանդությունների ախտորոշում և անհետաձգելի օգնություն, իրականացնել քույրական գործընթաց: 2. Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց արյան և արյանաստեղծ համակարգի հիվանդությունների ժամանակ: 3. Ուսանողները իրականացնելու են քույրական գործընթաց սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, որոշելու են պուլսի առանձնահատկությունները, զարկերակային ճնշումը, կատարելու են բիցիլինի ներարկում, ցուցաբերել են անհետաձգելի օգնություն ուշագնացության, կոլապսի ժամանակ:
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Касимовская Н.А. Организация сестринской службы [Электронный ресурс]: учебник /Н.А.Касимовская, В.Е.Ефремова.-М.: МИА, 2015.–Режим доступа: http://medlib.ru/library/library/books/1133 2. Маколкин В. И. Сестринское дело в терапии: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности Сестринское дело [Электронный ресурс] Москва :

МИА, 2008. – Режим доступа : <http://medlib.ru/library/library/books/499>

3. Смолева Э.В. «Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи», Ростов н/Д: Феникс, 2008.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+	+									
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+						
ՈՒԱ 3.							+	+	+	+	+	+			
ՈՒԱ 4.										+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 5.													+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի, ցուցապաստառների անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարամունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (18 շաբաթ)		
Թեմա 1. Ստամոքս-աղիքային համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիվանդությունների դասակարգումը, առաջացման պատճառները, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:	2	6
Թեմա 2. Քույրական գործընթացը ստամոքս-աղիքային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, անհետաձգելի օգնությունը թունավորումների և փսխման ժամանակ:	2	6
Թեմա 3. Կենսաբանական նյութը լաբորատոր հետազոտության համար, կանխարգելիչ միջոցառումներ, իրականացնում «մանկական հիվանդությունների հնտեգրացված վարում ծրագիրը» փորլուծության ժամանակ:	2	6
Թեմա 4. Արյան և արյանաստեղծ համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, հիվանդությունների զարգացման պատճառները, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:	2	4
Թեմա 5. Քույրական գործընթացը արյան և արյանաստեղծ համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, անհետաձգելի օգնությունը քթային արյունահոսությունների, հոդերի արյանազեղումների ժամանակ:	2	4
Թեմա 6. Դիսպանսեր հսկողությունը արյան և արյունաստեղծ համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումներ:		4
Թեմա 7. Սիրտ-անոթային համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սրտի բնական արատների և ռեմատիզմի առաջացման պատճառները, կլինիկան ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:	2	6
Թեմա 8. Քույրական գործընթացը սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, պուլսի առանձնահատկությունները, զարկերակային ճնշում:	2	6
Թեմա 9. Անհետաձգելի օգնությունը ուշագնացության, կոլապսի ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումները:	2	6
Թեմա 10. Միզային համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, գլոմերուլոնեֆրիտի և պիելոնեֆրիտի առաջացման պատճառները, դասակարգումը, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները:	2	4
Թեմա 11. Քույրական գործընթացը միզային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, մեզի հավաքումը հետազոտությունների համար, դիետաներ կազմում:	2	4
Թեմա 12. Հիվանդների դիսպանսեր հսկողությունը և կանխարգելիչ միջոցառումները		4
Թեմա 13. Ներզատական համակարգի անատոմոֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, շաքարային դիաբետի առաջացման պատճառները, կլինիկան, ախտորոշումը, բարդությունները, բուժման և կանխարգելման մեթոդները:	2	4
Թեմա 14. Քույրական գործընթացը շաքարային դիաբետի ժամանակ:	2	4
Թեմա 15. Շաքարի նորման արյան և մեզի մեջ, ինսուլինի ենթամաշկային ներարկում, համապատասխան դիետա, անհետաձգելի օգնություն կոմաների		4

Ժամանակ:		
	24	72
Ընդամենը		96

Ծրագրի հեղինակ՝ _____/ _____/

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մանկաբուժությունում: Ինֆեկցիոն հիվանդություններ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	4-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	78 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	20 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 58 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել երեխաների խնամքի կազմակերպումը ինֆեկցիոն հիվանդությունների ժամանակ, ներկայացնել տուբերկուլոզի, դիֆթերիայի, կապույտ հազի, մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի, քութեշի, կարմրուկի, կարմրախտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական, բուժման սկզբունքները:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուումնասիրել երեխաների խնամքի կազմակերպման միջոցառումները ինֆեկցիոն հիվանդությունների ժամանակ: 2. Ուումնասիրել տարբեր ինֆեկցիոն հիվանդությունների կլինիկական և բուժման սկզբունքները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-033 «Քույրական գործը մանկաբուժությունում: Ստամոքս-աղիքային, արյան և արյունաստեղծ, սիրտ-անոթային, միզային, ներզատական համակարգերի հիվանդություններ» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնում է երեխաների խնամքի կազմակերպումը ինֆեկցիոն հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 2. Ներկայացնում է տուբերկուլոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, հիմնական կլինիկական ձևերը, բարդությունները, ախտորոշման և բուժման մեթոդները: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց դիֆթերիայի, կապույտ հազի ժամանակ: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական գործընթաց մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի ժամանակ: ՈՒԱ 5. Բացատրի քութեշի, կարմրուկի, կարմրախտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական, բուժման սկզբունքները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-13. Համաճարակաբանության սկզբունքների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգի, վարակազերծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքների, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումների կազմակերպման մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-24. Ինֆեկցիոն հիվանդությունների ժամանակ երեխաների խնամքի կազմակերպման, տուբերկուլոզի, դիֆթերիայի, կապույտ հազի, մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի, քութեշի, կարմրուկի, կարմրախտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական, բուժման սկզբունքների ներկայացում: Գ-25. Սուր դիարեային հիվանդությունների, աղիքային վարակների, վիրուսային հեպատիտների և պոլիոմիելիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական, վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշումը և բուժման սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելումը երեխաների մոտ, ակտիվ իմունիզացիայի, պատվաստանյութերի հետ վարվելու հիմնական սկզբունքները, սառցային շղթան, հետպատվաստումային բարդությունները: ԹԵՄԱ 2. Վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելումը, կանխարգելիչ պատվաստումները, շտապ հաղորդման քարտի լրացնելը, օգնությունը հետպատվաստումային բարդությունների ժամանակ, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում, ընթացիկ և եզրափակիչ ախտահանում: ԹԵՄԱ 3. Տուբերկուլոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, հիմնական կլինիկական ձևերը, բարդությունները, ախտորոշման և բուժման մեթոդները: ԹԵՄԱ 4. Քույրական գործընթացը տուբերկուլոզի ժամանակ, Մանթոլի փորձը, ԲՅԺ պատվաստում, խորխի հավաքման գործընթացը և վարակազերծումը, ռենտգեն</p>

	<p>հետազոտության և բրոնխոսկոպիայի նախապատրաստման աշխատանքները:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Կանխարգելիչ միջոցառումները և տուբերկուլոզով հիվանդացության իջեցմանն ուղղված միջոցառումները:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Դիֆթերիայի, կապույտ հազի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական ձևերը, բարդությունները, ախտորոշման և բուժման սկզբունքները:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը, կարանտինային միջոցառումները:</p> <p>Թեմա 8. Կենսաբանական նյութը հետազոտությունների համար, հակադիֆթերիտիկ</p> <p>Թեմա 9. Շիճուկի ներարկումը, հնգավալենտ պատվաստանյութը:</p> <p>Թեմա 10. Բուժօգնություն կրուպի ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումներ:</p> <p>Թեմա 11. Մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական, բարդությունները, ախտորոշման և բուժման սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 12. Քույրական գործընթացը մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի ժամանակ:</p> <p>Թեմա 13. Մենինգիտի ախտանիշները, վերցնում կենսաբանական նյութը հետազոտությունների համար:</p> <p>Թեմա 14. Կարանտինային միջոցառումներ, ԿԿԽ պատվաստում, հակահամաճարակային միջոցառումներ ինֆեկցիայի օջախում:</p> <p>Թեմա 15. Ընթացիկ և եզրափակիչ վարակազերծումը, լյումբալ պունկցիայի համար անհարժեշտ պարագաները և խնամքը պունկցիայից հետո:</p> <p>Թեմա 16. Քուբեշի, կարմրուկի, կարմրախտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական, բուժման սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 17. Քույրական գործընթացը քուբեշի, կարմրուկի, կարմրախտի ժամանակ:</p> <p>Թեմա 18. ԿԿԽ պատվաստում, հակակարմրուկային գամա-գլոբուլին ներարկումը, կարանտինային միջոցառումները, ընթացիկ վարակազերծումը ինֆեկցիայի օջախում:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացույցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կազմակերպել երեխաների մոտ վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման և հակահամաճարակային միջոցառումներ, կատարել ընթացիկ և եզրափակիչ ախտահանում: 2. Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել կանխարգելիչ և տուբերկուլոզով հիվանդացության իջեցմանն ուղղված միջոցառումներ, իրականացնել քույրական գործընթաց տուբերկուլոզի ժամանակ: 3. Ուսանողները իրականացնելու են քույրական գործընթաց մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի ժամանակ, կատարել ընթացիկ և եզրափակիչ վարակազերծում, նախապատրաստել լյումբալ պունկցիայի համար անհրաժեշտ պարագաները, կազմակերպել հիվանդի խնամքը պունկցիայից հետո:
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Задворнова О. Л., Турьянова М.Х. Справочник медицинской сестры. - М.: ООО «Издательство Новая волна», 2008 Ист: https://referatbooks.ru/referat/sestrinskoe-delo-v-pediatrici/ 2. Маколкин В. И. Сестринское дело в терапии: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности Сестринское дело [Электронный ресурс] Москва : МИА, 2008. – Режим доступа : http://medlib.ru/library/library/books/499

3. Лычев В.Г., Карманов В.К. Сестринское дело в терапии. С курсом первичной медицинской помощи. М. «Форум-Инфра-М». 2007
--

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 2.			+	+	+	+	+	+	+	+								
ՈՒԱ 3.						+	+	+	+	+								
ՈՒԱ 4.											+	+	+	+				
ՈՒԱ 5.															+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, դիտակտիկ նյութերի, ցուցապաստառների անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մոլլաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (18 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելումը երեխաների մոտ, ակտիվ իմունիզացիայի, պատվաստանյութերի հետ վարվելու հիմանական սկզբունքները, սառցային շղթան, հետպատվաստումային բարդությունները:	2	5
ԹԵՄԱ 2. Վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելումը, կանխարգելիչ պատվաստումները, շտապ հաղորդման քարտի լրացնելը, օգնությունը հետպատվաստումային բարդությունների ժամանակ, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում, ընթացիկ և եզրափակիչ փնտհանում:	2	5
ԹԵՄԱ 3. Տուբերկուլոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, հիմանական կլինիկական ձևերը, բարդությունները, փնտհորոշման և բուժման մեթոդները:	4	4
ԹԵՄԱ 4. Քույրական գործընթացը տուբերկուլոզի ժամանակ, Մանթուի փորձը, ԲՅԺ պատվաստում, խորիխի հավաքման գործընթացը և վարակազերծումը, ռենտգեն հետազոտության և բրոնխոսկոպիայի նախապատրաստման աշխատանքները:		4
ԹԵՄԱ 5. Կանխարգելիչ միջոցառումները և տուբերկուլոզով հիվանդացության իջեցմանն ուղղված միջոցառումները:		4
ԹԵՄԱ 6. Դիֆթերիայի, կապույտ հազի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկական ձևերը, բարդությունները, փնտհորոշման և բուժման սկզբունքները:	2	
ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը, կարանտինային միջոցառումները:	2	3
Թեմա 8. Կենսաբանական նյութը հետազոտությունների համար, հակադիֆթերիտիկ:		3
Թեմա 9. Շիճուկի ներարկումը, հնգավալենտ պատվաստանյութը:		3
Թեմա 10. Բուժօգնություն կրուպի ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումներ:		3
Թեմա 11. Մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, բարդությունները, փնտհորոշման և բուժման սկզբունքները:	2	
Թեմա 12. Քույրական գործընթացը մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի ժամանակ:	2	3
Թեմա 13. Մենինգիտի փնտհանիչները, վերցնում կենսաբանական նյութը հետազոտությունների համար:		3
Թեմա 14. Կարանտինային միջոցառումներ, ԿԿԽ պատվաստում, հակահամաճարակային միջոցառումներ ինֆեկցիայի օջախում:		3
Թեմա 15. Ընթացիկ և եզրափակիչ վարակազերծումը, լյումբալ պունկցիայի համար անհարժեշտ պարագաները և խնամքը պունկցիայից հետո:		3
Թեմա 16. Քութեշի, կարմրուկի, կարմրախտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, բուժման սկզբունքները:	2	4
Թեմա 17. Քույրական գործընթացը քութեշի, կարմրուկի, կարմրախտի ժամանակ:		4
Թեմա 18. ԿԿԽ պատվաստում, ներարկում հակակարմրուկային զամա-գլոբուլին, կարանտինային միջոցառումները, ընթացիկ վարակազերծումը ինֆեկցիայի	2	4

օջախում:		
	20	58
Ընդամենը		78

Ծրագրի հեղինակ՝ _____/ _____/

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մանկաբուժությունում: Աղիքային ինֆեկցիոն
հիվանդություններ, վիրուսային հեպատիտներ, պոլիոմիելիտ»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	4-րդ գարնանային
Մոդուլի տևողությունը	48 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 36 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել սուր դիարեային հիվանդությունների, աղիքային վարակների, վիրուսային հեպատիտների և պոլիոմիելիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել սուր դիարեային հիվանդությունները, աղիքային վարակները, վիրուսային հեպատիտները: 2. Ուսումնասիրել պոլիոմիելիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-034 «Քույրական գործը մանկաբուժությունում, ինֆեկցիոն հիվանդություններ» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի քույրական գործընթաց աղիքային վարակների ժամանակ: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական գործընթաց վիրուսային հեպատիտների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց պոլիոմիելիտի ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-13. Համաճարակաբանության սկզբունքների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգի, վարակազերծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքների, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումների կազմակերպման մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-24. Ինֆեկցիոն հիվանդությունների ժամանակ երեխաների խնամքի կազմակերպման, տուբերկուլոզի, դիֆթերիայի, կապույտ հազի, մենինգոկոկային վարակի, ջրծաղիկի, համաճարակային պարոտիտի, քութեշի, կարմրուկի, կարմրախտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, բուժման սկզբունքների ներկայացում: Գ-25. Սուր դիարեային հիվանդությունների, աղիքային վարակների, վիրուսային հեպատիտների և պոլիոմիելիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշումը և բուժման սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Աղիքային վարակների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները, վարման կանոնները: ԹԵՄԱ 2. Քույրական գործընթացը սուր դիարեային հիվանդությունների, աղիքային վարակների ժամանակ, օռալ ռեհիդրատացիան, ստամոքսի վլացումը և մաքրող հոգնան, կենսաբանական նյութի հավաքումը հետազոտությունների նպատակով, դիսպանսեր հսկողություն, կազմակերպումը կարանտինային և կանխարգելիչ միջոցառումներ: ԹԵՄԱ 3. Վիրուսային հեպատիտների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները: ԹԵՄԱ 4. Քույրական գործընթացը վիրուսային հեպատիտների ժամանակ, կղանքի և մեզի բնույթի գնահատումը, արյուն վերցնելը բիոքիմիական հետազոտության նպատակով, պատվաստումը և կրկնապատվաստումը հեպատիտ B-ի դեմ: ԹԵՄԱ 5. Կարանտինայի և կանխարգելիչ միջոցառումները, դիսպանսեր հսկողությունը: ԹԵՄԱ 6. Պոլիոմիելիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները: ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը պոլիոմիելիտի ժամանակ, պատվաստումը և կրկնապատվաստումը պոլիոմիելիտի դեմ, ջլային ռեֆլեքսները, կարանտինային և</p>

	կանխարգելիչ միջոցառումները:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կազմակերպել քույրական գործընթաց սուր դիարեային հիվանդությունների, աղիքային վարակների, վիրուսային հեպատիտների ժամանակ:</p> <p>2. Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց պոլիմիեյիտի ժամանակ, կատարել պատվաստում և կրկանապատվաստում պոլիմիեյիտի դեմ, ստուգել ջլային ռեֆլեքսները և կազմակերպել կարանտինային և կանխարգելիչ միջոցառումներ:</p>
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Задворнова О. Л., Турьянова М.Х. Справочник медицинской сестры. - М.: ООО «Издательство Новая волна», 2008 Ист: https://referatbooks.ru/referat/sestrinskoe-delo-v-pediatric/</p> <p>2. Маколкин В. И. Сестринское дело в терапии: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности Сестринское дело [Электронный ресурс] Москва : МИА, 2008. – Режим доступа : http://medlib.ru/library/library/books/499</p> <p>3. Лычев В.Г., Карманов В.К. Сестринское дело в терапии. С курсом первичной медицинской помощи. М. «Форум-Инфра-М». 2007</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՁ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+		
ՈՒԱ 2.			+	+	+	+	+
ՈՒԱ 3.						+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, բժշկական միջամտությունների պարազանների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, բժշկական միջամտությունների պարազանների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մոլլաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարազանների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (18 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Աղիքային վարակների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները, վարման կանոնները:	2	6
ԹԵՄԱ 2. Քույրական գործընթացը սուր դիարեային հիվանդությունների, աղիքային վարակների ժամանակ, օռալ ռեհիդրատացիան, ստամոքսի լվացումը և մաքրող հոգնան, կենսաբանական նյութի հավաքումը հետազոտությունների նպատակով, դիսպանսեր հսկողություն, կազմակերպումը կարանտինային և կանխարգելիչ միջոցառումներ:	2	6
ԹԵՄԱ 3. Վիրուսային հեպատիտների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները:	4	4
ԹԵՄԱ 4. Քույրական գործընթացը վիրուսային հեպատիտների ժամանակ, կղանքի և մեզի բնույթի գնահատումը, արյուն վերցնելը բիոքիմիական հետազոտության նպատակով, պատվաստումը և կրկնապատվաստումը հեպատիտ B-ի դեմ:		4
ԹԵՄԱ 5. Կարանտինայի և կանխարգելիչ միջոցառումները, դիսպանսեր հսկողությունը		4
ԹԵՄԱ 6. Պոլիոմիելիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, կլինիկան, ախտորոշումը և բուժման սկզբունքները:	4	6
ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը պոլիոմիելիտի ժամանակ, պատվաստումը և կրկնապատվաստումը պոլիոմիելիտի դեմ, ջլային ռեֆլեքսները, կարանտինային և կանխարգելիչ միջոցառումները:		6
	12	36
Ընդամենը		48

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վիրաբուժությունում»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	4-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	96 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	24 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 72 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ժամանակակից վիրաբուժության զարգացման փուլերի, ուսումնասիրման մեթոդների, վիրաբուժական ծառայության կազմակերպման սկզբունքների, բուժքրոջ վիրաբուժական գործունեության վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել ժամանակակից վիրաբուժության զարգացման փուլերը և մեթոդները: 2. Ուսումնասիրել վիրաբուժական ծառայության կազմակերպման սկզբունքները և բուժքրոջ վիրաբուժական գործունեությունը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026«Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի օդակաթիլային, կոնտակտային, իմպլանտացիոն վարակի կանխարգելումը: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական գործընթացը արյունահոսությունների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց ինֆուզիայի և տրանսֆուզիայի հնարավոր բարդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական գործընթացը ընդհանուր և տեղային ցավազրկումով հիվանդի մոտ: ՈՒԱ 5. Իրականացնի հիմնական վիրաբուժական պրոցեդուրաները: ՈՒԱ 6. Իրականացնի տարբեր մարմնամասերի վիրակապություններ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-16. Աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին բժշկական օգնություն ցուցաբերելու կարողությունների ձևավորում: Գ-26. Ժամանակակից վիրաբուժության զարգացման փուլերի, ուսումնասիրման մեթոդների, վիրաբուժական ծառայության, վնասվածքների, նախավիրահատական և հետվիրահատական շրջանների ընթացքի, մեռուկացման և ուռուցքաբանական օգնության կազմակերպման կազմակերպման սկզբունքների, բուժքրոջ վիրաբուժական գործունեության վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների և հմտությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Վիրաբուժության զարգացման և կայացման էտապները, ժամանակակից վիրաբուժության և վիրաբուժական ծառայության կազմակերպման սկզբունքները, բուժքրոջ վիրաբուժական օգնության սկզբունքները: ԹԵՄԱ 2. Վարակ և վիրաբուժական վարակ հասկացությունները, վարակի կանխարգելման եղանակները, ապանեխումը, հականեխումը: ԹԵՄԱ 3. Օդակաթիլային, կոնտակտային, իմպլանտացիոն վարակի կանխարգելումը: ԹԵՄԱ 4. Արյունահոսություն, առաջացման պատճառները, տեսակները, ընդհանուր և տեղային ախտանշանները, արյան կորստի չափանիշները: ԹԵՄԱ 5. Արյունահոսության նախնական դադարեցումը տարբեր եղանակներով: ԹԵՄԱ 6. Արյունահոսության վերջնական դադարեցման եղանակները, հնարավոր բարդությունները: ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը արյունահոսությունների ժամանակ:</p>

	<p>Թեմա 8. Դոնոր և դոնորություն հասկացությունները, արյան հետ աշխատելու առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 9. Ինֆուզիայի և տրանսֆուզիայի դերը, արյան խմբերի և ռեզուս գործոնի որոշումը, համատեղելիության փորձերը, արյան փոխներարկման եղանակները և ձևերը:</p> <p>Թեմա 10. Արյան փոխներարկման տեխնիկան, արյան պատրաստուկները, փոխարինողները և արյան պիտանելիությունը:</p> <p>Թեմա 11. Արյան փոխներարկման ցուցումները և հակացուցումները, ինֆուզիայի և տրանսֆուզիայի հնարավոր բարդությունները, դրանց կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 12. Ցավը, ցավազրկումը, նկարագրում ցավազրկման տեսակները, նարկոզի համար կիրառվող հեղուկ և գազային նարկոտիկ նյութերը, ցավազրկման բարդությունները և դրանց կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 13. Նարկոզի փուլերը, անեսթեզիստի սեղանը, անհրաժեշտ գործիքներ և նյութեր տեղային ցավազրկման համար:</p> <p>Թեմա 14. Քույրական գործընթացը ընդհանուր և տեղային ցավազրկումով հիվանդի մոտ:</p> <p>Թեմա 15. Վիրահատության տեսակները, նախավիրահատական շրջանը, դրա փուլերը, պացիենտին անհետաձգելի, շտապ, պլանային վիրահատությունների նախապատրաստումը, հիմնական բուժական պրոցեդուրաները, վիրահատության էտապները և վիրաբուժական գործիքները:</p> <p>Թեմա 16. Հետվիրահատական շրջանը, այդ շրջանում կատարում հիվանդի խնամքի հետ կապված հիմնական գործողությունները, առաջացող հնարավոր բարդությունները և դրանց կանխարգելումը:</p> <p>Թեմա 17. Դեսմուրգիա, դրա տեսակները, նպատակները, սկզբունքները, տարբեր մարմնամասերի վիրակապություններ, փափուկ և կոշտ վիրակապությունների հիմնական տեսակների կապերի դրման կանոնները:</p> <p>Թեմա 18. Գիպսի որակի ստուգման փորձեր, գիպսյա բինտեր, սխալ վիրակապության հետևանքով առաջացած բարդությունները, վիրակապված հիվանդների խնամքը:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p><i>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կազմակերպել օղակաթիլային, կոնտակտային, իմպլանտացիոն վարակի կանխարգելման միջոցառումներ, արյունահոսության նախնական դադարեցում տարբեր եղանակներով, քույրական գործընթաց արյունահոսությունների ժամանակ:</i> <i>Ուսանողին հանձնարարվում է քույրական գործընթաց՝ ինֆուզիայի և տրանսֆուզիայի հնարավոր բարդությունների ժամանակ, արյան խմբերի և ռեզուս գործոնի որոշում, համատեղելիության փորձեր, կցուցադրեն արյան պատրաստուկները և արյան փոխարինողները, որոշել արյան պիտանելիությունը, ներկայացնել արյան փոխներարկման տեխնիկան:</i>
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> Задворнова О. Л., Турьянова М.Х. Справочник медицинской сестры. - М.: ООО «Издательство Новая волна», 2008 Ист: https://referatbooks.ru/referat/sestrinskoe-delov-pediatrii/ Маколкин В. И. Сестринское дело в терапии: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности Сестринское дело [Электронный ресурс] Москва :

МИА, 2008. – Режим доступа : <http://medlib.ru/library/library/books/499>
 3. Лычев В.Г., Карманов В.К. Сестринское дело в терапии. С курсом первичной медицинской помощи. М. «Форум-Инфра-М». 2007

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎԵԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18
ՈՒԱ 1.	+	+	+															
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							
ՈՒԱ 3.				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ՈՒԱ 4.												+	+	+	+			
ՈՒԱ 5.																+	+	+
ՈՒԱ 6.																+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎԵԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, քիմիական հականեխող նյութերի, գործիքների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, վիրաբուժական գործիքների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների ալգորիթմների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 6	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (18 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Վիրաբուժության զարգացման և կայացման էտապները, ժամանակակից վիրաբուժության և վիրաբուժական ծառայության կազմակերպման սկզբունքները, բուժքրոջ վիրաբուժական օգնության սկզբունքները:	2	4
ԹԵՄԱ 2. Վարակ և վիրաբուժական վարակ հասկացությունները, վարակի կանխարգելման եղանակները, ապանեխումը, հականեխումը:	2	4
ԹԵՄԱ 3. Օդակաթիլային, կոնտակտային, իմպլանտացիոն վարակի կանխարգելումը:		4
ԹԵՄԱ 4. Արյունահոսություն, առաջացման պատճառները, տեսակները, ընդհանուր և տեղային ախտանշանները, արյան կորստի չափանիշները:	4	
ԹԵՄԱ 5. Արյունահոսության նախնական դադարեցումը տարբեր եղանակներով:		4
ԹԵՄԱ 6. Արյունահոսության վերջնական դադարեցման եղանակները, հնարավոր բարդությունները:		4
ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացը արյունահոսությունների ժամանակ:		4
Թեմա 8. Դոնոր և դոնորություն հասկացությունները, արյան հետ աշխատելու առանձնահատկությունները:	2	3
Թեմա 9. Ինֆուզիայի և տրանսֆուզիայի դերը, արյան խմբերի և ռեզուս գործոնի որոշումը, համատեղելիության փորձերը, արյան փոխներարկման եղանակները և ձևերը:	2	3
Թեմա 10. Արյան փոխներարկման տեխնիկան, արյան պատրաստուկները, փոխարինողները և արյան պիտանելիությունը:		3
Թեմա 11. Արյան փոխներարկման ցուցումները և հակացուցումները, ինֆուզիայի և տրանսֆուզիայի հնարավոր բարդությունները, դրանց կանխարգելումը:		3
Թեմա 12. Ցավը, ցավազրկումը, նկարագրում ցավազրկման տեսակները, նարկոզի համար կիրառվող հեղուկ և գազային նարկոտիկ նյութերը, ցավազրկման բարդությունները և դրանց կանխարգելումը:	4	4
Թեմա 13. Նարկոզի փուլերը, անեսթեզիստի սեղանը, անհրաժեշտ գործիքներ և նյութեր տեղային ցավազրկման համար:		4
Թեմա 14. Քույրական գործընթացը ընդհանուր և տեղային ցավազրկումով հիվանդի մոտ:		4
Թեմա 15. Վիրահատության տեսակները, նախավիրահատական շրջանը, դրա փուլերը, պացիենտին անհետաձգելի, շտապ, պլանային վիրահատությունների նախապատրաստումը, հիմնական բուժական պրոցեդուրաները, վիրահատության էտապները և վիրաբուժական գործիքները:	2	6
Թեմա 16. Հետվիրահատական շրջանը, այդ շրջանում կատարում հիվանդի	2	6

խնամքի հետ կապված հիմնական գործողությունները, առաջացող հնարավոր բարդությունները և դրանց կանխարգելումը:		
Թեմա 17. Դեամուրգիա, դրա տեսակները, նպատակները, սկզբունքները, տարբեր մարմնամասերի վիրակապություններ, փափուկ և կոշտ վիրակապությունների հիմնական տեսակների կապերի դրման կանոնները:	2	6
Թեմա 18. Գիպսի որակի ստուգման փորձեր, գիպսյա բինտեր, սխալ վիրակապության հետևանքով առաջացած բարդությունները, վիրակապված հիվանդների խնամքը:	2	6
	24	72
Ընդամենը		96

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վիրաբուժությունում: Ընդհանուր վիրաբուժություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	<i>0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»</i>
<i>Որակավորում</i>	<i>0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»</i>
<i>Կիսամյակը</i>	<i>4-րդ գարնանային</i>
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	<i>114 ժամ</i>
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	<i>26 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 88 ժամ</i>

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վիրաբուժական վնասվածքների, նախավիրահատական և հետվիրահատական շրջանների ընթացքի, մեռուկացման և ուռուցքաբանական օգնության կազմակերպման մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել վիրաբուժական վնասվածքների, նախավիրահատական և հետվիրահատական շրջանների ընթացքը: 2. Ուսումնասիրել մեռուկացման և ուռուցքաբանական օգնության կազմակերպման սկզբունքները և բուժքրոջ վիրաբուժական գործունեությունը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-036 «Քույրական գործը վիրաբուժությունում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի քույրական գործընթաց վնասվածքների, այրվածքների էլեկտրահարության, ցրտահարության ժամանակ: ՈՒԱ 2. Բնութագրի վիրաբուժական վարակը, դասակարգումը, ներթափանցման ուղիները, տեղային և ընդհանուր ախտանշանները, բուժման սկզբունքները: ՈՒԱ 3 Իրականացնի քույրական գործընթացը մեռուկացման, երակների վարիկոզ լայնացման, էնդարտերիտի, խոցի, խուլակի դեպքում: ՈՒԱ 4. Տիրապետի նորագոյացությունների հետազոտման և բուժման եղանակներին, իրականացնի քույրական գործընթացը նորագոյացություններով պացիենտների մոտ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-16. Աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին բժշկական օգնություն ցուցաբերելու կարողությունների ձևավորում: Գ-26. Ժամանակակից վիրաբուժության զարգացման փուլերի, ուսումնասիրման մեթոդների, վիրաբուժական ծառայության, վնասվածքների, նախավիրահատական և հետվիրահատական շրջանների ընթացքի, մեռուկացման և ուռուցքաբանական օգնության կազմակերպման կազմակերպման սկզբունքների, բուժքրոջ վիրաբուժական գործունեության վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների և հմտությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Վնասվածք, դասակարգում, վնասվածքային շոկ, հակաշոկային միջոցառումները: ԹԵՄԱ 2. Վնասվածք ունեցող պացիենտի վիճակը, վնասվածքի բնույթն ու տեղակայումը: ԹԵՄԱ 3. Փակ և բաց վնասվածքները, առաջին բուժօգնությունը, տրանսպորտային անշարժացում: ԹԵՄԱ 4. Այրվածք, այրվածքային հիվանդությունը, էլեկտրահարությունը, ցրտահարությունը, առաջին բուժօգնությունը, այրվածքի խորության աստիճանի և մակերեսի որոշումը: ԹԵՄԱ 5. Վնասվածքներով պացիենտների բուժման հիմնական սկզբունքները: Քույրական գործընթացը տարբեր վնասվածքներով հիվանդների մոտ: ԹԵՄԱ 6. Վիրաբուժման վարակը, դասակարգումը, ներթափանցման ուղիները, տեղային և ընդհանուր ախտանշանները: ԹԵՄԱ 7. Տեղային վիրաբուժական վարակը, դրա տեսակները բուժման եղանակները: Անաէրոբ վիրաբուժական վարակների դրսևորման առանձնահատկությունները:</p>

	<p>Թեմա 8. Վերքային անաէրոբ վարակների առկայության դեպքում ԲՆԻ-ի և արտաքին միջավայրի ախտահանման սկզբունքները և առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 9. Կլոստրիդիումային և ոչ կլոստրիդիումային անաէրոբ վարակների դեպքում օգտագործված ԲՆԻ-ի ախտահանման և մանրէազերծման առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 10. Կլոստրիդիումային և ոչ կլոստրիդիումային անաէրոբ վարակների դեպքում հիվանդի խնամքի և մեկուսացման պայմանները:</p> <p>Թեմա 11. Ընդհանուր և անաէրոբ վիրաբուժական վարակները, դրանց հիմնական կլինիկական ախտանշանները, կատարում փայտացման և գազային գանգրենայի յուրահատուկ և ոչ յուրահատուկ կանխարգելում, նկարագրում դրանց բուժման եղանակները:</p> <p>Թեմա 12. Վիրաբուժական վարակով հիվանդների գործիքային վիրակապություն:</p> <p>Թեմա 13. Մեռուկացումը, առաջացման պատճառները, հիմնական կլինիկական նշանները, բուժման սկզբունքները, քույրական գործընթացը մեռուկացման տարբեր ախտանիշներ ունեցող հիվանդների մոտ, պառկելախոցերի կանխարգելումը, վիրաբուժական մշակումը, վիրակապությունը, ծայրատի վիրակապությունը:</p> <p>Թեմա 14. Էլաստիկ բինտով կապ դնելու տեխնիկան, տրոֆիկ խոցեր ունեցող հիվանդների խնամքը և վերքերի մշակումը:</p> <p>Թեմա 15. Երակների վարիկոզ լայնացում և էնդարտերիտ հիվանդությունները, առաջացման պատճառները, կլինիկական նշանները, կանխարգելման և բուժման սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 16. Քույրական գործընթացը անոթային հիվանդություններով պացիենտի մոտ:</p> <p>Թեմա 17. Խոցը և խուղակը, առաջացման պատճառները, դասակարգումը, կլինիկական նշանները կանխարգելումը և բուժման սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 18. Քույրական գործընթացը խոցի և խուղակի ժամանակ:</p> <p>Թեմա 19. Ուռուցք և ուռուցքաբանություն հասկացությունները, առաջացման տեսությունը, նախաքաղցկեղային վիճակները, նորագոյացությունների դասակարգում:</p> <p>Թեմա 20. Չարորակ ուռուցքների զարգացման փուլերը: Չարորակ և բարորակ ուռուցքները՝ ըստ կլինիկական նշանների: Հետազոտման և բուժման եղանակները:</p> <p>Թեմա 21. Քույրական գործընթացը նորագոյացություններով պացիենտների մոտ, օնկոլոգիայում դեռնթոլոգիայի առանձնահատկությունները:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կազմակերպել քույրական գործընթաց վնասվածքների, այրվածքների էլեկտրահարության, ցրտահարության ժամանակ, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն, կատարել տրանսպորտային անշարժացում, վիրաբուժական վարակով հիվանդների գործիքային վիրակապություն:</p> <p>2. Ուսանողին հանձնարարվում է քույրական գործընթաց՝ նորագոյացություններով, պացիենտների մոտ, մեռուկացման, երակների վարիկոզ լայնացման, էնդարտերիտի, խոցի, խուղակի ժամանակ:</p>
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<p>1. Задворнова О. Л., Турьянова М.Х. Справочник медицинской сестры. - М.: ООО «Издательство Новая волна», 2008 Ист: https://referatbooks.ru/referat/sestrinskoe-delov-pediatrii/</p>

2. Маколкин В. И. Сестринское дело в терапии: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности Сестринское дело [Электронный ресурс] Москва : МИА, 2008. – Режим доступа : <http://medlib.ru/library/library/books/499>

3. Лычев В.Г., Карманов В.К. Сестринское дело в терапии. С курсом первичной медицинской помощи. М. «Форум-Инфра-М». 2007

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	ԹԵՄԱ 21	
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+																	
ՈՒԱ 2.						+	+	+	+	+	+	+										
ՈՒԱ 3.													+	+	+	+	+	+				
ՈՒԱ 4.																			+	+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, քիմիական հականեխող նյութերի, վիրաբուժական գործիքների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, քիմիական հականեխող նյութերի, վիրաբուժական գործիքների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

	Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (18 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Վնասվածք, դասակարգում, վնասվածքային շոկ, հակաշոկային	2	4

միջոցառումները:		
ԹԵՄԱ 2. Վնասվածք ունեցող պացիենտի վիճակը, վնասվածքի բնույթն ու տեղակայումը:	2	6
ԹԵՄԱ 3. Փակ և բաց վնասվածքները, առաջին բուժօգնությունը, տրանսպորտային անշարժացում:	2	6
ԹԵՄԱ 4. Այրվածք, այրվածքային հիվանդությունը, էլեկտրահարությունը, ցրտահարությունը, առաջին բուժօգնությունը, այրվածքի խորության աստիճանի և մակերեսի որոշումը:	2	6
ԹԵՄԱ 5. Վնասվածքներով պացիենտների բուժման հիմնական սկզբունքները: Քույրական գործընթացը տարբեր վնասվածքներով հիվանդների մոտ:		6
ԹԵՄԱ 6. Վիրաբուժման վարակը, դասակարգումը, ներթափանցման ուղիները, տեղային և ընդհանուր ախտանշանները:	4	2
ԹԵՄԱ 7. Տեղային վիրաբուժական վարակը, դրա տեսակները բուժման եղանակները: Անաէրոբ վիրաբուժական վարակների դրսևորման առանձնահատկությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Վերքային անաէրոբ վարակների առկայության դեպքում ԲՆԻ-ի և արտաքին միջավայրի ախտահանման սկզբունքները և առանձնահատկությունները:	2	4
ԹԵՄԱ 9. Կլոստրիդիումային և ոչ կլոստրիդիումային անաէրոբ վարակների դեպքում օգտագործված ԲՆԻ-ի ախտահանման և մանրէազերծման առանձնահատկությունները:		4
ԹԵՄԱ 10. Կլոստրիդիումային և ոչ կլոստրիդիումային անաէրոբ վարակների դեպքում հիվանդի խնամքի և մեկուսացման պայմանները:		4
ԹԵՄԱ 11. Ընդհանուր և անաէրոբ վիրաբուժական վարակները, դրանց հիմնական կլինիկական ախտանշանները, կատարում փայտացման և գազային գանգրենայի յուրահատուկ և ոչ յուրահատուկ կանխարգելում, նկարագրում դրանց բուժման եղանակները:		4
ԹԵՄԱ 12. Վիրաբուժական վարակով հիվանդների գործիքային վիրակապություն:		4
ԹԵՄԱ 13. Մեռուկացումը, առաջացման պատճառները, հիմնական կլինիկական նշանները, բուժման սկզբունքները, քույրական գործընթացը մեռուկացման տարբեր ախտանիշներ ունեցող հիվանդների մոտ, պառկելախոցերի կանխարգելումը, վիրաբուժական մշակումը, վիրակապությունը, ծայրատի վիրակապությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 14. Էլաստիկ բինտով կապ դնելու տեխնիկան, տրոֆիկ խոցեր ունեցող հիվանդների խնամքը և վերքերի մշակումը:	2	4
ԹԵՄԱ 15. Երակների վարիկոզ լայնացում և էնդարտերիտ հիվանդությունները, առաջացման պատճառները, կլինիկական նշանները, կանխարգելման և բուժման սկզբունքները:		4
ԹԵՄԱ 16. Քույրական գործընթացը անոթային հիվանդություններով պացիենտի մոտ:		4
ԹԵՄԱ 17. Խոցը և խուղակը, առաջացման պատճառները, դասակարգումը, կլինիկական նշանները կանխարգելումը և բուժման սկզբունքները:		4
ԹԵՄԱ 18. Քույրական գործընթացը խոցի և խուղակի ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 19. Ուռուցք և ուռուցքաբանություն հասկացությունները, առաջացման տեսությունը, նախաքաղցկեղային վիճակները, նորագոյացությունների դասակարգում:	2	6
ԹԵՄԱ 20. Չարորակ ուռուցքների զարգացման փուլերը: Չարորակ և բարորակ	2	6

ուռուցքները՝ ըստ կլինիկական նշանների: Հետազոտման և բուժման եղանակները:		
Թեմա 21. Քոյրական գործընթացը նորագոյացություններով պացիենտների մոտ, օնկոլոգիայում դեոնթոլոգիայի առանձնահատկությունները:	2	6
	26	88
Ընդամենը		114

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վիրաբուժությունում: Մասնավոր վիրաբուժություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	4-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	90 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	22 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 68 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել «սուր որովայն համախտանիշ» հասկացողության, սուր որովայն առաջացնող հիմնական հիվանդությունների, միզասեռական, ուղիղ աղու հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունների, վահանաձև գեղձի հիվանդությունների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել «սուր որովայն համախտանիշ» հասկացողության, սուր որովայն առաջացնող հիմնական հիվանդությունները: 2. Ուսումնասիրել միզասեռական, ուղիղ աղու հիմնական վիրաբուժական և վահանաձև գեղձի հիվանդությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-037 «Քույրական գործը վիրաբուժությունում: Ընդհանուր վիրաբուժություն» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի «սուր որովայն համախտանիշ» հասկացությունը, իրականացնի քույրական գործընթաց: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական գործընթաց միզասեռական համակարգի հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունների և վնասվածքների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Նկարագրի ուղիղ աղու հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունները: ՈՒԱ 4. Նկարագրի վահանաձև գեղձի հիվանդությունները, իրականացնի քույրական գործընթաց:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-16. Աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին բժշկական օգնություն ցուցաբերելու կարողությունների ձևավորում: Գ-27. «Սուր որովայն համախտանիշ» հասկացողության, սուր որովայն առաջացնող հիմնական հիվանդությունների, միզասեռական, ուղիղ աղու հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունների, վահանաձև գեղձի հիվանդությունների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Սուր որովայն համախտանիշ առաջացնող որովայնի վիրաբուժական հիվանդությունները, առաջացման պատճառները, հիմնական կլինիկական նշանները, ախտորոշման և բուժման հիմնական սկզբունքները, առաջին բուժօգնությունը: ԹԵՄԱ 2. Քույրական գործընթացը սուր որովայն համախտանիշ առաջացնող որովայնային վիրաբուժական հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 3. Ուռուղգիա հասկացությունը, միզասեռական համակարգի հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունները և վնասվածքները, հիմնական ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը դրանց ժամանակ: ԹԵՄԱ 4. Ախտորոշման և բուժման հիմնական սկզբունքները միզասեռական համակարգի վիրաբուժական հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում: ԹԵՄԱ 5. Հետվիրահատական շրջանի հնարավոր բարդությունները, սուր միզակապության պատճառները, նշանները, առաջին բուժօգնություն, միզապարկի կաթետերացում, քույրական գործընթացը հետվիրահատական շրջանում: ԹԵՄԱ 6. Միզային կաթետերացման հետևանքով առաջացող վարակային բարդությունները: ԹԵՄԱ 7. Միզային կաթետերացման հետևանքով վարակային բարդությունների</p>

	<p>կանխարգելման սկզմունքները:</p> <p>Թեմա 8. Ուղիղ աղու հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունները, դրանց առաջացման պատճառները, հիմնական ախտանիշները, բուժման սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 9. Քույրական գործընթացը նախա և հետվիրահատական շրջաններում:</p> <p>Թեմա 10. Խալիպը և թիրեոտոքսիկոզը, առաջացման պատճառները, հիմնական կլինիկական նշանները, խալիպի աստիճանները, կանխարգելումը, բուժման հիմնական սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 11. Քույրական գործընթացը նախա- և հետվիրահատական շրջաններում խալիպի և թիրեոտոքսիկոզի ժամանակ:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր «սուր որովայն համախտանիշ» հասկացության, ուռուղգիա հասկացության, միզասեռական համակարգի հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունների և վնասվածքների վերաբերյալ:</p> <p>2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կազմակերպել քույրական գործընթաց սուր որովայն համախտանիշ առաջացնող որովայնային վիրաբուժական հիվանդությունների ժամանակ և ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն:</p>
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<p>1. Задворнова О. Л., Турьянова М.Х. Справочник медицинской сестры. - М.: ООО «Издательство Новая волна», 2008 Ист: https://referatbooks.ru/referat/sestrinskoe-delo-v-pediatrici/</p> <p>2. Маколкин В. И. Сестринское дело в терапии: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности Сестринское дело [Электронный ресурс] Москва : МИА, 2008. – Режим доступа : http://medlib.ru/library/library/books/499</p> <p>3. Лычев В.Г., Карманов В.К. Сестринское дело в терапии. С курсом первичной медицинской помощи. М. «Форум-Инфра-М». 2007</p>

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11
ՈՒԱ 1.	+	+									
ՈՒԱ 2.			+	+	+	+	+				
ՈՒԱ 3.								+	+		
ՈՒԱ 4.										+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
--	----------------------	--------------------------	--------------------

ՌԻԱ 1	Դասախոսություն, վիրաբուժական գործիքների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՌԻԱ 2	Դասախոսություն, վիրաբուժական գործիքների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՌԻԱ 3	Մուլյաժների, անհրաժեշտ բժշկական պարագաների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՌԻԱ 4	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (18 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Սուր որովայն համախտանիշ առաջացնող որովայնի վիրաբուժական հիվանդությունները, առաջացման պատճառները, հիմնական կլինիկական նշանները, ախտորոշման և բուժման հիմնական սկզբունքները, առաջին բուժօգնությունը:	4	6
ԹԵՄԱ 2. Քույրական գործընթացը սուր որովայն համախտանիշ առաջացնող որովայնային վիրաբուժական հիվանդությունների ժամանակ:		6
ԹԵՄԱ 3. Ուռուղգիա հասկացությունը, միզասեռական համակարգի հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունները և վնասվածքները, հիմնական ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը դրանց ժամանակ:	2	4
ԹԵՄԱ 4. Ախտորոշման և բուժման հիմնական սկզբունքները միզասեռական համակարգի վիրաբուժական հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում:	2	4
ԹԵՄԱ 5. Հետվիրահատական շրջանի հնարավոր բարդությունները, սուր միզակապության պատճառները, նշանները, առաջին բուժօգնություն, միզապարկի կաթետերացում, քույրական գործընթացը հետվիրահատական շրջանում:	2	4
ԹԵՄԱ 6. Միզային կաթետերացման հետևանքով առաջացող վարակային բարդությունները:		4
ԹԵՄԱ 7. Միզային կաթետերացման հետևանքով վարակային բարդությունների կանխարգելման սկզբունքները:		4
ԹԵՄԱ 8. Ուղիղ աղու հիմնական վիրաբուժական հիվանդությունները, դրանց առաջացման պատճառները, հիմնական ախտանիշները, բուժման սկզբունքները:	4	10
ԹԵՄԱ 9. Քույրական գործընթացը նախա և հետվիրահատական շրջաններում:	2	8
ԹԵՄԱ 10. Խպիպը և թիրեոտոքսիկոզը, առաջացման պատճառները, հիմնական կլինիկական նշանները, խպիպի աստիճանները, կանխարգելումը, բուժման հիմնական սկզբունքները:	4	10

Թեմա 11. Քույրական գործընթացը նախա- և հետվիրահատական շրջաններում խալիպի և թիրեոտոքսիկոզի ժամանակ:	2	8
	22	68
Ընդամենը		90

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
Տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մանկաբարձությունում և գինեկոլոգիայում:
Ֆիզիոլոգիական մանկաբարձություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	66 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	18 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 48 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել մանկաբարձագինեկոլոգիական ծառայության կառուցվածքի, կնոջ կյանքի շրջանների առանձնահատկությունների, դաշտանային պարբերաշրջանի, հղիության ընթացքում ֆիզիոլոգիական փոփոխությունների, հիմնական բնորոշումների, ծննդաբերության ընթացքի մասին գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուումնասիրել մանկաբարձագինեկոլոգիական ծառայության կառուցվածքը, կնոջ կյանքի շրջանների առանձնահատկությունների, դաշտանային պարբերաշրջանը, հղիության ընթացքում: 2. Ուումնասիրել ֆիզիոլոգիական փոփոխությունները, հիմնական բնորոշումները, ծննդաբերության ընթացքում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի բուժքրոջ աշխատանքը մանկաբարձագինեկոլոգիական հիմնարկում: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի կնոջ կյանքի ֆիզիոլոգիական շրջանները, հիգիենան, դաշտանային պարբերաշրջանը: ՈՒԱ 3. Նրկայացնի կնոջ կոնքի կառուցվածքը, հետազոտման եղանակները: ՈՒԱ 4. Ներականացնի հղիության ախտորոշումը: ՈՒԱ 5. Ներականացնի քույրական գործընթաց ծննդաբերության ժամանակ: ՈՒԱ 6. Ներականացնի քույրական գործընթացը հետծննդյան շրջանում:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-16. Աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին բժշկական օգնություն ցուցաբերելու կարողությունների ձևավորում: Գ-28. Մանկաբարձագինեկոլոգիական ծառայության կառուցվածքի, կնոջ կյանքի շրջանների առանձնահատկությունների, դաշտանային պարբերաշրջանի, հղիության ընթացքում ֆիզիոլոգիական փոփոխությունների, ծննդաբերության և հետծննդաբերության շրջաններում առավել հաճախ հանդիպող ախտաբանությունների հիմնական բնորոշումների, գինեկոլոգիական հիվանդների պատրոնաժի, խնամքի, ձևաթղթերի լրացման, կիրառվող գործիքների վերաբերյալ գիտելիքների, դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների և հմտությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Ծննդօգնության հիմնարկներն ըստ մակարդակների, նրանց կառուցվածքը և տարբերությունները: Ծննդատան յուրաքանչյուր ստորաբաժանման նշանակությունը և դերը: ԹԵՄԱ 2. Բժշկական էթիկայի, դեոնտոլոգիայի առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 3. Մասնագիտական ձևաթղթերը, ուղեգրերը, գրառումները բժշկական փաստաթղթերում: ԹԵՄԱ 4. Ասեպտիկայի և անտիսեպտիկայի ժամանակակից մեթոդներն ու ախտահանիչ նյութերը: Բժշկական նշանակության իրերը, օգտագործումը ըստ իրենց վտանգավորության աստիճանի: ԹԵՄԱ 5. Էկատարում ԲՆԻ-ի վարակազերծումն և մանրաէազերծումը, ձեռքերի լվացման տեխնիկան: ԹԵՄԱ 6. Բժշկական թափոնների դասկարգումը, պահպանումն ու տեղափոխումը:</p>

Արտաքին միջավայրի և աշխատանքյին մակերեսների ընթացիկ և եզրափակիչ ախտահանումն ու մաքրումը:

Թեմա 7. Բաժանմունքներում ներհիվանդանոցային վարակի կանխարգելման աշխատանքները, սանիտարահամաճարակային ռեժիմի պահպանման կանոնները:

Թեմա 8. Ծննդաբերներին և ծննդկաններին բժշկական միջամտությունների որակի ապահովման և հետագա բարդություններից խուսափելու նպատակով իրականացվող մասնագիտական խորհրդատվություն:

Թեմա 9. Ֆանտոմի վրա արտաքին սեռական օրգանների զննում: Ներքին սեռական օրգանների անատոմիան և ֆիզիոլոգիան:

Թեմա 10. Կնոջ կյանքի տարբեր ֆիզիոլոգիական շրջանները, սեռական հասունացման փուլերը: Դեռահաս աղջկա սեռական հասունացումն ըստ Ax , P, Ma ,Me բանաձևի:

Թեմա 11. Կնոջ կյանքի տարբեր շրջաններում և ֆիզիոլոգիական փուլերում անձնական հիգիենային ներկայացվող պահանջների վերաբերյալ խորհրդատվությունը:

Թեմա 12. Նորմալ դաշտանային պարբերաշրջանը, նրա փուլերը: Խորհրդատվություն դաշտանային պարբերաշրջանի հիգիենայի վերաբերյալ:

Թեմա 13. Ֆանտոմի վրա կոնքի կառուցվածքի ցուցադրում: Ֆանտոմի վրա կոնքաչափում (պելվիոմետրիա):

Թեմա 14. Պտղի գլխի առանձնահատկությունները: Տիկնիկի վրա գանգի ոսկրերը, կարանները, գաղթունները, գլխի չափերը:

Թեմա 15. Հղիության ընթացքում կնոջ օրգաններում տեղի ունեցող փոփոխությունները: Հղիության վաղ ժամկետի ախտորոշումը, ի հայտ եկող նշանները:

Թեմա 16. Հղիության ուշ ժամկետում ի հայտ եկող նշանները: Ֆանտոմի վրա հիմնական մանկաբարձական հասկացողությունների ցուցադրում: Ֆանտոմի վրա մանկաբարձական հետազոտման հմտությունները:

Թեմա 17. Խորհրդատվություն հղիի անձնական հիգիենայի և սննդի վերաբերյալ: Նախաձննդյան խնամքը, պատրոնաժը՝ ֆիզիոլոգիական և բարդացած ընթացքով հղիության ժամանակ:

Թեմա 18. Հղիության և ծննդաբերության ենթադրյալ ժամկետը:

Թեմա 19. Ծննդաբերության շրջանները՝ (I,II,III), ծննդաբերության արտամղող ուժերը: Ծննդաբերի հսկողությունը և խնամքը ծննդաբերության I շրջանում, ֆանտոմի վրա ծննդաբերության II շրջանի ցուցադրում, ֆանտոմի վրա ընկերքի անջատման նշանները:

Թեմա 20. Ֆանտոմի վրա ծննդաբերության բիոմեխանիզմը ծոծրակային առաջադրության առջևի տեսակի ժամանակ: Հղիներին ծննդաբերությանը նախապատրաստելը:

Թեմա 21. ԱՀԿ-ի նոր առաջարկները, ծնվելուց անմիջապես հետո երեխային մոր որովայնի վրա դնելը, նորածնի հիպոթերմիայի կանխարգելումը, անմիջապես տաք բարուրաշորով փաթաթելը, կրծքին մոտեցնելը:

Թեմա 22. Մոր և մանկան համատեղ կեցությանը ներկայացվող պահանջները, կրծքով կերակրման 10 քայլերը: Ֆանտոմի վրա նորածնի առաջին հարդարանքը:

Թեմա 23. Հետծննդյան շրջանում ծննդկանի օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները: Ծննդկանի հսկողությունը վաղ հետծննդյան շրջանում:

Թեմա 24. Ծննդկանի հսկողությունը ուշ հետծննդյան շրջանում, բարդությունների հայտնաբերում՝ արյունահոսություն, հեմատոմա, հեմատոմետրա, տենդ, դեպրեսիա և այլն: Խորհրդատվություն հետծննդյան շրջանում ծննդկանի անձնական հիգիենայի և սննդի վերաբերյալ:

Թեմա 25. Ֆանտոմի վրա նորածնի մոտեցնելը կրծքին և կրծքով ճիշտ կերակրումը:

	Ֆանտոմի վրա կրծքագեղծերի խնամքը, կրծքագեղծի դատարկումը: Թեմա 26. Խորհրդատվությունը մոր և մանկան համատեղ կեցությանը ներկայացվող պահանջների, կրծքով կերակրման 10 քայլերի վերաբերյալ:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր մանկաբարձագինեկոլոգիական հիմնարկում բուժքրոջ աշխատանքի, կնոջ կյանքի ֆիզիոլոգիական շրջանների, հիգիենայի, դաշտանային պարբերաշրջանի վերաբերյալ: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կատարել բաժանմունքներում ներհիվանդանոցային վարակի կանխարգելման աշխատանքներ, կատարել ֆանտոմի վրա արտաքին սեռական օրգանների զննում և այլն:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Акушерство [Электронный ресурс] : учебник для студентов медицинских вузов / Г. М. Савельева [и др.]. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 656 с. – URL : ЭБС 2. Акушерство : учебник для студентов медицинских вузов / Г. М. Савельева [и др.]. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2009. - 656 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	ԹԵՄԱ 21	ԹԵՄԱ 22	ԹԵՄԱ 23	ԹԵՄԱ 24	ԹԵՄԱ 25	ԹԵՄԱ 26	
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+	+	+	+																			
ՈՒԱ 2.									+	+	+	+															
ՈՒԱ 3.													+	+													
ՈՒԱ 4.															+	+	+										
ՈՒԱ 5.																		+	+	+	+	+					
ՈՒԱ 6.																							+	+	+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, վիրաբուժական գործիքների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Դասախոսություն, վիրաբուժական գործիքների ցուցադրում	Տարբեր իրավիճակների վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մոլլաժների, անհրաժեշտ	Տեղեկատու գրականության,	Հարցումներ գործնական

	բժշկական պարագաների ցուցադրում	ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների կատարման ալգորիթմների ցուցադրում	Տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի վերլուծություն	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Ծննդօգնության հիմնարկներն ըստ մակարդակների, նրանց կառուցվածքը և տարբերությունները: Ծննդատան յուրաքանչյուր ստորաբաժանման նշանակությունը և դերը:	2	
ԹԵՄԱ 2. Բժշկական էթիկայի, դեոնտոլոգիայի առանձնահատկությունները:	2	
ԹԵՄԱ 3. Մասնագիտական ձևաթղթերը, ուղեգրերը, գրառումները բժշկական փաստաթղթերում:		2
ԹԵՄԱ 4. Ասեպտիկայի և անտիսեպտիկայի ժամանակակից մեթոդներն ու ախտահանիչ նյութերը: Բժշկական նշանակության իրերը, օգտագործումը ըստ իրենց վտանգավորության աստիճանի:		2
ԹԵՄԱ 5. Էկատարում ԲՆԻ-ի վարակազերծումն և մանրաէազերծումը, ձեռքերի լվացման տեխնիկան:		2
ԹԵՄԱ 6. Բժշկական թափոնների դասկարգումը, պահպանումն ու տեղափոխումը: Արտաքին միջավայրի և աշխատանքյին մակերեսների ընթացիկ և եզրափակիչ ախտահանումն ու մաքրումը:		2
ԹԵՄԱ 7. Բաժանմունքներում ներհիվանդանոցային վարակի կանխարգելման աշխատանքները, սանիտարահամաճարակային ռեժիմի պահպանման կանոնները:		2
ԹԵՄԱ 8. Ծննդաբերներին և ծննդկաններին բժշկական միջամտությունների որակի ապահովման և հետագա բարդություններից խուսափելու նպատակով իրականացվող մասնագիտական խորհրդատվություն:		2
ԹԵՄԱ 9. Ֆանտոմի վրա արտաքին սեռական օրգանների զննում: Ներքին սեռական օրգանների անատոմիան և ֆիզիոլոգիան:	2	4
ԹԵՄԱ 10. Կնոջ կյանքի տարբեր ֆիզիոլոգիական շրջանները, սեռական հասունացման փուլերը: Դեռահաս աղջկա սեռական հասունացումն ըստ Ax , P, Ma ,Me բանաձևի:		4
ԹԵՄԱ 11. Կնոջ կյանքի տարբեր շրջաններում և ֆիզիոլոգիական փուլերում անձնական հիգիենային ներկայացվող պահանջների վերաբերյալ խորհրդատվությունը:		4
ԹԵՄԱ 12. Նորմալ դաշտանային պարբերաշրջանը, նրա փուլերը: Խորհրդատվություն դաշտանային պարբերաշրջանի հիգիենայի վերաբերյալ:	2	
ԹԵՄԱ 13. Ֆանտոմի վրա կոնքի կառուցվածքի ցուցադրում: Ֆանտոմի վրա կոնքաչափում (պելվիոմետրիա):	2	2
ԹԵՄԱ 14. Պտղի գլխի առանձնահատկությունները: Տիկնիկի վրա գանգի ոսկրերը, կարանները, գաղթունները, գլխի չափերը:		2
ԹԵՄԱ 15. Հղիության ընթացքում կնոջ օրգաններում տեղի ունեցող փոփոխությունները: Հղիության վաղ ժամկետի ախտորոշումը, ի հայտ եկող	2	

նշանները:		
Թեմա 16. Հղիության ուշ ժամկետում ի հայտ եկող նշանները: Ֆանտոմի վրա հիմնական մանկաբարձական հասկացողությունների ցուցադրում: Ֆանտոմի վրա մանկաբարձական հետազոտման հմտությունները:		2
Թեմա 17. Խորհրդատվություն հղիի անձնական հիգիենայի և սննդի վերաբերյալ: Նախաձննդյան խնամքը, պատրոնաժը՝ ֆիզիոլոգիական և բարդացած ընթացքով հղիության ժամանակ: Հղիության և ծննդաբերության ենթադրյալ ժամկետը:		2
Թեմա 18. Հղիության և ծննդաբերության ենթադրյալ ժամկետը:	2	
Թեմա 19. Ծննդաբերության շրջանները՝ (I,II,III), ծննդաբերության արտամղող ուժերը: Ծննդաբերի հսկողությունը և խնամքը ծննդաբերության I շրջանում, ֆանտոմի վրա ծննդաբերության II շրջանի ցուցադրում, ֆանտոմի վրա ընկերքի անջատման նշանները:	2	2
Թեմա 20. Ֆանտոմի վրա ծննդաբերության բիոմեխանիզմը ծոծրակային առաջադրության առջևի տեսակի ժամանակ: Հղիներին ծննդաբերությանը նախապատրաստելը:		4
Թեմա 21. ԱՀԿ-ի նոր առաջարկները, ծնվելուց անմիջապես հետո երեխային մոր որովայնի վրա դնելը, նորածնի հիպոթերմիայի կանխարգելումը, անմիջապես տաք բարուրաշորով փաթաթելը, կրծքին մոտեցնելը:		2
Թեմա 22. Մոր և մանկան համատեղ կեցությանը ներկայացվող պահանջները, կրծքով կերակրման 10 քայլերը: Ֆանտոմի վրա նորածնի առաջին հարդարանքը:		4
Թեմա 23. Հետծննդյան շրջանում ծննդկանի օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները: Ծննդկանի հսկողությունը վաղ հետծննդյան շրջանում:	2	
Թեմա 24. Ծննդկանի հսկողությունը ուշ հետծննդյան շրջանում, բարդությունների հայտնաբերում՝ արյունահոսություն, հեմատոմա, հեմատոմետրա, տենդ, դեպրեսիա և այլն: Խորհրդատվություն հետծննդյան շրջանում ծննդկանի անձնական հիգիենայի և սննդի վերաբերյալ:		2
Թեմա 25. Ֆանտոմի վրա նորածնի մոտեցնելը կրծքին և կրծքով ճիշտ կերակրումը: Ֆանտոմի վրա կրծքագեղձերի խնամքը, կրծքագեղձի դատարկումը:		1
Թեմա 26. Խորհրդատվությունը մոր և մանկան համատեղ կեցությանը ներկայացվող պահանջների, կրծքով կերակրման 10 քայլերի վերաբերյալ:		1
	18	48
Ընդամենը		66

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մանկաբարձությունում և գինեկոլոգիայում:
Ախտաբանական մանկաբարձություն»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	84 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	20 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 64 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հղիության, ծննդաբերության և հետծննդաբերության շրջաններում առավել հաճախ հանդիպող ախտաբանությունների, դրանց ժամանակ բուժքրոջ պարտականությունների, անհետաձգելի օգնության վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել հղիության, ծննդաբերության և հետծննդաբերության շրջաններում առավել հաճախ հանդիպող ախտաբանությունները: 2. Ուսումնասիրել բուժքրոջ պարտականությունները հղիության, ծննդաբերության և հետծննդաբերության ժամանակ: 3. Ուսումնասիրել բուժքրոջ պարտականությունները հղիության, ծննդաբերության և հետծննդաբերության անհետաձգելի օգնության ժամանակ:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-039 «Քույրական գործը մանկաբարձությունում և գինեկոլոգիայում: Ֆիզիոլոգիական մանկաբարձություն» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի պտղի ներարգանդային հիպօքսիան, նորածնի ասֆիքսիան, նորածնի վերակենդանացման մինչբժշկական քայլերը, անհրաժեշտ պարագաները: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի կոնքային առաջադրության, բազմապտուղ հղիության առաջացման պատճառները, դասակարգումը, ախտորոշումը, հղիության, ծննդաբերության ընթացքը, սպասվող բարդությունները: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց հղիության վաղ և ուշ ժամկետներում: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական գործընթացը մանկաբարձական արյունահոսությունների, ծննդաբերական վնասվածքների ժամանակ: ՈՒԱ 5. Ներկայացնի հետծննդյան շրջանի ախտաբանությունը, ծննդկանի խնամքը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1 Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ-28 Մանկաբարձագինեկոլոգիական ծառայության կառուցվածքի, կնոջ կյանքի շրջանների առանձնահատկությունների, դաշտանային պարբերաշրջանի, հղիության ընթացքում ֆիզիոլոգիական փոփոխությունների, ծննդաբերության և հետծննդաբերության շրջաններում առավել հաճախ հանդիպող ախտաբանությունների հիմնական բնորոշումների, գինեկոլոգիական հիվանդների պատրոնաժի, խնամքի, ձևաթղթերի լրացման, կիրառվող գործիքների վերաբերյալ գիտելիքների, դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների և հմտությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Հիպօքսիայի առաջացման պատճառները և ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ԹԵՄԱ 2. Բժշկի նշանակումները, ասֆիքսիայի առաջացման պատճառները, ծանրության աստիճանն՝ ըստ Աբգարի սանդղակի: ԹԵՄԱ 3. Նորածնի վերակենդանացման համար անհրաժեշտ պարագաները: Ֆանտոմի վրա նորածնի վերակենդանացման համար անհրաժեշտ մինչբժշկական քայլերը: ԹԵՄԱ 4. Կոնքային առաջադրության առաջացման պատճառները, դասակարգումը: ԹԵՄԱ 5. Ֆանտոմի վրա կոնքային առաջադրության ախտորոշումը: ԹԵՄԱ 6. Խորհրդատվություն հղիության ընթացքում սպասվող բարդություններից խուսափելու համար: ԹԵՄԱ 7. Կոնքոի մույլաժով և տիկնիկով ծննդաբերության բիոմեխանիզմը կոնքային առաջադրության ժամանակ: Բազմապտուղ հղիության առաջացման պատճառները,</p>

	<p>դասակարգումը: Ֆանտոմի վրա բազմապտուղ հղիության ախտորոշումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Խորհրդատվություն բազմապտուղ հղիության ժամանակ սպասվող բարդություններից խուսափելու համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Հղիության վաղ ժամկետում առաջացող բարդությունների պատճառները, դասակարգումը, սննդակարգը, սնման ռեժիմը:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Հղիության ուշ ժամկետում առաջացող բարդությունների պատճառները, օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները, դասակարգումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Կշռաչափում, արյան ճնշումը, սրունք-թաթային հոդի շրջագծի չափումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Առաջին բուժօգնությունը էկլամպսիայի ժամանակ, բժշկի նշանակումները:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Սիրտանոթային համակարգի հիվանդությունները և նրանց ազդեցությունը հղիության ընթացքի վրա, վտանգի նշանները:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Խորհրդատվություն սիրտանոթային համակարգի հիվանդություն ունեցող հղիներին:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Երիկամային հիվանդությունները և նրանց ազդեցությունը հղիության ընթացքի վրա, վտանգի նշանները, խորհրդատվություն երիկամային հիվանդություններ ունեցող հղիներին:</p> <p>ԹԵՄԱ 16. Ծունկ-արմնկային (ալավաշ) դիրքը:</p> <p>ԹԵՄԱ 17. Մանկաբարձական արյունահոսությունների առաջացման պատճառները, դասակարգումը: Վտանգի նշանները հղիության կրելախախտի՝ վիժումների ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 18. Վտանգի նշանները նորմալ տեղակայված ընկերքի վաղաժամ շերտազատման ժամանակ: Վտանգի նշանները առաջադիր ընկերքի ժամանակ: Ընկերքային շրջանի արյունահոսությունների պատճառները, հեմոռագիկ շոկը:</p> <p>ԹԵՄԱ 19. Վաղ և ուշ հետծննդյան շրջանի արյունահոսությունների պատճառները: Կորցրած արյան քանակը:</p> <p>ԹԵՄԱ 20. Տեղային հիպոթերմիա, սեռական օրգանների վնասվածքները, արտաքին սեռական օրգանների լվացում:</p> <p>ԹԵՄԱ 21. Ծննդաբերական ուղիների ստուգում:</p> <p>ԹԵՄԱ 22. Հետծննդյան շրջանում ինֆեկցիայի ներթափանցման ուղիները: Հետծննդյան շրջանի թարախասեպտիկ հիվանդությունները (I; II; III; IV էտապի):</p> <p>ԹԵՄԱ 23. Ծննդկանի վիճակի գնահատում, արտաքին սեռական օրգանների լվացում, ջերմաչափում:</p> <p>ԹԵՄԱ 24. Կրծքագեղձերի վիճակի գնահատում և կրծքագեղձերի դատարկում: Արգանդի հատակի բարձրությունը, ծննդկանի խնամքը, բժշկի նշանակումները:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p><i>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր պտղի ներարգանդային հիպօքսիայի, նորածնի ասֆիքսիային, նորածնի վերակենդանացման մինչբժշկական քայլերի, անհրաժեշտ պարագաների, հղիության վաղ և ուշ ժամկետում առաջացող բարդությունների պատճառների, դասակարգման, սննդակարգի, սնման ռեժիմի վերաբերյալ: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել ֆանտոմի վրա նորածնի վերակենդանացման համար անհրաժեշտ մինչբժշկական քայլերը: 3. Գործնական առաջադրանքներ քույրական գործընթացներ հղիության վաղ և ուշ շրջաններում:
<p>9. Մոդուլի գնահատ-</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>

ման կարգը	
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Акушерство: Учебник/Г. М. Савельева, В. И. Кулаков, А. Н. Стрижаков; Под ред. Г. М. Савельевой. – М.: Медицина, 2000.- 816с. 2. Айламазин, Э. К., Акушерство: Учебник для медицинских вузов.- 4-е изд. перераб. и доп./Э. К. Айламазин.- Спб: СпецЛит, 2003.- 528с 3. Лысак, Л. А., Сестринское дело в акушерстве и гинекологии. 2-е изд. перераб. и доп. – Ростов – на – Дону: Феникс, 2004.- 354с. 4. Славянова, И. К., Акушерство и гинекология/И. К. Славянова.- Ростов – на – Дону: Феникс, 2009.- 574с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՁ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	ԹԵՄԱ 21	ԹԵՄԱ 22	ԹԵՄԱ 23	ԹԵՄԱ 24
ՈՒԱ 1.	+	+	+																					
ՈՒԱ 2.				+	+	+	+	+																
ՈՒԱ 3.									+	+	+	+	+	+	+	+								
ՈՒԱ 4.																	+	+	+	+	+			
ՈՒԱ 5.																						+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապատառների, անհրաժեշտ ուսուցողական մուլյաժների ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, կոնքի մուլյաժի, տիկնիկի, անհրաժեշտ գործիքների ցուցադրում:	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Ցուցապատառներ, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների,	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

	կոնքի մույաժի, տիկնիկի, անհրաժեշտ գործիքների ցուցադրում:	
--	--	--

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Հիպոքսիայի առաջացման պատճառները և ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Բժշկի նշանակումները, ասֆիքսիայի առաջացման պատճառները, ծանրության աստիճանն՝ ըստ Աբգարի սանդղակի:		2
ԹԵՄԱ 3. Նորածնի վերակենդանացման համար անհրաժեշտ պարագաները: Ֆանտոմի վրա նորածնի վերակենդանացման համար անհրաժեշտ մինչբժշկական քայլերը:		2
ԹԵՄԱ 4. Կոնքային առաջադրության առաջացման պատճառները, դասակարգումը:	2	2
ԹԵՄԱ 5. Ֆանտոմի վրա կոնքային առաջադրության ախտորոշումը:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Խորհրդատվություն հղիության ընթացքում սպասվող բարդություններից խուսափելու համար:		2
ԹԵՄԱ 7. Կոնքի մույաժով և տիկնիկով ծննդաբերության բիոմեխանիզմը կոնքային առաջադրության ժամանակ: Բազմապտուղ հղիության առաջացման պատճառները, դասակարգումը: Ֆանտոմի վրա բազմապտուղ հղիության ախտորոշումը:		4
ԹԵՄԱ 8. Խորհրդատվություն բազմապտուղ հղիության ժամանակ սպասվող բարդություններից խուսափելու համար:		2
ԹԵՄԱ 9. Հղիության վաղ ժամկետում առաջացող բարդությունների պատճառները, դասակարգումը, սննդակարգը, սնման ռեժիմը:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Հղիության ուշ ժամկետում առաջացող բարդությունների պատճառները, օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները, դասակարգումը:	2	2
ԹԵՄԱ 11. Կշռաչափում, արյան ճնշումը, սրունք-թաթային հոդի շրջագծի չափումը:		2
ԹԵՄԱ 12. Առաջին բուժօգնությունը էկլամպսիայի ժամանակ, բժշկի նշանակումները:		2
ԹԵՄԱ 13. Սիրտանոթային համակարգի հիվանդությունները և նրանց ազդեցությունը հղիության ընթացքի վրա, վտանգի նշանները:	2	2
ԹԵՄԱ 14. Խորհրդատվություն սիրտանոթային համակարգի հիվանդություն ունեցող հղիներին:		2
ԹԵՄԱ 15. Երիկամային հիվանդությունները և նրանց ազդեցությունը հղիության ընթացքի վրա, վտանգի նշանները, խորհրդատվություն երիկամային		4

հիվանդություններ ունեցող հղիներին:		
ԹԵՄԱ 16. Ծունկ-արմնկային (ալավաշ) դիրքը:		2
ԹԵՄԱ 17. Մանկաբարձական արյունահոսությունների առաջացման պատճառները, դասակարգումը: Վտանգի նշանները հղիության կրելախախտի՝ վիժումների ժամանակ:	2	2
ԹԵՄԱ 18. Վտանգի նշանները նորմալ տեղակայված ընկերքի վաղաժամ շերտազատման ժամանակ: Վտանգի նշանները առաջադիր ընկերքի ժամանակ: Ընկերքային շրջանի արյունահոսությունների պատճառները, հեմոռագիկ շոկը:	2	4
ԹԵՄԱ 19. Վաղ և ուշ հետծննդյան շրջանի արյունահոսությունների պատճառները: Կորցրած արյան քանակը:	2	4
ԹԵՄԱ 20. Տեղային հիպոթերմիա, սեռական օրգանների վնասվածքները, արտաքին սեռական օրգանների լվացում:		4
ԹԵՄԱ 21. Ծննդաբերական ուղիների ստուգում:		4
ԹԵՄԱ 22. Հետծննդյան շրջանում ինֆեկցիայի ներթափանցման ուղիները: Հետծննդյան շրջանի թարախասեպտիկ հիվանդությունները (I; II; III; IV էտապի):		
ԹԵՄԱ 23. Ծննդկանի վիճակի գնահատում, արտաքին սեռական օրգանների լվացում, ջերմաչափում:		
ԹԵՄԱ 24. Կրծքագեղձերի վիճակի գնահատում և կրծքագեղձերի դատարկում: Արգանդի հատակի բարձրությունը, ծննդկանի խնամքը, բժշկի նշանակումները:		
	20	64
Ընդամենը		84

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մանկաբարձությունում և գինեկոլոգիայում: Գինեկոլոգիա»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	66 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	18 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 48 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գինեկոլոգիական հիվանդների հետազոտման եղանակների, բուժքրոջ պարտականությունների, գինեկոլոգիական հիվանդությունների հիմնական ձևերի, բուժման կոնսերվատիվ և վիրաբուժական եղանակների, բուժքրոջ պարտականությունների այդ գործընթացում, նրա կողմից գինեկոլոգիական հիվանդների պատրոնաժի, խնամքի, ձևաթղթերի լրացման, կիրառվող գործիքների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել գինեկոլոգիական հիվանդների հետազոտման եղանակները, բուժքրոջ պարտականությունները, գինեկոլոգիական հիվանդությունների հիմնական ձևերը և բուժման կոնսերվատիվ և վիրաբուժական եղանակները: 2. Ուսումնասիրել բուժքրոջ պարտականությունները գինեկոլոգիական հիվանդների պատրոնաժի, խնամքի, ձևաթղթերի լրացման ժամանակ:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-040 «Քույրական գործը մանկաբարձությունում և գինեկոլոգիայում: Ախտաբանական մանկաբարձություն» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի գինեկոլոգիական հիվանդների հետազոտման եղանակները: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի դաշտանային ցիկլի խանգարումները: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթացը կանանց սեռական օրգանների սպեցիֆիկ բորբոքային, բորբոքային և վիրուսային հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի կանանց սեռական օրգանների զարգացման արատները: ՈՒԱ 5. Ներկայացնի սեռական օրգանների նախաքաղցկեղային հիվանդությունները: Բարորակ և չարորակ նորագոյացությունները: ՈՒԱ 6. Ներկայացնի գինեկոլոգիական հիվանդների բուժման կոնսերվատիվ և վիրահատական եղանակները, նախապատրաստումը վիրահատության, հետվիրահատական խնամքը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1 Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ Գ- 28. Մանկաբարձագինեկոլոգիական ծառայության կառուցվածքի, կնոջ կյանքի շրջանների առանձնահատկությունների, դաշտանային պարբերաշրջանի, հղիության ընթացքում ֆիզիոլոգիական փոփոխությունների, ծննդաբերության և հետծննդաբերության շրջաններում առավել հաճախ հանդիպող ախտաբանությունների հիմնական բնորոշումների, գինեկոլոգիական հիվանդների պատրոնաժի, խնամքի, ձևաթղթերի լրացման, կիրառվող գործիքների վերաբերյալ գիտելիքների, դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների և հմտությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Գինեկոլոգիական հիվանդների սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ հետազոտություն, պացիենտի գինեկոլոգիական հետազոտությունները: ԹԵՄԱ 2. Արգանդի խոռոչի զոնդավորումը և անհրաժեշտ գործիքները: ԹԵՄԱ 3. Բիոպսիան, ասպիրացիոն բիոպսիան և անհրաժեշտ գործիքները: ԹԵՄԱ 4. Հետին կամարի պունկցիան և անհրաժեշտ գործիքները: ԹԵՄԱ 5. Բակտերիոսկոպիկ (մանրէադիտակային) հետազոտությունը, անհրաժեշտ պարագաները, նյութի վերցման կարգը: ԹԵՄԱ 6, Դաշտանային ցիկլի պատճառագիտությունը, ախտաբանությունը, դասակարգումը, անհրաժեշտ հետազոտությունները դաշտանային ֆունկցիայի խանգարումները հայտնաբերելու համար: ԹԵՄԱ 7. Ամենոռեայի տեսակները:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 8. Գոնոռեան, սեռական օրգանների տուբերկուլոզը, սիֆիլիսը, տրիխոմոնազ, կանդիդոմիկոզ, խլամիդիոզ, միկոպլազմա հիվանդությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Հատուկ հերպեսի և ցիտոմեգալովիրուսի ախտաբանությունը, կլինիկան, բուժումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Ձեռքբերովի իմունոդեֆիցիտի համախտանիշ հարուցիչը (ՍՊԻԴ), պատճառագիտությունը, ախտաբանությունը, կլինիկան, ռետրովիրուսային բուժումը:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Սեռական օրգանների բորբոքային հիվանդությունների պատճառագիտությունը, ախտաբանությունը, կլինիկան, պացիենտի անհրաժեշտ հետազոտությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Խորհրդատվությունը՝ կանանց սեռական օրգանների բորբոքային հիվանդությունների կանխարգելման նպատակով:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Սեռական օրգանների զարգացման արատների առաջացման պատճառները, դասակարգումը, հնարավոր բարդությունները, անհրաժեշտ հետազոտությունները սեռական օրգանների զարգացման արատների հայտնաբերման նպատակով:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Անպտղության առաջացման պատճառները, դասակարգումը, անհրաժեշտ հետազոտությունները՝ անպտղության հայտնաբերման նպատակով:</p> <p>ԹԵՄԱ 15. Նախաքաղցկեղային հիվանդությունների պատճառագիտությունը, ձևերը, կլինիկան, վտանգի նշանները, բարորակ և չարորակ նորագոյացությունների պատճառագիտությունը, ձևերը, կլինիկան, վտանգի նշանները:</p> <p>ԹԵՄԱ 16. Արտաքին սեռական օրգանների զննում, անհրաժեշտ ձևաթղթերը, գրառումներ բժշկական փաստաթղթերում:</p> <p>ԹԵՄԱ 17. Կոնսերվատիվ բուժման ցուցումները, հակացուցումները, բուժման համար անհրաժեշտ պարագաները, կատարման ընթացքը:</p> <p>ԹԵՄԱ 18. Վիրահատական բուժման եղանակները, ցուցումները, հակացուցումները, բուժման համար անհրաժեշտ պարագաները: Նախավիրահատական և հետվիրահատական շրջաններում անհրաժեշտ հետազոտությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 19. Կնոջ նախապատրաստումը վիրահատության:</p> <p>ԹԵՄԱ 20. Կնոջ խնամքը հետվիրահատական շրջանում:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր գինեկոլոգիական հետազոտությունների, դաշտանային ցիկլի պատճառագիտության, ախտաբանության, դասակարգման, կանանց սեռական օրգանների սպեցիֆիկ բորբոքային, բորբոքային և վիրուսային հիվանդությունների վերաբերյալ: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել հիվանդների սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ հետազոտություն, ցուցադրել անհրաժեշտ հետազոտություններ դաշտանային ֆունկցիայի խանգարումները հայտնաբերելու համար: 3. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին կհանձնարարվի կատարել կնոջ նախապատրաստումը վիրահատության, կնոջ խնամքը հետվիրահատական շրջանում:
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Акушерство: Учебник/Г. М. Савельева, В. И. Кулаков, А. Н. Стрижаков; Под ред. Г. М. Савельевой. – М.: Медицина, 2000.- 816с. 2. Айламазин, Э. К., Акушерство: Учебник для медицинских вузов.- 4-е изд. перераб. и доп./Э. К. Айламазин.- СПб: СпецЛит, 2003.- 528с

3. Лысак, Л. А., Сестринское дело в акушерстве и гинекологии. 2-е изд. перераб. и доп. – Ростов – на – Дону: Феникс, 2004.- 354с.
 4. Славянова, И. К., Акушерство и гинекология/И. К. Славянова.- Ростов – на – Дону: Феникс, 2009.- 574с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18	ԹԵՄԱ 19	ԹԵՄԱ 20	
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+																
ՈՒԱ 2.						+	+														
ՈՒԱ 3.								+	+	+	+	+									
ՈՒԱ 4.													+	+							
ՈՒԱ 5.															+	+					
ՈՒԱ 6.																	+	+	+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԿՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, անհրաժեշտ ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Ցուցապաստառներ, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, կոնքի մուլյաժի, տիկնիկի, անհրաժեշտ գործիքների ցուցադրում:	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Ցուցապաստառներ, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների,	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

	կոնքի մույաժի, տիկնիկի, անհրաժեշտ գործիքների ցուցադրում:		
ՈՒԱ 6	Ցուցապաստառներ, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, կոնքի մույաժի, տիկնիկի, անհրաժեշտ գործիքների ցուցադրում:	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացույցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Գինեկոլոգիական հիվանդների սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ հետազոտություն, պացիենտի գինեկոլոգիական հետազոտությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Արգանդի խոռոչի զոնդավորումը և անհրաժեշտ գործիքները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Բիոպսիան, ասպիրացիոն բիոպսիան և անհրաժեշտ գործիքները:		2
ԹԵՄԱ 4. Հետին կամարի պունկցիան և անհրաժեշտ գործիքները:		2
ԹԵՄԱ 5. Բակտերիոսկոպիկ (մանրէադիտակային) հետազոտությունը, անհրաժեշտ պարագաները, նյութի վերցման կարգը:		2
ԹԵՄԱ 6. Դաշտանային ցիկլի պատճառագիտությունը, ախտաբանությունը, դասակարգումը, անհրաժեշտ հետազոտությունները դաշտանային ֆունկցիայի խանգարումները հայտնաբերելու համար:	2	6
ԹԵՄԱ 7. Ամենոռեայի տեսակները:		6
ԹԵՄԱ 8. Գոնոռեան, սեռական օրգանների տուբերկուլոզը, սիֆիլիսը, տրիխոմոնազ, կանդիդոմիկոզ, խլամիդիոզ, միկոպլազմա հիվանդությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Հատուկ հերպեսի և ցիտոմեգալովիրուսի ախտաբանությունը, կլինիկան, բուժումը:	2	2
ԹԵՄԱ 10. Ձեռքբերովի իմունոդեֆիցիտի համախտանիշ հարուցիչը (ՍՊԻԴ), պատճառագիտությունը, ախտաբանությունը, կլինիկան, ռետրովիրուսային բուժումը:		2
ԹԵՄԱ 11. Սեռական օրգանների բորբոքային հիվանդությունների պատճառագիտությունը, ախտաբանությունը, կլինիկան, պացիենտի անհրաժեշտ հետազոտությունները:		2
ԹԵՄԱ 12. Խորհրդատվությունը՝ կանանց սեռական օրգանների բորբոքային հիվանդությունների կանխարգելման նպատակով:		2
ԹԵՄԱ 13. Սեռական օրգանների զարգացման արատների առաջացման պատճառները, դասակարգումը, հնարավոր բարդությունները, անհրաժեշտ հետազոտությունները սեռական օրգանների զարգացման արատների հայտնաբերման նպատակով:	2	3

ԹԵՄԱ 14. Անպտղության առաջացման պատճառները, դասակարգումը, անհրաժեշտ հետազոտությունները՝ անպտղության հայտնաբերման նպատակով:		3
ԹԵՄԱ 15. Նախաքաղցկեղային հիվանդությունների պատճառագիտությունը, ձևերը, կլինիկան, վտանգի նշանները, բարորակ և չարորակ նորագոյացությունների պատճառագիտությունը, ձևերը, կլինիկան, վտանգի նշանները:	2	3
ԹԵՄԱ 16. Արտաքին սեռական օրգանների զննում, անհրաժեշտ ձևաթղթերը, գրառումներ բժշկական փաստաթղթերում:		3
ԹԵՄԱ 17. Կոնսերվատիվ բուժման ցուցումները, հակացուցումները, բուժման համար անհրաժեշտ պարագաները, կատարման ընթացքը:	2	2
ԹԵՄԱ 18. Վիրահատական բուժման եղանակները, ցուցումները, հակացուցումները, բուժման համար անհրաժեշտ պարագաները: Նախավիրահատական և հետվիրահատական շրջաններում անհրաժեշտ հետազոտությունները:	2	4
ԹԵՄԱ 19. Կնոջ նախապատրաստումը վիրահատության:		2
ԹԵՄԱ 20. Կնոջ խնամքը հետվիրահատական շրջանում:		2
	18	48
Ընդամենը		66

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ: Ընդհանուր
բաժին»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺԲՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	3-րդ աշնանային
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշման և լաբորատոր հետազոտման եղանակների, կլինիկական ախտանիշների և համախտանիշների, բուժման և խնամքի սկզբունքների գործիքների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուումնասիրել վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշման և լաբորատոր հետազոտման եղանակները, կլինիկական ախտանիշները և համախտանիշները: 2. Ուումնասիրել վարակիչ հիվանդությունների բուժման և խնամքի սկզբունքները և գործիքները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-011 «Մանրէաբանության հիմունքներ» և ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի վարակիչ հիվանդությունների ընդհանուր ախտաբանությունը, էպիդեմիոլոգիայի և վարակազերծման հիմունքները: ՈՒԱ 2. Բացատրի վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշման և լաբորատոր հետազոտության եղանակները, ներկայացնել կլինիկական ախտանիշները և համախտանիշները, բուժման և խնամքի սկզբունքները: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի կենսաանվտանգության և կենսաապահովության ընդհանուր հիմունքները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-13. Համաճարակաբանության սկզբունքների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգի, վարակազերծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքների, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումների կազմակերպման մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-29. Լաբորատոր հետազոտության համար կենսաբանական նյութի ընտրության, վարակի օջախում հակահամաճարակային միջոցառումների կազմակերպման, պացիենտի և բուժքրոջ անվտանգությունը վարակից ապահովելու, քույրական գործընթացի փուլերը՝ վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ փաստագրելու կարողություն:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Պաթոգեն, պայմանական պաթոգեն մանրէները, նրանց սպեցիֆիկ հատկությունները: ԹԵՄԱ 2. Էպիդեմիկ պրոցեսը, կազմակերպում հակաէպիդեմիկ միջոցառումներ վարակի օջախում, «դեզինֆեկցիա», «դեզինսեկցիա», «դեռատիզացիա» հասկացությունները: ԹԵՄԱ 3. Իմունիտետ, պասիվ և ակտիվ իմունիզացիան, պրոֆիլակտիկ պատվաստումների կարգը, պատվաստանյութերի հետ վարվելու հիմնական սկզբունքները, հետպատվաստումային բարդությունները, պատվաստում և արդյունքների գնահատումը: ԹԵՄԱ 4. Վարակիչ հիվանդներից կլինիկական և համաճարակաբանական վերհուշի և էպիդեմիոլոգիական անամնեզի հավաքումը: Լաբորատոր հետազոտության նպատակով կենսաբանական նյութի նմուշառումը: ԹԵՄԱ 5. Կենսանյութի պահպանման և տեղափոխման կանոնները, քսուկի պատրաստումը և ցանքսի տեխնիկան, եղանակները, ախտաբանական նյութի նմուշառման վերցման կարգը, էպիդեմիոլոգիական անամնեզ, ախտաբանական լաբորատոր հետազոտություն, քսուկի պատրաստումը և ցանքսի տեխնիկան: ԹԵՄԱ 6. Վարակիչ հիվանդությունների կլինիկական ախտանիշները և</p>

	<p>համախտանիշները, վարակիչ հիվանդությունների մասնագիտացված օգնության կազմակերպումը, բուժման սկզբունքները և խնամքի առանձնահատկությունները, հիվանդի խնամքը և սնուցումը, խնամքի պարագաները և համապատասխան փաստաթղթերը:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացի փուլերը վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Կենսաանվտանգության և կենսաապահովման սահմանումները, «կենսաէթիկա» հասկացությունը, կենսաէթիկայի վարքականոնները, «կենսաբանական ռիսկ» հասկացությունը, ռիսկի խմբերը, ռիսկի գնահատում, վերահսկողություն ռիսկերի նվազեցման նպատակով:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Կենսաանվտանգության կանոնները և կիրառում անհատական պաշտպանիչ միջոցները:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր վարակիչ հիվանդությունների ընդհանուր ախտաբանության, էպիդեմիոլոգիայի և վարակազերծման հիմունքների վերաբերյալ: աղիքային ինֆեկցիաների տեսակների, պատճառագիտության, էպիդեմիոլոգիայի, կլինիկայի, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ:
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Белоусова А.К. Практические навыки и умения медсестры инфекционного профиля /А.К.Белоусова, Л.А.Сербина //Библиотека медицинского работника. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. - 127 с. 2. Борисов, Л. Б. Медицинская микробиология, вирусология, иммунология. - М.: Медицинское информационное агенство, 2005. - 736 с. 3. Учайкин В.Ф. Инфекционные болезни у детей: учебник /под. ред Учайкина В.Ф.Шамшевой О. В. - Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2021. - 920 с. 4. Ющук, Н. Д. Инфекционные болезни. Руководство к практическим занятиям : учебно-методическое пособие / под ред. Н. Д. Ющука, Е. В. Волчковой, Ю. В. Мартынова. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2021. - 720 с. П

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵՁ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9
ՈՒԱ 1.	+	+	+						
ՈՒԱ 2.				+	+	+	+		
ՈՒԱ 3.								+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, անհրաժեշտ ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացույցին պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Պաթոգեն, պայմանական պաթոգեն մանրէները, նրանց սպեցիֆիկ հատկությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Էպիդեմիկ պրոցեսը, կազմակերպում հակաէպիդեմիկ միջոցառումներ վարակի օջախում, «դեզինֆեկցիա», «դեզինսեկցիա», «դեռատիզացիա» հասկացությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Իմունիտետ, պասիվ և ակտիվ իմունիզացիան, պրոֆիլակտիկ պատվաստումների կարգը, պատվաստանյութերի հետ վարվելու հիմնական սկզբունքները, հետպատվաստումային բարդությունները, պատվաստում և արդյունքների գնահատումը:		4
ԹԵՄԱ 4. Վարակիչ հիվանդանոցային կլինիկական և համաճարակաբանական վերհուշի և էպիդեմիոլոգիական անամնեզի հավաքումը: Լաբորատոր հետազոտության նպատակով կենսաբանական նյութի նմուշառումը:	2	2
ԹԵՄԱ 5. Կենսանյութի պահպանման և տեղափոխման կանոնները, քսուկի պատրաստումը և ցանքսի տեխնիկան, եղանակները, ախտաբանական նյութի նմուշառման վերցման կարգը, էպիդեմիոլոգիական անամնեզ, ախտաբանական լաբորատոր հետազոտություն, քսուկի պատրաստումը և ցանքսի տեխնիկան:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Վարակիչ հիվանդությունների կլինիկական ախտանիշները և համախտանիշները, վարակիչ հիվանդությունների մասնագիտացված օգնության կազմակերպումը, բուժման սկզբունքները և խնամքի առանձնահատկությունները, հիվանդի խնամքը և սնուցումը, խնամքի պարագաները և համապատասխան փաստաթղթերը:	2	4
ԹԵՄԱ 7. Քույրական գործընթացի փուլերը վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ:		4

ԹԵՄԱ 8. Կենսաանվտանգության և կենսաապահովման սահմանումները, «կենսաէթիկա» հասկացությունը, կենսաէթիկայի վարքականոնները, «կենսաբանական ռիսկ» հասկացությունը, ռիսկի խմբերը, ռիսկի գնահատում, վերահսկողություն ռիսկերի նվազեցման նպատակով:	2	2
ԹԵՄԱ 9. Կենսաանվտանգության կանոնները և կիրառում անհատական պաշտպանիչ միջոցները:		2
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ: Մասնավոր
բաժին»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	3-րդ աշնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	36 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ վարակիչ հիվանդությունների հիմնական հատկությունների, համաճարակաբանական առանձնահատկությունների, կլինիկական դրսևորումների, ախտորոշման եղանակների, բուժման և խնամքի սկզբունքների, կանխարգելման մասին: Ռ-սանողը պետք է կարողանա ընտրել կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար, վարակի օջախում կազմակերպել հակահամաճարակային միջոցառումներ, ապահովել պացիենտի և բուժքրոջ անվտանգությունը վարակից, իրականացնել և փաստագրել քույրական գործընթացի փուլերը՝ վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել վարակիչ հիվանդությունների հիմնական հատկությունների, համաճարակաբանական առանձնահատկությունների, կլինիկական դրսևորումների, ախտորոշման, բուժման և խնամքի սկզբունքները: 2. Ուսումնասիրել լաբորատոր հետազոտության համար, վարակի օջախում հակահամաճարակային միջոցառումները: 3. Ուսումնասիրել բուժքրոջ անվտանգությունը վարակից և քույրական գործընթացի փուլերը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-042 «Քույրական գործը վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ: Ընդհանուր բաժին» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի քույրական գործընթաց աղիքային ինֆեկցիաների ժամանակ: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական գործընթաց անտրոպոնոզ ինֆեկցիաների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց գոնոզ վարակների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-13. Համաճարակաբանության սկզբունքների, հիգիենիկ և համաճարակային հսկողության կարգի, վարակազերծման կազմակերպման, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման սկզբունքների, վարակի օջախում համաճարակային միջոցառումների կազմակերպման մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ- 29. Լաբորատոր հետազոտության համար կենսաբանական նյութի ընտրության, վարակի օջախում հակահամաճարակային միջոցառումների կազմակերպման, պացիենտի և բուժքրոջ անվտանգությունը վարակից ապահովելու, քույրական գործընթացի փուլերը՝ վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ փաստագրելու կարողություն:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Որովայնային տիֆի, սալմոնելոզի և էշերիխիոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը որովայնային տիֆի, սալմոնելոզի և էշերիխիոզի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, դիետա, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, մինչբժշկական օգնություն: ԹԵՄԱ 2. Դիզենտերիայի և ամեոբիազի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը դիզենտերիայի և ամեոբիազի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի</p>

խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, դիետա, նախապատրաստումը հիվանդին ռեկտոռոմանոսկոպիայի, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, մինչքօշկական օգնությունը:

ԹԵՄԱ 3. Բոտուլիզմի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը բոտուլիզմի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, մինչքօշկական օգնությունը:

ԹԵՄԱ 4. Խոլերայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը խոլերայի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, անվտանգության կանոնները հատուկ վտանգավոր ինֆեկցիաների հետ աշխատանքի ժամանակ, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, կարանտինային միջոցառումներ:

ԹԵՄԱ 5. Վիրուսային հեպատիտների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, քույրական գործընթացը վիրուսային հեպատիտների ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումներ, դիետա:

ԹԵՄԱ 6. ՄԻԱՎ-ՁԻԱԿ հասկացությունը, էթիոլոգիան, ռիսկի խմբերը, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, քույրական գործընթացը ՄԻԱՎ-ՁԻԱԿ վարակի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, արյան լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, հոգեբանական օգնություն:

ԹԵՄԱ 7. Մալարիայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, քույրական գործընթացը մալարիայի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, արյան լաբորատոր հետազոտություն համար, հիվանդի խնամքը տենդի նոպայի ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումները, մինչքօշկական օգնությունը:

ԹԵՄԱ 8. Բժավոր տիֆը, Բրիլի հիվանդությունը, էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, պացիենտի ոջլոտության ստուգումն ու սանմշակումը: Քույրական գործընթացը բժավոր տիֆի և Բրիլի հիվանդության ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, արյան լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումները:

ԹԵՄԱ 9. Գրիպի և հարգրիպի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը գրիպի և հարգրիպի ժամանակ, կատարում խնամքի և մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի

խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները:

ԹԵՄԱ 10. Մենինգոկոկի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը մենինգոկոկի ժամանակ, խնամք և մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները:

ԹԵՄԱ 11. Բրուցելլոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը բրուցելլոզի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաներ, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, մաշկաալերգիկ պրոբան և արդյունքները:

ԹԵՄԱ 12. Լեպտոսպիրոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը լեպտոսպիրոզի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումներ, դիետա:

ԹԵՄԱ 13. Սիբիրյան խոցի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը սիբիրյան խոցի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումները, մաշկաալերգիկ պրոբան և արդյունքները:

ԹԵՄԱ 14. Ժանտախտի և տուլարեմիայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը ժանտախտի և տուլարեմիայի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, անվտանգության կանոնները հատուկ վտանգավոր ինֆեկցիաների հետ աշխատանքի ժամանակ, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, մաշկաալերգիկ պրոբա, արդյունքները, կարանտինային միջոցառումները:

ԹԵՄԱ 15. Կատաղության էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը կատաղության ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:

ԹԵՄԱ 16. Տզային էնցեֆալիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը տզային էնցեֆալիտի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:

ԹԵՄԱ 17. Հեմոռագիկ տենդերի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի

	<p>առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը հեմոռագիկ տենդերի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 18. Q-տենդերի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը Q-տենդերի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր աղիքային ինֆեկցիաների տեսակների, պատճառագիտության, էպիդեմիոլոգիայի, կլինիկայի, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց աղիքային, անտրոպոնոզ ինֆեկցիաների ժամանակ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Белоусова А.К. Практические навыки и умения медсестры инфекционного профиля /А.К.Белоусова, Л.А.Сербина //Библиотека медицинского работника. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. - 127 с. 2. Борисов, Л. Б. Медицинская микробиология, вирусология, иммунология. - М.: Медицинское информационное агенство, 2005. - 736 с. 3. Учайкин В.Ф. Инфекционные болезни у детей: учебник /под. ред Учайкина В.Ф.Шамшевой О. В. - Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2021. - 920 с. 4. Ющук, Н. Д. Инфекционные болезни. Руководство к практическим занятиям : учебно-методическое пособие / под ред. Н. Д. Ющука, Е. В. Волчковой, Ю. В. Мартынова. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2021. - 720 с. П

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14	ԹԵՄԱ 15	ԹԵՄԱ 16	ԹԵՄԱ 17	ԹԵՄԱ 18
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+														
ՈՒԱ 2.					+	+	+	+	+	+								
ՈՒԱ 3.											+	+	+	+	+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
--	----------------------	--------------------------	--------------------

ՈՒԱ 1	Դասախոսություն, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապատումների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրներ, գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Որովայնային տիֆի, սալմոնելոզի և էշերիխիոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը որովայնային տիֆի, սալմոնելոզի և էշերիխիոզի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, դիետա, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, մինչբժշկական օգնություն:	2	
ԹԵՄԱ 2. Դիզենտերիայի և ամեոբիազի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը դիզենտերիայի և ամեոբիազի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, դիետա, նախապատրաստումը հիվանդին ռեկտոռոմանոսկոպիայի, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, մինչբժշկական օգնությունը:		2
ԹԵՄԱ 3. Բոտուլիզմի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը բոտուլիզմի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, մինչբժշկական օգնությունը:		2
ԹԵՄԱ 4. Խոլերայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները ինֆեկցիայի օջախում: Քույրական գործընթացը խոլերայի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, անվտանգության կանոնները հատուկ վտանգավոր ինֆեկցիաների հետ աշխատանքի ժամանակ, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, կարանտինային միջոցառումներ:		2
ԹԵՄԱ 5. Վիրուսային հեպատիտների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը,	2	

կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, քույրական գործընթացը վիրուսային հեպատիտների ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումներ, դիետա:		
ԹԵՄԱ 6. ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ հասկացությունը, էթիոլոգիան, ռիսկի խմբերը, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, քույրական գործընթացը ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ վարակի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, արյան լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, հոգեբանական օգնություն:	2	
ԹԵՄԱ 7. Մալարիայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, քույրական գործընթացը մալարիայի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, արյան լաբորատոր հետազոտություն համար, հիվանդի խնամքը տենդի նոպայի ժամանակ, կանխարգելիչ միջոցառումները, մինչքժշկական օգնությունը:		2
ԹԵՄԱ 8. Բժավոր տիֆը, Բրիլի հիվանդությունը, էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները, պացիենտի ոջլոտության ստուգումն ու սանմշակումը: Քույրական գործընթացը բժավոր տիֆի և Բրիլի հիվանդության ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, արյան լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 9. Գրիպի և հարգրիպի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը գրիպի և հարգրիպի ժամանակ, կատարում խնամքի և մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 10. Մենինգիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը մենինգիտ ժամանակ, խնամք և մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 11. Բրուցելոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը բրուցելոզի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաներ, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, կանխարգելիչ միջոցառումները, մաշկաալերգիկ պրոբան և արդյունքները:	2	
ԹԵՄԱ 12. Լեպտոսպիրոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը լեպտոսպիրոզի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, սնուցումը, դեղորայքի ընդունման և սննդակարգի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումներ, դիետա:		2
ԹԵՄԱ 13. Սիբիրյան խոցի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան,	2	

բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը սիբիրյան խոցի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումները, մաշկաալերգիկ պրոբան և արդյունքները:		
ԹԵՄԱ 14. Ժանտախտի և տուլարեմիայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը ժանտախտի և տուլարեմիայի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, անվտանգության կանոնները հատուկ վտանգավոր ինֆեկցիաների հետ աշխատանքի ժամանակ, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, մաշկաալերգիկ պրոբա, արդյունքները, կարանտինային միջոցառումները:		2
ԹԵՄԱ 15. Կատաղության էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը կատաղության ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:		2
ԹԵՄԱ 16. Տզային էնցեֆալիտի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը տզային էնցեֆալիտի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:		2
ԹԵՄԱ 17. Հեմոռագիկ տենդերի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը հեմոռագիկ տենդերի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:	2	
ԹԵՄԱ 18. Q-տենդերի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բարդությունները, ախտորոշման եղանակները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, հակահամաճարակային միջոցառումները: Քույրական գործընթացը Q-տենդերի ժամանակ, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական լաբորատոր հետազոտություն, հիվանդի խնամքը, կանխարգելիչ միջոցառումներ, առաջին օգնությունը:		2
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 «ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
 առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
 տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
 “___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը նյարդաբանությունում»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	6-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	36 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել նյարդային հիվանդությունների էթիոլոգիայի, պաթոգենեզի, կլինիկային, հետազոտման, կանխարգելման, բուժման և խնամքի հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել նյարդային հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան: 2. Ուսումնասիրել նյարդային հիվանդությունների հետազոտման, կանխարգելման, բուժման և խնամքի հիմնական սկզբունքները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Տիրապետի քույրական խնամքին հիմնական սկզբունքներին նյարդային համակարգի ժառանգական-դեգեներատիվ հիվանդությունների և նեյրոտոքսիկոզների ժամանակ: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական խնամքը պերիֆերիկ և վեգետատիվ նյարդային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական խնամքը կենտրոնական նյարդային համակարգի ինֆեկցիոն հիվանդությունների, վնասվածքների, ծավալային պրոցեսների ժամանակ: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական խնամքը գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-14. Հոգեբանության հիմնական խնդիրների, հետազոտման մեթոդների, սթրեսային և կոնֆլիկտային իրավիճակների, անձի ձևավորման և հոգեբանական բնութագրի, հաղորդակցման միջոցների և գործառույթների մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-30. Նյարդային հիվանդությունների էթիոլոգիայի, պաթոգենեզի, հոգեկան հիվանդությունների պատճառագիտության, ախտածնության, կլինիկային հետազոտման, կանխարգելման, բուժման և խնամքի հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Նյարդային համակարգի անատոմիան, ֆիզիոլոգիան, նյարդային հիվանդությունների հիմնական ախտանիշները, հետազոտման, ախտորոշման, բուժման և խնամքի հիմնական սկզբունքները: ԹԵՄԱ 2. Քույրական խնամքը նյարդային համակարգի ժառանգական-դեգեներատիվ հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 3. Քույրական խնամքը և առաջին բուժօգնությունը նեյրոտոքսիկոզների ժամանակ: ԹԵՄԱ 4. Պերիֆերիկ նյարդային համակարգի հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և քույրական գործընթացը: ԹԵՄԱ 5. Վեգետատիվ նյարդային համակարգի հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը քույրական գործընթացը: ԹԵՄԱ 6. Կենտրոնական նյարդային համակարգի ինֆեկցիոն հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և իրականացնում քույրական գործընթացը: ԹԵՄԱ 7. Կենտրոնական նյարդային համակարգի վնասվածքների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և քույրական գործընթացը: ԹԵՄԱ 8. Կենտրոնական նյարդային համակարգի ծավալային պրոցեսների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և քույրական գործընթացը: ԹԵՄԱ 9. Գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների դասակարգումը,</p>

	արյան շրջանառության խանգարումների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը և կլինիկան: ԹԵՄԱ 10. Գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների բուժումը և առաջին օգնությունը, քույրական գործընթացը գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների ժամանակ:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր նյարդային համակարգի ժառանգական-դեգեներատիվ պերիֆերիկ և վեգետատիվ, հիվանդությունների, գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների դասակարգման, պատճառագիտության, կլինիկայի, ախտորոշման և բուժման սկզբունքների վերաբերյալ: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական խնամք նյարդային համակարգի ժառանգական-դեգեներատիվ հիվանդությունների, նեյրոտոքսիկոզների, գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների ժամանակ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Сестринское дело в неврологии: учебник / под ред. С. В. Котова. — М. : ГЭОТАР-Медиа, 2012. — 248 с. 2. Филиппова И. Н. Сестринская помощь в неврологии «СпецЛит», 2014 - (Учебник для средних медицинских учебных заведений) 45 с. 3. Электронное издание на основе: Сестринское дело в неврологии: учебник / Под ред. С.В. Котова . 2008. - 248 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+	+							
ՈՒԱ 2.				+	+					
ՈՒԱ 3.						+	+	+		
ՈՒԱ 4.									+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴԻԱԼՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, բժշկական	Մուլյաժների օգնությամբ	Հարցումներ գործնական

	միջամտությունների համար անհրաժեշտ ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	գործնական առաջադրանքներ	առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4.	Բժշկական անհրաժեշտ պարագաների և ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացույցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Նյարդային համակարգի անատոմիան, ֆիզիոլոգիան, նյարդային հիվանդությունների հիմնական ախտանիշները, հետազոտման, ախտորոշման, բուժման և խանմքի հիմնական սկզբունքները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Քույրական խնամքը նյարդային համակարգի ժառանգական-դեգեներատիվ հիվանդությունների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 3. Քույրական խնամքը և առաջին բուժօգնությունը նեյրոտոքսիկոզների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 4. Պերիֆերիկ նյարդային համակարգի հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և քույրական գործընթացը:	1	2
ԹԵՄԱ 5. Վեգետատիվ նյարդային համակարգի հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը քույրական գործընթացը:	1	2
ԹԵՄԱ 6. Կենտրոնական նյարդային համակարգի ինֆեկցիոն հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և իրականացնում քույրական գործընթացը:	2	4
ԹԵՄԱ 7. Կենտրոնական նյարդային համակարգի վնասվածքների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և քույրական գործընթացը:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Կենտրոնական նյարդային համակարգի ծավալային պրոցեսների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկան, բուժումը և քույրական գործընթացը:		2
ԹԵՄԱ 9. Գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների դասակարգումը, արյան շրջանառության խանգարումների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը և կլինիկան:	2	4
ԹԵՄԱ 10. Գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների բուժումը և առաջին օգնությունը, քույրական գործընթացը գլխուղեղի արյան շրջանառության խանգարումների ժամանակ:	2	4
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը հոգեբուժությունում»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	6-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	54 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	18 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 36 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել հոգեկան հիվանդությունների պատճառագիտության, ախտաճանաչության, կլինիկային, բուժման և խնամքի հիմանական սկզբունքներին տիրապետելու, անհետաձգելի իրավիճակներում մինչբժշկական օգնություն ցուցաբերելու, հոգեբուժական օգնության ժամանակ քույրական գործընթացը իրականացնելու կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսանասիրել հոգեկան հիվանդությունների պատճառագիտության, ախտաճանաչության, կլինիկային, բուժման և խնամքի հիմանական սկզբունքներ: 2. Ուսանասիրել հոգեբուժական օգնության ժամանակ քույրական գործընթացը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի հոգեկան հիվանդությունների հիմանական ախտանիշները, հոգեբուժական ծառայության կազմակերպման համակարգը, խնամքի հիմանական սկզբունքները: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի և իրականացնել քույրական խնամքը ինֆեկցիոն, սոմատիկ հիվանդությունների ժամանակ առաջացած հոգեկան խանգարումների ժամանակ, նախաձերտունական, ծերունական փսիխոզների, դեմենցիաների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական խնամքը ալկոհոլիզմի, նարկոմանիայի, շիզոֆրենիայի, մանիակալ դեպրեսիվ փսիխոզի ժամանակ: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական խնամքը էպիլեպսիայի, փսիխոզեն հիվանդությունների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-14. Հոգեբանության հիմնական խնդիրների, հետազոտման մեթոդների, սթրեսային և կոնֆլիկտային իրավիճակների, անձի ձևավորման և հոգեբանական բնութագրի, հաղորդակցման միջոցների և գործառույթների մասին գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-30. Նյարդային հիվանդությունների էթիոլոգիայի, պաթոգենեզի, հոգեկան հիվանդությունների պատճառագիտության, ախտաճանաչության, կլինիկային հետազոտման, կանխարգելման, բուժման և խնամքի հիմանական սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Հոգեկան հիվանդությունների հիմանական ախտանիշները և համախտանիշները, հոգեբուժական ծառայության կազմակերպման համակարգը: ԹԵՄԱ 2. Հոգեկան հիվանդների հսկողությունը և խնամքի հիմնական սկզբունքները, վարքային և հոգեկան խանգարումներ ունեցող հիվանդների հետ սոցիալ վերականգնողական աշխատանքների առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 3. Քույրական գործընթացի առանձնահատկությունները հոգեբուժությունում: ԹԵՄԱ 4. Սոմատոգեն փսիխոզների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանաչությունը, կլինիկան և բուժումը: ԹԵՄԱ 5. Քույրական խնամքը սոմատոգեն փսիխոզների ժամանակ: ԹԵՄԱ 6. Նախաձերտունական փսիխոզների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանաչությունը, կլինիկան և բուժումը, քույրական խնամքը: ԹԵՄԱ 7. Ծերունական փսիխոզների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանաչությունը, կլինիկան և բուժումը, քույրական խնամքը: ԹԵՄԱ 8. Դեմենցիաների տեսակները, պատճառագիտությունը, ախտաճանաչությունը, կլինիկան և բուժումը, քույրական խնամքը: ԹԵՄԱ 9. Ալկոհոլիզմի դասակարգումը, նկարագրում դրա կլինիկան, դրսևորման ձևերը, բուժումը և խնամքը, առաջին բուժօգնությունը անհետաձգելի</p>

	<p>իրավիճակներում:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Նարկոմանիայի դրսևորման կլինիկան ձևերը, բուժումը և խնամքը, կանխարգելումը, իրականացնում առաջին բուժօգնությունը անհետաձգելի իրավիճակներում:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Շիզոֆրենիայի դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, կլինիկան դրսևորման ձևերը, բուժման եղանակները և խնամքը:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Մանիակալ դեպրեսիվ փսիխոզի պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, կլինիկան, բուժումը և իրականացնում խնամքը:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Էպիլեպսիայի դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, կլինիկան, բուժումը, խնամքը և առաջին օգնությունը էպիլեպտիկ նոպայի, էպիլեպտիկ վիճակի ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Փսիխոզեն հիվանդությունների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտածնությունը, կլինիկան, բուժումը, իրականացնում խնամքը:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողին կտրվեն հարցեր հոգեկան հիվանդությունների, ծերունական փսիխոզների, էպիլեպսիայի, փսիխոզեն հիվանդությունների պատճառագիտության, կլինիկայի, ախտորոշման և բուժման սկզբունքների վերաբերյալ: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է որոշել քույրական խնամքի առանձնահատկությունները հոգեկան հիվանդությունների ժամանակ: 3. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողները կիրականացնեն քույրական խնամք ինֆեկցիոն, սոմատիկ հիվանդությունների ժամանակ առաջացած հոգեկան խանգարումների, նախաձերտունական, ձերտունական փսիխոզների, դեմենցիաների, առաջին օգնություն էպիլեպսիայի, փսիխոզեն հիվանդությունների ժամանակ, ժամանակ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 7. Петрова Н. Н. Сестринское дело в психиатрии и курсе наркологии. Учебник /КноРус 2020. 350 с. 8. Бортникова (Цыбалова) С.М. Сестринское дело в невропатологии и психиатрии с курсом наркологии: учебное пособие. - Издание 13-е/ Феникс 2016. 475 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14
ՈՒԱ 1.	+	+	+											
ՈՒԱ 2.				+	+	+	+	+						
ՈՒԱ 3.									+	+	+	+		
ՈՒԱ 4.													+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Մուլյաժների օգնությամբ գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4.	Բժշկական անհրաժեշտ պարագաների և ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Հոգեկան հիվանդությունների հիմնական ախտանիշները և համախտանիշները, հոգեբուժական ծառայության կազմակերպման համակարգը:	2	2
ԹԵՄԱ 2. Հոգեկան հիվանդների հսկողությունը և խնամքի հիմնական սկզբունքները, վարքային և հոգեկան խանգարումներ ունեցող հիվանդների հետ սոցիալ վերականգնողական աշխատանքների առանձնահատկությունները:	2	2
ԹԵՄԱ 3. Քույրական գործընթացի առանձնահատկությունները հոգեբուժությունում:		4
ԹԵՄԱ 4. Սոմատոգեն փսիխոզների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանությունը, կլինիկան և բուժումը:	2	
ԹԵՄԱ 5. Քույրական խնամքը սոմատոգեն փսիխոզների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 6. Նախաձերուրնական փսիխոզների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանությունը, կլինիկան և բուժումը, քույրական խնամքը:	2	2
ԹԵՄԱ 7. Ծերունական փսիխոզների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճանությունը, կլինիկան և բուժումը, քույրական խնամքը:		2
ԹԵՄԱ 8. Դեմենցիաների տեսակները, պատճառագիտությունը, ախտաճանությունը, կլինիկան և բուժումը, քույրական խնամքը:		2
ԹԵՄԱ 9. Ալկոհոլիզմի դասակարգումը, նկարագրում դրա կլինիկան, դրսևորման ձևերը, բուժումը և խնամքը, առաջին բուժօգնությունը անհետաձգելի իրավիճակներում:	2	2

ԹԵՄԱ 10. Նարկոմանիայի դրսևորման կլինիկան ձևերը, բուժումը և խնամքը, կանխարգելումը, իրականացնում առաջին բուժօգնությունը անհետաձգելի իրավիճակներում:	2	2
ԹԵՄԱ 11. Շիզոֆրենիայի դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկան դրսևորման ձևերը, բուժման եղանակները և խնամքը:		2
ԹԵՄԱ 12. Մանիակալ դեպրեսիվ փսիխոզի պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկան, բուժումը և իրականացնում խնամքը:		2
ԹԵՄԱ 13. Էպիլեպսիայի դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկան, բուժումը, խնամքը և առաջին օգնությունը էպիլեպտիկ նոպայի, էպիլեպտիկ վիճակի ժամանակ:	4	6
ԹԵՄԱ 14. Փսիխոզեն հիվանդությունների դասակարգումը, պատճառագիտությունը, ախտաճնությունը, կլինիկան, բուժումը, իրականացնում խնամքը:	2	6
	18	36
Ընդամենը		54

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵԶ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունների ժամանակ»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	6-րդ գարնանային
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	30 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	10 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 20 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին սովորեցնել տարբերակել մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունները, նրանց առաջացման պատճառները, վարակման ուղիները, կլինիկական ախտանիշները, ախտորոշման եղանակները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, կանխարգելումը, իրականացնել և փաստագրել հիվանդի խնամքի քույրական գործընթացի փուլերը, կազմակերպել պացիենտի և բուժաշխատողի անվտանգությունը վարակի նկատմամբ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունները, նրանց առաջացման պատճառները, հաճախ հանդիպող ակնաբանական պաթոլոգիաները: 2. Ուսումնասիրել անհետաձգելի քույրական գործընթացի փուլերը մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Բացատրի մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունների ընդհանուր ախտաբանությունը, ախտորոշման սկզբունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական գործընթաց մաշկային հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական գործընթաց սեռավարակ հիվանդությունների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ-29. Լաբորատոր հետազոտության համար կենսաբանական նյութի ընտրության, վարակի օջախում հակահամաճարակային միջոցառումների կազմակերպման, պացիենտի և բուժքրոջ անվտանգությունը վարակից ապահովելու, քույրական գործընթացի փուլերը՝ վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ փաստագրելու կարողություն: Գ-31. Մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունների տարբերակման, նրանց առաջացման պատճառների, վարակման ուղիների, կլինիկական ախտանիշների, ախտորոշման եղանակների, բարդությունների, բուժման սկզբունքների, կանխարգելման, քույրական գործընթացի փուլերի իրականացման և փաստագրման կարողություն:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունների էթիոլոգիայի և պաթոգենեզի հիմնական հարցերը: ԹԵՄԱ 2. Մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունների ախտորոշման հիմունքները, տարբերակում առաջնային և երկրորդային ձևաբանական տարրերը: ԹԵՄԱ 3. Ախտաբանական նյութի վերցման տեխնիկան և պահպանում անվտանգության կանոնները: ԹԵՄԱ 4. Ընդհանուր և տեղային բուժման առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 5. Մաշկի ալերգիկ հիվանդությունների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար: ԹԵՄԱ 6. Մաշկի թարախաբշտիկային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:</p>

	<p>ԹԵՄԱ 7. Մաշկի վիրուսային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Մաշկի սնկային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Մաշկի պարազիտային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Մաշկի գունավորման խանգարումները, ճարպագեղձերի և քրտնագեղձերի հիվանդությունները, իրականացնում քույրական գործընթացը այդ հիվանդությունների ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Սիֆիլիսի և գոնորեայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, քույրական գործընթացը, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական նյութի վերցնումը լաբորատոր հետազոտության համար:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Տրիխոմոնիազի, խլամիդիոզի, գարդներելոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, քույրական գործընթացը, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական նյութի վերցնելը լաբորատոր հետազոտության համար:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p><i>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է ցուցադրել ախտաբանական նյութի վերցման տեխնիկան՝ պահպանելով անվտանգության կանոնները: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողները կկատարեն քույրական գործընթաց քույրական գործընթաց մաշկային հիվանդությունների ժամանակ:
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кожные и венерические болезни: учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования/[В.А.Молочков, О.Л.Иванов, Н.Н.Камынина, А.Н.Львов]. - М.: Издательский центр «Академия», 2011.-240с. 2. Кожные и венерические болезни: учебное пособие / Н.П. Стуканова. – Изд. 6-е, переработано и дополнено. - Ростов-на-Дону: издательство Фе-никс, 2015. – 381 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+								
ՈՒԱ 2.					+	+	+	+	+	+		
ՈՒԱ 3.											+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Մուլյաժների օգնությամբ գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունների էթիոլոգիայի և պաթոգենեզի հիմնական հարցերը:	2	
ԹԵՄԱ 2. Մաշկային և սեռավարակ հիվանդությունների ախտորոշման հիմունքները, տարբերակում առաջնային և երկրորդային ձևաբանական տարրերը:		2
ԹԵՄԱ 3. Ախտաբանական նյութի վերցման տեխնիկան և անվտանգության կանոնները:		1
ԹԵՄԱ 4. Ընդհանուր և տեղային բուժման առանձնահատկությունները:		1
ԹԵՄԱ 5. Մաշկի ալերգիկ հիվանդությունների էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները,	1	2

իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:		
ԹԵՄԱ 6. Մաշկի թարախաբշտիկային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:	1	2
ԹԵՄԱ 7. Մաշկի վիրուսային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:	1	2
ԹԵՄԱ 8. Մաշկի սնկային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:	1	2
ԹԵՄԱ 9. Մաշկի պարազիտային հիվանդությունները, դրանց էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, իրականացնում քույրական գործընթացը, կատարում խնամքի մանիպուլյացիաները, վերցնում կենսաբանական նյութ լաբորատոր հետազոտության համար:	1	2
ԹԵՄԱ 10. Մաշկի գունավորման խանգարումները, ճարպագեղձերի և քրտնագեղձերի հիվանդությունները, իրականացնում քույրական գործընթացը այդ հիվանդությունների ժամանակ:	1	2
ԹԵՄԱ 11. Սիֆիլիսի և գոնորեայի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, քույրական գործընթացը, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական նյութի վերցնումը լաբորատոր հետազոտության համար:	1	2
ԹԵՄԱ 12. Տրիխոմոնիազի, խլամիդիոզի, գարդներելոզի էթիոլոգիան, էպիդեմիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, ախտորոշման հիմունքները, բուժման և խնամքի առանձնահատկությունները, կանխարգելիչ միջոցառումները, քույրական գործընթացը, խնամքի մանիպուլյացիաները, կենսաբանական նյութի վերցնելը լաբորատոր հետազոտության համար:	1	2
	10	20
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը քիթ, կոկորդ, ականջի հիվանդությունների ժամանակ»

<i>Մասնագիտություն</i>	<i>0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»</i>
<i>Որակավորում</i>	<i>0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»</i>
<i>Կիսամյակը</i>	<i>6-րդ գարնանային</i>
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	<i>30 ժամ</i>
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	<i>10 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 20 ժամ</i>

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել քթի և հարակից խոռոչների, ըմպանի, կոկորդի և ականջի հիվանդությունների ժամանակ քույրական խնամքի իրականացման կարողություններ:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել քթի և հարակից խոռոչների, ըմպանի, կոկորդի և ականջի հիվանդությունների առաջացումը, հաճախ հանդիպող պաթոլոգիաները: 2. Ուսումնասիրել անհետաձգելի բուժօգնության մոտեցումները և ձևերը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի քույրական խնամքը քթի և հարակից խոռոչների հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 2. Իրականացնի քույրական խնամքը ըմպանի հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրականացնի քույրական խնամքը կոկորդի հիվանդությունների ժամանակ: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական խնամքը ականջի հիվանդությունների ժամանակ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-32. Քթի և հարակից խոռոչների, ըմպանի, կոկորդի և ականջի հիվանդությունների ժամանակ քույրական խնամքի իրականացման կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Քթի և հարակից խոռոչների կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները: ԹԵՄԱ 2. Քթի և հարակից խոռոչների հիվանդություններ, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաները նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն քթի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների ժամանակ: ԹԵՄԱ 3. Քույրական գործընթացը քթի և հարակից խոռոչների հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 4. Ըմպանի կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները: ԹԵՄԱ 5. Ըմպանի հիվանդությունները, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաներ, նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն ըմպանի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների առկայության դեպքում: ԹԵՄԱ 6. Քույրական գործընթացը ըմպանի հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 7. Կոկորդի կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները: ԹԵՄԱ 8. Կոկորդի հիվանդությունները, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաներ, նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն կոկորդի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների առկայության դեպքում: ԹԵՄԱ 9. Քույրական գործընթացը կոկորդի հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 10. Ականջի կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները: ԹԵՄԱ 11. Ականջի հիվանդությունները, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաներ,</p>

	նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն ականջի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների առկայության դեպքում: ԹԵՄԱ 12. Քույրական գործընթացը ականջի հիվանդությունների ժամանակ:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց քթի և հարակից խոռոչների հիվանդությունների ժամանակ, ցուցադրել հետազոտման եղանակները: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողները կկատարեն քույրական գործընթաց ըմպանի, կոկորդի և ականջի հիվանդությունների ժամանակ, կցուցադրեն հետազոտման եղանակները:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Сомов Е.Е. Клиническая офтальмология. — М.: Медпресс-информ, 2005. 2. Сестринская помощь при заболеваниях уха, горла, носа, глаза и его придаточного аппарата: учебное пособие для медицинских училищ и колледжей /ред. А. Ю. Овчинников. - Москва: ГЭОТАРМедиа, 2017. - 176 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12
ՈՒԱ 1.	+	+	+									
ՈՒԱ 2.				+	+	+						
ՈՒԱ 3.							+	+	+			
ՈՒԱ 4.										+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Մուլյաժների օգնությամբ գործնական առաջադրանքներ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների մուլյաժների, ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4.	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Քթի և հարակից խոռոչների կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Քթի և հարակից խոռոչների հիվանդություններ, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաները նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն քթի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 3. Քույրական գործընթացը քթի և հարակից խոռոչների հիվանդությունների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 4. Ընկալի կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները:	2	
ԹԵՄԱ 5. Ընկալի հիվանդությունները, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաներ, նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն ընկալի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների առկայության դեպքում:		2
ԹԵՄԱ 6. Քույրական գործընթացը ընկալի հիվանդությունների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 7. Կոկորդի կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Կոկորդի հիվանդությունները, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաներ, նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն կոկորդի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների առկայության դեպքում:	2	4
ԹԵՄԱ 9. Քույրական գործընթացը կոկորդի հիվանդությունների ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 10. Ականջի կլինիկական անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, հետազոտման եղանակները:	2	
ԹԵՄԱ 11. Ականջի հիվանդությունները, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, ախտանիշները, բարդությունները, բուժման սկզբունքները, բուժքույրական մանիպուլյացիաներ, նախաբժշկական անհետաձգելի օգնություն ականջի վնասվածքների, հիվանդությունների և օտար մարմինների առկայության դեպքում:		2
ԹԵՄԱ 12. Քույրական գործընթացը ականջի հիվանդությունների ժամանակ:		2
	10	20
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը ակնաբուժությունում»

<i>Մասնագիտություն</i>	<i>0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»</i>
<i>Որակավորում</i>	<i>0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»</i>
<i>Կիսամյակը</i>	<i>6-րդ գարնանային</i>
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	<i>30 ժամ</i>
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	<i>10 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 20 ժամ</i>

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին տալ տեսական գիտելիքներ և գործնական կարողություններ, որոնց օգնությամբ ուսանողը կկարողանա կանխարգելել աչքի հիվանդությունների առաջացումը, ճանաչել առավել հաճախ հանդիպող ակնաբանական պաթոլոգիաները, ցուցաբերել անհետաձգելի ակնաբուժական օգնություն:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել աչքի հիվանդությունների առաջացումը, ճանաչել առավել հաճախ հանդիպող ակնաբանական պաթոլոգիաները: 2. Ուսումնասիրել անհետաձգելի ակնաբուժական օգնության մոտեցումները և ձևերը:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Նկարագրի տեսողական օրգանի կառուցվածքը և ֆունկցիաները, բացատրել կլինիկական ռեֆրակցիան, դրա հետազոտման եղանակները և բուժման սկզբունքները: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի աչքի օժանդակ ապարատի, շաղկապենու, եղջերաթաղանթի, անոթաթաղանթի հիվանդությունները: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի աչքի հետազոտման եղանակները, բուժման և խնամքի սկզբունքները: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի աչքի ցանցաթաղանթի, տեսողական նյարդի, ոսպնյակի հիվանդությունները, գլաուկոման, դրանց հետազոտման, բուժման, խնամքի սկզբունքները և տեսողական օրգանի վնասվածքները, անհետաձգելի օգնությունը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/ կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-33. Աչքի հիվանդությունների առաջացման կանխարգելման, առավել հաճախ հանդիպող ակնաբանական պաթոլոգիաների ճանաչման, անհետաձգելի ակնաբուժական օգնություն ցուցաբերելու տեսական գիտելիքների և գործնական կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Տեսողական օրգանի կառուցվածքը և ֆունկցիաները: ԹԵՄԱ 2. Ռեֆրակցիա և ակոմոդացիա հասկացությունները, դրանց խանգարման տեսակները, շտկում և ակնոցների ընտրությունը: ԹԵՄԱ 3. Տեսողական օրգանի հետազոտման եղանակները, բուժման և խնամքի սկզբունքները: ԹԵՄԱ 4. Աչքի օժանդակ ապարատի հիվանդությունները, հետազոտությունները, բուժում և խնամք: ԹԵՄԱ 5. Շաղկապենու, եղջերաթաղանթի, անոթաթաղանթի հիվանդությունները, անհրաժեշտ հետազոտություններ, բուժում և խնամք: ԹԵՄԱ 6. Աչքի ցանցաթաղանթի, տեսողական նյարդի, ոսպնյակի հիվանդությունները, անհրաժեշտ հետազոտություններ, բուժում և խնամք: ԹԵՄԱ 7. Գլաուկոմա, անհրաժեշտ հետազոտություններ, բուժումն ու խնամքը: ԹԵՄԱ 8. Տեսողական օրգանի վնասվածքները, անհետաձգելի օգնություն ցուցաբերում:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է</p>

դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	իրականացնել շտկում և ակնոցների ընտրություն, իրականացնել տեսողական օրգանի հետազոտման եղանակները, բուժման և խնամքի սկզբունքները: 2. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողները կկատարեն անհրաժեշտ հետազոտություններ, իրականացնել բուժում, խնամք, անհետաձգելի բուժօգնություն:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Рубан Э.Д., Гайнутдинов И.К. Сестринское дело в офтальмологии. Учебное пособие, Ростов н/Д: Феникс 2015. 352 стр. 2. Рубан Э.Д., Гайнутдинов И.К. Сестринское дело в офтальмологии /Изд. 4-е, стер. - Ростов н/Д: Феникс, 2012. - 352 стр., ил. (Среднее профессиональное образование) 3. Сомов Е.Е. Клиническая офтальмология. — М.: Медпресс-информ, 2005. 4. Сестринская помощь при заболеваниях уха, горла, носа, глаза и его придаточного аппарата: учебное пособие для медицинских училищ и колледжей /ред. А. Ю. Овчинников. - Москва: ГЭОТАРМедиа, 2017. - 176 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8
ՈՒԱ 1.	+	+	+			+		
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+			+
ՈՒԱ 3.				+	+		+	
ՈՒԱ 4.						+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՑՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4.	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Տեսողական օրգանի կառուցվածքը և ֆունկցիաները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Ռեֆրակցիա և ակոմոդացիա հասկացությունները, դրանց խանգարման տեսակները, շտկում և ակնոցների ընտրությունը:		2
ԹԵՄԱ 3. Տեսողական օրգանի հետազոտման եղանակները, բուժման և խնամքի սկզբունքները:		2
ԹԵՄԱ 4. Աչքի օժանդակ ապարատի հիվանդությունները, հետազոտությունները, բուժում և խնամք:	2	4
ԹԵՄԱ 5. Շաղկապենու, եղջերաթաղանթի, անոթաթաղանթի հիվանդությունները, անհրաժեշտ հետազոտություններ, բուժում և խնամք:	2	4
ԹԵՄԱ 6. Աչքի ցանցաթաղանթի, տեսողական նյարդի, ոսպնյակի հիվանդությունները, անհրաժեշտ հետազոտություններ, բուժում և խնամք:	2	3
ԹԵՄԱ 7. Գլաուկոմա, անհրաժեշտ հետազոտություններ, բուժումն ու խնամքը:	2	2
ԹԵՄԱ 8. Տեսողական օրգանի վնասվածքները, անհետաձգելի օգնություն ցուցաբերում:		3
	10	20
Ընդամենը		30

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 «ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
 առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
 տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
 “___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը գերիատրիայում»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանայինն
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	36 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 24 ժամ

1. Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել տարեց, ծերունական տարիքի հիվանդների խնամքի կազմակերպումը՝ քույրական գործընթացով:
2. Դասընթացի խնդիրները	1. Ուսումնասիրել գերոնտոլոգիայի և գերիատրիայի առանձնահատկությունները և սկզբունքները: 2. Ուսումնասիրել տարեցների և ծերերի բուժքույրական խնամքի առանձնահատկությունները:
3. Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԳԲ -5-20-010 «Մարդու կենսագործունեության փուլեր: Կլիմակտերիկ և ծերունական շրջանում տարիքային առանձնահատկությունները», ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:
4. Ուսումնառության արդյունքներ	ՈՒԱ 1. Ներկայացնի գերոնտոլոգիայի բնութագիրը, տիրապետել գերիատրիկ քույրական գործընթացի մոդելին: ՈՒԱ 2. Տիրապետի տարեց և ծերունական տարիքի հիվանդների նկատմամբ խնամքի առանձնահատկություններին: ՈՒԱ 3. Իրականացնել քույրական գործընթաց:
5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին	Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-34. Տարեց, ծերունական տարիքի հիվանդների, ամոքիչ խնամքի կազմակերպման բուժքրոջ գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:
6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Կենսաբանական և սոցիալական գերոնտոլոգիայի և գերիատրիայի առանձնահատկությունները, գերոնտոլոգիական ծառայության կառուցվածքը: ԹԵՄԱ 2. Գերիատրիկ քույրական գործընթացի հիմնական դրույթները, խնդիրները: ԹԵՄԱ 3. Ծերացող օրգանիզմի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, տարեց և ծերունական տարիքի պացիենտների հիմնական համախտանիշները (գերիատրիկ համախտանիշներ): Տարեցների հոգեբանական առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 4. Տարեցների սնուցումը, տարեցների ռեաբիլիտացիան: ԹԵՄԱ 5. Ֆարմակոթերապիան տարեցների մոտ, ծերերի հետ աշխատելու բժշկահոգեբանական մոտեցումները քույրական գործընթացը տարեցների և ծերերի մոտ՝ տարբեր օրգան համակարգի հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 6. Տարեցների հետ շփման հոգեբանական առանձնահատկությունները: ԹԵՄԱ 7. Տարեցների և ծերերի բուժքույրական խնամքը տանը և հիվանդանոցում, առողջ երկարակեցության հիմնական սկզբունքները:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:
8. Մոդուլի ՈւԱ ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական գործընթաց, տարեցների և ծերերի մոտ՝ տարբեր օրգան համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, տարեցների սնուցում, ռեաբիլիտացիա, ֆարմակոթերապիա:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	1. Учебник: Геронтология и гериатрия Г.П.Котельников, О.Г.Яковлев, Н.О.Захарова Москва, 1997, 454 стр. 2. Страцкевич О. Н., Багдасарова Н.Ф. Сестринское дело в гериатрии. Практикум : учебное пособие / - Минск: Быш. шк., 2010. - 223 с. 3. Сытый В.П. Сердечно-сосудистые заболевания у пожплых /ВЛ. Сытый. Минск, 2003
---	--

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7
ՈՒԱ 1.	+	+	+			+	+
ՈՒԱ 2.	+	+	+	+	+		
ՈՒԱ 3.				+	+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Բժշկական մեթոդական և տեղեկատու ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Կենսաբանական և սոցիալական գերոնտոլոգիայի և գերիատրիայի առանձնահատկությունները, գերոնտոլոգիական ծառայության կառուցվածքը:	2	4
ԹԵՄԱ 2. Գերիատրիկ քույրական գործընթացի հիմնական դրույթները, խնդիրները:	2	4
ԹԵՄԱ 3. Ծերացող օրգանիզմի անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկու-	2	4

թյունները, տարեց և ծերունական տարիքի պացիենտների հիմնական համախտանիշները (գերիատրիկ համախտանիշներ): Տարեցների հոգեբանական առանձնահատկությունները:		
ԹԵՄԱ 4. Տարեցների սնուցումը և ռեաբիլիտացիան:	2	
ԹԵՄԱ 5. Ֆարմակոթերապիան տարեցների մոտ, ծերերի հետ աշխատելու բժշկահոգեբանական մոտեցումները քույրական գործընթացը տարեցների և ծերերի մոտ՝ տարբեր օրգան համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:	2	4
ԹԵՄԱ 6. Տարեցների հետ շփման հոգեբանական առանձնահատկությունները:		4
ԹԵՄԱ 7. Տարեցների և ծերերի բուժքույրական խնամքը տանը և հիվանդանոցում, առողջ երկարակեցության հիմնական սկզբունքները:	2	4
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵԶ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վերակենդանացման և ինտեսիվ թերապիայում 1»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	5-րդ աշնանայինն
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	24 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	6 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 18 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին սովորեցնել սահմանային վիճակների տեսակները և հիմնական ախտանիշները, ինֆուզիոն թերապիայի հիմունքները, տրանսֆուզիոլոգիայի հիմունքները, սուր սիրտ-անոթային անբավարարության, սուր շնչառական անբավարարության, շոկային վիճակների, էկզոգեն թունավորումների դիսկի գործոնները, կլինիկական դրսևորումները և դրանց զարգացման կանխարգելումը: Իրագործել վերակենդանացման և ինտենսիվ թերապիայի բաժանմունքի հիվանդի խնամքի քույրական գործընթացը, տիրապետել վերակենդանացման և ինտենսիվ թերապիայի բաժանմունքում կատարվող քույրական միջամտություններին, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն անհետաձգելի իրավիճակների դեպքում:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել քույրական գործընթացը ինֆուզիոն թերապիայի, սուր սիրտ-անոթային անբավարարության ժամանակ: 2. Ուսումնասիրել շոկերը և սուր էկզոգեն թունավորումները, «կոմա» հասկացությունը, սահմանումը և դասակարգումը ըստ ԿՆՀ-ի ախտահարման:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-020 «Անվտանգություն և առաջին բժշկական օգնություն» և ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի քույրական գործընթաց ինֆուզիոն թերապիայի ժամանակ: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի սուր սիրտ-անոթային անբավարարությունը, տալ սահմանումը, նկարագրել սրտամկանի ինֆարկտը և բարդությունները: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի սուր շնչառական անբավարարությունը, աստիճանները, անհետաձգելի օգնության և բուժօգնության հիմունքները, ասթմատիկ վիճակը, ախտաբանական շնչառության հիմնական տիպերը: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի շոկերը և սուր էկզոգեն թունավորումները, իրականացնել անհետաձգելի բուժօգնություն: ՈՒԱ 5. Ներկայացնի «կոմա» հասկացությունը, տալ սահմանումը և դասակարգումը ըստ ԿՆՀ-ի ախտահարման: ՈՒԱ 6. Ներկայացնի անեսթեզիոլոգիական ծառայությունը և ժամանակակից անեսթեզիայի բաղադրամասերը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հեղինակ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-21. Կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, մահացող հիվանդի խնամք, ինչպես նաև քույրական գործընթացի իրականացում հինգ փուլերով՝ յուրաքանչյուր խանգարված պահանջի ժամանակ: Գ-35. Վերականգնողական բժշկության հիմնական դրույթների և սկզբունքների, ասպեկտների, տեսակների, միջոցների, բժշկական վերականգնողական բուժման իրականացման էտապների, ավանդական բուժման հիմնական հիմունքների վերաբերյալ գիտելիքների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հեղինակ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Վերակենդանացման միջոցառումները, սահմանային վիճակները, կլինիկական մահվան, կենսաբանական մահվան նշանները: ԹԵՄԱ 2. Սիրտ-թոքային վերակենդանացման միջոցառումների հերթականությունը մեծահասակների, տարբեր տարիքի երեխաների մոտ, կենսաբանական մահ: ԹԵՄԱ 3. Օրգանիզմի հոմեոստազը, հիմնական գործոնները, ինֆուզիայի նպատակը, ինֆուզիոն թերապիա հասկացությունը, ներմուծման ուղիները, կիրառվող հիմնական լուծույթները, ինֆուզիայի հսկողությունը կլինիկական և լաբորատոր</p>

	<p>տվյալներով:</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Կաթետրի ֆիքսումը, կաթիլայինի գործածումը, շիթային ներարկումները, կաթետրի հեռացումը, բարդությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Սուր սիրտ-անսոթային անբավարարությունը, պատճառները, նկարագրում սրտամկանի ինֆարկտը, դրա բարդությունները, ինտենսիվ թերապիա:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Սիրտ-թոքային վերակենդանացումը, դեղորայքային խթանումը և գործածում դեֆիբրիլատորը, կարդիոմոնիտորը, էլեկտրասրտագիրը:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Սուր շնչառական անբավարարությունը, դասակարգումը, ներկայացնում կլինիկական նշանները, սուր շնչառական անբավարարության աստիճանները:</p> <p>ԹԵՄԱ 8. Լարինգոսպազմ, բրոնխոսպազմ, անհետաձգելի բուժօգնության սկզբունքները, ասթմատիկ վիճակի ձևերը, ախտաբանական շնչառության տեսակները:</p> <p>ԹԵՄԱ 9. Սուր շնչառական անբավարարությամբ հիվանդի վիճակը, էլեկտրական մեխանիկական ասպիրատորներ, օդատարներ, ամբու-շնչապարկ, ինտուբացիոն խողովակներ, տրախեոտոմիկ փողղակ, կապնոգրաֆ:</p> <p>ԹԵՄԱ 10. Ինտուբացված և տրախեոտոմայի ենթարկված հիվանդի խնամքը, հաղորդակցումը, քթային կաթետր, թթվածնային դիմակ, պուլսօքսիմետր:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կատարել քույրական գործընթաց ինֆուզիոն թերապիայի ժամանակ, կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացման միջոցառումների հերթականություն, ներերակային կաթետրի ֆիքսում, հեռացում, կաթիլայինի գործածում, շիթային ներարկումներ:</i> 2. <i>Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, դեղորայքային խթանում, գործածել դեֆիբրիլատոր, կարդիոմոնիտոր, էլեկտրասրտագիր:</i> 3. <i>որոշել բժշկական վերահսկողության իրականացումը, մերսման դասական մոդեցումները, կատարման կանոնները, քույրական խնամքի առանձնահատկությունները ԲՖԿ և Մ կատարման ժամանակ:</i> <p><i>Ուսանողին հանձնարարվում է ներկայացնել էլեկտրաբուժության, ուլտրաձայնային</i></p>
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андреева П.С., Френзель А.А. Неотложная помощь в терапии и хирургии. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1999. – 267 с. 2. Бояринов Г.А. Анальгезия и седация в интенсивной терапии. – Н. Новгород: НГМА, 2007. – 112 с. 3. Каретникова О.Ю., Кочнева С.А., Новейший справочник медицинской сестры. – М.: ООО «Дом Славянской книги», 2011. – 896 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+	+	+				

ՈՒԱ 2.	+	+	+	+			+	+	+	+
ՈՒԱ 3.					+	+	+	+	+	+
ՈՒԱ 4.										
ՈՒԱ 5.										
ՈՒԱ 6.										

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 6	Ցուցապաստառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Վերակենդանացման միջոցառումները, սահմանային վիճակները, կլինիկական մահվան, կենսաբանական մահվան նշանները:	2	
ԹԵՄԱ 2. Սիրտ-թոքային վերակենդանացման միջոցառումների հերթակա-նությունը մեծահասակների, տարբեր տարիքի երեխաների մոտ, կենսաբանական		2

մահ:		
ԹԵՄԱ 3. Օրգանիզմի հոմեոստազը, հիմնական գործոնները, ինֆուզիայի նպատակը, ինֆուզիոն թերապիա հասկացությունը, ներմուծման ուղիները, կիրառվող հիմնական լուծույթները, ինֆուզիայի հսկողությունը կլինիկական և լաբորատոր տվյալներով:		2
ԹԵՄԱ 4. Կաթետրի ֆիքսումը, կաթիլայինի գործածումը, շիթային ներարկումները, կաթետրի հեռացումը, բարդությունները:		2
ԹԵՄԱ 5. Սուր սիրտ-անսոթային անբավարարությունը, պատճառները, նկարագրում սրտամկանի ինֆարկտը, դրա բարդությունները, ինտենսիվ թերապիա:	2	2
ԹԵՄԱ 6. Սիրտ-թոքային վերակենդանացումը, դեղորայքային խթանումը և գործածում դեֆիբրիլյատորը, կարդիոմոնիտորը, էլեկտրասրտագիրը:		4
ԹԵՄԱ 7. Սուր շնչառական անբավարարությունը, դասակարգումը, ներկայացնում կլինիկական նշանները, սուր շնչառական անբավարարության աստիճանները:	2	
ԹԵՄԱ 8. Լարինգոսպազմ, բրոնխոսպազմ, անհետաձգելի բուժօգնության սկզբունքները, ասթմատիկ վիճակի ձևերը, ախտաբանական շնչառության տեսակները:		2
ԹԵՄԱ 9. Սուր շնչառական անբավարարությամբ հիվանդի վիճակը, էլեկտրական մեխանիկական ասպիրատորներ, օդատարներ, ամբու-շնչապարկ, ինտուբացիոն խողովակներ, տրախեոստոմիկ փողրակ, կապնոգրաֆ:		2
ԹԵՄԱ 10. Ինտուբացված և տրախեոստոմայի ենթարկված հիվանդի խնամքը, հաղորդակցումը, քթային կաթետր, թթվածնային դիմակ, պուլսօքսիմետր:		2
	6	18
Ընդամենը		24

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վերակենդանացման և ինտեսիվ թերապիայում»

<i>Մասնագիտություն</i>	0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
<i>Որակավորում</i>	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
<i>Կիսամյակը</i>	6-րդ գարնանայինն
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	48 ժամ
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 36 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին սովորեցնել սահմանային վիճակների տեսակները և հիմնական ախտանիշները, ինֆուզիոն թերապիայի հիմունքները, տրանսֆուզիոլոգիայի հիմունքները, սուր սիրտ-անոթային անբավարարության, սուր շնչառական անբավարարության, շոկային վիճակների, էկզոգեն թունավորումների դիսկի գործոնները, կլինիկական դրսևորումները և դրանց զարգացման կանխարգելումը: Իրագործել վերակենդանացման և ինտենսիվ թերապիայի բաժանմունքի հիվանդի խնամքի քույրական գործընթացը, տիրապետել վերակենդանացման և ինտենսիվ թերապիայի բաժանմունքում կատարվող քույրական միջամտություններին, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն անհետաձգելի իրավիճակների դեպքում:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուումնասիրել քույրական գործընթացը ինֆուզիոն թերապիայի, սուր սիրտ-անոթային անբավարարության ժամանակ: 2. Ուումնասիրել շոկերը և սուր էկզոգեն թունավորումները, «կոմա» հասկացությունը, սահմանումը և դասակարգումը ըստ ԿՆՀ-ի ախտահարման:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-020 «Անվտանգություն և առաջին բժշկական օգնություն» և ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Իրականացնի քույրական գործընթաց ինֆուզիոն թերապիայի ժամանակ: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի սուր սիրտ-անոթային անբավարարությունը, տալ սահմանումը, նկարագրել սրտամկանի ինֆարկտը և բարդությունները: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի սուր շնչառական անբավարարությունը, աստիճանները, անհետաձգելի օգնության և բուժօգնության հիմունքները, ասթմատիկ վիճակը, ախտաբանական շնչառության հիմնական տիպերը: ՈՒԱ 4. Ներկայացնի շոկերը և սուր էկզոգեն թունավորումները, իրականացնել անհետաձգելի բուժօգնություն: ՈՒԱ 5. Ներկայացնի «կոմա» հասկացությունը, տալ սահմանումը և դասակարգումը ըստ ԿՆՀ-ի ախտահարման: ՈՒԱ 6. Ներկայացնի անեսթեզիոլոգիական ծառայությունը և ժամանակակից անեսթեզիայի բաղադրամասերը:</p>
<p>5. Մոդուլի ուումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-21. Կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացում, մահացող հիվանդի խնամք, ինչպես նաև քույրական գործընթացի իրականացում հինգ փուլերով՝ յուրաքանչյուր խանգարված պահանջի ժամանակ: Գ-35. Վերականգնողական բժշկության հիմնական դրույթների և սկզբունքների, ասպեկտների, տեսակների, միջոցների, բժշկական վերականգնողական բուժման իրականացման էտապների, ավանդական բուժման հիմնական հիմունքների վերաբերյալ գիտելիքների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Սուր շնչառական անբավարարությունը, դասակարգումը, ներկայացնում կլինիկական նշանները, սուր շնչառական անբավարարության աստիճանները: ԹԵՄԱ 2. Լարինգոսպազմ, բրոնխոսպազմ, անհետաձգելի բուժօգնության սկզբունքները, ասթմատիկ վիճակի ձևերը, ախտաբանական շնչառության տեսակները: ԹԵՄԱ 3. Սուր շնչառական անբավարարությամբ հիվանդի վիճակը, էլեկտրական մեխանիկական ասպիրատորներ, օդատարներ, ամբու-շնչապարկ, ինտուբացիոն</p>

	<p>խողովակներ, տրախեոստոմիկ փողրակ, կապնոգրաֆ:</p> <p>ԹԵՄԱ 4. Ինտուբացված և տրախեոստոմայի ենթարկված հիվանդի խնամքը, հաղորդակցումը, քթային կաթետր, թթվածնային դիմակ, պուլսօքսիմետր:</p> <p>ԹԵՄԱ 5. Շոկ հասկացությունը, ինտենսիվ թերապիայի հիմնական սկզբունքները և հսկողության հիմնական ցուցանիշները, հիպոլոլեմիկ շոկը, փուլերը, հիմնական կլինիկական նշանները, անհետաձգելի բուժօգնություն կոտրվածքների, արյունահոսությունների ժամանակ:</p> <p>ԹԵՄԱ 6. Այրվածքային հիվանդությունը, այրվածքային շոկի առանձնահատկությունները, իրականացնում ինտենսիվ թերապիա:</p> <p>ԹԵՄԱ 7. Էլեկտրահարությունը, նկարագրում տեղային և ընդհանուր նշանները, անհետաձգելի բուժօգնությունը, անաֆիլակտիկ և սեպտիկ շոկերը, հիմնական կլինիկական նշանները, ինտենսիվ թերապիայի նշանակումները, հաջորդականությունը, հիվանդների հիմնական կենսական ցուցանիշները:</p> <p>Թեմա 8. «Թունաբանություն», «թունավորում», «թույն» հասկացությունները, ինտենսիվ թերապիայի հիմնական սկզբունքները տարբեր թունավորումների ժամանակ, բոտուլիզմը և օձի խայթոցները, հիմնական կլինիկական նշանները, առաջին օգնությունը, ինտենսիվ թերապիա:</p> <p>Թեմա 9. «Կոմա» հասկացությունը, դասակարգումը ըստ ԿՆՀ ախտահարման, կոմաների տեսակները, Գլազգոյի սանդղակը:</p> <p>Թեմա 10. Դեղորայքային նշանակումները:</p> <p>Թեմա 11. «Անեսթեզիոլոգիա» հասկացությունը, ժամանակակից անեսթեզիայի բաղադրամասերը, նարկոզի փուլերը, ինհալացիոն և ոչ ինհալացիոն անեսթետիկները, նարկոզի տարբեր տեսակները:</p> <p>Թեմա 12. Բժշկի կողմից տրված նշանակումները և ցուցումները՝ հիվանդին հոգեբանական, սոմատիկ, դեղորայքային ձևով նարկոզին նախապատրաստելու նպատակով:</p> <p>Թեմա 13. Անեսթեզիստի սեղանիկի նախապատրաստումը վիրահատությունից առաջ, պարզ նարկոզի վարում, նարկոզի ապարատի կառուցվածքը և շնչառական կոնտուրի մանրէազերծումը:</p>
<p>7. Մոդուլի օրացուցային պլանը</p>	<p><i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i></p>
<p>8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p>	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կատարել քույրական գործընթաց ինֆուզիոն թերապիայի ժամանակ, կատարել սիրտ-թոքային վերակենդանացման միջոցառումների հերթականություն, ներերակային կաթետրի ֆիքսում, հեռացում, կաթիլայինի գործածում, շիթային ներարկումներ: 2. Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել անհետաձգելի բուժօգնություն, ինտենսիվ թերապիա շոկերի և սուր էկզոգեն թունավորումների ժամանակ: 3. Ուսանողին հանձնարարվում է ներկայացնել կատարել ճշգրիտ դեղորայքային նշանակումներ՝ կոմաների ժամանակ:
<p>9. Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>10. Օգտագործվող գրականության ցանկը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баринов А. Н., Кондаков Е. Н. Клинико-статистическая характеристика острой позвоночно-спинномозговой травмы. // Хирургия позвоночника. – 2010, № 4. – С. 15-18. 2. Бортникова С.М., Зубахина Т.В. Сестринское дело в терапии с курсом первичной помощи: практикум: учеб.пособие для студентов образовательных учреждений сред.проф.образования/ под. ред. Б.В. Кабарухина.-10-е изд., стер. – Ростов н/Д :

	Феникс, 2013.-475. 3. Саркисова В.А. Аттестация и сертификация по специальности Сестринское дело. Сборник тестовых заданий. – 4-е переизд. — СПб.: РАМС, 2008. - 528 с 4. Шурьгина Ю. Ю., Содержание и методика социально - медицинской работы (с региональным компонентом): Учебно- методическое пособие. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГТУ, 2004. – 121 с.
--	---

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+									
ՈՒԱ 2.													
ՈՒԱ 3.	+	+	+	+	+	+	+	+					
ՈՒԱ 4.					+	+	+	+	+	+			
ՈՒԱ 5.									+	+	+	+	+
ՈՒԱ 6.											+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Ցուցապատառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Ցուցապատառների, բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Բժշկական միջամտությունների համար անհրաժեշտ պարագաների ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 5	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 6	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Գործնական առաջադրանքներ

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարամունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Գարնանային կիսամյակ (14 շաբաթ)		
Թեմա 1. Սուր շնչառական անբավարարությունը, դասակարգումը, ներկայացնում կլինիկական նշանները, սուր շնչառական անբավարարության աստիճանները:	2	
Թեմա 2. Լարինգոսպազմ, բրոնխոսպազմ, անհետաձգելի բուժօգնության սկզբունքները, ասթմատիկ վիճակի ձևերը, ախտաբանական շնչառության տեսակները:		2
Թեմա 3. Սուր շնչառական անբավարարությամբ հիվանդի վիճակը, էլեկտրական մեխանիկական ասպիրատորներ, օդատարներ, ամբու-շնչապարկ, ինտուբացիոն խողովակներ, տրախեոտոմիկ փողրակ, կապնոգրաֆ:		2
Թեմա 4. Ինտուբացված և տրախեոտոմայի ենթարկված հիվանդի խնամքը, հաղորդակցումը, քթային կաթետր, թթվածնային դիմակ, պուլսօքսիմետր:		2
Թեմա 5. Շոկ հասկացությունը, ինտենսիվ թերապիայի հիմնական սկզբունքները և հսկողության հիմնական ցուցանիշները, հիպովոլեմիկ շոկը, փուլերը, հիմնական կլինիկական նշանները, անհետաձգելի բուժօգնություն կոտրվածքների, արյունահոսությունների ժամանակ:	2	2
Թեմա 6. Այրվածքային հիվանդությունը, այրվածքային շոկի առանձնահատկությունները, իրականացնում ինտենսիվ թերապիա:	2	2
Թեմա 7. Էլեկտրահարությունը, նկարագրում տեղային և ընդհարուր նշանները, անհետաձգելի բուժօգնությունը, անաֆիլակտիկ և սեպտիկ շոկերը, հիմնական կլինիկական նշանները, ինտենսիվ թերապիայի նշանակումները, հաջորդականությունը, հիվանդների հիմնական կենսական ցուցանիշները:		4
Թեմա 8. «Թունաբանություն», «թունավորում», «թույն» հասկացությունները, ինտենսիվ թերապիայի հիմնական սկզբունքները տարբեր թունավորումների ժամանակ, բոտուլիզմը և օձի խայթոցները, հիմնական կլինիկական նշանները, առաջին օգնությունը, ինտենսիվ թերապիա:		4
Թեմա 9. «Կոմա» հասկացությունը, դասակարգումը ըստ ԿՆՀ ախտահարման, կոմաների տեսակները, Գլազգոյի սանդղակը:	2	3
Թեմա 10. Դեղորայքային նշանակումները:		3
Թեմա 11. «Անեսթեզիոլոգիա» հասկացությունը, ժամանակակից անեսթեզիայի բաղադրամասերը, նարկոզի փուլերը, ինհալացիոն և ոչ ինհալացիոն անեսթետիկները, նարկոզի տարբեր տեսակները:	2	4
Թեմա 12. Բժշկի կողմից տրված նշանակումները և ցուցումները՝ հիվանդին հոգեբանական, սոմատիկ, դեղորայքային ձևով նարկոզին նախապատրաստելու նպատակով:	2	4
Թեմա 13. Անեսթեզիստի սեղանիկի նախապատրաստումը վիրահատությունից առաջ, պարզ նարկոզի վարում, նարկոզի ապարատի կառուցվածքը և շնչառական կոնտուրի մանրէազերծումը:		4
	12	36
Ընդամենը		48

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“___” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Քույրական գործը վերականգնողական և ավանդական բժշկությունում»

<i>Մասնագիտություն</i>	<i>0913.02.5 «ԲՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»</i>
<i>Որակավորում</i>	<i>0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»</i>
<i>Կիսամյակը</i>	<i>5-րդ աշնանայինն</i>
<i>Մոդուլի տևողությունը</i>	<i>54 ժամ</i>
<i>Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի</i>	<i>16 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 38 ժամ</i>

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողին սովորեցնել վերականգնողական բժշկության հիմնական դրույթները և սկզբունքները, ասպեկտները, տեսակները, միջոցները, բժշկական վերականգնողական բուժման իրականացման էտապները, ավանդական բուժման հիմնական հիմունքները:</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուսումնասիրել վերականգնողական բժշկության հիմնական սկզբունքները, ասպեկտները, տեսակները, պատմությունը: 2. Ուսումնասիրել բուժական ֆիզկուլտուրայի ընդհանուր հիմունքները, սկզբունքները, ձևերը, ցուցումները, հակացուցումները, մերսման ընդհանուր հիմունքները:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառումը» մոդուլը:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Ներկայացնի վերականգնողական բժշկության ընդհանուր սկզբունքները: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի բուժական ֆիզկուլտուրայի և մերսման սկզբունքները: ՈՒԱ 3. Ներկայացնի ԲՖԿ և Մ մասնավոր մեթոդիկաները: ՈՒԱ 4. Իրականացնի ֆիզիոթերապիայի մանիպուլյացիաներ: ՈՒԱ 5. Ներկայացնի ավանդական բժշկության սկզբունքները:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ: Գ-20. Պարզագույն ֆիզիոթերապևտիկ միջամտությունների, դեղորայքների ներմուծման եղանակների, հոգնաների կատարում, ստոմոլ հիվանդների խնամքի, զոնդային միջամտությունների, պացիենտներին նախապատրաստման լաբորատոր և գործիքային քննություններին, ինչպես նաև տարբեր կլինիկական իրավիճակներում քույրական գործընթացի կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում: Գ-35. Վերականգնողական բժշկության հիմնական դրույթների և սկզբունքների, ասպեկտների, տեսակների, միջոցների, բժշկական վերականգնողական բուժման իրականացման էտապների, ավանդական բուժման հիմնական հիմունքների վերաբերյալ գիտելիքների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Վերականգնողական բժշկության հիմնական սկզբունքները, ասպեկտները, տեսակները, պատմական ակնարկը, վերականգնողական բժշկության ծրագրի կազմման հիմնական դրույթները, իրականացման փուլերը: ԹԵՄԱ 2. Քույրական գործընթացը ՎԲ գործընթացում, պացիենտի տեղաշարժումը անկողնում: ԹԵՄԱ 3. Բուժական ֆիզկուլտուրայի ընդհանուր հիմունքները, սկզբունքները, ձևերը, ցուցումները, հակացուցումները, մերսման ընդհանուր հիմունքները, տեսակները, ցուցումները, հակացուցումները, դերը ՎԲ-ում: ԹԵՄԱ 4. Բժշկական վերահսկողությունը, շարժողական ռեժիմները, ֆիզիկական վարժությունների դասակարգումը, պարամունքների կազմակերպման ձևերը, մերսման դասական մոտեցումները, կատարման կանոնները, քույրական խնամքի առանձնահատկությունները ԲՖԿ և Մ կատարման ժամանակ: ԹԵՄԱ 5. Մկանային համակարգի հետազոտում: ԹԵՄԱ 6. ԲՖԿ և Մ դերը սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների վերականգնողական բուժման ժամանակ և մեծահասակների մոտ: ԹԵՄԱ 7. ԲՖԿ և Մ դերը շնչառական համակարգի հիվանդությունների, մարսողական և ներզատական համակարգերի հիվանդությունների վերական-</p>

	<p>գնողական բուժման ժամանակ:</p> <p>Թեմա 8. ԲՖԿ և Մ նյարդային համակարգի հիվանդությունների և մանկական հիվանդությունների վերականգնողական բուժման ժամանակ:</p> <p>Թեմա 9. ԲՖԿ և Մ վիրաբուժությունում, ոսկրաբանությունում և վնասվածքաբանությունում:</p> <p>Թեմա 10. ԲՖԿ և Մ մանկաբարձական և գինեկոլոգիական պրակտիկայում:</p> <p>Թեմա 11. Ֆիզիոպրոֆիլակտիկան, ֆիզիոթերապևտիկ ծառայության կազմակերպումը, բուժքրոջ պարտականությունները: Էլեկտրաբուժության մանիպուլյացիաները, լուսաբուժության մանիպուլյացիաներ:</p> <p>Թեմա 12. Ջրա-ջերմաբուժության մանիպուլյացիաներ, առողջարանա-կուրորտային բուժման մանիպուլյացիաներ:</p> <p>Թեմա 13. Ֆիտոթերապիայի և ռեֆլեքսոթերապիայի սկզբունքները:</p> <p>Թեմա 14. Մանուալ թերապիայի սկզբունքները:</p>
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է կատարել պացիենտի տեղաշարժումը անկողնում, իրականացնել քույրական գործընթաց ՎԲ գործընթացում: 2. Ուսանողին հանձնարարվում է որոշել բժշկական վերահսկողության իրականացումը, մերսման դասական մոտեցումները, կատարման կանոնները, քույրական խնամքի առանձնահատկությունները ԲՖԿ և Մ կատարման ժամանակ: 3. Ուսանողին հանձնարարվում է ներկայացնել էլեկտրաբուժության, ուլտրաձայնային թերապիայի, ալերոզոլայի թերապիայի, մագնիսաթերապիայի, լուսաբուժության, ջրա-ջերմաբուժության և առողջարանակուրորտային բուժման մանիպուլյացիաներ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баринов А. Н., Кондаков Е. Н. Клинико-статистическая характеристика острой позвоночно-спинномозговой травмы. // Хирургия позвоночника. – 2010, № 4. – С. 15-18. 2. Бортникова С.М., Зубахина Т.В. Сестринское дело в терапии с курсом первичной помощи: практикум: учеб.пособие для студентов образовательных учреждений сред.проф.образования/ под. ред. Б.В. Кабарухина.-10-е изд., стер. – Ростов н/Д : Феникс, 2013.-475. 3. Саркисова В.А. Аттестация и сертификация по специальности Сестринское дело. Сборник тестовых заданий. – 4-е переизд. — СПб.: РАМС, 2008. - 528 с 4. Шурыгина Ю. Ю., Содержание и методика социально - медицинской работы (с региональным компонентом): Учебно- методическое пособие. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГТУ, 2004. – 121 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱՎՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11	ԹԵՄԱ 12	ԹԵՄԱ 13	ԹԵՄԱ 14
ՈՒԱ 1.	+	+	+	+									+	+

ՈՒԱ 2.	+	+	+	+											
ՈՒԱ 3.					+	+	+	+	+	+	+	+			
ՈՒԱ 4.					+	+	+	+	+	+	+	+			
ՈՒԱ 5.													+	+	

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Մեթոդական և տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Մեթոդական և տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 3	Մեթոդական և տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Մեթոդական և տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Մեթոդական և տեղեկատու գրականության, ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Վերականգնողական բժշկության հիմնական սկզբունքները, ասպեկտները, տեսակները, պատմական ակնարկը, վերականգնողական բժշկության ծրագրի կազմման հիմնական դրույթները, իրականացման փուլերը:	2	3
ԹԵՄԱ 2. Քույրական գործընթացը ՎԲ գործընթացում, պացիենտի տեղաշարժումը անկողնում:		3
ԹԵՄԱ 3. Բուժական ֆիզկուլտուրայի ընդհանուր հիմունքները, սկզբունքները, ձևերը, ցուցումները, հակացուցումները, մերսման ընդհանուր հիմունքները,	2	

տեսակները, ցուցումները, հակացուցումները, դերը ՎԲ-ում:		
ԹԵՄԱ 4. Բժշկական վերահսկողությունը, շարժողական ռեժիմները, ֆիզիկական վարժությունների դասակարգումը, պարապմունքների կազմակերպման ձևերը, մերսման դասական մոտեցումները, կատարման կանոնները, քույրական խնամքի առանձնահատկությունները ԲՖԿ և Մ կատարման ժամանակ:		3
ԹԵՄԱ 5. Մկանային համակարգի հետազոտում		3
ԹԵՄԱ 6. ԲՖԿ և Մ դերը սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների վերականգնողական բուժման ժամանակ և մեծահասակների մոտ:	2	2
ԹԵՄԱ 7. ԲՖԿ և Մ դերը շնչառական համակարգի հիվանդությունների, մարսողական և ներզատական համակարգերի հիվանդությունների վերականգնողական բուժման ժամանակ:	2	2
ԹԵՄԱ 8. ԲՖԿ և Մ նյարդային համակարգի հիվանդությունների և մանկական հիվանդությունների վերականգնողական բուժման ժամանակ:		2
ԹԵՄԱ 9. ԲՖԿ և Մ վիրաբուժությունում, ոսկրաբանությունում և վնասվածքաբանությունում:		2
ԹԵՄԱ 10. ԲՖԿ և Մ մանկաբարձական և գինեկոլոգիական պրակտիկայում:		2
ԹԵՄԱ 11. Ֆիզիոպրոֆիլակտիկան, ֆիզիոթերապևտիկ ծառայության կազմակերպումը, բուժքրոջ պարտականությունները: Էլեկտրաբուժության մանիպուլյացիաները, լուսաբուժության մանիպուլյացիաներ:	4	4
ԹԵՄԱ 12. Ջրա-ջերմաբուժության մանիպուլյացիաներ, առողջարան-կուրորտային բուժման մանիպուլյացիաներ:		4
ԹԵՄԱ 13. Ֆիտոթերապիայի և ռեֆլեքսոթերապիայի սկզբունքները:	2	4
ԹԵՄԱ 14. Մանուալ թերապիայի սկզբունքները:	2	4
	16	38
Ընդամենը		54

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՋ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ Միջին մասնագիտական

ԱՄԲԻՈՆ Թերապիայի, քույրական գործ և նեղ մասնագիտական
առարկաների ամբիոն

“ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ”

Ուսումնական աշխատանքների գծով
տնօրենի տեղակալ _____ Ն.Եգորյան
“ ___ ” _____ 2021թ.

Մոդուլի անվանումը «Ամոքիչ խնամք»

Մասնագիտություն	0913.02.5 «ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»
Որակավորում	0913.02.01.5 «ԲՈՒԺՔՈՒՅՐ/ԲՈՒԺԵՂԲԱՅՐ»
Կիսամյակը	5-րդ աշնանայինն
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Ժամերի բաշխումն ըստ պարապմունքների ձևերի	12 ժամ տեսական, գործնական և լաբորատոր՝ 24 ժամ

<p>1. Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Ուսանողի մոտ ձևավորել ուսանողի մոտ ձևավորել ամոքիչ խնամքում բուժքրոջ գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ</p>
<p>2. Դասընթացի խնդիրները</p>	<p>1. Ուումնասիրել բժշկական էթիկայի նորմերը ամոքիչ խնամքի կարիք ունեցող հիվանդների և նրանց հարազատների շրջանում: 2. Ուումնասիրել քույրական խնամքը հոգեբանական աջակցություն մահացող հիվանդի և նրա հարազատների հանդեպ շրջանում:</p>
<p>3. Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլի յուրացման համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԲԲԳ-5-20-026 «Քույրական գործի հիմունքներ: Քույրական գործը անհետաձգելի իրավիճակներում: Հենդերսոնի մոդելի կիրառում» մոդուլները:</p>
<p>4. Ուսումնառության արդյունքներ</p>	<p>ՈՒԱ 1. Բացատրի բժշկական էթիկայի նորմերը ամոքիչ խնամքի կարիք ունեցող հիվանդների և նրանց հարազատների հետ փոխհարաբերություններում: ՈՒԱ 2. Ներկայացնի ցավի համախտանիշը, դրա գնահատման և վերացման ուղիները, իրականացնել քույրական խնամքը սահմանային շրջանում և տարբեր ախտաբանական փոփոխությունների ժամանակ: ՈՒԱ 3. Իրազեկի մահվան անխուսափելիության գաղափարը: ՈՒԱ 4. Իրականացնի քույրական խնամքը և ցուցաբերել հոգեբանական աջակցություն մահացող հիվանդի և նրա հարազատների հանդեպ:</p>
<p>5. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը ՊԿԶ-ով ակնկալվող վերջնարդյունքներին/կոմպետենցիաներին</p>	<p>Մոդուլը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ-8. Ցուցաբերի մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի անհրաժեշտ տեղեկատվություն փնտրելու, դրանցից օգտվելու և դրանք նպատակային օգտագործելու կամ փոխանցելու կարողություն: Գ-34. Տարեց, ծերունական տարիքի հիվանդների, ամոքիչ խնամքի կազմակերպման բուժքրոջգործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների և դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորում:</p>
<p>6. Մոդուլի (դասընթացի) կառուցվածքը</p>	<p>Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ԹԵՄԱ 1. Ամոքիչ խնամքի էթիկական սկզբունքները, վատ լուրի հաղորդումը հիվանդին և նրա հարազատներին: Ամոքիչ խնամքի ժամանակ հիվանդի և նրա ընտանիքի անդամների խորհրդատվության սկզբունքները, մշակութային և հոգևոր տեսանկյունից: ԹԵՄԱ 2. Հաղորդակցման դերը և առանձնահատկությունները ամոքիչ խնամքում: ԹԵՄԱ 3. Ամոքիչ խնամքը՝ հոգեկան առողջության խնդիրների դեպքում: ԹԵՄԱ 4. Ցավային համախտանիշը, ցավը, սահմանային վիճակների նշանները և շրջանները, քույրական խնամքը սահմանային շրջաններում: ԹԵՄԱ 5. Քույրական խնամքը ախտաբանական փոփոխությունների ժամանակ (ՄԻԱՎ, ՁԻԱՀ), քույրական գործընթացի փուլերը անբուժելի հիվանդությունների ժամանակ: ԹԵՄԱ 6. Մահամերձ հիվանդի խնամքը տնային պայմաններում: ԹԵՄԱ 7. Կորստի հետ կապված ապրումների հինգ շրջանները, մահվան վախի զգացումով մարդկանց վարքագիծը, մահվան դատապարտված մարդկանց նկատմամբ էթիկո դեոնթոլոգիական առանձնահատկությունները: Թեմա 8. ՄԱԿԻ-ի կողմից ամոքիչ օգնության հրապարակած հիմնական դրույթները: Թեմա 9. Վերակենդանացման մեթոդները և վերակենդանացման դադարեցումը: Շարժման սահմանափակման հետևանքով առաջացած բարդությունները և դրանց խնամքը (պառկելախոցեր, փորկապություն): Թեմա 10. Տարբեր տարիքային խմբերի ամոքիչ խնամքի առանձնահատկությունները, մահվան փուլերը, նշանները, տեսակները և դիակի հետ վարվելու կարգը, իրավական խնդիրները:</p>

	Թեմա 11. Կորուստ ապրող հարազատների առաջին օգնությունը:
7. Մոդուլի օրացուցային պլանը	<i>Ներկայացվում է հավելվածի տեսքով:</i>
8. Մոդուլի ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերումը ապահովող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	<p>Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողին հանձնարարվում է որոշել հաղորդակցման դերը և առանձնահատկությունները ամոքիչ խնամքի ժամանակ, իրականացնել ամոքիչ խնամք հոգեկան առողջության խնդիրների դեպքում: 2. Ուսանողին հանձնարարվում է իրականացնել քույրական խնամք սահմանային շրջանում և տարբեր ախտաբանական փոփոխությունների դեպքում, իրականացնել և փաստագրել քույրական գործընթացի փուլերը անբուժելի հիվանդությունների ժամանակ, իրականացնել հոգեբանական աջակցություն մահացող հիվանդի և նրա հարազատների նկատմամբ:
9. Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
10. Օգտագործվող գրականության ցանկը	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գևորգյան Դ., Ասրիբաբայան Ե., Քամալյան Ա., Մովսիսյան Ն., Միքայելյան Զ «Պալիատիվ հոգեբանություն» բազմագիտակարգային ուսումնական դասընթաց/...-եր.: ԵՊՀ հրատ., 2016, 100 էջ: 2. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը սոցիալական աջակցության մասին. Ընդունված է 2014 թվականի դեկտեմբերի 17-ին: 3. Шурьигина Ю. Ю., Содержание и методика социально - медицинской работы (с региональным компонентом): Учебно- методическое пособие. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГТУ, 2004. – 121 с. 4. Паллиативная помощь взрослым и детям: организация и профессиональное обучение Сборник документов ВОЗ и ЕАПП, М.: Р. Валент, 2014. — 180 с.

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

	ԹԵՄԱ 1	ԹԵՄԱ 2	ԹԵՄԱ 3	ԹԵՄԱ 4	ԹԵՄԱ 5	ԹԵՄԱ 6	ԹԵՄԱ 7	ԹԵՄԱ 8	ԹԵՄԱ 9	ԹԵՄԱ 10	ԹԵՄԱ 11
ՈՒԱ 1.	+	+	+								
ՈՒԱ 2.				+	+						
ՈՒԱ 3.						+	+	+			
ՈՒԱ 4.									+	+	+

ԾՐԱԳՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՄԱՆ ԱՐՅՈՒՍԱԿ

	Դասավանդման մեթոդներ	Ուսումնառության մեթոդներ	Գնահատման մեթոդներ
ՈՒԱ 1	Մեթոդական և տեղեկատու գրականության, ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 2	Մեթոդական և տեղեկատու գրականության ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՈՒԱ 3	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ
ՈՒԱ 4	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի ցուցադրում	Ուսուցողական տեսաֆիլմերի դիտում, վերլուծություններ	Հարցումներ գործնական առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Դասընթացի օրացուցային պլանը

Տեսական, լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ	Ժամերը	
	Տեսական	Գործնական
Աշնանային կիսամյակ (15 շաբաթ)		
ԹԵՄԱ 1. Ամոքիչ խնամքի էթիկական սկզբունքները, վատ լուրի հաղորդումը հիվանդին և նրա հարազատներին: Ամոքիչ խնամքի ժամանակ հիվանդի և նրա ընտանիքի անդամների խորհրդատվության սկզբունքները, մշակութային և հոգևոր տեսանկյունից:	2	
ԹԵՄԱ 2. Հաղորդակցման դերը և առանձնահատկությունները ամոքիչ խնամքում:		2
ԹԵՄԱ 3. Ամոքիչ խնամքը՝ հոգեկան առողջության խնդիրների դեպքում:		2
ԹԵՄԱ 4. Ցավային համախտանիշը, ցավը, սահմանային վիճակների նշանները և շրջանները, քույրական խնամքը սահմանային շրջաններում:	4	4
ԹԵՄԱ 5. Քույրական խնամքը ախտաբանական փոփոխությունների ժամանակ (ՄԻԱՎ, ՁԻԱՀ), քույրական գործընթացի փուլերը անբուժելի հիվանդությունների ժամանակ:		4
ԹԵՄԱ 6. Մահամերձ հիվանդի խնամքը տնային պայմաններում:	2	2
ԹԵՄԱ 7. Կորստի հետ կապված ապրումների հինգ շրջանները, մահվան վախի զգացումով մարդկանց վարքագիծը, մահվան դատապարտված մարդկանց նկատմամբ էթիկո դեոնթոլոգիական առանձնահատկությունները:	2	4
ԹԵՄԱ 8. ՄԱԿԻ-ի կողմից ամոքիչ օգնության հրապարակած հիմնական դրույթները:		2
ԹԵՄԱ 9. Վերակենդանացման մեթոդները և վերակենդանացման դադարեցումը: Շարժման սահմանափակման հետևանքով առաջացած բարդությունները և դրանց խնամքը (պառկելախոցեր, փորկապություն):	2	
ԹԵՄԱ 10. Տարբեր տարիքային խմբերի ամոքիչ խնամքի առանձնահատկությունները, մահվան փուլերը, նշանները, տեսակները և դիակի հետ վարվելու կարգը, իրավական խնդիրները:		2
ԹԵՄԱ 11. Կորուստ ապրող հարազատների առաջին օգնությունը:		2
	12	24
Ընդամենը		36

Ծրագրի հեղինակ՝ _____ / _____ /

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել՝

Մանկավարժական խորհրդի «23» 08.2021թ. թիվ 1 նիստում